

Begroting 2020

Inhoudopgave

Algemeen bestuurlijk perspectief.....	5
Beleidsbegroting - Programma's	17
Programma Samen Leven.....	20
Deelprogramma Toegang en transformatie	22
Deelprogramma Jeugd en onderwijs	24
Deelprogramma Wmo	30
Deelprogramma Werk	33
Deelprogramma Inkomen.....	35
Deelprogramma Sport en gezondheid	39
Deelprogramma Kunst en cultuur.....	42
Programma Duurzame leefomgeving.....	46
Deelprogramma Wonen	49
Deelprogramma Commerciële voorzieningen.....	50
Deelprogramma Leefomgeving	52
Deelprogramma Gebiedsontwikkeling	56
Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie	58
Deelprogramma Landschap en recreatie.....	61
Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie.....	63
Programma Goede bereikbaarheid	68
Deelprogramma Verkeersbeleid.....	70
Deelprogramma Autoverkeer	70
Deelprogramma Fietsverkeer.....	73
Deelprogramma Openbaar vervoer	74
Programma Veilige leefomgeving	80
Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde.....	82
Deelprogramma Fysieke veiligheid	86
Deelprogramma Crisisbeheersing.....	89
Programma Betrokken bij de samenleving.....	94
Deelprogramma Politiek en bestuur	95
Deelprogramma Dienstverlening.....	98
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	101
Paragrafen	103
Paragraaf Lokale heffingen	105
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	110
Paragraaf Grondbeleid	128
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	131
Paragraaf Financiering	136
Paragraaf Bedrijfsvoering	140
Paragraaf Ombuigingen	145
Paragraaf Verbonden partijen en U10	168
Financiële begroting	185
Financieel perspectief	186
Verschillenanalyses.....	193
Overzicht van baten en lasten.....	200
BIJLAGEN	205
Colofon	215

Algemeen bestuurlijk perspectief

Algemeen bestuurlijk perspectief

1. Inleiding

1.1 Algemeen

Ondanks een dalende economische groei¹ gaat het goed in Nederland. Voor 2019 en 2020 wordt de groei op respectievelijk 1,7% en 1,5% geprognoseerd. Er blijft hierdoor sprake van een snelle werkgelegenheidsgroei én meer vacatures. Als gevolg hiervan houdt de krapte op de arbeidsmarkt aan. De koopkrachtontwikkeling blijft voor alle huishoudens positief (gemiddeld 1,2%). Tot slot is in de juni-raming 2019 van het Centraal Planbureau (CPB) te lezen dat het overschot, in lijn met 2018, op de overheidsbegroting aan houdt.

Over het algemeen geldt: 'als het goed gaat in Nederland gaat het goed in Houten'. Deels is dat nu ook zo. Aan de ontwikkelingen op de woningmarkt (bestaande en nieuwbouw) is te zien dat mensen nog steeds graag in Houten wonen. Het gevolg hiervan is dat we verwachten dat de woonbehoefte uit de woonvisie 2016-2025 eerder dan in 2025 kan worden gerealiseerd. Ondanks deze versnelling blijft er sprake van een tekort aan verschillende woningtypen in uiteenlopende sectoren. Met de Stedenbouwkundige Verkenning is in beeld gebracht wat de kwaliteiten en uitdagingen van Houten zijn en waar mogelijkheden liggen voor uitbreiding van de woningbouw. Daarnaast is Houten onderdeel van een sterk groeiende regio met een woningbehoefte van meer dan 100.000 woningen tot 2040. Het is de ambitie van het college om tot 2040 4.300-5.300 woningen te realiseren. Waar en hoe dit kan worden gerealiseerd wordt uitgewerkt in de Ruimtelijke Koers Houten (Stedenbouwkundige Visie en Ruimtelijke Strategie).

Tot zover het goede nieuws, want ondanks de positieve berichten van het CPB en de voortgang van Ruimtelijke Agenda in Houten is er sprake van financiële tekorten in de (meerjaren)begroting. Na forse ombuigingen in de periode 2012-2017 zijn nu weer nieuwe ombuigingen noodzakelijk om Houten financieel gezond te houden. Dit betekent dat de begroting structureel sluitend is én er sprake is van een solide reservepositie.

Het gaat dus goed in Nederland en in Houten en toch moet er door de raad over nieuwe ombuigingen worden besloten. Hiervoor zijn twee belangrijke oorzaken:

1. Financiële tekorten op jeugdzorg en Wmo

Gemeenten komen in financiële problemen als gevolg van tekorten op jeugdzorg en de verwachte groei van aanvragen voor Wmo-voorzieningen door de toepassing van de Algemene Maatregel van Bestuur 'reële prijs' en de invoering van het Wmo-abonnementstarief. In alle gevallen is er sprake van onvoldoende structurele compensatie door het kabinet. Om de uitgaven in het sociaal domein beter te beheersen zijn wij ook in gesprek met de visitatiecommissie van de VNG. Doel hiervan is meer grip en sturing te krijgen op de uitgaven in het sociaal domein.

2. Lagere algemene uitkering

Een belangrijke oorzaak voor de aanhoudende overschotten op de overheidsbegroting is dat het kabinet haar ambities in de begroting niet realiseert en daardoor minder uitgeeft dan begroot. Als gevolg hiervan krijgen gemeenten een lagere algemene uitkering.

In de perspectiefnota 2020 is duidelijk geworden dat er langs twee lijnen ombuigingsmaatregelen moet worden uitgewerkt. Op de beleidsterreinen jeugdzorg en Wmo om de stijgende kosten te beperken. Op andere beleidsterreinen om tot een structureel sluitende (meerjaren)begroting te komen én ruimte te creëren voor nieuw beleid om de ambities uit het collegeprogramma 2018-2022 te realiseren. In de paragraaf Ombuigingen is dit verder uitgewerkt.

Om Houten financieel gezond te houden is naast een structureel sluitende begroting ook een solide reservepositie van belang. Bij de besluitvorming over de perspectiefnota 2020 heeft de raad ingestemd met een omvang van de beklemd algemene reserve op basis van een meerjarige solvabiliteitswaarde van minimaal 20%. Tijdens het debat over de perspectiefnota bleek er in de raad verschil van mening te zijn over de gewenste werking (doel en omvang) van de beklemd algemene reserve. Wij hebben toen toegezegd om op een apart moment hierover met de raad in gesprek te gaan. Dit gesprek heeft op 16 september 2019 plaatsgevonden.

¹ Bron: Juniraming 2019 van het Centraal Planbureau (CPB).

Naast de financiële problematiek zijn we in 2018 en 2019 voortvarend aan de slag gegaan met de uitvoering van ons collegeprogramma 2018-2022 'duurzaam, ondernemend en dichtbij'. Bij de realisatie van het collegeprogramma streven we naar een:

- duurzaam en groen Houten;
- met ruimte voor experimenten en eigen initiatieven;
- waar we omzien naar elkaar;
- een Houten waar het goed toeven is;
- en blijft voor onszelf, voor nieuwe inwoners en voor toekomstige generaties.

In 2019-2020 worden de effecten van de uitvoering van het collegeprogramma 2018-2022 steeds beter zichtbaar. In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste ontwikkelingen voor 2020 beschreven. Zoals bij de behandeling van de perspectiefnota 2020 toegezegd rapporteren wij volgend jaar, halverwege onze bestuursperiode, in de perspectiefnota 2021 integraal over de voortgang van de ambities uit het collegeprogramma 'duurzaam, ondernemend en dichtbij'.

1.2 Prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023

In de begroting 2020 is een pakket aan ombuigingsvoorstellen uitgewerkt op basis waarvan de prognose van de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2023 structureel sluitend is. De omvang van de ombuigingsvoorstellen (jeugdhulp, Wmo en overige) loopt op van circa € 2,1 miljoen in 2020 tot circa € 2,3 miljoen in 2023. Door meer om te buigen dan financieel gezien strikt noodzakelijk is ontstaat er ruimte voor structureel nieuw beleid en/of om structurele financiële risico's af te dekken.

Tabel: prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023

Omschrijving	bedragen x € 1.000			
	2020	2021	2022	2023
Prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 <i>(exclusief onttrekking aan bekleemde algemene reserve)</i>	-610	-659	-469	287
Onttrekking aan bekleemde algemene reserve	1.213	1.231	975	
Prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 (resultaat) 2	603	572	506	287

Met de onderbouwing van de prognose van de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2023 wordt voldaan aan de criteria van en aanvullende maatwerk-afspraken met de toezichthouder (provincie Utrecht) om voor repressief (terughoudend) toezicht in aanmerking te komen.

De prognose van de begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 wordt in hoofdstuk 3 van dit algemeen bestuurlijk perspectief toegelicht.

2. Belangrijkste ontwikkelingen in 2020

2.1 Samen Leven

Hoofddoel in het programma Samen Leven is dat alle inwoners van Houten meedoen in onze samenleving. Daarom wil Houten een inclusieve samenleving zijn. Hierin kunnen mensen met een beperking precies dezelfde dingen doen als mensen zonder beperking. Hierdoor hebben alle inwoners van Houten dezelfde kansen en mogelijkheden.

Sinds 2015 zijn er veel taken in het sociaal domein verschoven van de overheid naar de gemeenten. Deze decentralisatie heeft een grote verschuiving in de zorg veroorzaakt:

- van nationaal naar lokaal
- van regionale aanpak naar lokaal maatwerk
- van zorginstelling naar zorg in de eigen omgeving

De redenering hierachter is dat ondersteuning in de eigen omgeving effectiever is en mensen weerbaar maakt.

De gemeente heeft in deze overgangperiode al veel bereikt. We voeren de gedecentraliseerde wetten uit en de belangrijke randvoorwaarden zijn op orde. Maar we zijn er nog niet. Om iedereen passende zorg te bieden is een verandering (transformatie) in houding en gedrag nodig bij:

2 Resultaat betekent: resultaat na toevoegingen en onttrekkingen aan (bestemmings)reserves.

1. gemeente, partners en zorgaanbieders, om nog beter samen te werken
Problemen moet je niet groter maken dan ze zijn. Gezinnen willen niet steeds *meer* zorgaanbieders. Ze willen zorgaanbieders die met elkaar samenwerken om tot een oplossing te komen. Veel ombuigingsvoorstellen gaan over het beter afstemmen van zorg.

2. inwoners, om meer zelfredzaam te worden
We streven naar positieve gezondheid. Dat is niet alleen gericht op wat je *niet* kunt vanwege je gezondheid. Het richt zich juist op wat je *wel* kunt, zodat je om kunt gaan met veranderingen in je leven. Deel zijn van een sociaal netwerk kan veel problemen voorkomen. Niemand wil opgenomen worden in een kliniek als we ook thuis goede zorg kunnen bieden. Een werkzoekende gaat liever aan de slag in zijn eigen gemeente dan bemiddeld worden in de regio. Geen kind wil naar speciaal onderwijs als hij ook bij zijn speelkameraadjes op de buurtschool ondersteund kan worden. Als we hierin slagen wordt de zorg beter passend en goedkoper. Maar natuurlijk bieden we nog steeds specialistische hulp als dat nodig is.

Deze beweging doet een beroep op veel meer inwoners van Houten dan alleen de mensen die zorg nodig hebben. Houten mag trots zijn op de enorme groep vrijwilligers en mantelzorgers. Zij zijn onmisbaar in ons streven om iedereen mee te laten doen in onze maatschappij. Het is belangrijk om deze groep inwoners met een hart voor Houten en haar medebewoners te behouden en te ondersteunen.

Kunst en cultuur spelen een belangrijke rol in onze samenleving. Dit kun je zien aan de grote hoeveelheid vrijwilligers die hierin actief zijn. Cultuur prikkelt, inspireert, creëert ruimte voor verbeelding, geeft kleur aan het leven en soms zelfs hoop. Het geeft Houten een identiteit waaraan mensen zich verbonden kunnen voelen. Maar het zorgt er ook simpelweg voor dat mensen de deur uit komen en anderen ontmoeten.

2.2 Duurzame leefomgeving

Het jaar 2020 wordt het jaar waarin belangrijke besluiten genomen gaan worden over de toekomst van onze stad Houten. In dat jaar zullen keuzes gemaakt worden over hoe en waar we nieuwe woningen gaan bouwen (Ruimtelijke Koers). Er zullen keuzes gemaakt gaan worden hoe en wat wij gaan doen op het gebied van duurzaamheid en energietransitie (Regionale Energie Strategie en Warmtevisie). Daarnaast zal worden gestart met de uitvoering van de visie op Groen & Biodiversiteit en zal het Zonneveldenkader worden geëvalueerd.

Al deze onderwerpen hebben één grote gemene deler: hoe gaan wij onze schaarse ruimte optimaal inzetten om bij te dragen aan de maatschappelijke vraagstukken van deze tijd. Het is van groot belang deze keuzes te maken om het huidige Houten beter en sterker te maken; klaar voor een duurzame toekomst. Wij kunnen dit niet alleen. Op veel gebieden zal samengewerkt worden met de regio waarbij het van belang is om de juiste keuzes voor Houten te maken met het besef dat we een aantal zaken niet alleen kunnen. Hierbij valt te denken aan mobiliteit, infrastructurele maatregelen, recreaties, natuurontwikkeling et cetera.

Omdat alle bovengenoemde onderwerpen in onderlinge samenhang met elkaar verbonden zijn zal in 2020 ook gestart worden met het opstellen van een Omgevingsvisie voor heel Houten. De hierboven genoemde onderdelen vormen hiervoor belangrijke bouwstenen. Samen met onderwerpen als veiligheid en gezondheid zal dit moeten resulteren in een nieuwe visie op de fysieke leefomgeving.

Het programma Duurzame leefomgeving omvat de thema's wonen, commerciële voorzieningen, leefomgeving, gebiedsontwikkeling, duurzaamheid & energietransitie, landschap & recreatie en cultuurhistorie en archeologie.

Accenten hieruit zijn:

Wonen

Het afbouwen van Vinex locaties en het ontwikkelen en uitvoeren van inbreidingslocaties en kantoortransformaties. Extra aandacht is er voor de opgave wonen - zorg, de vraag naar middenhuur woningen en passende woningen om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen. Daarnaast blijft de focus op goedkopere woningen voor starters van groot belang.

Commerciële voorzieningen

Het belangrijkste speerpunt is en blijft het terugdringen van de huidige leegstand in de centra.

Leefomgeving

Bij de inrichting van de openbare ruimte letten we steeds meer op kansen voor maatregelen tegen wateroverlast, droogte en hitte als gevolg van de klimaatverandering. Ook duurzaamheid is een belangrijk aandachtspunt bij het beheer van de openbare ruimte. We gaan ook maatregelen uitwerken en uitvoeren naar aanleiding van de totaalvisie op het Houtense groen en de biodiversiteit die in 2019 tot stand komt.

Gebiedsontwikkeling

De afronding van en besluitvorming over de Ruimtelijke Koers Houten zal gaan plaatsvinden. Op basis hiervan zal een start worden gemaakt met het uitvoeringsprogramma. In de tweede helft van 2020 wordt gestart met het opstellen van de Omgevingsvisie voor heel Houten. Dit in het kader van de komende Omgevingswet.

Duurzaamheid & energietransitie

Het opstellen van de Regionale Energie Strategie en een warmteplan/visie voor Houten zullen belangrijke richtingbepalende besluiten vragen in 2020-2021.

Landschap & recreatie

Omdat deze onderwerpen steeds belangrijker worden, vooral in het licht van de komende woningbouw in de regio en de energie strategie wordt er nu al druk ingezet op versterking van het huidige landschap en recreatieve voorzieningen. Dit wordt vooral in regionaal verband gedaan.

Cultuurhistorie en Archeologie

We blijven hier vooral inzetten op de reeds ingeslagen weg: behouden en beschermen van de aanwezige waarden en meer draagvlak creëren door het zichtbaar en beleefbaar te maken.

2.3 Goede bereikbaarheid

Het in stand houden en verbeteren van de infrastructuur en de bereikbaarheid van Houten

Een optimale bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer is van groot belang. Daarbij hoort een weginfrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de gebruikers, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10, ProRail, Qbuzz en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van de gemeente Houten. De ambities uit het collegeprogramma zijn geprioriteerd in het (in het voorjaar van 2019) vastgestelde Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid.

Bereikbaarheid autoverkeer

Regionaal wordt de komende jaren flink geïnvesteerd in bereikbaarheid. Zo zijn wij betrokken bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat treft voor de verbreding van de ring Utrecht (A27/A12). Op 17 juli jongstleden heeft de Raad van State geoordeeld dat het Tracébesluit niet in stand kan blijven, in verband met het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Dit heeft consequenties voor de aanpak en de planning. Een ander rijksproject waar wij bij betrokken zijn is de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder, hier wordt vanaf 2022 mee gestart. Ook worden de plannen voor de aansluiting van de N421 op de A12 richting Arnhem verder uitgewerkt. Dit is een van de maatregelen uit het integraal maatregelpakket Bunnik-Houten, waar maart 2018 een bestuursovereenkomst over is afgesloten tussen provincie, Bunnik en Houten. Voor het autoverkeer leggen we de focus lokaal op een goede doorstroming op de hoofdwegen zoals de Rondweg en op de provinciale wegen rondom Houten. Ook de bereikbaarheid en leefbaarheid in het buitengebied van Houten krijgt aandacht met de uitvoering van acties uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk en het integraal maatregelpakket voor het buitengebied Bunnik-Houten.

Fietsstad

Als Fietsstad 2018 van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We gaan in 2020 een apart Programma Fiets vaststellen met de ambities tot 2025. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt.

Openbaar vervoer

We willen de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. Dit levert een

bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en een duurzame mobiliteit. We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en minder validen.

2.4 Veilige leefomgeving

Bestrijden en voorkomen van criminaliteit en overlast

In Houten is er relatief weinig criminaliteit. Om dit zo te houden is een goede samenwerking nodig tussen de gemeente en haar partners. Ook onze inwoners zijn belangrijke partners. Zij leveren een onmisbare bijdrage aan het op peil houden van het veiligheidsniveau in Houten. De missie van de gemeente Houten luidt dan ook: *'samen met de partners een integraal en op maat gesneden veiligheidsbeleid ontwikkelen én ten uitvoering brengen'*. Veiligheidsbeleid is veelomvattend en vraagt om verantwoorde keuzes.

Deze keuzes worden daarom niet alleen gemaakt op grond van (objectieve) cijfers over veiligheid, maar ook op grond van (on)veiligheidsgevoelens bij burgers (veiligheidsbeleving). In het integraal Veiligheidsplan 2020-2023 (IVP) zijn de afwegingen en prioriteiten voor de periode neergelegd.

Sociale veiligheid

We zien verschillende trends. Er is een verschuiving van de traditionele (geregistreerde) criminaliteit naar internetcriminaliteit. De digitalisering van de samenleving zorgt niet alleen voor positieve ontwikkelingen en kansen, maar ook voor (be-)dreigingen. De aanpak op het gebied van cyberveiligheid richt zich op het beveiligen van data en systemen. Ook op het weerbaar maken van de gebruikers.

De traditionele criminaliteit daalt al jaren. Omdat de impact van bijvoorbeeld woninginbraak en autokraak groot is, blijven we dit stevig aanpakken. Preventie staat voorop: we bieden inwoners informatie en stimuleren de eigen rol in het voorkomen.

We krijgen de georganiseerde ondermijnende criminaliteit in Houten steeds beter in beeld:

- delen van informatie tussen interne en externe partners
- gezamenlijke controles houden
- waar mogelijk verstoren we deze vorm van criminaliteit. De gemeente Houten wordt op deze wijze minder aantrekkelijk voor criminelen.

Landelijk is er aandacht voor de toename van het aantal incidenten met kwetsbare personen. Hoe zorgen we dat inwoners die eigenlijk zorg nodig hebben niet onnodig bij de politie terecht komen? Wat betekent het voor de veiligheid als inwoners langer zelfstandig blijven wonen? Hoe gaan we om met gevallen van (ernstige) woonoverlast?

Een antwoord ligt in een integrale aanpak, waarbij we goed afstemmen tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Dit is niet nieuw: we werken in een netwerk met onze partners binnen de lokale persoonsgerichte zorg & veiligheidsoverleg en het jeugd & veiligheidsoverleg. We volgen de ontwikkelingen bij de gebiedsgerichte GGZ. Op 1 januari 2020 gaat de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) in. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden.

Fysieke Veiligheid

We verwachten meer zelfredzaamheid, samenredzaamheid, burgerkracht en maatschappelijke vitaliteit van onze inwoners. Oudere inwoners die nu langer zelfstandig thuis moeten wonen zijn vaak verminderd zelfredzaam. Dit betekent dat de kans om slachtoffer te worden bij brand toeneemt in woningen en woonappartementencomplexen.

Met de verandering van het klimaat kijken we naar de inrichting van de fysieke leefomgeving. Gevolgbeperking is een landelijk aandachtspunt maar ook bij de lokale overheid. De steeds sneller veranderende maatschappij zorgt ook voor andere (nieuwe) risico's. Bijvoorbeeld de omschakeling van fossiele brandstoffen (olie, aardgas, steenkolen) naar duurzame energie (zon, wind en aardwarmte) zorgt voor een ander gebruik van vervoersmiddelen en veranderingen in de mobiliteit.

Na jaren van daling van het aantal verkeersdoden is het aantal nu stabiel. Het aantal verkeersgewonden neemt al jaren toe. Onze aanpak is nieuw. We brengen in kaart waar zich de belangrijkste risico's voordoen. Dat kunnen risico's zijn in de infrastructuur of risico's in het gedrag van

verkeersdeelnemers. Op basis van de risico's bepalen we wat de meest effectieve maatregelen zijn.

Vanuit de landelijke, provinciale en regionale overheden wordt, in samenwerking met onder meer het nationaal wetenschappelijk instituut voor verkeersveiligheidsonderzoek (SWOV), de transitie richting risico-gestuurd beleid vorm gegeven.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging in de Bouw heeft veel invloed op de onderwerpen Bouwveiligheid en Externe veiligheid. Met de nieuwe Omgevingswet komt er namelijk één wet op het gebied van de fysieke leefomgeving die alle bestaande wetten op dat gebied vervangt. 26 wetten op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur worden erin samengevoegd. Het is de grootste wetswijziging sinds de invoering van de Grondwet. Er komt meer ruimte voor een integrale benadering en afweging van verschillende belangen op lokaal niveau. De nieuwe standaard wordt 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Minder regels, meer ruimte voor maatwerk en participatie. Dit vereist een proactieve houding van ambtenaren, burgers en ondernemers.

2.5 Betrokken bij de samenleving

We stimuleren de betrokkenheid van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties bij wat er in Houten gebeurt. Met onze dienstverlening sluiten we aan bij hun behoefte.

We willen een persoonlijke overheid zijn die de mens centraal stelt. We ondersteunen en handelen naar wat mensen nodig hebben, passend bij onze verantwoordelijkheid als overheid. De dienstverlening is laagdrempelig en bij voorkeur digitaal. Daarnaast blijft telefonisch en persoonlijk contact altijd mogelijk, zodat voor iedereen de toegankelijkheid is gegarandeerd. Het programma Betrokken bij de samenleving omvat de thema's Politiek en bestuur en Dienstverlening. Hieronder geven we aan wat we belangrijk vinden.

Politiek en bestuur

Voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken ondersteunen we initiatieven in de samenleving en voeren we de dialoog met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dat doen we in 2020 onder andere door de participatie volgens de samenlevingsagenda vorm te geven. We komen tot een zichtbare en integrale aanpak in de wijken en kernen van Houten, dichtbij de inwoners. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk: naast ambtenaren laten de burgemeester en de wethouders zich letterlijk zien in de wijken en de kleine kernen. Samen met de raad gaan we verder op zoek naar manieren om recht te doen aan de verhouding tussen raad en college. En om inwoners meer bij de activiteiten van de raad te betrekken.

Dienstverlening

De gemeente Houten wil een hoog niveau van dienstverlening bieden. Burgers en ondernemers hebben het recht om digitaal zaken te doen met de overheid. Daarom digitaliseren we zoveel mogelijk diensten en producten. Omdat we toegankelijk en persoonlijk willen zijn, communiceren we op een eigentijdse en begrijpelijke manier. Juist mensen die laaggeletterd of digitaal minder vaardig zijn, bieden we de mogelijkheid tot persoonlijk contact en extra ondersteuning. We maken onze websites voor mensen met bijvoorbeeld een visuele of auditieve beperking net zo toegankelijk als voor andere mensen.

3. Toelichting begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023

3.1 Raadsbesluit perspectiefnota 2020

Op 18 juli 2019 heeft de raad besloten:

1. De perspectiefnota 2020 als beleids- en financieel kader vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
 - a. de ombuigingsvoorstellen voor jeugdzorg en Wmo en de bijbehorende besluiten, welke in totaliteit moeten worden beschouwd als taakstellend en in voorbereiding op de begroting als afzonderlijke voorstellen verder dienen te worden uitgewerkt;
 - b. de verwerking van de financiële effecten in de (meerjaren)begroting 2020-2023;
 - c. een omvang van de bekleemde algemene reserve op basis van een meerjarige solvabiliteitswaarde van minimaal 20%;

- d. een onttrekking aan de bekleemde algemene reserve van € 3.419.000 om het incidentele nadelige financiële effect van de stelselwijziging van het Btw-compensatiefonds (BCF) af te dekken;
 - e. de begrotingsrichtlijnen 2020.
2. De opdracht aan het college te geven om aanvullende ombuigingsmaatregelen uit te werken voor een structureel bedrag van € 500.000 in 2020 oplopend tot € 1.500.000 vanaf 2022.

Dit laatste om de begroting weer structureel in evenwicht te laten zijn.

3.2 Ombuigingsvoorstellen

Op basis van de besluitvorming over de perspectiefnota 2020 zijn ombuigingsvoorstellen uitgewerkt. Door deze ombuigingsvoorstellen is de begroting structureel en reëel in evenwicht. In de tabel hieronder zijn de totalen per thema weergegeven. In de paragraaf Ombuigingen zijn de nader uitgewerkte voorstellen opgenomen.

Tabel: ombuigingsvoorstellen

Thema	bedragen x € 1.000			
	2020	2021	2022	2023
Jeugdhulp	1.050	1.100	1.150	1.200
Wmo	255	255	322	335
Totaal jeugdhulp en Wmo	1.305	1.355	1.472	1.535
Beheer openbare ruimte	150	150	150	150
Beheer en onderhoud accommodaties	100	111	111	111
Uitgaande subsidies	109	109	109	109
Lokale belastingen en heffingen	134	134	134	134
Dienstverlening	27	27	27	27
Organisatieontwikkeling	73	73	73	73
Overige budgetaanpassingen	209	209	209	209
Totaal overige ombuigingen	802	813	813	813
Totaal ombuigingsvoorstellen	2.107	2.168	2.285	2.348

3.3 Financiële ontwikkelingen na vaststelling van de perspectiefnota 2020

De financiële ontwikkelingen na vaststelling van de perspectiefnota 2020 door de raad hebben een positief effect op de prognose van de begroting 2020 en de meerjarenbegroting 2021-2023.

Tabel: prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Indicatie financieel meerjarenperspectief 2020-2023 (op basis van perspectiefnota 2020, exclusief onttrekking aan bekleemde reserve en ombuigingsvoorstellen)	-2.853	-3.336	-3.905	-3.280
Onttrekking bekleemde algemene reserve	1.213	1.231	975	
Structurele doorwerking compensatie van het kabinet voor gestegen kosten jeugdhulp			767	767
Ombuigingsvoorstellen: jeugdhulp en Wmo	1.305	1.355	1.472	1.535
Ombuigingsvoorstellen: overige	802	813	813	813
Overige ontwikkelingen na vaststelling van de perspectiefnota 2020:				
• Kapitaallasten toekomstige onderwijsaccommodaties in Houten Noord-West		365		
• Renteontwikkelingen		249	240	240
• Uitwerking begrotingsrichtlijnen	18	17	29	62
• Actualisatie stelposten	99	-142	-31	-3
• Diversen	19	20	146	153
Prognose begroting 2020 en meerjarenbegroting 2021-2023 (resultaat) ³	603	572	506	287

Hieronder worden de belangrijkste posten nader toegelicht.

- Onttrekking bekleemde algemene reserve

De stelselwijziging met betrekking tot de verwerking van de zogeheten voorschotregeling bij het Btw-Compensatiefonds (BCF) heeft voor de gemeente Houten een negatief financieel effect. Bij de perspectiefnota 2020 heeft de raad besloten dit negatieve effect af te dekken uit de bekleemde algemene reserve.

- Structurele doorwerking compensatie van het kabinet voor gestegen kosten jeugdhulp
In de meicirculaire 2019 heeft het kabinet voor de periode 2019-2021 extra middelen beschikbaar gesteld om gemeenten deels te compenseren voor de gestegen kosten voor jeugdhulp. Aanvullend onderzoek wordt verricht om te kunnen bepalen of, en zo ja in welke mate, gemeenten structureel extra middelen nodig hebben. In 2021 zijn nieuwe Tweede Kamerverkiezingen. Afgesproken is dat het nieuwe kabinet, op basis van het aanvullende onderzoek bepaalt of en zo ja hoeveel structurele compensatie voor gemeenten noodzakelijk is om op een adequate wijze uitvoering te kunnen geven aan haar taken op het gebied van jeugdhulp.

In juli 2019 is door het ministerie van BzK en VNG, in overleg met een afvaardiging van provinciale toezichthouders, een aanvullende richtlijn gepubliceerd, te weten:

1. De extra middelen jeugdzorg voor de jaren 2019 tot en met 2021, die onderdeel uitmaken van de algemene uitkering, worden als structureel dekkingsmiddel aangemerkt.
2. Voor de jaren 2022 en 2023 kan door de gemeente een stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' geraamd worden: per gemeente naar rato van de € 300 miljoen (in 2021).
3. Deze stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg' kan als structureel opgenomen worden.
4. Voorwaarde is dat daarnaast de gemeente tevens zelf maatregelen neemt in het kader van de transformatie rondom jeugdzorg en ggz mede gericht op beheersing van de kosten. Gemeenten spelen immers zelf ook een actieve rol in de transformatie en daarmee ook in het kunnen beperken van de uitgaven.

De gedeputeerde van de provincie Utrecht die verantwoordelijk is voor financieel toezicht heeft ingestemd met deze richtlijn onder voorwaarde dat een gemeente die een stelpost opneemt deze als risico benoemd in haar risicoparagraaf en meeweegt in de berekening van het weerstandsvermogen.

³ Resultaat betekent: resultaat na toevoegingen en onttrekkingen aan (bestemmings)reserves.

Aangezien bij het opstellen van deze begroting aan de gestelde voorwaarde is voldaan zijn deze middelen structureel, ten gunste van het beleidsterrein jeugdhulp, vanaf 2022 in de begroting verwerkt. Daarnaast is het risico van het eventueel niet structureel voortzetten vanaf 2022 in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen.

- Ombuigingsvoorstellen: jeugdhulp en Wmo

In de perspectiefnota 2020 zijn ombuigingsvoorstellen opgenomen voor circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 2,1 miljoen in 2023. De raad heeft bij de perspectiefnota bij amendement 029-2019 besloten *‘de ombuigingsvoorstellen (PN2020-bijlage 1) en de bijbehorende besluiten 1.1 tot en met 14.1, welke in totaliteit moeten worden beschouwd als taakstellend en in voorbereiding op de begroting als afzonderlijke voorstellen verder dienen te worden uitgewerkt’*.

De herijking van deze ombuigingsvoorstellen is uitgewerkt in de paragraaf Ombuigingen begroting 2020.

Het uiteindelijk voorgestelde ombuigingsvolume op jeugdhulp en Wmo is circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 1,5 miljoen in 2023. Dit is lager dan in de perspectiefnota 2020 voorzien. Echter door het structureel begroten van de gedeeltelijke compensatie van het kabinet voor de gestegen kosten van jeugdhulp is het bedrag naar beneden bijgesteld.

- Ombuigingsvoorstellen: overige

In deze begroting is voor circa € 0,8 miljoen aan overige ombuigingsvoorstellen opgenomen. Deze ombuigingen hebben geen betrekking op de beleidsterreinen jeugdhulp en Wmo.

De overige ombuigingen zijn noodzakelijk om de meerjarenbegroting structureel en reëel in evenwicht te laten zijn.

In de paragraaf Ombuigingen zijn deze ombuigingsvoorstellen gedetailleerd uitgewerkt.

- Kapitaallasten toekomstige onderwijsaccommodaties Houten Noord-West

Op 28 mei 2019 heeft de raad in het kader van de uitwerking van het Integraal Huisvestingsplan 2016-2020 voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld in de aanloop naar definitieve besluitvorming over de toekomstige huisvesting van de fusieschool Klavertje Vier/De Brug, de Montessorischool en de Van Harte School. De drie projecten bevinden zich nu op verschillende punten in het proces dat moet leiden tot oplevering van de vernieuwde onderwijshuisvesting. Op korte termijn is besluitvorming over de definitieve investering niet realistisch. Verwacht wordt dat de huisvesting van de fusieschool Klavertje Vier/De Brug als eerste aan bod komt (medio 2020). In 2020 zal dan ook geen oplevering van één van de projecten plaatsvinden. Daarom kunnen de geraamde kapitaallasten (€ 365.000) voor 2021 incidenteel vrijvallen.

- Renteontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkt is en blijft laag. Op 12 september 2019 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) de depositorente weer verder verlaagd van -0,4% naar -0,5%. Dit om de afzwakkende Europese economie te stimuleren. Enkele jaren terug was het de verwachting dat de rente binnen afzienbare tijd weer zou gaan stijgen. Daarom is toen een reservering opgenomen van 1% van de totale financieringsbehoefte bovenop de omslagrente van 1,5%. Gezien de ontwikkeling op de geld- en kapitaalmarkt én de noodzaak tot ombuigingen om de begroting structureel in evenwicht te houden wordt voorgesteld om deze reservering (circa € 240.000) vanaf 2021 vrij te laten vallen. In de perspectiefnota is dit al voor 2020 gedaan.

4. Tot Slot

Zoals eerder gezegd is het een bijzondere situatie waarin wij verkeren. Het gaat goed in Nederland en in Houten, maar er zijn wel forse financiële vraagstukken. Het financieel op orde houden van onze begroting vraagt dan ook opnieuw om ombuigingsmaatregelen. Zeker op de beleidsterreinen van jeugdzorg en Wmo zijn deze pijnlijk, maar wel noodzakelijk. Enerzijds om de kostenstijging te beperken en anderzijds om tot een begrotingsevenwicht te komen.

Ondanks alles denken wij in de begroting 2020 een evenwichtig pakket aan ombuigingsvoorstellen aan de raad voor te leggen, waarover de raad bij de behandeling van de begroting 2020 kan besluiten.

Omdat de raad nog over de ombuigingsvoorstellen moet besluiten zijn de mogelijke inhoudelijke gevolgen niet verwerkt in de programmabegroting. Dit betekent dat, indien van toepassing, de ambities/voornemens zoals deze onder de vragen wat willen we bereiken en wat gaan we daarvoor doen in de uitvoering moeten worden bijgesteld. De financiële effecten van de ombuigingen jeugdhulp en Wmo zijn verwerkt in het programma Samen Leven. De financiële effecten van de overige ombuigingsvoorstellen zijn verwerkt in het programma Algemene dekkingsmiddelen. Na besluitvorming door de raad over de begroting 2020 worden deze vertaald naar de betreffende (deel)programma's.

Evenals voorgaande jaren is de begroting 2020 ook online beschikbaar op www.houten.nl/begroting. Daarnaast is begin oktober de zogenaamde begroting 2020 'in één oogopslag' in 't Groentje gepubliceerd. Hierin is op een overzichtelijke manier aangegeven waar het geld van de gemeente Houten vandaan komt en waaraan het wordt besteed.

Tot slot zien wij uit naar vruchtbare en constructieve behandeling van de begroting 2020 op 29 oktober 2019.

Burgemeester en wethouders van Houten,
de secretaris, de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

Beleidsbegroting - Programma's

Programma Samen Leven

Programma Samen Leven

Omschrijving programma

Het programma Samen leven omvat een breed spectrum aan onderwerpen. Het heeft betrekking op samenlevingsopbouw, gezondheid, hulp en ondersteuning, maar ook op onderwijs, werk & inkomen, werkgelegenheid, sport en cultuur. Het is gericht op alle inwoners van alle leeftijden.

Hoofddoel van het programma Samen leven is: **'Iedereen doet mee'**

Alle inwoners van Houten hebben een veilige plek om te leven, kunnen een zinvol bestaan leiden en nemen naar vermogen deel aan de maatschappij.

De vijf subdoelen zijn:

1. Mensen in Houten zijn in staat zelfstandig te functioneren en regie te voeren over hun eigen huishouden.
2. Kinderen en jongeren in Houten groeien op in een stimulerende, gezonde en veilige omgeving.
3. Mensen in Houten kunnen naar vermogen meedoen in de samenleving.
4. Mensen in Houten steunen elkaar en zetten zich in voor hun omgeving.
5. Mensen in Houten hebben gelijke kansen op gezondheid.

De uitdaging is om een netwerk van zorg en ondersteuning te ontwikkelen, waarmee inwoners zoveel mogelijk thuis worden geholpen. Deze veranderopgave is als volgt samen te vatten:

- Versterking van het informele netwerk, zoals vrijwilligers, familie en mantelzorgers (de zogenaamde 0^e lijn) gericht op het voorkomen van problemen (en zorg);
- de groep zorgverleners waar iedereen gebruik van kan maken zoals huisartsen, tandartsen en fysiotherapie (de zogenaamde 1^e lijn) moet de 0^e lijn beter kennen en benutten, zodat minder onnodig gebruik wordt gemaakt van specialisten (2^e lijn) door:
 - een werkwijze binnen de 1^e lijn die de hulpvraag vanuit verschillende invalshoeken (integraal) benadert
 - soepele in- door en uitstroom tussen 0^e, 1^e en 2^e lijn
 - goede afstemming van zorg met de beschikbare middelen
- de groep zorgverleners waar een verwijzing voor nodig is, zoals de specialisten of het ziekenhuis (de zogenaamde 2e lijn), moet betere zorg tegen lagere kosten leveren:
 - bieden van zorg in de (woon)omgeving van de inwoner (ambulantisering)
 - ontwikkeling nieuwe woon-zorgvormen
 - versterking samenwerking (coördinatie) zorg binnen één gezin

In de Monitor Sociale Kracht wordt de indicator 'sociale kracht van het collectief van burgers' bepaald door zeven componenten. Deze hebben betrekking op enerzijds de omgeving waarin men leeft en anderzijds op de eigen situatie en deelname aan de maatschappij.

Effectindicator:

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Sociale Kracht.	Monitor Sociale Kracht (score 1-10)	7,7	7,7	7,8	7,7	7,8

Overzicht relevante beleidskaders

[Perspectiefnota 2020](#)

[Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!](#)

[Gezond in Houten 2014-2017](#)

[Programma Sociale Kracht 2017-2020](#)

[Wmo beleidskader 2015-2018](#)

[Beleidskader Jeugd en onderwijs 2016-2018](#)

[Lekstroom Werkt 2020](#)

[Visie op sport en bewegen in Houten in 2025](#)

[Cultuurvisie 2017, perspectief op 2025](#)

Overzicht relevante onderzoeken

Monitor Sociale Kracht 2018

[Cliëntervaringsonderzoek Wmo over 2018](#) en [Factsheet](#)

[Cliëntervaringsonderzoek Jeugdhulp over 2017](#) en [Factsheet](#)

[Jongerenpeiling 2018](#)

[Bevolkingsprognose gemeente Houten 2018 t/m 2038](#)

www.waarstaatjegemeente.nl

[GGDAtlas regio Utrecht](#)

Overzicht verbonden partijen

- Gemeentelijke gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Deelprogramma's

- Toegang en transformatie
- Jeugd en onderwijs
- Wmo
- Werk
- Inkomen
- Sport en gezondheid
- Kunst en cultuur

Deelprogramma Toegang en transformatie

Wat willen we bereiken?

De gemeente staat voor de uitdaging om een netwerk van zorg en ondersteuning te ontwikkelen zodat inwoners op maat geholpen worden. We streven ernaar dat deze hulp zoveel mogelijk thuis of in de nabijheid van de inwoner wordt geboden.

De verandering die daarvoor nodig is gaat over:

- *houding en gedrag*
- *werkwijzen*
- *onderlinge relaties en verhoudingen*

Om dit te kunnen bereiken praten we met inwoners en partijen. Dit gesprek is nodig omdat de veranderopgave juist gaat over houding en gedrag van alle betrokken partijen. In die gesprekken willen we overeenstemming bereiken over de benadering en de opgaven waar we voor staan.

Houten hanteert voor zichzelf en haar partners een aantal leidende principes, waarvan "We willen tegen zo laag mogelijke kosten een zo goed mogelijk resultaat bereiken" één van de belangrijkste is.

Bij verzoeken tot ondersteuning hanteren we de volgende uitgangspunten:

- We luisteren goed en vragen door, zodat we problemen ook kunnen voorkomen
- We ondersteunen de inwoner om zelf de leiding te nemen
- Onze benadering is gericht op mogelijkheden (niet op beperkingen)
- Eenvoudige vragen worden snel en eenvoudig beantwoord.
- Bij ingewikkelde vragen houden we het voor de inwoner simpel (één huishouden, één plan, één regisseur).
- Na de toewijzing van zorg blijven we letten op wat wel en niet nodig is.

Deze leidende principes en uitgangspunten zijn afgesproken met onze partners, zoals het Sociaal Team, van Houten en Co en andere zorgaanbieders.

Onder de noemer 'Houtense Routes' zijn werkafspraken gemaakt tussen met name de partijen die naar zorg verwijzen. Het Sociaal Team speelt vaak een sleutelrol, zoals bij de Houtense route Jeugd en de Houtense route DuurSaam (kwetsbare ouderen).

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Inwoners van Houten zijn duurzaam in staat zelfstandig te functioneren, regie te voeren over hun eigen huishouden en de weg (toegang) te vinden naar benodigde (preventieve) ondersteuning.
2. Het netwerk van zorg en ondersteuning is zodanig getransformeerd, dat daarmee participatie en samenredzaamheid van inwoners wordt versterkt.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Inwoners van Houten zijn duurzaam in staat zelfstandig te functioneren, regie te voeren over hun eigen huishouden en de weg (toegang) te vinden naar benodigde (preventieve) ondersteuning.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Zelfredzaamheid*	Monitor Sociale Kracht	8,2	8,2	8,2	8,2	8,2
1	De inwoner weet waar hij/zij met zijn/haar hulpvraag moet zijn % (helemaal) mee eens	CEO Wmo / Jeugd	WMO:74% Jeugd:X	WMO:73% Jeugd:73%	Wmo:78% Jeugd: X**	WMO:75% Jeugd:75%	WMO:78% Jeugd:78%
1	De inwoner ervaart snel geholpen te worden*** (%)	CEO Wmo / Jeugd	WMO:65% Jeugd:X	WMO:66% Jeugd:63%	WMO:69% Jeugd: X**	WMO:68% Jeugd:65%	WMO:68% jeugd:68%

* Is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in het geval van de voortdurende veranderingen en gevolgen van een (chronische) ziekte of een tegenslag, op alle levensterreinen (score 1-10).

** In 2019 is geen cliëntervaringsonderzoek Jeugd uitgevoerd over 2018. In 2019 wordt een pilot gestart met een nieuw instrument "Evaringwijzer". De formulering van de vraag kan hierdoor wijzigen.

*** Dit kan zijn door zorgaanbieder en/of Sociaal Team.

Betrokkenheid verbonden partijen

Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt tussen professionals (huisartsen, GGDrU, Stichting Sociaal Team Houten) in de z.g. Houtense route jeugd. De GGDrU is een belangrijke schakel in de keten als:

- laagdrempelige basisvoorziening (o.a. consultatiebureau)
- ondersteuner wanneer er advies of korte begeleiding nodig is
- signaleerder wanneer er zorgen zijn
- als verwijzer indien er specialistische zorg nodig is.

Wat gaan we daarvoor doen?

Om de zelfredzaamheid van de inwoners te vergroten, is het belangrijk dat er dicht bij huis via het informele netwerk (zoals vrijwilligers, familie en mantelzorgers) een passend aanbod beschikbaar is. We willen er voor zorgen dat mensen beter het hoofd kunnen bieden aan de uitdagingen in het leven. Zo voorkomen we dat ze zichzelf niet meer redden en (zwaardere) ondersteuning nodig hebben. Dit vraagt onder meer om een flexibel preventief aanbod, dat passend is bij de vraag van de inwoners en dichtbij huis goed gevonden kan worden.

Stichting Sociaal team Houten is één van de belangrijke partners bij de toegang tot ondersteuning. De belangrijkste ontwikkelopgaven voor Stichting Sociaal Team Houten in 2020 zijn het verbeteren van preventie, het geven van informatie en advies en tot slot het leveren van zorg die passend is bij de ernst van de vraag. De ontwikkelopgaven worden na uitvoering opgenomen in de reguliere werkzaamheden.

Het sociaal team zal ook een belangrijke rol krijgen bij het uitvoeren van maatregelen die gericht zijn op kostenbeheersing Jeugd en Wmo.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Uitvoering en monitoring van een pakket aan maatregelen gericht op kostenbeheersing jeugd en WMO.

Doelstelling 2

Het netwerk van zorg en ondersteuning is zodanig getransformeerd, dat daarmee participatie en samenredzaamheid van inwoners wordt versterkt.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Participatie*	Monitor Sociale Kracht (score 1-10)	8,1	8,0	8,2	8,4	8,4
2	Demografische druk (de som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar) (%) (BBV)	WSJG	66,2%	67,1%	68,1	69%	70%

* De score voor participatie komt voort uit de vragen die te maken hebben met het hebben van betaald werk, het volgen van een opleiding, het verrichten van mantelzorg of vrijwilligerswerk en/of deelname aan het verenigingsleven.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door onderzoek en diverse pilots die zijn uitgevoerd in de afgelopen drie jaar, is een goed inzicht ontstaan in hoe we ervoor staan in relatie tot de overgang in het sociaal domein en de verandering die daarvoor nodig is. Dit inzicht gaan we benutten om samen met onze belanghebbenden concrete uitvoeringsplannen te maken. Deze plannen zullen met name gaan over:

- grip krijgen op de bestedingen jeugd en Wmo
- preventie door het ondersteunen van de groep mantelzorgers, vrijwilligers en familie (de 0e lijn)
- het vinden van huisvesting voor nieuwe woonvormen van zorg
- ondersteuning bij het vinden van werk zal lokaal gebeuren met lokale werkgevers
- het ondersteunen van inwonersinitiatieven

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Op basis van de Sociale Koers 2020-2023 stellen we samen met onze partners, de adviesraad sociaal domein en inwoners het uitvoeringsplan 2021 vast. Waarbij we inzichtelijk maken welke opgaven op ons afkomen in 2021 en welke dilemma's er zijn.
2	Uitvoeren van een pilot digitale sloten waarmee op een veilige manier toegang geregeld wordt voor thuiszorg, personenalarmering en planbare zorg bij met name ouderen.
2	Implementatie van het integrale afwegingskader met behulp waarvan we woonzorginitiatieven beoordelen (zie ook programma Ruimte).

Deelprogramma Jeugd en onderwijs

Wat willen we bereiken?

Het deelprogramma Jeugd en Onderwijs heeft als doel kinderen en jongeren in Houten te laten opgroeien tot zelfredzame en gezonde inwoners. Een stimulerende en veilige omgeving waarin ze hun talenten kunnen ontwikkelen is hierbij belangrijk. Er is passende hulp en bescherming beschikbaar als dat echt nodig is.

In Houten willen we niet onnodig jongeren met een probleem de zorg in sturen. We hechten waarde aan een goede opvoeding en richten ons eerst op wat goed gaat. Jeugdigen krijgen de ruimte om zich op alle fronten te kunnen ontwikkelen, met aandacht voor gezond leven, eten en bewegen. We richten ons op het voorkomen van problemen, bijvoorbeeld bij (v)echtscheiding en samengestelde gezinnen.

Bij moeilijkheden of vertraging in de ontwikkeling van jongeren wordt snel en passend gereageerd. We trekken dan natuurlijk samen op met de ouders.

Onderwijs vervult een belangrijke functie in de ontwikkeling van jonge mensen. We willen dat elke leerling passend onderwijs krijgt, zo veel als mogelijk binnen het reguliere onderwijs.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Ouders en jeugd benutten hun talenten en eigen kracht en maken hierbij gebruik van hun sociaal netwerk.
2. Ondersteuning gericht op jeugdigen en hun ouders is effectief en efficiënt, aansluitend op de leefwereld van de doelgroep en zo licht als kan / zo zwaar als nodig is.
3. De veiligheidsketen voor de jeugd is zo laagdrempelig mogelijk, maar zo zwaar als nodig georganiseerd.
4. We zetten in op minder thuiszitters. Het hoofddoel dat we per 2021 met de regionale thuiszittersaanpak Lekstroom willen bereiken is dat kinderen niet meer of slechts heel kort thuis zitten zonder passend aanbod van onderwijs en/of in het uiterste geval met zorg en dat het aantal thuiszitters en vrijgestelde leerlingen daalt. Lokaal geven wij hier uitvoering aan.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Ouders en jeugd benutten hun talenten en eigen kracht en maken hierbij gebruik van hun sociaal netwerk.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Clënten (jongeren/ouders) kunnen beter hun problemen oplossen (%)*	CEO Jeugd	X	51%	X	50%	50%

* In 2019 wordt een pilot gestart met een nieuw instrument "Ervaringswijzer". Als gevolg hiervan kan formulering van de indicator in 2020 wijzigen.

Betrokkenheid verbonden partijen

GGDrU wil dat iedereen zijn talenten kan ontwikkelen zodat iedereen kan meedoen in de samenleving. Hiertoe werkt GGDrU aan thema's als alcohol, drugs, roken, weerbaarheid, overgewicht, bewegen, voeding, seksuele ontwikkeling, eenzaamheid en depressie. Samen met andere partijen zoals gezondheidszorgorganisaties, scholen en sportorganisaties, investeert GGDrU in preventie. De Jeugdgezondheidszorg geeft preventieve voorlichting, advies, instructie en begeleiding, individueel of in groepen, gericht op het versterken van de eigen kracht van ouders en jongeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Netwerken van onderlinge ondersteuning stimuleren zoals het netwerk pleegzorg en buurtgezinnen.
- Opvoedondersteuning zoals het Centrum voor Jeugd en Gezin en kenniscafe's voor ouders beter vindbaar maken

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Ook in 2020 organiseren we samen met SHINE en Van Houten&co een jongerenbijeenkomst.

Doelstelling 2

Ondersteuning gericht op jeugdigen en hun ouders is effectief en efficiënt, aansluitend op de leefwereld van de doelgroep en zo licht als kan / zo zwaar als nodig is.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal jeugdigen residentiële jeugdhulp: Residentiële instelling*	Regionale backoffice	70	58	40***	50	48
2	Aantal jeugdigen residentiële jeugdhulp: Pleegzorg / gezinshuizen**	Regionale backoffice	X	X	65****	68	70
2	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdhulp (%) (BBV)	CBS	8,1/8,8%	8,0/8,5%	8,3/8,6%	10%	8,6%
2	Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming (%) (BBV)	CBS	0,5/0,6%	0,7/0,6%	0,6/0,6%	0,7%	0,7%
2	Jongeren (van 12 jaar tot 23 jaar) jeugdreclassering (%) (BBV)	CBS	0,1/0,2%	0,2/0,2%	0,2/0,3%	0,2%	0,2%
2	Ik kan de hulp krijgen die ik nodig heb (jongeren) (vaak/altijd) (%)	CEO Jeugd	X	78%	X	78%	78%

* t/m 2017 is residentieel verblijf en verblijf in de vorm van gezinsvormen (pleegzorg en gezinshuizen) nog onder dezelfde noemer geregistreerd. We hebben er toen voor gekozen om handmatig de plaatsingen binnen een instelling uit te halen.

** vanaf 2018

*** peildatum januari 2019 over 2018

**** peildatum 1 juni 2019 over 2018

Betrokkenheid verbonden partijen

GGDrU zorgt dat jongeren en ouders de jeugdgezondheidszorg weten te vinden zowel voor praktische tips bij kleine zorgen, als voor ingewikkelde problemen. Centraal staat een betekenisvol leven (positieve gezondheid) en pas in tweede instantie de evt. ziekte. Veerkracht, eigen regie en aanpassingsvermogen zijn hierbij sleutelbegrippen. De GGDrU sluit aan bij wat ouders en jongeren zelf weten en kunnen. Ouders bepalen dus zelf de intensiteit en vorm van het contact. Maar als het even niet lukt om zelfredzaam te zijn, dan biedt GGDrU ook een vangnet. De jeugdgezondheidszorg onderzoekt kinderen op mogelijke aangeboren afwijkingen, vaccineert tegen ziektes en volgt ze in hun ontwikkeling van geboorte tot het 18e jaar. De jeugdgezondheidszorg beoordeelt of extra ondersteuning, hulp of zorg nodig is en betreft direct de juiste zorg of hulp.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Er worden samen met onze aanbieders vormen van zorg ontwikkeld, die dichtbij het gezin beschikbaar zijn. We willen liever hulp en opvang binnen het gezin bieden, dan uit huis plaatsen.
- Binnen de programmalijn 'Voorkomen is beter' besteden we aandacht aan preventie rondom (v)echtscheiding en samengestelde gezinnen. We werken aan nieuwe initiatieven zoals "Ouders voor elkaar" en "pink-cloud".
- We zetten een pakket maatregelen in om de kosten van jeugdhulp onder controle te krijgen en terug te dringen.
- We geven extra aandacht aan ondersteuningstrajecten die zich richten op jongeren die de leeftijd van 18 naderen. Zo willen we zorgen voor een zachte landing als de jongeren na hun 18-e buiten de jeugdzorg vallen.
- De vindbaarheid van het preventieve aanbod in Houten verbeteren.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	We werken binnen het transformatiefonds aan twee opdrachten; afbouw jeugdhulp verblijf en 18-/18+. Hierbinnen zullen er diverse pilots worden uitgevoerd om het zorglandschap jeugd verder te transformeren.

Doelstelling 3

De veiligheidsketen voor de jeugd is zo laagdrempelig mogelijk, maar zo zwaar als nodig georganiseerd.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Jongeren (12 t/m 21 jarigen) met een delict voor de rechter (%) (BBV)	WSJG	X	nnb	nnb	0,74%	0,75%
3	Verwijzingen Halt: aantal per 10.000 jongeren 12 - 17 jaar (BBV)	Bureau Halt / WSJG	82,4	108	63	80	80

Betrokkenheid verbonden partijen

De jeugdgezondheidszorg adviseert niet alleen scholen over zorg, maar ook over veiligheid en criminaliteit. De GGDrU, het Sociaal Team, CJG en overige partners werken samen om het risico op criminaliteit bij jongeren te verkleinen. Hierbij krijgen vooral gezinnen waar meerdere problemen spelen extra aandacht. Daarnaast ondersteunt de jeugdgezondheidszorg de gemeente door signalen en cijfers te leveren, waardoor tijdig gereageerd kan worden op risicovolle ontwikkelingen.

De jeugdgezondheidszorg van de GGDrU adviseert daarnaast over de aanpak van huiselijk geweld. In 2020 zal er een nieuwe regiovisie bekend worden, waarbij preventie en snel signaleren een belangrijk plek innemen. De GGDrU ondersteunt bij het uitvoeren van de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. De GGDrU organiseert conferenties en besteedt aandacht aan een goede aansluiting met Veilig Thuis.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het bieden van passende hulp en een sluitende keten waarbij iedereen weet hoe om te gaan met signalen van onveilige situaties (o.a. door gebruik van de verwijfsindex¹).
- Signalerende instanties zoals scholen, kinderdagverblijven en hulpverleningsinstanties in de veiligheidsketen weten welke rollen en verantwoordelijkheden ieder heeft en kunnen elkaar tijdig vinden bij signalen over kind en veiligheid (o.a. door gebruik van de verwijfsindex).
- Hulpverleners voor volwassenen zijn zich bewust van de mogelijke gevolgen van volwassenenproblematiek voor de kindveiligheid en spelen hier actief op in, o.a. door de kindcheck in de nieuwe meldcode. Hier wordt aandacht aan besteed tijdens de trainingen Aandachtsfunctionarissen Veiligheid die door de gemeente geïnitieerd worden.
- Netwerkbijeenkomsten worden door de gemeente georganiseerd zodat opgeleide aandachtsfunctionarissen Veiligheid worden geïnformeerd over actuele ontwikkelingen, nader worden opgeleid in gesprekstechnieken en leren hoe beter samen te werken (o.a. door middel van rollenspelen en casuïstiekbespreking).
- Het Afstemmingsoverleg Jeugd en Veiligheid werkt systematisch via het 7-stappenmodel². Daarmee richt het overleg zich niet alleen op groepen en overlast maar ook op individuen. Vanuit dit overleg wordt de verbinding gemaakt tussen zorg en veiligheid. Daar waar nodig wordt door partners in dit overleg overwogen een individu aan te melden voor persoonsgerichte aanpak (zie ook het programma Veilig).

1. *Systeem waarin hulpverleners en andere professionals de persoonsgegevens registreren van de jongeren (tot 23 jaar) waarover zij zich zorgen maken. Indien er meerdere betrokkenen zijn worden deze aan elkaar gekoppeld.*
2. *Als hulpmiddel om te komen tot het besluit om te melden is het per 1 januari 2019 verplicht om als beroepskracht een afwegingskader te gebruiken van de nieuwe meldcode. In dit afwegingskader staan vragen die de beroepskracht helpen bij het bepalen of een melding bij Veilig Thuis wel of niet noodzakelijk is. Dit is in ieder geval noodzakelijk als er vermoedens zijn van acuut of structureel huiselijk geweld of kindermishandeling.*

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Aantal registraties in verwijsindex*	Jaarverslag verwijsindex	257	331	450	X****	500
3	Aantal registraties Veilig Thuis in verwijsindex	Jaarcijfers verwijsindex	188	195	325	X****	375
3	Unieke cliënten**	Jaarcijfers verwijsindex	317	350	490	X****	500
3	Aantal matches (tussen instanties) in verwijsindex***	Jaarverslag verwijsindex	315	561	757	X****	780

*Deze cijfers betreffen nu vanaf 2017 ook de meldingen van zorgaanbieders / instanties buiten Houten die Houtense inwoners registreren (in tegenstelling tot het cijfer van 2016 dat alleen gaat over de registraties van Houtense organisaties). Daarbij hebben we de registraties van Veilig Thuis apart vermeld.

** Unieke cliënten zijn totalen over alle instanties die registreren met betrekking tot inwoners van Houten en het totale aantal registraties van Veilig Thuis.

*** Een unieke cliënt kan meerdere matches hebben. Hierdoor kan het aantal matches hoger zijn dan het aantal unieke cliënten.

**** Vanwege nieuwe cijferreeksen klopt de raming 2019 niet meer.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	We organiseren vanuit de gemeente tenminste 1 nieuwe training voor het opleiden van nieuwe aandachtfunctionarissen uit alle werkvelden (welzijn, jongerenwerk, kinderopvang, onderwijs (PO en VO), CJG, sociaal team, leerplicht, etc).

Doelstelling 4

We zetten in op minder thuiszitters. Het hoofddoel dat we per 2021 met de regionale thuiszittersaanpak Lekstroom willen bereiken is dat kinderen niet meer of slechts heel kort thuis zitten zonder passend aanbod van onderwijs en/of in het uiterste geval met zorg en dat het aantal thuiszitters en vrijgestelde leerlingen daalt. Lokaal geven wij hier uitvoering aan.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
4	Deelname speciaal onderwijs (basis en voorgezet onderwijs) Houtense jeugd (%)	Regionale leerlingenadministratie	2%	1,9%	1,8%	1,7%	1,6%
4	Onderwijs: Absoluut verzuim per 1.000 inwoners 5-18 jaar (BBV)*/**	Duo	0,43	0,64***	1,11	0,4	0,4
4	Onderwijs: Relatief verzuim per 1.000 inwoners 5-18 jaar (BBV)*/**	Duo	14,46	13,50***	10,99	15	15
4	Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (%) van het totaal (VO en MBO) (BBV)	DUO dienst uitvoering onderwijs	1,1%	1,4%	1,4%	1,5%	1,5%
4	Kinderen met een VVE indicatie dat gebruik maakt van VVE (%)	JGZ / Peuteropvang	96,5%	93,1%	93%	95%	95%

*Met absoluut verzuim wordt bedoeld dat een scholier niet ingeschreven is bij een onderwijsinstelling

**Relatief verzuim = een scholier blijft ongeoorloofd weg van de school waar die is ingeschreven (spijbelgedrag etc).

*** Gemeten per schooljaar.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Vanuit leerplicht wordt niet alleen gehandhaafd op thuis zittende leerlingen, we onderzoeken met name de achtergrond van het verzuim. Zo pakken we samen met onze partners de onderliggende oorzaken aan. We werken op regionaal niveau samen in de "Thuiszittersaanpak Lekstroom".
- Er is een werkgroep die het onderwijs ondersteunt om kinderen met leerproblemen binnen het regulier onderwijs te helpen.
- Met schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden maken we afspraken om jeugdhulp en passend onderwijs beter op elkaar af te stemmen.
- We zetten in op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden door:
 - Peuters die een verhoogd risico lopen op het ontwikkelen van een taalachterstand vanuit het consultatiebureau te verwijzen naar het voorschoolse educatieve programma binnen de peuteropvang. Deze peuters hebben recht op extra dagdelen peuteropvang. Dit voorschoolse educatieve programma wordt vanaf 1 augustus 2020 uitgebreid naar 16 uur per week.
 - Voorleesbeleid binnen de kinderopvang extra te stimuleren.
 - Met lokale partners een aanpak te ontwikkelen om de onderwijskansen van kinderen met een taalachterstand te vergroten.
 - In Houten komt er een groter en breder aanbod van diverse taalcursussen. We gaan hier meer ruchtbaarheid aan geven om meer inwoners met taalproblemen te bereiken.
- Met het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs (SHP) zien wij toe op een passende en adequate huisvesting van scholen. De 4 leidende principes uit het SHP worden daarbij gehanteerd: sober en doelmatig, capaciteitsbeheersing, duurzaamheid 🌱 en kwaliteit en multifunctionele accommodaties. Dat doen we door:
 - Met de besturen van de fusieschool Klavertje Vier/De Brug en de Van Harte vernieuwen we hun schoolgebouwen.
 - We zoeken een nieuwe unilocatie (één locatie) voor het Montessori onderwijs.
- In overleg met de schoolbesturen wordt een nieuw Integraal HuisvestingsPlan voorbereid. Hierin streven we naar:
 - volledige energieneutraliteit. 🌞
 - meer mogelijkheden voor inclusief onderwijs.
 - groene 🌳 en rookvrije schoolpleinen.
 - flexibiliteit om meerdere functies te vervullen.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
4	Aantal leerlingen dat gebruik maakt van de regeling leerlingenvervoer	Team Samenleving	153	151	159	150	145*
4	% leerlingen dat binnen de regeling leerlingenvervoer gebruik maakt van openbaar vervoer	Team Samenleving	7%	6%	nbn	7%	7%

*schooljaar 2019-2020

Doel	Omschrijving prestatie 2020
4	We maken samenwerkingsafspraken met Jeugdgezondheidszorg, Kinderopvang, primair en voortgezet onderwijs om de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen optimaal te ondersteunen. Deze zijn gericht op de ontwikkeling naar meer inclusief onderwijs.

Deelprogramma Wmo

Wat willen we bereiken?

Om zelfredzaam te kunnen zijn is het ook nodig dat inwoners zich bewust zijn van hun eigen verantwoordelijkheid, zoals het hanteren van een gezonde leefstijl en deelnemen aan de maatschappij. In de Sociale Koers 2020-2023 die in 2019 is vastgesteld blijft dit uitgangspunt overeind. Om het sociale netwerk van de inwoner te versterken ondersteunen we inwonersinitiatieven. Deze dragen enerzijds bij aan maatschappelijke doelen en anderzijds komen onze inwoners in contact met straat- en buurtgenoten. Ook zullen een gezonde leefstijl, een zinvolle dagbesteding en omzien naar elkaar ervoor moeten zorgen dat minder een beroep gedaan hoeft te worden op professionele hulp en ondersteuning.

We realiseren ons dat er altijd inwoners zijn die hulp of ondersteuning nodig zullen hebben. Maar niet iedereen weet bij wie je daarvoor terecht kunt. Dan moet er hulp geboden worden door bijvoorbeeld het welzijnswerk en huisartsen.

De nieuwe Ruimtelijke Koers richt zich op het bouwen van nieuwe woningen. Bij deze bouwopgave denkt het sociale domein nadrukkelijk mee. Het biedt mogelijkheden om rekening houdend met de veranderende bevolking van Houten (onder andere vergrijzing), zodat voldoende woningen gebouwd worden die bij alle soorten huishoudens passen. Bijvoorbeeld de groeiende groep ouderen die zelfstandig thuis wil blijven wonen.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houtense inwoners zijn betrokken bij elkaar en bij hun eigen leefomgeving.
2. Inwoners benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk.
3. Ondersteuning voor de meest kwetsbaren is zo licht als kan / zo zwaar als nodig en zo nabij mogelijk georganiseerd en is gericht op zelfredzaamheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houtense inwoners zijn betrokken bij elkaar en bij hun eigen leefomgeving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Sociale samenhang in de buurt*	Monitor Sociale Kracht	6,4	6,4	6,4	6,3	6,5
1	Aandeel inwoners ten opzichte van de totale bevolking dat vrijwilligerswerk heeft verricht in de afgelopen 12 maanden (intensief) (%)	Monitor Sociale Kracht	23%	22%	24%	25%	27%
1	Aandeel inwoners ten opzichte van de totale bevolking dat de laatste 12 maanden hulp aan burens heeft verleend (intensief) (%)	Monitor Sociale Kracht	5%	4%	5%	7%	10%

* Betreft de combinatie tussen samenhang of cohesie in de buurt, sociale controle (eigen buurttoezicht) en de bereidheid om zich in te zetten voor de buurt (score 1-10).

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen inwonersinitiatieven met raad (advies door vakmedewerkers) en daad (via fondsen of subsidies)
- Als inwoners het initiatief nemen om een taak over te nemen van de gemeente (the right to challenge), dan geven we hen de kans en ondersteunen we hen.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal door Ons Fonds gehonoreerde initiatieven ter vergroting van de sociale cohesie en verbetering van de leefbaarheid in de buurten.	Eigen gegevens	44	36	35	45	50
1	Aantal inwonersinitiatieven (zonder subsidie)*	Eigen gegevens	X	X	X	X	30

* Een inwonersinitiatief is een initiatief waarbij een groep inwoners het heft in eigen hand neemt.

Doelstelling 2

Inwoners benutten hun eigen kracht en maken gebruik van hun sociaal netwerk.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Inwoners die voor hulp of zorg (waarschijnlijk) terecht kunnen bij buurtgenoten (%)	Monitor Sociale Kracht	83%	84%	81%	83%	83%
2	Zelforganiserend vermogen	Monitor Sociale Kracht (score 1-10)	7,2	7,2	7,2	7,3	7,3

Betrokkenheid verbonden partijen

Het Steunpunt mantelzorg wordt uitgevoerd door VanHouten&co.

Aan de mantelzorgmarkt werken onder andere de volgende organisaties mee:

- VanHouten&Co
- Handje Helpen
- Lister
- Zorgspectrum
- Boogh
- en nog vele anderen

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven VanHouten&co subsidiëren voor het Steunpunt Mantelzorg. Bij dit Steunpunt kunnen inwoners terecht met hun vragen over hun mantelzorgsituatie. De medewerker van het Steunpunt geeft informatie en advies en verleent emotionele ondersteuning.

Tijdens de markt voor mantelzorgers zijn professionele organisaties en informele organisaties aanwezig om de mantelzorgers te informeren over ondersteuning. Veel bezoekers geven aan het belangrijk en nuttig te vinden dat ze hierover geïnformeerd worden. Daarnaast is een belangrijk onderdeel van de markt de waardering voor hen. In 2020 gaan we door met de markt. Omdat het mantelzorgcafé een waardevolle bijdrage levert, gaan we daar in 2020 ook mee door.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal mantelzorgwaarderingen	Gemeente	473	600	653	700	700

Doelstelling 3

Ondersteuning voor de meest kwetsbaren is zo licht als kan / zo zwaar als nodig en zo nabij mogelijk georganiseerd en is gericht op zelfredzaamheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (aantal per 1.000 inwoners) (BBV)*	CBS-Monitor / Sociaal Domein / Wmo / Sociaal Team / WSJG	29/29	28/29	28/29	30	32
3	Ik kan mij beter redden door de hulp die ik heb gekregen (Wmo) (mee eens) (%)**	CEO Wmo	76%	78%	83%	78%	81%
3	Cliënten die de ontvangen ondersteuning passend bij de hulpvraag vinden: helemaal mee eens (%)**	CEO Wmo	74%	79%	81%	82%	82%

*Het betreft halfjaarlijkse cijfers.

** In 2019 wordt een pilot gestart met een nieuw instrument "Ervaringswijzer". Als gevolg hiervan kan formulering van de indicator in 2020 wijzigen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bieden ondersteuning aan kwetsbare inwoners gericht op participatie en zelfredzaamheid. Hier zetten we de welzijnsconsulenten van vanHouten&co voor in. Het Sociaal Team vervult een actieve rol in de verwijzing naar de ondersteuning vanuit het welzijnswerk en andere informele zorg.
- We ondersteunen de kwetsbare doelgroep licht verstandelijk beperkten (LVB) die tijdelijke behoefte hebben aan beschermde woonomgeving. In 2020 evalueren we de in 2019 begonnen pilot 'Tijdelijk beschermd wonen LVB+'. We besluiten daarna over het vervolg.
- Lokaal en regionaal wordt prioriteit gegeven aan de samenwerking tussen het sociaal domein en het domein veiligheid, om daarmee zorgfraude doeltreffend aan te kunnen pakken.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	De pilots 'Tijdelijk beschermd wonen LVB' en 'Outreachinge hulpverlening' worden in 2020 geëvalueerd waarbij de resultaten worden gebruikt voor verbetering van de ondersteuning en ontwerp van mogelijke structurele invulling.
3	Uitvoering aan het in 2019 opgestelde plan om in Lekstroom verband zorgfraude te bestrijden.

Deelprogramma Werk

Wat willen we bereiken?

Werk blijft een belangrijk middel om mee te doen in de maatschappij. We willen dat zoveel mogelijk mensen betaald of onbetaald werk kunnen verrichten, waarbij betaald werk het hoogste goed blijft.

Belangrijke uitgangspunten bij dit streven zijn:

- Het uitgangspunt is de inwoner
- We zoeken het liefst werk in Houten
- Het werk moet op maat van de inwoner zijn
- We willen werk voor de lange termijn

Dit doen we door op een viertal vlakken extra inzet te plegen:

- In 2020 start de Innovatieagenda gemeenten-WIL. Onderdeel is de 'Houtense Werktafel' die zich richt op samenwerking met het bedrijfsleven in Houten. Eén begeleider helpt de inwoner vanaf de start naar werk. Hierbij zijn vele werkvormen mogelijk:
 - vrijwilligerswerk
 - dagbesteding
 - betaalde arbeid
- In 2020 werken we aan de pilot "Houtense Werkplaats". Hierbij wordt nog meer de verbinding gezocht met de Houtense voorzieningen van jeugd en Wmo. In de pilot begeleiden we een aantal inwoners naar werk met behulp van een team van medewerkers. Dit zijn medewerkers die beschikken over middelen en kennis vanuit het gehele sociale domein. Deze pilot zal doorgang vinden onder voorbehoud van de beschikbare middelen.
- We ronden ons onderzoek met de Hogeschool Utrecht (HU) en Movisie af. Hierbij kijken we met onze professionele partners welke werkwijzen goed werken om werk te vinden. Daarbij stellen we de behoeften en mogelijkheden van de cliënt centraal.
- Houten neemt deel aan het Europese project CoSIE. Hierbij wordt gezocht naar nieuwe manieren om aan te sluiten op behoeften en mogelijkheden van inwoners. In 2020 werken we de lessen uit die we in 2019 hebben geleerd.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Participatie door betaald werk.
2. Participatie door onbetaalde inzet.
3. Behoud en groei van een gedifferentieerd aanbod van de werkgelegenheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Participatie door betaald werk.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 1.000 inwoners 15-65 jaar) (BBV)*	CBS-participatiewet	18,4/19,4	21,9/27,7	27,6	25	22
1	Banen (per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar) (BBV)	LISA	712,69	729,2	727,7	740	740
1	Werkloze jongeren (%) 16 t/m 22 jaar (BBV)	Verwey Jonker Instituut KIT	X	nbn	nbn	0,50%	X

* Het betreft halfjaarlijkse cijfers.

Betrokkenheid verbonden partijen

In 2020 voeren we de Innovatieagenda gemeenten-WIL uit via de Houtense Werktafel. Deze dienstverlening gebeurt door 1 contactpersoon die kijkt naar de behoeften en mogelijkheden van de inwoner. Voor iedere inwoner streven we daarbij naar de hoogst mogelijke vorm van participatie en dus indien mogelijk betaald werk. Hierin werken we samen met WIL.

Wat gaan we daarvoor doen?

De Houtense Werktafel is een netwerkalliantie bestaande uit:

- werkgevers
- UWV
- onderwijsinstellingen
- sociale ondernemingen
- UW
- zorginstellingen
- buurtverenigingen
- (sport)verenigingen
- Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
- de gemeente Houten.

Deze netwerkalliantie zal verder worden uitgebreid.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Totaal aan plaatsingen WIL*	Kwartaalgegevens WIL	738	825	899	850	850
1	Aantal plaatsingen m.b.v. Social Return On Investment (SROI)*	Kwartaalrapportage WIL	48	42	97	80	80
1	Realisatie aantal klanten met groei op de participatieladder	Competensys WIL	X	X	X	X	100

* WIL cijfers zijn Lekstroombreed.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	In 2020 wordt de Houtense Werktafel verder doorontwikkeld: er is een plan van aanpak waarmee vorm wordt gegeven aan het veranderingsproces zoals geschetst in de innovatieagenda WIL-gemeenten.

Doelstelling 2

Participatie door onbetaalde inzet.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal plaatsingen inwoners Houten op betaald en onbetaald werk	Rapportage 4e kwartaal WIL	88	146	229	146	175

Betrokkenheid verbonden partijen

De WIL gaat in Houten het lokale werkteam ondersteunen bij een dienstverlening die gericht is op Houten.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor veel inwoners is betaald werk een te grote stap. De WIL en het lokale werkteam zal inwoners met een uitkering ook begeleiden naar onbetaald werk. Sociale uitsluiting willen we hiermee voorkomen.

In de Houtense Werktafel breiden we het aantal publiek-private samenwerkingen uit waarin we statushouders en andere inwoners werknemersvaardigheden laten opdoen. Hierdoor krijgt de klant meer vertrouwen en eigenwaarde en wordt de gezondheid verder bevorderd. Ook een stukje scholing komt hierbij kijken zodat de inwoner hierna wel de stap kan maken naar betaald werk. Voor sommige inwoners, zal ook na scholing, die stap niet kunnen worden gemaakt. We houden oog voor deze inwoners en proberen zoveel mogelijk een plek aan te bieden waarin deze inwoner wel op zijn plek is.

In 2020 hebben we daarbij meer oog voor werk als middel van herstel voor inwoners. Dit kan bijvoorbeeld met een basisbaan of IPS, dat ingezet kan worden voor mensen met psychische problematiek.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	We hebben de participatiemogelijkheden geïnterviewd van 20 van de klanten uit klantgroep 4 die we in beeld hebben.

Doelstelling 3

Behoud en groei van een gedifferentieerd aanbod van de werkgelegenheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (BBV)	LISA	140	142	148	140	145
3	Netto-arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking (%) (BBV)	CBS Arbeidsdeelname	72,2%	73,2%	73,6%	74%	74%
3	Functiemenging (%) (BBV)*	LISA	54,3%	54,7%	54,5%	55%	55%

* De functiemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen woningen en banen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We verbeteren het ondernemersklimaat in Houten. Dit doen we samen met Ondernemend Houten door een economische agenda op te stellen die gericht is om bijvoorbeeld knelpunten voor ZZP-ers weg te nemen.
- We gaan het ondernemersnetwerk versterken om de onderlinge betrokkenheid van ondernemers te bevorderen.

Deelprogramma Inkomen

Wat willen we bereiken?

Preventie van armoede is erop gericht dat inwoners zelf (of met hulp) actie kunnen ondernemen om armoede te voorkomen. Preventie richt zich niet alleen op inwoners waarvan bekend is dat zij in armoede leven, maar vooral ook op inwoners die in armoede leven maar niet bekend zijn bij de gemeente of maatschappelijke partners. Belangrijk is dat wij als gemeenten en onze maatschappelijk partners zichtbaar, vindbaar en bereikbaar zijn.

Voor mensen die tijdelijk niet kunnen werken en bij wie daardoor deelname aan de maatschappij in het gedrang komt, zorgt de gemeente voor ondersteuning. Dit kan door middel van sociale voorzieningen en daar waar nodig door inkomensondersteuning. Met dit vangnet kunnen de gevolgen van (tijdelijke) armoede worden voorkomen en de vaardigheden van de inwoner ondersteund en verder ontwikkeld worden. We willen mensen ondersteunen bij het meedoen in de samenleving door het versterken van hun economische zelfstandigheid.

Extra aandacht is er voor specifieke doelgroepen zoals zelfstandigen in armoede die niet altijd goed in beeld zijn. Zij melden zich minder snel bij financiële problemen. Zij lopen bij lage inkomsten een risico om in een schuldsituatie terecht te komen. Er wordt ook aandacht besteed aan jongeren met schuldenproblematiek.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Het voorkomen dat inwoners van Houten in armoede komen.
2. Het beperken van de gevolgen van armoede.
3. Het ondersteunen en ontwikkelen van vaardigheden gericht op herstel uit armoede.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Het voorkomen dat inwoners van Houten in armoede komen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Financiële zelfredzaamheid	Monitor Sociale Kracht	7,6	7,6	7,7	7,7	7,7
1	Mensen die aangeven financieel (zeer) moeilijk rond te komen (%)	Monitor Sociale Kracht	4%	4%	4%	3%	3%
1	Het gemiddelde schuldbedrag bij inwoners dat zich meldt bij Schuldhelpverlening WIL	Kwartaalrapportage WIL	€38.775	€48.377	€45.000	€40.000	€30.000
1	Kinderen tot 18 jaar die in een gezin leven dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen (%) (BBV)	Verwey Jonker Instituut KIT	X	X	X	3%	3%

Betrokkenheid verbonden partijen

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) voert voor inwoners van Houten de professionele schuldhulpverlening uit. Zij speelt een belangrijke rol in armoedepreventie. Door middel van het project Vindplaats schulden (VPS) worden inwoners met (nog) geringe schulden vanuit schuldhulpverlening de helpende hand geboden. Ook biedt WIL budgetteringscursussen. Naast WIL werken we in het kader van preventie steeds meer samen met lokale partners, waaronder Stichting Budgethulp Houten, Stichting Leergeld Houten en Viveste. Alle partners zijn op de hoogte van de verschillende organisaties en regelingen en kunnen hierin waar nodig de inwoner ondersteunen.

Wat gaan we daarvoor doen?

We maken inwoners bewust van mogelijk oorzaken en kenmerken van armoede, zodat zij zelf tijdig risicovolle situaties herkennen. We stellen informatie beschikbaar met betrekking tot regelingen, schuldenproblematiek en grip op geld. Hierbij is aandacht voor de verschillende oorzaken (zoals levensveranderende gebeurtenissen en schulden) en de risicogroepen binnen armoede. Ook jongeren met schulden hebben onze specifieke aandacht. Onze communicatie is open, laagdrempelig en in samenwerking met onze partners. Dit wordt aangeboden op plekken waar deze jongeren komen

(bijvoorbeeld scholen en het jongerencentrum Enter). Inwoners moeten zich uitgenodigd voelen om met armoedevraagstukken naar ons of onze partners te komen.

Wij bieden op een laagdrempelige en persoonlijke manier mogelijkheden aan om de persoonlijke armoedesituatie te bespreken. Het creëren van bewustwording is daarbij belangrijk. Door armoede in zo vroeg mogelijk stadium te (h)erkennen kunnen onze partners een belangrijke rol spelen in het helpen voorkomen van armoede en schulden.

Met de professionalisering van Stichting Leergeld Houten en de doorontwikkeling van Stichting Budgethulp Houten worden gezinnen lokaal ondersteund. WIL doet de uitvoering van een steeds kleiner aantal regelingen. We streven ernaar om de lokale infrastructuur dichterbij de burger te brengen.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Het aantal doorverwijzingen vanuit partners bij (beginnende) schulden naar Schuldhelpverlening bij WIL en Stichting Budgethulp Houten*	Schuldhelpverlening WIL en Stichting Budgethulp Houten	X	68	89	165	170

* Nieuwe indicator werd voorheen niet bijgehouden. In 2019 wordt er een 0-meting gedaan.

Doelstelling 2

Het beperken van de gevolgen van armoede.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal huishoudens met 110% van het sociaal minimum-inkomen	Minima scan Stimulans	1.230	1.287	1.148	1.350	1.300
2	Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 1.000 inwoners, 18 jaar en ouder (BBV)*	CBS- Participatiewet WIL	18,3/19,7	20,7/20,7	20,5/19,5	20,0	20,0
2	Bijstandsvolume Houten	Kwartaalrapportage bijstandsvolume WIL	571	589	560	590	590
2	Aantal volwassenen in het bezit van een U-pas	U-pas uitvoerder (Intermediad)	1.300	1.373	1.241	1.350	1.265
2	Aantal volwassenen met een U-pas dat participeert in sport of cultuur	U-pas uitvoerder (Intermediad)	147	235	324	300	335
2	Gebruik CZM (%)**	WIL begroting	41,1%	40%	44%	42%	44%

*Nieuwe berekeningswijze vanaf 2018. Het betreft halfjaarlijkse cijfers.

** Collectieve zorgverzekering minima.

Betrokkenheid verbonden partijen

WIL biedt door het verstrekken van bijstandsuitkeringen en schuldhelpverlening een vangnet voor inwoners. Het doel van WIL is om inwoners zo adequaat mogelijk te ondersteunen bij het vinden van werk. Mensen die dat echt nodig hebben krijgen voorzieningen en middelen die nodig zijn om in hun bestaanszekerheid te voorzien. Daarbij probeert WIL- ook met de inzet van digitale middelen - snel het recht hierop vast te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Door omstandigheden zoals schulden, door het ontbreken van bepaalde vaardigheden of "als het leven tegen zit" kunnen inwoners in armoede terecht komen. Door de stress die dit met zich mee brengt zijn inwoners minder goed of niet in staat zijn om hun problemen te overzien. Hiervoor is passende ondersteuning nodig.

Armoede zien we als een tijdelijke situatie. Wij stimuleren inwoners tot zelfinzicht en zelf oplossend vermogen. Mensen die in armoede terecht komen moeten ook de mogelijkheid hebben te kunnen participeren. Financiën mogen geen belemmering zijn om deel te nemen aan de samenleving.

Met betrekking tot de Collectieve Zorgverzekering Minima worden binnen WIL-verband gesprekken gevoerd met zorgverzekeraars die mogelijk vanaf 2020 nieuwe Collectieve Zorgverzekering voor Minima willen aanbieden in Houten. De huidige verzekeraar heeft aangegeven te willen stoppen.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Gemiddelde doorlooptijd aanvragen levensonderhoud Participatiewet in dagen	Kwartaalrapportage WIL (KPI 1.6)	23	27	28	25	25
2	Gemiddelde doorlooptijd aanvragen bijzondere bijstand	Kwartaalrapportage WIL (KPI 9.2)	59	67	48	45	40

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Partners nemen deel aan kennis bijeenkomsten m.b.t. signaleren, gesprekstechniek en gedragsverandering, gericht op ondersteunen van de inwoner.

Doelstelling 3

Het ondersteunen en ontwikkelen van vaardigheden gericht op herstel uit armoede.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Aantal kinderen dat participeert in sport of cultuur met behulp van het Jeugdfonds Sport & Cultuur	Jaarverslag Jeugdfonds Sport & Cultuur	89	116*	170	190	185
3	Aantal kinderen dat een aanvraag heeft ingediend bij Stichting Leergeld Houten	Jaarstukken Stichting Leergeld	37**	118	331	300	330

* Jeugdfonds Cultuur is per 1 september 2017 gestart in Houten. 2016 betreft alleen het jeugdfonds Sport.

** Stichting Leergeld Houten is gestart per 1 september 2016.

Betrokkenheid verbonden partijen

Verschillende partners zijn betrokken bij het ondersteunen van inwoners om uit armoede te komen. Voor volwassen inwoners bieden WIL en het Taalhuis gerichte cursussen en ondersteunen instanties als Stichting Budgethulp Houten en Infospreekuur inwoners om zelfredzaam te worden.

Voor kinderen in armoede in Houten bieden de U-pas, het Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld Houten mogelijkheden aan om deel te blijven nemen aan sport, cultuur en activiteiten op en buiten school.

Wat gaan we daarvoor doen?

Waar nodig nemen we met onze partners financiële drempels weg en vereenvoudigen we onze regelingen. Aan inwoners voor wie taal, rekenen (budgetteren) of de digitale wereld belemmeringen zijn om financieel zelfredzaam te zijn, bieden we laagdrempelig mogelijkheden aan om deze te verbeteren.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Het aantal inwoners dat laagdrempelig gebruik maakt van cursussen op het gebied van taal- en digivaardigheden*	Taalhuis	X**	38	235	200	220
3	Aantal kinderen met een U-pas	U-pas uitvoerder (Intermediad)	543	568	672	590	675

* Er is sprake van laagdrempelig gebruik wanneer met kwijtschelding van de eigen bijdrage wordt deelgenomen.

**Taalhuis Houten is september 2017 gestart.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	De gemeente brengt met de U-pas, Jeugdfonds Sport & Cultuur en Stichting Leergeld Houten de behoefte van kinderen op het gebied van sport, cultuur en activiteiten binnen en buiten school in kaart en biedt op alle vlakken een gevarieerd aanbod aan.

Deelprogramma Sport en gezondheid

Wat willen we bereiken?

Het doel is om inwoners (mentaal) vitaal en fit te maken. Dit zal hen helpen om om te gaan met de emotionele en sociale uitdagingen van het leven. Het stimuleren van een gezonde leefstijl en ondersteunen van kwetsbare inwoners zijn daarbij de belangrijkste pijlers. Hierbij sluiten we aan op het gedachtegoed van **positieve gezondheid** (Machteld Huber; 2012). Huber stelt dat gezondheid niet gaat over het ontbreken van ziektes of gebreken. Gezondheid gaat meer over het vermogen om om te gaan met veranderende omstandigheden. Dus richt het zich op wat mensen *we* kunnen, i.p.v. op wat ze niet kunnen. De (mentaal) vitale, zelfredzame- en sportieve samenleving is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van inwoners, sportverenigingen, zorg- en welzijnsorganisaties en de gemeente.

Het stimuleren van een gezonde leefstijl richt zich op meer bewegen, gezond eten en minder alcohol drinken. Maar ook op een zinvolle dagbesteding, het hebben van sociale contacten door sociale vaardigheden.

We willen dat onze inwoners op een fijne manier oud kunnen worden in Houten. Daarbij zorgen we dat inwoners die ondersteuning nodig hebben, tijdig worden gesignaleerd. Hierbij is het nodig dat onze professionals goed samenwerken en dat de inwoners van Houten 'omzien naar elkaar'.

Voor inwoners realiseren we dicht bij huis een toegankelijk aanbod, dat zich richt op het voorkomen van problemen bij onze inwoners. In dit aanbod worden sport, welzijn en zorg aan elkaar verbonden.

In de ruimtelijke koers wordt bewegen en ontmoeten in de buitenruimte als speerpunt meegenomen. Voor mensen met een beperking werken we samen in de regio om ervoor te zorgen dat er voor hen een gevarieerder sportaanbod komt.

We vinden dat alle kinderen moeten kunnen sporten. Kinderen en jongeren uit gezinnen met een krappe beurs worden ondersteund vanuit het Jeugdfonds Sport en Cultuur. Zo kunnen zoveel mogelijk kinderen en jongeren lid worden van een sportvereniging. We stimuleren bewegen van kwetsbare ouderen waarbij we hen zoveel mogelijk toeleiden naar bestaand sport- en beweegaanbod.

Sportaccommodaties zijn een randvoorwaarde om te kunnen bewegen. We stimuleren dat sportparken overdag intensiever worden gebruikt.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houtenaren hebben een gezonde leefstijl, zijn zich bewust van de invloed die zij kunnen hebben op hun gezondheid en worden gestimuleerd om deze verantwoordelijkheid zelf te nemen waardoor ze beter toegerust zijn om de uitdagingen van het leven te hanteren en daar zelf de regie over te voeren.
2. Inwoners voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houtenaren hebben een gezonde leefstijl, zijn zich bewust van de invloed die zij kunnen hebben op hun gezondheid en worden gestimuleerd om deze verantwoordelijkheid zelf te nemen waardoor ze beter toegerust zijn om de uitdagingen van het leven te hanteren en daar zelf de regie over te voeren.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Mate van eenzaamheid*	Monitor Sociale Kracht	8,2	8,3	8,4	8,3	8,4
1	Inwoners met overgewicht inclusief obesitas: 2-3 jarigen (%)**	GGDrU	7%	7%	nbn	7%	7%
1	Inwoners met overgewicht inclusief obesitas: 5-6 jarigen (%)**	GGDrU	6%	6%	nbn	6%	6%
1	Inwoners met overgewicht inclusief obesitas: 10-11 jarigen (%)**	GGDrU	10%	10%	nbn	10%	10%
1	Inwoners met overgewicht inclusief obesitas: 13-14 jarigen (%)**	GGDrU	10%	11%	nbn	10%	10%
1	Inwoners die (bijna) geen problemen ervaren met psychische gezondheid (%)	Monitor Sociale Kracht	87%	86%	86%	84%	84%
1	Inwoners die (bijna) geen problemen ervaren met lichamelijke gezondheid (%)	Monitor Sociale Kracht	79%	78%	78%	77%	74%

* Hoe hoger het getal (1-10), hoe minder eenzaamheid.

** De overgewicht cijfers zijn het gemiddelde van twee schooljaren.

Betrokkenheid verbonden partijen

De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. In samenwerking met gemeenten werkt de GGDrU aan thema's als alcohol, drugs, roken, weerbaarheid, overgewicht, bewegen, voeding, seksuele ontwikkeling, eenzaamheid en depressie. Samen met andere partijen zoals gezondheidszorgorganisaties, scholen en sportorganisaties, investeert de GGDrU in preventie. De GGDrU brengt de gezondheidssituatie van wijken en buurten in kaart en adviseert gemeenten over een effectieve integrale aanpak. Daarnaast heeft de GGDrU een uitvoeringsprogramma, waarin zij o.a.:

- preventieprogramma's- en projecten coördineert
- verbindingen legt tussen partijen op het terrein van gezondheidsbevordering
- scholen adviseert en ondersteunt

De afgelopen jaren is de aanbesteding en implementatie van een nieuw digitaal dossier jeugdgezondheidszorg (DDJGZ) een belangrijk opgave geweest binnen de GGDrU.

Dit nieuwe dossier, genaamd GGID (in 2019 in gebruik genomen) stelt de GGDrU in staat efficiënter te werken en haar werkwijze beter af te stemmen op de wensen en behoeften van ouders, kinderen en jongeren.

De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen op dit moment de U10(U16)-gemeenten. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen. De U-10 bestuurstafel voor "Gezonde en inclusieve regio" houdt zich onder meer bezig met de volgende onderwerpen: Citydeal Health Hub, samenwerking zorgverzekeraars en gemeenten, monitor sociale kracht, sport en bewegen, welzijn en bewegen op recept, wonen en zorg.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bevorderen van een gezonde leefstijl van de Houtense inwoners onder andere door:
 - voortzetten van de JOGG-aanpak, waarbij we ook streven om samen met bedrijven en scholen meer watertappunten 🚰 te realiseren;
 - uitbreiden van de sport- en beweegmogelijkheden in de buitenruimte;
 - de toegang tot het lokale beweegaanbod gemakkelijk maken;
 - personeel sportkantine verantwoordelijkheid laten nemen bij het schenken van alcohol (project "doorschenken bij dronkenschap");
 - een rookvrije buitenruimte propageren.
- Het verbeteren van het signaleren en ondersteunen van kwetsbare inwoners onder andere door:
 - centrum aanpak door vanHouten&co;
 - ontwikkelen van een aanpak op het gebied van geestelijke verzorging bij levensvragen en existentiële eenzaamheid;
 - stimuleren van bewonersinitiatieven waarbij omzien naar elkaar centraal staat.
- We werken integraal aan preventie. We zorgen dat:
 - inwoners, professionals en vrijwilligers signalen beter herkennen en weten waar ze terecht kunnen;
 - professionals, intermediairs en vrijwilligers in de informele zorg elkaar weten te vinden en inwoners direct verwijzen naar de juiste ondersteuning of zorg.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Verwijzing van EMC (eerstelijns medische centra) naar welzijnsconsulent (Welzijn voor Elkaar)	van Houten&Co	124	110	105	130	110

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Ten minste 2 trainingen aanbieden aan vrijwilligers en/of professionals zoals baliemedewerkers, winkelpersoneel of hulpverleners om de kennis over dementie en hoe hiermee om te gaan te vergroten.
1	Ten minste 8 gastheergesprekken per jaar met verenigingen en horeca over verantwoord alcohol schenken.
1	In samenwerking met Zorg in Houten, Zorgspectrum, Sportpunt en van Houten&co zorgen dat minimaal 2 maal per jaar een preventieve in balans training start waarbij toeleiding naar regulier beweegaanbod het doel is (follow-up DuurSaam).

Doelstelling 2

Inwoners voldoen aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	13 - 17 jarigen lid van een sportclub (%)*/**	GGD gezondheidsmonitor	78%	X	X	X	80%
2	Niet wekelijks sporters (%) (BBV)*/**	GGD gezondheidsmonitor	39%	X	X	X	37%
2	Volwassenen die minimaal 1x per week sporten/bewegen – georganiseerd en/of ongeorganiseerd (%)	Monitor Sociale Kracht	X	65%	66%	68%	68%

*Voor 2020 ambiëren we respectievelijk 80% (lid van een sportclub) en 37% (niet sporters).

** Eens in de vier jaar wordt het onderzoek uitgevoerd.

Betrokkenheid verbonden partijen

De GGDrU (zie ook doelstelling 1)

De U10 (zie ook doelstelling 1)

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen een lokaal sportakkoord op waarin lokale partners aangeven hoe zij willen samenwerken om zoveel mogelijk inwoners met plezier te laten sporten en bewegen.
- Veel jongeren van 16 en ouder stoppen met georganiseerd sporten. We stimuleren bewegen bij deze doelgroep door alternatieve beweegmogelijkheden in de buitenruimte aan te bieden.
- We stimuleren het beweegaanbod voor kwetsbare doelgroepen zoals mensen met een chronische aandoening, functiebeperkingen of laag inkomen. Grenzeloos Actief is een regionaal netwerk dat hiervoor wordt ingezet.
- Na het haalbaarheidsonderzoek besluiten we in 2020 over de aanleg van een atletiekvoorziening.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Lokaal sportakkoord met sportverenigingen en maatschappelijke organisaties over het stimuleren van bewegen.

Deelprogramma Kunst en cultuur

Wat willen we bereiken?

Cultuur speelt een belangrijke rol bij het gemeenschapsgevoel en de identiteit van de samenleving. Er zijn ontzettend veel vrijwilligers betrokken bij het cultuuraanbod. Cultuur draagt bij aan de ontwikkeling van jong en oud en zorgt voor ontmoeting tussen inwoners van verschillende leeftijd, afkomst en gezindheid. Cultuur maakt zo de rijke Houtense leefomgeving zichtbaar. Bij de lopende cultuurvisie is de waarde van cultuur voor de Houtense samenleving het uitgangspunt.

Dit strekt zich ook uit tot de rol van de bibliotheek. Deze moet, als onderdeel van het Huis van Houten, laagdrempelig zijn en een ontmoetingsplek vormen voor inwoners. Het terugdringen van laaggeletterdheid is een belangrijk doel.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Actieve cultuurparticipatie vergroten.
2. De bijdrage van cultuur aan (het oplossen van) maatschappelijke vraagstukken vergroten.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Actieve cultuurparticipatie vergroten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Volwassenen die ten minste 1 keer per maand actief cultuur hebben beoefend in georganiseerd verband (%)	Monitor Sociale Kracht	13%	13%	13%	15%	16%
1	16- 23 jarigen die lid zijn van of actief zijn bij een culturele organisatie (dans, toneel, film, muziek etc.) (%)*	Jongerenpeiling	11%	X	13%	15%	15%

*Deze indicator geeft een beeld van de inwoners boven de 16. Er is geen goede indicator beschikbaar voor jongere jeugd.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In samenspraak met het culturele veld worden de resultaten van de "Uitvoeringskalender Cultuurvisie 2017- 2019" in beeld gebracht. Er wordt daarna een nieuwe uitvoeringskalender geformuleerd voor 2020 en 2021. Het bevorderen van cultuurparticipatie van zowel jeugd als volwassenen, met specifieke aandacht voor cultuureducatie in het onderwijs, zijn een belangrijk onderdeel van de uitvoeringskalender.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdcultuurfonds	Jeugdcultuurfonds	X	X	30	45	50

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	In de, met het culturele veld, op te stellen uitvoeringskalender 2020- 2021, worden concrete prioriteiten en prestaties geformuleerd.
1	Het plan voor versterking van cultuureducatie in het onderwijs wordt uitgevoerd en verfijnd voor de lange termijn.

Doelstelling 2

De bijdrage van cultuur aan (het oplossen van) maatschappelijke vraagstukken vergroten.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur staat niet op zichzelf, maar kent vele kanten en raakvlakken met andere domeinen. Omdat cultuur kan verrassen en andere inzichten biedt, kan cultuur bijdragen aan (het oplossen van) maatschappelijke vraagstukken die spelen op andere beleidsdomeinen. Daarom faciliteren we in het kader van het Programma Sociale Koers een project "Onvergetelijk Houten" voor ouderen in Houten Centrum waarbij cultuur wordt gecombineerd met welzijn en zorg. Dit doen we in samenwerking met

Stichting van Houten&co, Stichting Aan de Slinger, kennisinstituut Movisie en het Fonds voor Cultuurparticipatie.

Kunst in de openbare ruimte draagt bij aan de kwaliteit en beleving van deze ruimte. In 2020 zal de bestaande kunst in de openbare ruimte opnieuw tegen het licht worden gehouden op basis van de in 2019 vastgestelde criteria. Daarbij zal worden bekeken welke kunstwerken onderdeel worden van de Houtense kerncollectie en hoe deze collectie in stand gehouden kan worden.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Er wordt een kennismanifestatie gehouden voor inwoners, het Houtense culturele veld en partners in zorg en welzijn over de inzichten uit het project "Onvergetelijk Houten".
2	Op basis van de in 2019 vastgestelde criteria zal worden beoordeeld welke kunstwerken tot de Houtense kerncollectie gaan behoren.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Samen leven			
Toegang & transformatie	4.279.361		-4.279.361
Jeugd en onderwijs	15.370.437	378.085	-14.992.352
Wmo	10.131.666	1.082.879	-9.048.787
Werk	1.509.608	301.000	-1.208.608
Inkomen	12.617.553	7.905.312	-4.712.241
Sport & gezondheid	6.283.340	1.384.531	-4.898.809
Kunst en cultuur	2.620.987	244.246	-2.376.741
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	52.812.952	11.296.053	-41.516.899
Mutaties reserves		112.481	112.481
Totaal resultaat programma	52.812.952	11.408.534	-41.404.418

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Duurzame leefomgeving

Programma Duurzame leefomgeving

Omschrijving programma

Houten is een fijne en duurzame gemeente om in te wonen, werken, leren en ontspannen. In de afgelopen decennia is Houten uitgegroeid tot een middelgrote stad van 50.000 inwoners. Een stad met bijbehorende voorzieningen, waarvan veel mensen met plezier gebruik maken.

Houten is echter nog lang niet af. Een stad is eigenlijk nooit af. De nabije toekomst vraagt om aanpassingen, veranderingen en uitbreiding. Er is druk op de woningmarkt en de klimaatverandering dwingt ons tot actie. De grootste uitdaging zal dan ook worden: hoe gaan wij om met onze beperkte ruimte. Hoe houden wij de balans in behouden van ons verleden, koesteren van het bestaande Houten en groeien naar een grotere stad die klaar is voor de toekomst.

De gemeente draagt hierin bij, maar kan dit niet alleen. De gemeente is soms regisseur, soms facilitator. Andere spelers zijn net zo van belang, zoals:

- ondernemers, die bijdragen aan de economische vitaliteit van onze gemeente. Wij belichten vooral de commerciële voorzieningen (inclusief horeca) in dit programma;
- burgers die met initiatieven komen, bijvoorbeeld op gebied van recreatie of duurzaamheid;
- vrijwilligers die zich inzetten, bijvoorbeeld voor hun directe woonomgeving, de natuur of het behoud van onze monumenten en cultuurgeschiedenis;
- professionele organisaties, zoals de woningcorporaties die inspelen op (veranderende) behoeftes op het gebied van wonen;
- alle anderen die hun steentje bijdragen.

De zeven deelprogramma's geven hier invulling aan. Een goed resultaat behalen we alleen als deze deelprogramma's en de andere programma's uit de begroting in samenhang worden ontwikkeld.

Wonen

De regionale druk op de woningmarkt is hoog. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar vooral over 'passende' woningen. Er ligt een grote opgave op het gebied van ouderenhuisvesting, wonen en zorg maar ook voor starters. Houten heeft als één van de eerste gemeenten in de regio gezegd dat zij wil bijdragen aan een oplossing. In het voorjaar van 2020 rondt de gemeente de Ruimtelijke Koers Houten af. Deze wordt dan aan de raad ter besluitvorming voorgelegd. In het collegeprogramma 2018-2022 is de doelstelling aangegeven om tussen 4.300 en 5.300 woningen te bouwen in de periode tot 2040. Van dit aantal moeten tussen de 1.500 tot 2.000 sociale huurwoningen worden gebouwd. In het traject van de Ruimtelijke Koers wordt dit uitgewerkt.

Tijdens het traject van de Ruimtelijke Koers kunnen veel ontwikkelingen gewoon doorgaan:

- De afbouw van Houten Vinex (De Kiem) zal in volle gang zijn.
- De verwachting is dat de planvorming van Hofstad IVb afgerond zal worden.
- Daarnaast zijn diverse inbreidingsprojecten en transformaties van kantoren naar woningen in uitvoering.
- Specifieke aandacht is er voor het woonsegment 'middenhuur'. Dit om een alternatief te bieden aan mensen met een middeninkomen.

De gemeente en Viveste maken (prestatie-)afspraken om het woningaanbod zo goed mogelijk aan te laten sluiten bij de behoefte. Speerpunten zijn de 'veranderopgave' van 2.000 woningen uit de bestaande voorraad die niet passend zijn in het sociale huursegment en de verduurzaming van de huidige woningen.

Commerciële voorzieningen

In 2020 zullen we in alle centrumgebieden ondernemersinitiatieven faciliteren in lijn met de Retailvisie. Voor Het Rond maken we plannen op basis 'Kansenkaart Het Rond' en de uitkomsten van de Ruimtelijke Koers. Doel blijft het terugdringen van de huidige leegstand in alle winkelcentra.

Leefomgeving

Houten is een prachtig groene gemeente. De openbare ruimte is schoon, heel, veilig en aantrekkelijk. Samen met onze inwoners koesteren we die kwaliteit en behouden we die voor de toekomst. Bij de inrichting van de openbare ruimte letten we steeds meer op kansen voor maatregelen tegen wateroverlast, droogte en hitte als gevolg van de klimaatverandering. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het weghalen van onnodige verharding, het gebruik van waterdoorlatende straatstenen en de aanleg van wadi's (verlaagde groenzones) voor de opvang van regenwater. Ook duurzaamheid is een belangrijk aandachtspunt bij het beheer van de openbare ruimte. Voorbeelden zijn de aanleg van bloemenweides, thermische onkruidbestrijding, energiezuinige led-lampen in de straatlantaarns en het gebruik van gerecycled asfalt. We gaan ook maatregelen uitwerken en uitvoeren naar aanleiding van de totaalvisie op het Houtense groen en de biodiversiteit die in 2019 tot stand komt. We doen steeds meer samen met de inwoners, ook in 2020. We steunen bewoners die zich in willen zetten voor beheer en onderhoud van hun eigen buurt. Ook proberen we meer inwoners hierin te stimuleren.

Gebiedsontwikkeling

Naast de Ruimtelijke Koers Houten blijven we inzetten op ontwikkelingen die bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Houten. Enerzijds gaat het om afbouw van Houten Vinex, inbreidingslocaties, transformaties en woningbouw in alle drie de kleine kernen. Maar ook blijven we ons inzetten om andere ruimtelijke ontwikkelingen zoals de uitvoering van de Visie Kromme Rijn en verschillende ontwikkelingen op het Eiland van Schalkwijk mogelijk te maken. Hiernaast zullen we in de tweede helft van 2020 een start maken met de ontwikkeling van een nieuwe Omgevingsvisie voor heel Houten. Dit in het kader van de Omgevingswet die ingevoerd gaat worden.

Duurzaamheid & energietransitie

In 2019 presenteerde het Rijk haar klimaatdoelstellingen en -plannen. Houten gaat samen met de regio aan de slag met het opstellen van een regionale energiestrategie (RES). Tijdens het opstellen van de RES blijven we in onze eigen gemeente stappen zetten. Groene leges (mogelijk aangepast nadat de evaluatie is uitgevoerd), informatiecampagnes over energiebesparing en -opwekking en andere, lopende activiteiten gaan door in 2020. Samen met stakeholders blijven we zoeken naar betere afvalverwerking, met betere scheiding en recycling van producten. Bij het aanpassen van de openbare omgeving letten we erop dat deze steeds meer 'klimaatklaar' is voor de toekomst. Duurzaamheid is verweven met vele activiteiten van de gemeente. Bij onderdelen in de begroting die een duidelijke bijdrage leveren aan de doelstellingen uit het Programma Duurzaam Houten, is dit aangeduid met een icoontje.

Landschap, natuur & recreatie

In 2019 hebben wij ons aangesloten bij het Provinciaal Platform Kleine landschapselementen. We verwachten dat dit in 2020 een grote toename van adviezen voor en de aanplant van landschapselementen oplevert. Daarnaast willen we een slag slaan met de versterking van de weidevogelpopulatie. De gesprekken die we in 2019 voeren met stakeholders zullen tot concrete resultaten in 2020 leiden.

Op het terrein van recreatie is sprake van veel verschillende activiteiten. We werken regionaal samen om onze prachtige gemeente te promoten.

Cultuurhistorie & archeologie

Cultuurhistorie en archeologie spelen een belangrijke rol in het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving. Een nieuwe visie op Erfgoed zorgt ervoor dat we onze cultuurhistorische waarden beschermen en behouden. Door het openstellen van monumenten tijdens bijvoorbeeld de Open Monumenten Dag, maar ook door de inzet van onze gemeentelijke webpagina's willen we het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten en beter zichtbaar en beleefbaar maken.

Overzicht relevante beleidskaders

[Perspectiefnota 2020](#)

[Retailvisie Houten 2015-2025](#)

[Woonvisie 2016-2025](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!](#)

[Beeldkwaliteitskader openbare ruimte](#)

[Programma Duurzaam Houten 2016-2018](#)
[Het Water- en Rioleringsplan 2016-2019](#)
[Programma Ruimte 2017-2019](#)
[Ruimtelijke Economische Koers U10](#)
[Kantorenstrategie](#)
[Beleidsnota Dierenwelzijn 2017-2020](#)
Beleidsnota bomen 2017-2020
Beleidsnota Reclame in de openbare ruimte (2012)

Overzicht verbonden partijen

- Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
- Recreatieschap De Stichtse Groenlanden
- U10
- Vitens

Deelprogramma's

- Wonen
- Commerciële voorzieningen
- Leefomgeving
- Gebiedsontwikkeling
- Duurzaamheid en energietransitie
- Landschap en recreatie
- Cultuurhistorie en archeologie

Deelprogramma Wonen

Wat willen we bereiken?

Woningen met voor elk wat wils, passend bij de gezinssamenstelling en leefstijlen van huidige en toekomstige Houtenaren.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Voldoende en veelzijdig woningaanbod passend bij de vraag, gezinssamenstelling en kwalitatieve eisen van (potentiële) bewoners van Houten met bijzondere aandacht voor de huisvesting van gezinnen en ouderen en starters.
2. Realisatie van circa 600 sociale huurwoningen tot 2025 en daarnaast verwezenlijken van de 'veranderopgave' van 2.000 woningen uit de bestaande voorraad sociale huur tot 2040.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende en veelzijdig woningaanbod passend bij de vraag, gezinssamenstelling en kwalitatieve eisen van (potentiële) bewoners van Houten met bijzondere aandacht voor de huisvesting van gezinnen en ouderen en starters.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Ontwikkeling van nieuwbouw van gezinswoningen	Dashboard Planvoorraad Wonen	208	156	53	50	60
1	Nieuwbouw van gelijkvloerse woningen	Dashboard Planvoorraad Wonen	66	86	199	175	250
1	Het aantal nieuwbouw-woningen, per 1.000 woningen (BBV)	ABF-Systeem Woningvoorraad / BRP / Dashboard Planvoorraad Wonen	14,4	12,1	12,6	11,5	15,0
1	Nieuwbouw van vrije sector huurwoningen (huur > € 1.000 per maand)	Dashboard Planvoorraad Wonen	X	X	0	120	40
2	Nieuwbouw van middenhuurwoningen (huur > liberalisatiegrens sociale huur en < € 1.000 per maand)	Dashboard Planvoorraad Wonen	X	X	X	X	120

Betrokkenheid verbonden partijen

In U10 (U16) verband werkt Houten mee aan de verstedelijkingsstrategie (Ruimtelijke Economisch Programma) waarbij diverse regionale studies over wonen, mobiliteit, economie en landschap in samenhang worden bekeken. Ook worden op deze 'tafels' afspraken gemaakt over de inbreng en bijdragen van de verschillende gemeenten.

Wat gaan we daarvoor doen?

In de Woonvisie 2016-2025 is vastgesteld dat we 1.800 woningen bijbouwen in de periode tot 2025. Hiervan zijn ca. 700 gelijkvloers en 1.100 gezinswoningen. Daarnaast streven we naar een verdeling 30% sociale huur, 10 % vrije sector huur (middenhuur en dure huur) en 60% vrije sector koop. Binnen bovengenoemde kaders stuurt de gemeente door het maken van afspraken met ontwikkelaars en door middel van vooraf vast te stellen kaders voor specifieke locaties. 🎯

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Minimaal 200 woningen/appartementen opleveren.

Doelstelling 2

Realisatie van circa 600 sociale huurwoningen tot 2025 en daarnaast verwezenlijken van de 'veranderopgave' van 2.000 woningen uit de bestaande voorraad sociale huur tot 2040.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Nieuwbouw sociale huurwoningen*	Viveste	66	71	93	100	70
2	Verkoop sociale huurwoningen (maximaal aantal)*	Viveste	50	43	41	50	50
2	% Sociale huurwoningen ten opzichte van totaal aantal woningen*	Team Ruimtelijke Ontwikkeling en U10-monitor	25%	25%	25%	25%	25%

*De veranderopgave van Viveste zal pas op langere termijn zichtbaar worden.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Viveste moet ca. 2.000 woningen uit de bestaande voorraad aanpassen/vervangen door meer passende woningen. De gemeente faciliteert en monitort de aanpassingen van de woningvoorraad (combinatie van nieuwbouw en verkoop).

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Opstellen van een plan waarin wordt aangegeven hoe en wanneer deze veranderopgave wordt uitgevoerd.

Deelprogramma Commerciële voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Aantrekkelijke commerciële voorzieningen (zoals winkels, dienstverlening, culturele voorzieningen en horeca), die voorzien in de behoefte van de eigen inwoners en daarnaast ook bezoekers van buiten aantrekken.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Een vitaal, toekomstbestendig centrum Het Rond met meer bezoekers en minder leegstand.
2. Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten met meer horecavestigingen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Een vitaal, toekomstbestendig centrum Het Rond met meer bezoekers en minder leegstand.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Leegstandspercentage Centrum (Het Rond)	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	12%	X	11%	X	14%
1	Leegstandspercentage Castellum	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	13%	X	6%	X	4%

* KSO onderzoek vindt 2-jaarlijks plaats.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2017/2018 is in overleg met de stakeholders de 'Kansenkaart Het Rond' opgesteld. Hiernaast is in 2019 de Ruimtelijke Koers Houten opgesteld. We gaan nu op basis van deze twee onderdelen plannen ontwikkelen en uitwerken om het centrum van Houten aantrekkelijker en toekomst bestendiger te maken. Inzet is vooral om te kijken hoe we de mix tussen winkels, horeca en dienstverlenende bedrijvigheid kunnen optimaliseren en of en waar we extra woningen in het centrum kunnen toevoegen.

Voor winkelcentrum Castellum staat het jaar 2020 vooral in het teken om de winkelruimte aan de Fossa Italica te vullen en dit gebied één te laten worden met de rest van het centrum.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Het starten van de uitvoering van in ieder geval één kans uit de opgestelde kansenkaart Het Rond. Deze kans sluit aan bij de uitkomsten van de Ruimtelijke Koers Houten.

Doelstelling 2

Een aantrekkelijk, divers horeca-aanbod in Houten met meer horecavestigingen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal horeca-vestigingen in de hele gemeente Houten	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	107 (+6)	103 (-4)	103 (0)	103	103
2	Aantal horeca-vestigingen in het centrum (Het Rond) per 1 januari van het betreffende kalenderjaar	Provinciaal Arbeidsplaatsen Register	19	18	19	20	22

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het aantrekken van meer horecavestigingen gaan we doen door Houten aantrekkelijker te maken voor horecaondernemers om zich hier te vestigen. We doen dit vooral door positief mee te denken met initiatiefnemers over de mogelijkheden en hoe deze te realiseren.
- In de herijking Visie Oude Dorp Houten zal specifiek aandacht worden besteed aan het onderdeel Horeca.
- Er vindt overleg plaats met de eigenaren van panden over het actief aantrekken van horecaondernemers. Deze verantwoordelijkheid ligt overigens wel primair bij de eigenaren en beheerders van de panden.

Deelprogramma Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een openbare ruimte die schoon, heel, veilig en aantrekkelijk is en uitnodigt tot ontmoeting en beweging. Het uitgangspunt voor het beheer van de openbare ruimte is [het door de raad vastgestelde Beeldkwaliteitskader](#).

We willen ook de biodiversiteit in de gemeente vergroten.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.
2. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken.
3. Goede openbare verlichting.
4. Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.
5. Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	% Inwoners dat tevreden is over het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	Monitor Sociale Kracht	70%	69%	75%	75%	75%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inspecties (3 x per jaar) en onderhoud en vervanging van speeltoestellen en sport- en spellocaties in de openbare ruimte.
- Bij vervanging van speeltoestellen bepalen we in overleg met de buurt hoe de locatie het best kan worden ingericht: met of zonder speeltoestellen.
- Wij stimuleren en faciliteren initiatieven uit de samenleving om bijzondere (sportieve) sport- en spelvoorzieningen te realiseren.

Doelstelling 2

Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit. Waar mogelijk zetten we de beschikbare middelen in om een hogere beeldkwaliteit te bereiken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	% groen en water dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm*	Adviesbureau**	97%	X***	99%	80%	98%

* Beeldkwaliteitsnormen groen en water: groen in centrum niveau A/B, overige gebieden niveau C (bijzonderheden: graslengte binnen de bebouwde kom max. 15 cm; drijfvuil in water in centrum niveau A, overige gebieden niveau B).

** Sinds 2015 wordt de beeldkwaliteit in de zomermaanden gemonitord door een extern bureau. Gemeten worden: graslengte, kale plekken (in beplanting en hagen), snoeibeeld (van bodembedekkers en hagen) en drijfvuil.

*** Met betrekking tot 2017 zijn geen gegevens beschikbaar. Zie collegebrief 13-2-2018 over stand van zaken rapport monitoring beeldkwaliteit openbare ruimte.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Beheer en onderhoud van water en groenvoorzieningen conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.
- Voor de beeldkwaliteit en beleving van de openbare ruimte kijken we kritisch op welke plekken meer onderhoud en onkruidbestrijding nodig is. Bij onkruidbestrijding zet de gemeente in op de meest milieuvriendelijke aanpak.
- Uitwerking, en zo mogelijk al uitvoering, van maatregelen naar aanleiding van de eind 2019/begin 2020 vast te stellen nota Groen en Biodiversiteit.
- Beplanting in het water wordt één keer per jaar gemaaid en afgevoerd. Voor een aantal door het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden aangewezen watergangen geldt een frequentie van twee keer per jaar. Dit betreft zogenaamde primaire watergangen die essentieel zijn voor de doorstroming van het water.
- Eénmaal per 10 jaar worden de watergangen gebaggerd (mede afhankelijk van de resultaten van de diepteschouw in het kader van de keur).
- Beheer van bomen (bijvoorbeeld bij verzoeken van bewoners om bomen te verwijderen).
- De gemeente draagt bij aan het onderhoud van bomen met bijzondere waarden (onder andere monumentale bomen) op particulier terrein.
- Conform de VTA (boomveiligheid) zullen de essenlanen met een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar vervangen worden. Het is noodzakelijk essenlanen te vervangen om een grote kaalslag in de toekomst te voorkomen. De essentaksterfte is in de risico paragraaf aangegeven.
- Overtollige bestrating verwijderen (o.a. op verzoek van bewoners) en boomspiegels vergroten, met het oog op de gewenste vergroening.
- Plantsoenen omvormen bij klachten van bewoners en/of indien de beplanting aan vervanging toe is.
- We bestrijden explosief woekerende exotische (water)planten, zoals de Japanse duizendknoop.
- Bij de bestrijding van ziekten en plagen (zoals eikenprocessierupsen, spinselmot en luizen) gebruiken we uitsluitend biologische methoden. Rupsen worden bijvoorbeeld weggezogen. Door klimaatverandering zullen de kosten van verwijderen van de rupsen elk jaar toenemen.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Aanleg van minimaal twee nieuwe bloemenweides.
2	Het opstellen van een uitvoeringsplan bomen op basis van de Beleidsnota bomen 2017-2020.
2	Opstellen plan voor herplant van bomen die de droge zomer van 2018 niet hebben overleefd. Groeiplaatsverbetering van bomen op risicolocaties gelet op droogte. Door klimaatverandering zullen de bomen in de toekomst met slechte en onvoldoende groei ruimte gaan uitvallen. Betreft vooral de bomen die in de bestrating staan in een groei ruimte met veel zand, waardoor weinig vocht vastgehouden kan worden.
2	Het maaibeheer voor de Rondwegwal aan de bebouwingszijde is zodanig dat er 2x per jaar wordt gemaaid en geruimd. Dit bevordert de biodiversiteit en levert een hogere beeldkwaliteit op omdat er meer diversiteit van beplanting ontstaat.

Doelstelling 3

Goede openbare verlichting.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	 % Duurzame verlichting	Team VOB	20%	24%	28%	31%	31%
3	% Inwoners dat vindt dat het buiten goed is verlicht in de buurt	Monitor Sociale Kracht	85%	85%	85%	85%	85%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud van de openbare verlichting conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.
- Individuele lampstoringen worden binnen 5 werkdagen verholpen en meervoudige lampstoringen binnen 2 werkdagen.
- Bij vervanging kijken wij kritisch naar het benodigde aantal lichtmasten, vermogen en lichtopbrengst. We kiezen zoveel mogelijk voor energiezuinige LED-verlichting en aluminium masten. Aluminium masten zijn duurzamer: schilderen is niet nodig en de levensduur is minimaal 40 jaar (oude masten 30 jaar).
- Waar mogelijk voeren wij gesubsidieerde pilots uit met nieuwe typen verlichting.
- In verband met de aanbesteding van een nieuw onderhoudscontract vindt er in 2020 geen grootschalige vervanging van verlichting plaats.

Doelstelling 4

Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
4	% Wegverharding dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm (B) voor onkruid in verharding	Adviesbureau*	70%	X**	52%***	80%	60%***
4	 Aantal gevallen van wateroverlast in de openbare ruimte, met schade voor mens of milieu	Team VOB	0	0	0	2	2
4	% Inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	Monitor Sociale Kracht	75%	78%	81%	75%	80%

*Sinds 2015 wordt de beeldkwaliteit van een aantal aspecten van de openbare ruimte van mei t/m oktober gemonitord door een extern bureau

**Er zijn geen gegevens beschikbaar. Zie collegebrief 13-2-2018 over stand van zaken rapport monitoring beeldkwaliteit.

*** In de afgelopen jaren is de norm dat 80% voldoet aan de beeldkwaliteit niet gehaald. De metingen vinden echter in de zomerperiode plaats wanneer onkruid in verharding het hardste groeit. In het overige (grootste) deel van het jaar is de beeldkwaliteit aanzienlijk beter en voldoet deze naar verwachting wel aan de norm.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.
- Extra inzet op het verwijderen van onkruid op straat. Dit gebeurt milieuvriendelijk (machinaal en thermisch).
- Organisatie van reguliere schoonmaakacties met bewoners, zoals de landelijke opschoondagen Burendag/Keep it Cleanday, initiatieven van scholen en de kerstboominzameling.
- Ondersteunen van spontane bewonersacties om zwerfvuil te verwijderen.
- Samen met de partners van het Water Innovatie Netwerk (Winnet) en de Coalitie Ruimtelijke Adaptatie (CRA) in een nieuw samenwerkingsverband Water en Klimaat werken aan klimaatadaptatie en een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen. Ook is er aandacht voor de waterkwaliteit.
- Het op peil houden van de bebording ten behoeve van het hondenbeleid.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
4	Inspectie en schoon houden van de verkeersborden op de hoofdtoegangswegen.
4	Uitvoeren van de projecten voor 2020 van het nieuwe Water- en Rioleringsplan 2020-2023.

Doelstelling 5

Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
5	% Inwoners dat zich inspant voor de eigen buurt	Monitor Sociale Kracht*	61% (6% intensief 55% incidenteel)	58% (8% intensief 50% incidenteel)	60% (7% intensief 53% incidenteel)	61%	61%
5	Aantal nieuwe adoptielocaties	Team UB	24	45	34	45	50
5	Aantal door wijkcoördinatie gefaciliteerde bewonersinitiatieven in de openbare ruimte	Team UB	X**	30	-	30	32

* De Monitor Sociale Kracht biedt ook inzicht in de aanverwante indicator "Sociale Kracht" die o.a. betrekking heeft op "de samenhang in de buurt" (zie programma Samen leven).

** Werd voor 2017 niet bijgehouden.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven. De bewoners dragen zelf zorg voor een stukje groen en natuur in hun directe omgeving., waarbij zelfbeheer in het kader van Ons Buiten centraal staat.

Meer communicatie; zowel bekendheid in 't Groentje en/of sociale media als ook communicatie naar en van de bewoners vergroten. Participatie mogelijkheden voor aanpassingen in de openbare ruimte faciliteren en bevorderen.

De mogelijkheden onderzoeken van project Sterke buurten in relatie tot de openbare ruimte, en daar waar mogelijk ondersteunen op financieel en praktisch gebied. Vrijwilligers zijn in deze cruciaal.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
5	10 publicaties van bewonersinitiatieven en bewonersparticipatie op het gemeentelijke Instagramaccount.

Deelprogramma Gebiedsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Houten is een modelstad om trots op te zijn: ontspannen wonen met groenzones, een fietspadenstelsel, de centrumgebieden in een prachtig open landschap met de kleine kernen en in nabijheid van de grote stad met bijbehorende culturele en stedelijke voorzieningen. Houten is hierdoor een sterk merk in de regio en een populaire plek om te wonen. Houten Vinex wordt de komende collegeperiode afgebouwd en wij zullen herstructurerings- en transformatieprojecten blijven stimuleren. Dit doen wij met het Programma Ruimte als kader waarin zowel planprocessen als inhoud zijn uitgewerkt.

De populariteit van Houten als woongemeente heeft ook een keerzijde, er is namelijk een tekort aan verschillende woningtypen in uiteenlopende sectoren. Uit onderzoek is gebleken dat er op dit moment al een grote behoefte is aan passende woningen voor ouderen, starters en woningen voor specifieke doelgroepen. De verwachting is dat de vraag, mede door de opgave Wonen en Zorg in de nabije toekomst alleen maar verder toeneemt. Daarnaast is Houten onderdeel van de sterk groeiende regio Utrecht. Uit de meest recente studie blijkt dat in de U10 circa 100.000 woningen tot 2040 moeten worden bijgebouwd. In 2019 is het college dan ook gestart met het opstellen van de Ruimtelijke Koers Houten. De uitkomsten hiervan zullen in 2020 aan de raad worden voorgelegd.

Hieronder zijn hoofd (1) en subdoelstellingen (2 t/m 7) opgenomen inclusief de acties/ontwikkelingen en projecten die bijdragen aan een doel. In het Programma Ruimte 2017-2019 is Houten verdeeld in 5 gebieden: I Houten-Noord, II Houten-Zuid, III Werk- en Voorzieningsgebieden, IV Eiland van Schalkwijk en V Buitengebied Kromme Rijn. Indien een ambitie een bepaald gebied betreft wordt dit inzichtelijk gemaakt in de kolom "gebied".

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Het (ruimtelijk) ontwikkelen van Houten aan de hand van de werkwijzen, doelstellingen en uitgangspunten zoals opgenomen in het Programma Ruimte 2017-2019 en het uitvoeren van de punten uit de Uitvoeringsagenda van Programma Ruimte behoefte (programma), waarbij de vastgestelde kwaliteitskaders en processen belangrijke uitgangspunten zijn.
2. Houten-Vinex afbouwen en veranderlocaties stimuleren, faciliteren of ontwikkelen.
3. Behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats.
4. Behoud en ontwikkeling van een vitaal platteland met leefbare kernen.
5. Behoud en ontwikkeling van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.
6. Behoud en ontwikkeling van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
7. We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met buurgemeenten.

Hieronder wordt het deelprogramma uitgewerkt, hierbij wordt aangegeven in welk gebied een actie, ontwikkeling of project plaatsvindt en aan welke doelstelling deze bijdraagt.

Hieronder wordt het deelprogramma voor doelstelling 1 tot en met 7 uitgewerkt:

Doel	Gebied	Actie/Ontwikkeling/Project	Prestatie-indicatoren
1	-	Bestuurlijke besluitvorming Ruimtelijke Koers Houten (woningbouwopgave tot 2040)	Raadsbesluit
1	-	Eindevaluatie Programma Ruimte 2017-2019	Oplevering rapport eindevaluatie
1/7	-	REP: Opstellen ruimtelijk Perspectief	Bijdrage leveren aan perspectief vanuit Houtens oogpunt
1/7	-	Ontwikkelen en opstellen Omgevingsvisie voor heel Houten	Er is een start gemaakt met het opstellen van een Omgevingsvisie
1/2	I. Houten-Noord	Start bouwwerkzaamheden locatie Wegwijzer Den Oord	Starthandeling bouwactiviteiten
2	I. Houten-Noord	Bouw Gezinshuis De Grote Geer en overige woningen locatie De Geer	Bouw op locatie is gestart
1/2	I. Houten-Noord	Herontwikkeling Kokermolen 10	Oplevering nieuwe gelijkvloerse woningen
1/2/3	I. Houten-Noord	Aantrekkelijker maken winkelcentrum Het Rond	Installatie bijzondere (sfeer)verlichting
1/2/3	I. Houten-Noord / Oude Dorp	Herijken Visie Oude Dorp Houten	Raadsbesluit herijkte Visie
1/2	I. Houten-Noord / II. Houten- Zuid	Stimuleren / faciliteren van ontwikkelen veranderlocaties / herontwikkeling van bestaande locaties	Er starten minimaal drie projecten (herontwikkeling of nieuwe invulling van bestaande locatie)
1/2	II. Houten-Zuid	Oplevering 1ste fase woningen De Kiem van Houten (Hofstad III)	Oplevering 1ste woning
1/2	II. Houten-Zuid	Verkrijgen van een monumentenvergunning voor Hofstad IVb	Afgifte monumentenvergunning door RCE
1/2	II. Houten-Zuid	Doorlopen Bestemmingsplanprocedure voor Hofstad IVb	Onherroepelijk Bestemmingsplan voor Hofstad
1/2	II. Houten-Zuid	Start bouwwerkzaamheden locatie Eikenhout	Starthandeling bouwactiviteiten
1/3	III. Werk -en Voorzieningengebieden	Sport- en werklandschap Meerpaal; uitgifte van kavels op het werklandschap	Er worden minimaal twee kavels van het Werklandschap verkocht
1/3	III. Werk -en Voorzieningengebieden	Ontwerp afronden natuur- en recreatiegebied Sport- en Werklandschap Meerpaal	Raadsbesluit Natuur- en Recreatiegebied De Meerpaal
1/3	III. Werk -en Voorzieningengebieden	Uitgifte kavels op Kruisboog en Weteringhoek	Er wordt minimaal één kavel op de voorzieningengebieden verkocht
1/5/6	IV. Eiland van Schalkwijk	Verder uitwerken van de integrale mobiliteitsvisie	Het onderzoek voor tijdelijke verbreding van de Lekdijk irt mobiliteit wordt afgerond
1/5	IV. Eiland van Schalkwijk	Agrarische structuurversterking	Er wordt een bestuurlijk besluit genomen over de uitvoering van een project welke bijdraagt aan agrarische structuur versterking
1/5/6	VI. Eiland van Schalkwijk	Doorontwikkeling van Recreatief	Het recreatieschap ondersteunen

		knooppunt 't Waal	zodat zij een binnen de raadskaders passend bestemmingsplan kunnen opstellen
1/5	IV. Eiland van Schalkwijk	Woningbouw De Groes	De laatste woningbouwphase is in uitvoering
1	IV. Eiland van Schalkwijk	Woningbouw Tull en 't Waal	Oplevering van de eerste woningen aan de Kerkenboogert
1	IV. Eiland van Schalkwijk	Woningbouw Wickenggaard	Raadsbesluit over definitieve invulling van dit gebied
1/5/6	IV. Eiland van Schalkwijk	Herontwikkeling Fort Honswijk	Het fort wordt overgedragen aan een stichting
1/7	V. Buitengebied Kromme Rijn	Aanleg nieuwe afslag rondweg naar Bos Nieuw Wulven	Start werkzaamheden aan de afslag
1/4	V. Buitengebied Kromme Rijn	Woningbouw Tuurdijk	Start van de woningbouw
1/4	V. Buitengebied Kromme Rijn	2de woningbouwlocatie 't Goy	Voorbereidingen om te komen tot een locatiekeuze zijn gestart

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

Wat willen we bereiken?

Een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, stil, schoon, klimaatproof, met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik.

Duurzaamheid is een integraal thema. Ook andere activiteiten binnen de gemeente - met een ander primair doel - leveren een bijdrage aan een duurzamer Houten. Het icoontje van Duurzaam Houten zult u dan ook bij andere (deel)programma's in de begroting tegenkomen. Op deze wijze wordt duidelijk gemaakt hoe ook andere beleidsvelden bijdragen aan duurzaamheid en energietransitie.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. **ENERGIE:** Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt.
2. **KRINGLOPEN:** Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn.
3. **GROEN & KLIMAATADAPTATIE:** Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel jaarlijks 2.500 m2 bestaande openbare verharding om te zetten naar groen en/of te ontkoppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	 Hernieuwbare elektriciteit (is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa) als percentage van totaal elektriciteitsverbruik (BBV)	Klimaatmonitor*	14,9	14,1	nmb	15%	16%
1	 Lokale duurzame energie als percentage van het totaal energieverbruik (inclusief verkeer)**	Klimaatmonitor*	4,7%	4,8%	nmb	5%	5,5%

* Zie [Klimaatmonitor](#) voor meer informatie

** In het collegeprogramma is ervoor gekozen om voor het bepalen van het energieverbruik aan te sluiten bij de landelijke systematiek, waarin transportbrandstoffen ook meegenomen worden. Daardoor zijn de percentages lager dan voorgaande jaren toen exclusief verkeer gerapporteerd werd.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Doorontwikkeling van het woningprofiel, waarop inwoners de verduurzaming van hun woning kunnen plannen en monitoren. En het ontsluiten en ondersteunen van lokale initiatieven en (aardgasvrij) projecten in jouwhuisslimmer.nl (via U-THUIS).
- Doorontwikkelen van de website www.duurzaamhouten.nl, waar inwoners in den breedte informatie kunnen vinden voor het verduurzamen van hun directe leefomgeving.
- Uitvoering geven aan het Energieplan, dat de raad naar verwachting eind 2019 vaststelt.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	 Aantal Houtense bezoekers van het (digitale) energieloket*	Jouwhuisslimmer.nl	500	1.400	858	2.000	2.500

* In 2016 en 2017 was het Regionaal Energieloket de aanbieder van ons digitale energieloket. Per 2018 hebben we een nieuw energieloket: www.jouwhuisslimmer.nl. Dit nieuwe energieloket moest weer naamsbekendheid opbouwen, waardoor het aantal bezoekers in het eerste jaar lager was.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	In U10-verband opstellen van een regionale energiestrategie.
1	Onderzoek naar een Energiefonds.
1	Evaluatie van het Uitnodigingskader Zonnenvelden.
1	Starten met het opstellen van een warmteplan/warmtevisie (oplevering voorzien in 2021).

Doelstelling 2

KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalcringen gesloten zijn.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg) (BBV)	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	184kg	176kg	130kg	131kg	130kg
2	% Gescheiden huishoudelijk afval	Team UB	65%	65,5%	74%	74%	75%
2	Aantal gestarte circulaire inkopen	Team Ruimtelijke Ontwikkeling / Bedrijfsvoering	4	3	3	3	3

Betrokkenheid verbonden partijen**Afval Verwijdering Utrecht (AVU)**

De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Bij de door de AVU verzorgde aanbesteding van het verwerken van het restafval, wordt verwerkers om een optie gevraagd waarbij verpakkingen (PMD) uit het restafval worden na gescheiden en gerecycled. Als dit een goed en betaalbaar alternatief voor scheiden bij de bron blijkt te zijn, dan laten wij het afval uit ondergrondse containers in Houten bij de nieuwe verwerker nascheiden. Ondergrondse containers staan in Houten bij appartementen en in de wijk Castellum omdat daar door ruimtegebrek geen plaats voor klike's is. Bij deze woningen is thuis afval scheiden lastiger en kan nascheiding mogelijk bijdragen aan het halen van de doelstelling. Omdat GFT (voedselresten) en papier niet met nascheiding kunnen worden gerecycled, richten wij ons bij de proeven om afvalscheiding bij hoogbouw te verbeteren, op deze twee afvalstromen.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Een actieplan circulaire economie opstellen als onderdeel van het klimaatplan.
2	De verwerking van luiers uitbreiden en verbeteren.
2	Onderzoek naar de mogelijkheden voor aanpassingen aan het afvalscheidingsstation, zowel fysiek als in dienstverlening, voor de steeds groter wordende stroom bezoekers en het toenemende aantal verschillende afvalstromen (zoals matrassen en/of tapijt).

Doelstelling 3

GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel jaarlijks 2.500 m2 bestaande openbare verharding om te zetten naar groen en/of te ontkoppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Omzetting van openbare verharding naar groen binnen de kern van Houten (incl. aanbrengen waterpasserende verharding op parkeerplaatsen)	Afgeleid van databestand afdeling BOR	X	1.080m2	1.472m2	2.500m2	2.500m2
3	Oppervlakte bestaande openbare verharding dat in het desbetreffende jaar is afgekoppeld van de riolering	Afdeling BOR	X	8.800m2	19.426m2	9.250m2	7.500m2

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Via deelname aan het nieuwe samenwerkingsverband van Winnet en de Coalitie Ruimtelijke Adaptatie (CRA) kennis over en ervaringen met klimaatadaptatie delen en deze benutten in Houten.
- Communiceren over het belang van natuur, groen en water. Richting kinderen (en hun ouders) doen wij dit via Natuur- en Milieueducatie (NME) Houten en Groen doet Goed. Volwassenen informeren we over en stimuleren we tot vergroening van het hun leefomgeving, o.a. via de website "Klimaatklaar", Operatie Steenbreek en het project Levende tuinen dat in samenwerking met de tuinbranche is opgezet.
- Door ontwikkelen proeftuin/showcase klimaatadaptatie achter gemeentehuis.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	Een vastgestelde visie op een klimaatproof Houten in het klimaatadaptatieplan (deelplan van het klimaatplan).
3	Ten minste één stimuleringsactie voor particulieren voor het klimaatproof maken van de buitenruimte.

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.
2. Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	 Aantal locaties aanplant landschapselementen (houtsingels, knotbomen, hoogstamboomgaarden)	Gemeente Houten	5	5	5	5	10

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Particulieren en agrariërs adviseren over de cultuurhistorische waarde van het landschap en de mogelijkheden voor aanleg en herstel van landschapselementen.
- Advisering in het multidisciplinaire planteam (voor ruimtelijke ontwikkelingen) over landschappelijke inpassing van flora- en fauna bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Hiermee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan de gemeentelijke taken m.b.t. de Wet Natuurbescherming.

- Samenwerken in het Provinciale Platform Kleine landschapselementen. Hier hebben wij ons medio 2019 bij aangesloten.
- Wij maken ons hard voor versterking van de weidevogel populatie op het Eiland van Schalkwijk en andere kansrijke locaties binnen de gemeente.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal adviesbezoeken aan particulieren grondeigenaren over hoe de landschappelijke kwaliteit verhoogd kan worden	Gemeente Houten	22	19	17	15	25*
1	Aantal interne adviezen (in het planteam) op het gebied van natuur en landschap bij ruimtelijke ontwikkelingen	Gemeente Houten	X	X	32	50	50

*Het aantal adviesbezoeken en locaties met aanplant landschapselementen zal in 2020 naar verwachting toenemen. Reden hiervoor is dat er via het Platform Kleine landschapselementen budget beschikbaar komt voor aanleg en herstel van landschapselementen.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	We gaan een start maken met de uitvoering van het actieplan Groen en Biodiversiteit.
1	Het opstellen van een Soort Managementplan (SMP).

Doelstelling 2

Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal oversteken Liniepont	Gemeente Houten	X	X	X	X	8.500
2	Aantal NS wandelingen Eiland van Schalkwijk	Nederlandse Spoorwegen	X	X	X	X	X
2	Aantal dagtochten (Kromme Rijnstreek)	Provincie Utrecht	X	X	X	X	X

* Meting vindt 2 jaarlijks plaats.

Betrokkenheid verbonden partijen

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden beoogt het recreatieterrein 't Waal (langs de Lek) verder te ontwikkelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij deze doelstelling is sprake van een actieve inzet op een veelheid van terreinen:

- In samenwerking met 15 regiogemeenten en de marketingorganisaties van de gemeenten, bijdragen aan de regiostrategie (inter)nationaal toerisme en uitvoering geven aan het marketingplan.
- In algemene zin bijdragen aan het versterken van promotie van recreatie en toerisme binnen de gemeente en de regio, zoals het bijdragen aan een doorlopende verbetering van de informatievoorziening door de VVV Kromme Rijnsteek.
- Deelname aan het Recreatieschap en uitvoering van het ontwikkelplan.
- Bijdragen aan realisatie gezamenlijk ontwikkelbeeld voor de regio met bijpassende realisatiestrategie.

- In samenwerking met gebiedspartners verbeteren van de stad-land verbindingen en het recreatieve netwerk voor wandelen en fietsen, bijvoorbeeld in verband met Utrecht Buiten en pijler Groen en Landschap van het Regionaal Economisch Programma (REP).
- Faciliteren van ondernemersinitiatieven die bijdragen aan de recreatieve aantrekkelijkheid van de gemeente en het buitengebied in het bijzonder.
- In aanloop naar de UNESCO-aanwijzing het beleefbaar en bereikbaar maken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in samenwerking met de provincie Utrecht en andere partners (hier ligt ook een link met archeologie en cultuurhistorie).

NB: Enkele activiteiten die relevant zijn voor recreatie, staan vermeld bij het deelprogramma gebiedsontwikkeling.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Opstellen beknopte recreatievisie voor de Kromme Rijnstreek, als input voor de gemeentelijke Omgevingsvisie.

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat willen we bereiken?

Het behoud van cultuurhistorische waarden voor toekomstige generaties.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).
2. Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Provinciale beoordeling van de uitvoering van wettelijke taken ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie in het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT)	Provincie Utrecht	adequaat	adequaat	adequaat	adequaat	adequaat

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een goede inbedding en bescherming van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen.
- Het huidige beleid vernieuwen door met de samenleving een Visie Erfgoed op te stellen.
- Stimuleren van onderhoud van gebouwd erfgoed door het proactief benaderen, adviseren en begeleiden van monument-eigenaren. Daarbij wijzen op subsidieregelingen en belastingvriendelijke mogelijkheden, en assisteren bij vergunningstrajecten.
- Onderzoeken hoe monumenteigenaren verder ondersteund kunnen worden (aanbevelingen Monumentenwacht).

- Het periodiek laten monitoren van de staat van gemeentelijke monumenten door de Monumentenwacht.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Het creëren van een gemeentebrede gebiedsdekkende cultuurhistoriekaart. We trekken daarbij op met de provincie en met de gemeente Wijk bij Duurstede.
1	Nieuwe Erfgoedverordening om wijzigingen in de Erfgoedwet te verwerken.
1	Monumentencommissie evalueren en herbenoemen (conform cyclus college, eens per 4 jaar).
1	Vaststellen van nieuw cultuurhistorisch en archeologisch beleid.
1	Aangepaste samenstelling Erfgoedcommissie (nu nog Monumentencommissie genoemd).

Doelstelling 2

Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal bezoekers van tentoonstellingen in het Oude Station (incl. schoolklassen)	Stichting Archeologie Houten	1.500	1.350	1.400	1.400	1.400
2	Aantal opengestelde monumenten tijdens Open Monumenten Dag	Organisatie Open Monumenten Dag	16	15	21	15	15

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het koesteren en benutten van de cultuurhistorische en archeologische waarden in de gemeente en cultuurbreed kruisbestuiving zoeken, onder meer via de Cultuurvisie en door het versterken van de Houtense identiteit en haar kwaliteiten en het uitdragen daarvan in stad en regio.
- Het tastbaar en zichtbaar maken van de ontwikkelingsgeschiedenis van de gemeente door onder meer vertaling van de Houtense geschiedenis in stedenbouwkundige plannen en door communicatie via de gemeentelijke website.
- Waar mogelijk de archeologische werkgroep inzetten bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij hun rol meer educatief en publiekgericht wordt.
- Er wordt onderzocht of in de bibliotheek of elders in de openbare ruimte archeologisch materiaal tentoon gesteld kan worden. Daarbij wordt de archeologische werkgroep betrokken.
- Het creëren van interesse en draagvlak voor monumentenzorg door onder meer door het organiseren van de Open Monumenten Dag en door samenwerking te zoeken met de Monumenten Werkgroep.
- Het creëren van kennis over, en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten onder meer door het organiseren van archeologische tentoonstellingen en door het geven van voorlichting op scholen. De archeologische werkgroep beschikt over leskisten die hiervoor kunnen worden ingezet.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Organiseren Open Monumenten Dag.
2	Vernieuwen gemeentelijke webpagina's over cultuurhistorie.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving			
Woningen	288.210	12.637	-275.573
Commerciële voorzieningen en horeca	735.624	177.775	-557.849
Leefomgeving	7.835.957	3.378.975	-4.456.982
Gebiedsinrichting	14.624.159	12.982.097	-1.642.062
Duurzaamheid & energietransitie	6.881.398	5.575.716	-1.305.682
Landschap en recreatie	486.777	16.959	-469.818
Cultuurhistorie en archeologie	964.966	405.954	-559.012
Programma-brede kosten	52.892		-52.892
Saldo van baten en lasten programma	31.869.983	22.550.113	-9.319.870
Mutaties reserves	156.125	448.289	292.164
Totaal resultaat programma	32.026.108	22.998.402	-9.027.706

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Goede bereikbaarheid

Programma Goede bereikbaarheid

Omschrijving programma

Een goede bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer is van groot belang. Daarbij hoort een weginfrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de gebruikers, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10, ProRail, U-OV en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van de gemeente Houten. Vanuit mobiliteit leveren we input aan diverse regionale projecten (Ruimtelijk-economisch programma (REP), Programma U Ned) en lokale plannen als de Ruimtelijke Koers. In 2018 en 2019 zijn in U10 verband de Fietsvisie 2.0 en het Knooppunten onderzoek uitgevoerd. In 2020 zal het regionale Uitvoeringsprogramma Fiets worden vastgesteld.

Regionaal wordt de komende jaren flink geïnvesteerd in bereikbaarheid. Zo zijn wij betrokken bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat treft voor de verbreding van de ring Utrecht (A27/A12). Op 17 juli jongstleden heeft de Raad van State geoordeeld dat het Tracébesluit niet in stand kan blijven, in verband met het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Dit heeft consequenties voor de aanpak en de planning. Een ander rijksproject waar wij bij betrokken zijn, is de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder. Hier wordt vanaf 2022 mee gestart. Na afronding van deze werkzaamheden wordt een nieuwe fietsbrug over de Lek aangelegd.

In 2017 is Rijkswaterstaat ook akkoord gegaan met de realisatie van een aansluiting van de N421 op de A12 richting Arnhem (alleen in oostelijke richting, dus er komt een driekwart aansluiting). Daarnaast willen wij de wegen die minder geschikt zijn voor doorgaand autoverkeer zoveel mogelijk ontlasten. Voor het buitengebied tussen Bunnik en Houten zijn maatregelen hiervoor vastgelegd in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket Bunnik-Houten. Voor het Eiland van Schalkwijk zijn hiervoor projecten benoemd in de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk.

De ambities uit het collegeprogramma zijn in het voorjaar van 2019 vastgelegd in het Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. Dit bestedingsplan beschrijft de kaders waarbinnen mobiliteitsprojecten worden geprioriteerd. Bij nieuwe ontwikkelingen of inzichten kan hierdoor opnieuw worden afgewogen of de huidige prioritering nog steeds de juiste is.

Als Fietsstad 2018 van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We gaan in 2020 een apart Programma Fiets vaststellen met de ambities tot 2025. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, vooral de ritten korter dan 7,5 kilometer, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. Dit vraagt vooral om verbeteringen in het buitengebied.

Voor het autoverkeer leggen we de focus op een goede doorstroming op de hoofdwegen zoals de Rondweg, de provinciale wegen rondom Houten en de A12 en A27. Ook de bereikbaarheid en leefbaarheid in het buitengebied van Houten krijgt aandacht met de uitvoering van acties uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk en het integraal maatregelpakket voor het buitengebied Bunnik-Houten.

We willen de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. Dit levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en een duurzame mobiliteit. We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en mindervaliden.

Overzicht relevante beleidskaders

[Perspectiefnota 2020](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!](#)

[Programma Duurzaam Houten 2016-2018](#)

[Bereikbaarheidsvisie 2011](#)

[Parkeervisie 2012-2017](#)

[Nota Parkeernormen 2013](#)

[Fietsvisie Regio Utrecht \(2013\)](#)

[Benutten en doorrijden - OV-Streefbeeld 2020](#)
[OV-Uitvoeringsplan \(2014\)](#)
[Beeldkwaliteitskader \(2012\)](#)
[Startnotitie Groot Onderhoud en vervanging BOR 2014-2054](#)
[Kaders vervolgttraject programma BOR](#)
[Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk \(2017\)](#)
[Ontmoetingsplaats voor Healthy Urban Living - Ruimtelijk-economische koers U10 \(2017\)](#)
[Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid \(2019\)](#)
[Regionale fietsvisie 2.0](#)
[Mobiliteitsprogramma provincie](#)
[Knooppunten onderzoek](#)
[Toekomst Beeld 2040 Openbaar Vervoer \(TBOV\)](#)

Overzicht verbonden partijen

U10

De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen op dit moment de U10-gemeenten. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten.

Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.

De U-10 bestuurstafel voor duurzame bereikbaarheid bestaat uit de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist.

Deelprogramma's

- Verkeersbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer

Deelprogramma Verkeersbeleid

Wat willen we bereiken?

Bij dit deelprogramma is alleen de ambtelijke inzet (uren) begroot van degenen die zich bezighouden met het verkeersbeleid. Omdat de doelstellingen sterk verweven zijn met de doelstellingen elders in dit programma en met verkeersveiligheid (programma Veilig), is er bij dit deelprogramma niets opgenomen.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Een goede doorstroming op de ontsluitingswegen en de Rondweg van Houten en verbetering van de aansluiting op het rijkswegennet.
2. Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.
3. Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Een goede doorstroming op de ontsluitingswegen en de Rondweg van Houten en verbetering van de aansluiting op het rijkswegennet.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Gemiddelde reistijd in de ochtendspits naar de A27, vanaf de Koppeling (rotonde De Molen) via de Rondweg	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	6:30 min	6:30 min	7:00 min	7:00 min	7:00 min
1	Gemiddelde reistijd in de ochtendspits naar de A12, vanaf de Koppeling (rotonde De Molen) via de Limesbaan	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	6:00 min	6:30 min	6:30 min	6:30 min	6:30 min
1	Gemiddelde reistijd in de avondspits van de A12 via de N229 naar de Koppeling (rotonde De Molen)*	Team Ruimtelijke Ontwikkeling	X	X	X	X	14:00 min

* Betreft een nieuwe indicator vanaf 2020.

Betrokkenheid verbonden partijen

De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen op dit moment de U10-gemeenten. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten.

Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.

De U-10 bestuurstafel voor duurzame bereikbaarheid bestaat uit de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In het voorjaar 2019 is het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid vastgesteld, hierin zijn de ambities m.b.t. mobiliteit uit het collegeprogramma geprioriteerd. Er wordt invulling gegeven aan deze projecten (waarvan een aantal hieronder wordt genoemd).
- Zowel ambtelijk als bestuurlijk deelnemen aan overleg met Rijkswaterstaat, de provincie, ProRail en andere gemeenten om de belangen van de gemeente Houten te behartigen.
- Vanaf 2022 past Rijkswaterstaat de A27 aan. We blijven zorgvuldig aangehaakt bij de besluitvorming over het beperken van de hinder.
- Vanuit mobiliteit wordt input geleverd voor de Ruimtelijke Koers. Er wordt onderzocht op welke manier invulling kan worden gegeven aan de woningbouwambities van Houten en wat de consequenties daarvan zijn voor de verkeersinfrastructuur (auto, fiets, openbaar vervoer, parkeren). Inrichting van de openbare ruimte en mobiliteit (netwerk en beleid) zijn communicerende vaten. Door te kiezen voor bepaalde locaties, bijvoorbeeld rondom stations, kan de mobiliteitsvraag worden beïnvloed. Daarnaast kan extra woningbouw leiden tot de aanleg van extra infrastructuur of tot wijzigingen in beleid (bijvoorbeeld parkeerbeleid).

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Uitwerking bestuursovereenkomst met provincie Utrecht, gemeente Bunnik en Rijkswaterstaat. Onderdeel van deze bestuursovereenkomst is bijvoorbeeld een vrij liggend fietspad langs de N410, de uitbreiding van de verkeersontsluiting op de A12 met een toerit richting Arnhem en het kruispunt Kruisweg-rondweg Binnenweg.
1	Vertegenwoordigen van Houten bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat treft voor de verbreding van de Ring Utrecht.
1	Uitwerking bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat voor de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder en de aanleg van een fietsbrug over de Lek ter hoogte van de A27 (zie ook deelprogramma fietsverkeer).
1	Een onderzoek naar de doorstroming op de Rondweg, met aandacht voor de verkeersafwikkeling bij de inpridders en de verkeerslichten.
1	Haalbaarheidsonderzoek Vervoer over water (Onderdeel Mobiliteitsvisie EvS).

Doelstelling 2

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	% Inwoners dat vindt dat in de eigen buurt straten, paden en stoepen goed begaanbaar zijn	Monitor Sociale Kracht	79%	79%	83%	79%	83%
2	% Asfaltwegen dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	80%	80%	80%	80%	80%**
2	% Klinkerbestrating dat aan de beeldkwaliteitsnorm voldoet*	Team VOB	80%	80%	80%	80%	80%

* In het Beeldkwaliteitskader is vastgelegd dat 80% van het areaal moet voldoen aan de gestelde norm. Voor wegen is dat een B-kwaliteit (functioneel) met in de 3 centrumgebieden een A-kwaliteit (mooi en comfortabel). De genoemde realisatiecijfers zijn een schatting, gebaseerd op in- en externe inspectiegegevens.

** Op de beperkt gebruikte asfaltwegen Kanaaldijk-zuid en Neereind wordt tijdelijk alleen het hoogst noodzakelijke onderhoud verricht wat mogelijk tot een lager percentage leidt.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van klein en groot onderhoud en reconstructies aan de wegverhardingen en civieltechnische kunstwerken.
- Wij gebruiken bestratingsmaterialen die voor minimaal 15% gerecycled zijn. Bij asfaltwegen bestaat minimaal 60% van de onderlaag en 30% van de tussenlaag uit gerecycled materiaal. 🌱
- Uitvoeren van onderhoud en/of vervanging van verkeersregelinstallaties.
- Het gebruik van duurzame auto's stimuleren 🚗 en acties uitvoeren uit het beleidsplan Openbare Laadinfrastructuur 2018-2020.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Groot onderhoud brug Achterdijk-Groeneweg.
2	Herstelwerkzaamheden aan het rode asfalt van diverse delen van fietspaden.
2	Ontwerp uitwerken van de mogelijkheden voor reconstructie van kruispunt Binnenweg-Rondweg N410 incl. nieuwe verkeerslichten.
2	Profielaanpassing Lekdijk (initiatief- en definitiefase) (Onderdeel Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk (EvS).
2	Instellen parkeerverbod op de Lekdijk (Onderdeel Mobiliteitsvisie EvS).
2	Aanpak Provincialeweg en kruising Provinciale weg - Jhr. Ramweg.
2 🌱	Realiseren van minimaal 5 nieuwe openbaar toegankelijke oplaadpunten voor auto's (onder voorbehoud van de Green Deal-bijdrage van het Rijk en de provincie).

Doelstelling 3

Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	% Inwoners dat vindt dat er voldoende parkeergelegenheid is in de buurt	Monitor Sociale Kracht	64%	66%	67%	64%	64%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Toezicht en handhaving in de blauwe parkeerschijfzones.
- Aandacht voor en monitoring van de parkeersituatie in en om Castellum.
- Inzet City-Control software ter ondersteuning van de handhavers en om de effecten van handhaving op het parkeergedrag te monitoren.
- In straten waar structureel te weinig parkeerplaatsen zijn of overlast wordt ervaren, wordt met een stappenplan samen met bewoners en andere betrokken partijen gewerkt aan een oplossing op maat (Parkeren op maat in de straat).

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	Herijking visie oude dorp.
3	Vaststellen van het nieuwe parkeerbeleid en het uitvoeren van mogelijke acties uit de nieuwe parkeerbeleidsnota.
3	Handhavingsactie op het parkeren van grote voertuigen (met name grote bestelbussen) in woonwijken.

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat willen we bereiken?

De ambities om het fietsen te stimuleren zijn hoog. Landelijk wordt (vanuit Tour de Force) gestreefd naar 20% meer fietskilometers in 2027. Dit is een stevige ambitie! Als Fietsstad willen wij hieraan graag ons steentje bijdragen. Ook wij willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, met name de ritten korter dan 7,5 kilometer, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. Dit vraagt vooral verbeteringen in het buitengebied.

Ook stimuleren we het fietsen als onderdeel van de totaal aan verplaatsingen. We willen toe naar een volwaardig servicenetwerk voor mobiliteit (fiets, openbaar vervoer, auto), met daarin ook aandacht voor de "last mile" verplaatsingen naar bestemmingen. In 2020 zullen we hiervoor in gesprek gaan met een aantal bedrijven als Expo Houten, van der Valk en met de nieuwe bedrijven op het bedrijven terrein werklandschap de Meerpaal.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Houten blijft fietsstad:
 - a. Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.
 - b. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Houten blijft fietsstad:

- a. Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.
- b. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Monitor Sociale Kracht	97%	97%	98%	97%	98%

Betrokkenheid verbonden partijen

U10

De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen op dit moment de U10-gemeenten. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten.

Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.

De U-10 bestuurstable voor duurzame bereikbaarheid bestaat uit de gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Vianen, Woerden en Zeist

Wat gaan we daarvoor doen?

- Als deelnemer aan de F10 (het netwerk van wethouders en ambtenaren van (inmiddels) 17 ambitieuze fietssteden) werken we samen met het Rijk, vervoerregio's en provincies aan een verdere groei van het fietsgebruik in Nederland. Voor Houten gaat dit om de acties uit het Programma Fiets (zie hieronder) die zullen aansluiten bij de landelijke ambities vanuit Tour de Force.
- We blijven goed aangehaakt bij landelijke en provinciale ontwikkelingen met betrekking tot de financieringsmogelijkheden van fietsprojecten. We gaan optimaal gebruik maken van de

rijksbijdragen in het kader van het klimaatakkoord voor het uitbreiden van de fietsenstallingscapaciteit bij de stations.

- Invulling geven aan de fietsambities uit het in 2020 vast te stellen Programma Fiets waarin de ambities tot 2025 worden benoemd. Dit programma fiets is een voortzetting en actualisatie van het bestaande fietsbeleid en kent de volgende thema's:
 - infrastructuur (met ook aandacht voor fietsparkeren);
 - stimuleren;
 - communicatie (Fiets op alle beleidsterreinen tussen de oren);
 - monitoring en evaluatie.
- Mogelijke projecten zijn:
 - stimuleren aandeel fietsverplaatsingen ten opzichte van het totaal aantal verplaatsingen, met name voor de korte afstanden;
 - Het stimuleren van fietsen naar bedrijventerreinen.

Het programma fiets wordt uitgerold in samenwerking met onder andere de fietsersbond, provincie, U10 en waar nodig het Rijk en de U15.

- We blijven ons inspannen (met lobby en netwerkacties) voor een extra fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal.
- In de (in 2020 vast te stellen) parkeernota besteden we aandacht aan normen voor fietsparkeren.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Vaststellen Programma Fiets.
1	De Lobbendijk herinrichten als fietsverbinding.
1	Onderzoeken hoe het fietsnetwerk van Houten kan worden aangepast aan de elektrische fiets, bijvoorbeeld bij herstructurering van wegen. Dit in het kader van de 'Toekomstvisie Houten 2025' en het toenemende gebruik van elektrische en andere snelle fietsen.
1	De Koppeldijk/Heemsteedseweg/Overeindseweg (samen met gemeente Nieuwegein) herinrichten als fietsverbinding.
1	Werken aan de realisatie van een vrij liggend fietspad langs de N410 (zie ook Deelprogramma Autoverkeer).
1	In 2020 wordt gestart met meerdere projecten uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk, conform planning/ prioritering uit het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. Projecten gericht op de fiets zijn: • Na een uitgebreid voortraject met bewoners, politie en in- en externe deskundigen wordt de provincialeweg in Schalkwijk gereconstrueerd. • De Achterdijk wordt fietsvriendelijker.
1	Onderzoeken of het (financieel) mogelijk is om "missing links" in de hoofd fietsroutes te realiseren.
1	Uitwerking bestuursovereenkomst met Rijkswaterstaat voor de verbreding van de A27 tussen Houten en Hooipolder en de aanleg van een fietsbrug over de Lek ter hoogte van de A27. Deze indicator is ook vermeld bij autoverkeer - doelstelling 1.
1	Pilots ontwikkelen in samenwerking met onder andere bedrijven om het fietsen te stimuleren als onderdeel van het totaal aan verplaatsingen.

Deelprogramma Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Om een alternatief te bieden voor het gebruik van de auto is het van belang dat we de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. We willen in Houten geen vershraling van het openbaar vervoer. We zetten maximaal in om de voorgestelde wijzigingen in de busdienstregeling te voorkomen. Een goed openbaar vervoer netwerk levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten, de mobiliteit van mensen die minder of geen gebruik maken van auto of fiets (ouderen, jongeren en minder validen) en aan een duurzaam mobiliteitsbeleid in het kader van de klimaatdoelstellingen.

Naast openbaar vervoer voor de komende jaren, wordt in regionaal verband ook onderzoek uitgevoerd naar het openbaar vervoer op lange termijn. In 2019 is het toekomstbeeld openbaar vervoer 2040 vastgesteld. Dit onderzoek is een bouwsteen voor processen als het REP, U Ned en de ruimtelijke koers van Houten.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
2. Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
3. Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	% Inwoners dat tevreden is over busvervoer* naar plaatsen buiten de gemeente Houten	Monitor Sociale Kracht	43%	52%	50%	50%	55%

* Met ingang van de begroting 2021 trachten we ook inzicht te geven in de tevredenheid over het treinvervoer.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Intensief en constructief overleg met de provincie, Prorail, busvervoerders, buurgemeenten en belangengroepen over de voor Houten belangrijke dossiers met betrekking tot OV-bereikbaarheid.
- Bij de aanpassing van de vervoersplannen worden wensen vanuit Houten nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij de concessieverlener en zo mogelijk kwantitatief onderbouwd.
- Wij leveren actief input aan de provincie voor de evaluatie van U-Flex (het flexibele openbaar vervoersysteem in Houten-zuid, 't Goy en Schalkwijk) en de evaluatie van de lijnen 43 en 44.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Gemiddeld aantal instappers in de bus per dag (totaal van alle haltes)	Qbuzz	700	747	772	780	800
1	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Houten	ProRail	7.367	7.905	7.864	7.900	8.000
1	Aantal treinreizigers (in en uit per dag) station Castellum	ProRail	4.019	4.581	4.986	5.000	5.200

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Intensief overleg met de provincie, buurgemeenten, landelijke partners en belangengroepen over de voor Houten belangrijke dossiers met betrekking tot bereikbaarheid per openbaar vervoer.
- Bij de jaarlijkse aanpassing van het OV-Uitvoeringsplan en het Vervoersplan worden wensen vanuit Houten nadrukkelijk onder de aandacht gebracht bij de concessienemer en -verlener.
- (Gelegenheids-)reizigers beter informeren over mogelijkheden van openbaar vervoer (bijvoorbeeld via social media).
- Deelname aan het regionale U15-project 'Goed op Weg' dat bedrijven stimuleert om hun mobiliteit te verduurzamen door meer gebruik te maken van OV en fiets. 🚲

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2 	In overleg met de nieuwe bedrijven van het sport- en werklandschap verkennen van mogelijke invulling van de last mile verplaatsing voor treinreizigers. Opties als bereikbaarheid per bus en fiets zullen worden besproken.

Doelstelling 3

Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de elektrokar.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
3	Aantal ritten met de Regiotaxi per jaar	Dashboard Regiotaxi	X	X	X	31.000	27.000*
3	Aantal ritten met de elektrokarren per jaar	Jaarverslag Stichting Vervoer	X	X	X	8.000	8.500

* Omdat vanaf 2022 minder budget beschikbaar is voor de Regiotaxi, wordt de komende jaren toegewerkt naar een afname van het gebruik van de Regiotaxi.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen kleinschalig aanvullend vervoer voor kwetsbare inwoners en faciliteren de stichting Vervoer Houten hiervoor. In overleg met Stichting Vervoer Houten wordt gezocht naar mogelijkheden om de elektrokar ook toegankelijk te maken voor mensen in een rolstoel.
- In samenwerking met concessienemer en -verleners vergroten we de bereikbaarheid van OV voor mensen met een beperking.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Goede bereikbaarheid			
Verkeersbeleid	84.894	1.874	-83.020
Autoverkeer	2.813.094	48.108	-2.764.986
Fietsverkeer	901.459	431.723	-469.736
Openbaar vervoer	11.061		-11.061
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	3.810.508	481.705	-3.328.803
Mutaties reserves	1.596.385	1.227.250	-369.135
Totaal resultaat programma	5.406.893	1.708.955	-3.697.938

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Veilige leefomgeving

Programma Veilige leefomgeving

Omschrijving programma

Het motto van het programma luidt: 'Een veilige stad, een gezamenlijke zorg'. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

In mei van dit jaar heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2023 vastgesteld. In dit plan zijn de kaders neergelegd voor het lokale veiligheidsbeleid in de komende jaren. Het Integraal Veiligheidsplan kent 3 prioriteiten: Veilige wijken, het tegengaan van de georganiseerde ondermijnende criminaliteit en zorg & veiligheid. In de komende periode zullen de kaders verder worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan voor de jaren 2020-2021.

Houten is een veilige gemeente maar ook wij krijgen te maken met ontwikkelingen zoals elders in het land. Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken, zoals cocaïnehandel en gebruik en laboratoria voor synthetische drugs en fraude. Inwoners/bedrijven van Houten dragen hier (soms onbewust) aan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Onder regie van de gemeente wordt de aanpak van ondermijning verstevigd langs de volgende aandachtspunten: alertheid, weerbaarheid, signalen, thematische en gebiedsgerichte projecten, integraal werken en communicatie.

Gemeente Houten kenmerkt zich ook op het gebied van fysieke veiligheid als veilig. Er zijn relatief weinig (grote) branden en de laatste jaren zijn er weinig calamiteiten, rampen of crises geweest. Bedrijven met de hoogste veiligheidsrisico's zijn niet aanwezig. De risicokaart laat wel zien dat er externe veiligheidsrisico's zijn als het gaat over het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor en water. Ook het klimaat verandert. Er valt meer neerslag in korte tijd en de zeespiegel stijgt. Dat heeft invloed op de waterveiligheid. Het risico van overstromingen en van wateroverlast neemt toe. Daarmee blijft de kans op calamiteiten altijd aanwezig en blijft voorbereiding hierop van belang.

Veiligheid en de aantasting daarvan zijn dynamisch en grensoverschrijdend. Bij de zorg voor veiligheid zullen we blijven inspelen op de actualiteit en intensief samenwerken in de regio en met onze veiligheidspartners. Risicocommunicatie is hierin een belangrijk speerpunt. De zorg voor veiligheid is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van veel partijen. Het gaat daarbij niet alleen om de inzet van hulpdiensten, maar ook om bijdragen van bedrijven, instellingen, woningbouwcorporaties en inwoners.

De afgelopen jaren hebben ons getoond dat juist die gezamenlijke inzet en het oppakken van eigen verantwoordelijkheid veel hebben geholpen bij het realiseren van relatief goede veiligheidscijfers. Op die weg zullen we blijven doorgaan. Voor een veilige woon-, werk-, en leefomgeving in Houten.

Met dit programma geven we concreet invulling aan het thema veiligheid en ziet de burger wat hij of zij van de gemeente en haar partners in veiligheid kan en mag verwachten. De missie van de gemeente Houten luidt dat we samen met partners en onze inwoners een integraal en op maat gesneden veiligheidsbeleid ontwikkelen én ten uitvoering brengen.

Overzicht relevante beleidskaders

[Perspectiefnota 2020](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!](#)

[Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022](#)

[Algemene Plaatselijke Verordening](#)

[Integraal Veiligheidsplan 2020-2023](#)

[Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht](#)

[Regionaal Risicoprofiel \(actualisatie\)](#)

[Regionaal Crisisplan VRU 2018-2020](#)

[Beleidsplan VRU 2020-2023](#)

[Beleidsnota Dierenwelzijn 2017-2020](#)

[Uitwerking veiligheidsagenda 2019-2022](#)

Overzicht verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Deelprogramma's

- Sociale Veiligheid en openbare orde
- Fysieke veiligheid
- Crisisbeheersing

Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde

Wat willen we bereiken?

Houten is een prettige gemeente om in te wonen. Het hoge veiligheidsgevoel onderstreept dit beeld. Samen met onze partners werken we aan het op peil houden van de veiligheid en openbare orde in Houten.

In het Integraal Veiligheidsplan 2020-2023 zijn de volgende prioriteiten benoemd op het gebied van veiligheid in onze gemeente:

- Veilige wijk
- (georganiseerde) Ondernijende criminaliteit
- Zorg en veiligheid

Deze prioriteiten staan in willekeurige volgorde en geven de accenten aan voor het veiligheidsbeleid in de komende periode. Onderwerpen die niet in dit lijstje worden genoemd krijgen gepaste aandacht. Denk daarbij aan de aanpak van fietsdiefstal maar ook aan bredere thema's als het creëren van bewustwording als het gaat om cyberveiligheid. Ook wordt er naar aanleiding van actuele problematiek per geval beoordeeld welke acties nodig zijn. Als de praktijk daarom vraagt kunnen de prioriteiten in de loop van de planperiode worden aangepast en/of vervangen.

Het thema 'veilige wijk' omvat met name de aanpak van vermogenscriminaliteit (diefstal) en overlast in de wijk. Dit is waar inwoners direct ervaren wat kleinschalige criminaliteit voor effect heeft in het dagelijks leven.

De aanpak van (georganiseerde) ondernijende criminaliteit begint bij het in beeld brengen van de blinde vlekken in onze gemeente. Daar waar ondernijning wordt gesignaleerd pakken we deze samen met onze partners aan.

De prioriteit zorg en veiligheid omvat naast de aanpak van jongerenoverlast ook de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid waarbij wordt samengewerkt met verschillende partners. Ook het gebiedsteam GGZ is nauw betrokken. De integrale benadering en aanpak staat hierbij voorop.

De prioriteit verkeer heeft een plek gekregen binnen het deelprogramma Fysieke Veiligheid.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.
2. Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak, fietsdiefstal en winkeldiefstal.
3. In 2023 is er meer zicht op ondernijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondernijningsbeeld 2017.
4. Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	4%	6%	4%	3%	3%
1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op het Rond	Monitor Sociale Kracht	12%	12%	7%	11%	10%
1	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	5,2	4,6	3,8	4	4
1	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	2,6	2,6	2,5	2,3	2,3

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Ook in 2020 spelen we in op actuele veiligheidskwesties. We doen dat voornamelijk door actief te communiceren naar onze inwoners, bedrijven en instellingen. Dat gaan we onder meer doen met een nieuwe vorm van pop-up veiligheidsvoorlichting. We denken hierbij aan de inzet van bijvoorbeeld een Houten Veilig bakfiets met voorlichtingsmateriaal. Deze vorm van voorlichting kan (daar waar nodig) snel en flexibel worden ingezet.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	In 2019 is de eerste stap gezet in de actualisatie van de Houten Veilig campagnes met de ontwikkeling van een nieuw logo. De verschillende veiligheidsonderwerpen zoals autokraak en fietsdiefstal worden nu stapsgewijs geactualiseerd.
1	Er is behoefte aan een flexibele en eenvoudige manier van veiligheidsvoorlichting op locatie (pop up veiligheidsvoorlichting). We gaan bij wijze van proef een bakfiets inzetten.

Doelstelling 2

Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak, fietsdiefstal en winkeldiefstal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Diefstal uit woning per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	3,4	2,1	1,3	1,9	1,0
2	Aantal aangiften van (poging) woninginbraak	Politie	164	101	63	90	90
2	Aantal aangiften autokraak	Politie	271	191	232	225	200
2	Aantal aangiften fietsdiefstal	Politie	182	192	142	165	150
2	Winkeldiefstal per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	1,2	1,0	1,0	1,3	1,3

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Op hot spot locaties treffen we maatregelen die ook in 2020 doorlopen. Op het parkeerterrein van de Expo wordt een aantal punten aangepakt (snoeien, andere bebording en mogelijkheid tot tijdelijke afsluiting). Om fietsdiefstal verder tegen te gaan wordt een pakket aan maatregelen uitgevoerd waarbij de nadruk ligt op het registreren van de fiets (www.stopheling.nl) en het gebruik van een tweede slot.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Aantal deelnemers Burgernet*	Team Samenleving	5.020	5.090	5.696	5.800	5.900

* Inwoners kunnen lid worden van Burgernet via aanmelding op de website van burgernet of via het downloaden van een app. Over het aantal appgebruikers zijn geen cijfers beschikbaar. Het werkelijk aantal burgernetdeelnemers ligt daarom hoger dan het aantal dat hier wordt weergegeven.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Twee keer per jaar een flyeractie waarbij zogenaamde stuurhangers aan geparkeerde fietsen worden bevestigd gericht op het gebruik van een tweede slot ter voorkoming van fietsdiefstal.
2	Inzet van (tijdelijk) cameratoezicht op hot spots.

Doelstelling 3

In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We brengen informatie over locaties die (potentieel) interessant zijn voor criminele activiteiten bijeen en controleren deze. We zetten daarbij in het bijzonder in op het buitengebied en bedrijventerreinen.
- We continueren het lokale overleg en de integrale samenwerking met de partners binnen het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Midden-Nederland (RIEC), Lekpoort en het district.
- In alle gevallen waarbij een handelshoeveelheid drugs wordt aangetroffen in een pand wordt getoetst aan de beleidsregels 13b Opiumwet en indien mogelijk overgegaan tot sluiting van het pand.
- Bij voor publiek openstaande panden geldt dat -indien daar criminele activiteiten plaatsvinden of worden gefaciliteerd (dan wel ernstige overlast wordt veroorzaakt)- daar waar mogelijk de Gemeentewet of artikel 2:41a APV wordt toegepast. Dit artikel biedt de burgemeester de mogelijkheid om in het kader van het herstel van de openbare orde, veiligheid, gezondheid en zedelijkheid een pand voor een bepaalde duur te sluiten met als doel het herstel van de openbare orde.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	We brengen twee risicolocaties of -gebieden in beeld.
3	We pakken twee risicolocaties aan.
3	We voeren 2 integrale controles uit met partners in het buitengebied of op een bedrijventerrein.
3	We communiceren over onze controles om alertheid en weerbaarheid van inwoners en bedrijven te vergroten.

Doelstelling 4

Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
4	Meldingen jongerenoverlast	Politie en Meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente	290	258	259	280	260
4	Meldingen overlast personen met verward gedrag	Politie	131	133	170*	X	135
4	Aantal PGA aanmeldingen	Team Samenleving	33	28	35	X	25**
4	Aantal cases in het Top X overleg*** van het Veiligheidshuis	Veiligheidshuis	X	X	5	X	5

*betreft een nieuwe indicator, daarom geen raming over 2019. In 2018 is er een (forse) stijging geweest ten opzichte van het jaar ervoor vanwege het feit dat een klein aantal personen voor veel meldingen heeft gezorgd.

**het gebiedsteam GGZ biedt sinds 2019 ook outreachende hulpverlening, dit betekent dat er minder casussen door hoeven te worden aangemeld voor de PGA.

***lokale casuïstiek die in de PGA aanpak niet tot een oplossing wordt gebracht kan worden opgeschaald naar het Top X overleg in het Veiligheidshuis.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Binnen de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid en de Top X in het Veiligheidshuis wordt integraal samengewerkt om verder afglijden van inwoners te voorkomen. Er wordt per casus gekeken wat er nodig is.
- Eens per kwartaal hebben de portefeuillehouders zorg en veiligheid een gecombineerd beleidsoverleg. We verbinden daarmee ook op bestuurlijk niveau de beide domeinen.
- Om jongerenoverlast en het afglijden van jeugdgroepen naar problematisch gedrag te voorkomen en te verminderen, werken (diverse afdelingen van de) gemeente, jongerenwerk en politie intensief samen. We betrekken niet alleen melders actief bij de aanpak maar ook de jongeren én hun ouders. De nadruk ligt op preventie waar mogelijk en repressie waar nodig. De inzet is proportioneel en integraal. In het kader van de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid worden indien nodig ook andere partijen actief betrokken zoals de school van de jongere.
- Het maandelijks afstemmingsoverleg Jeugd en Veiligheid werkt met een eigen methodiek. Deze methodiek richt zich niet alleen op groepen en overlast, maar ook op individuen. Vanuit het afstemmingsoverleg wordt waar nodig ook de verbinding tussen zorg en veiligheid gelegd.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
4	Op alle jongeren die hiervoor worden aangemeld door Jeugd & Veiligheid of uit de jaarlijkse groepsscan naar voren komen wordt de integrale persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid toegepast.

Deelprogramma Fysieke veiligheid

Wat willen we bereiken?

Onder **fysieke veiligheid** wordt verstaan de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen en tegen onheil, waarbij de fysieke omgeving en haar condities een dominante factor vormen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om de zorg voor brandveiligheid, verkeersveiligheid, bouwveiligheid, omgevingsveiligheid en externe veiligheid.

We willen bereiken dat de fysieke veiligheid in de gemeente Houten zo groot mogelijk is. Hierin betrekken wij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren en betrekken hierbij onze partners, zoals de Veiligheidsregio Utrecht.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Minder (kans op) branden - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.
2. Betere naleving (vergunnings-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de brandweezorg.
3. De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk verder verbeteren.
4. Het bevorderen van dierenwelzijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Minder (kans op) branden - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal prio 1 brandmeldingen in gebouwen versus het aantal woningbranden*	VRU rapportage	18/11	14/8	13/8	12/8	12/8
1	Geregistreeerde rookmelderdichtheid in woningen gemeente Houten	Website gemeente Houten	X	51%	56%	60%	65%

* Prio 1: Geeft kwalificatie van de melding aan. Prio 1 staat voor Prioriteit 1. De hoogste kwalificatie.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Programma Risicobeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2020 VRU)

De VRU inventariseert risico's van branden, rampen en crises. Zij adviseert het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's. Daarmee proberen ze risico's niet te laten ontstaan, dan wel zo klein mogelijk te maken. Verder richt de VRU zich op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op het optreden van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken zij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Conform de Wet veiligheidsregio's ligt de primaire verantwoordelijkheid voor brandveiligheid en brandweezorg bij het college. Veel wettelijke taken zijn gemandateerd aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De VRU heeft hun wettelijke taak beschreven in hun beleidsplan en de gemeente ziet toe op de uitvoering. Zowel strategisch, tactisch als operationeel vinden door het jaar heen gesprekken met de VRU plaats over de kwaliteit van de brandweezorg en de voortgang van de voorbereiding op calamiteiten.

Naast de wettelijke uitvoering van de VRU zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die op het gebied van fysieke veiligheid vragen om inzet van de gemeente. Dit is beschreven in het Integraal Veiligheidsplan (IVP). In 2020 geven we uitvoering aan de volgende thema's: brandveiligheid in woonappartementencomplexen, brandveiligheid bij kleine ondernemers, externe veiligheid, water en veiligheid vanwege de opgave rondom klimaatadaptatie 🌍, crisisbeheersing, energietransitie vanwege toename risico's op (complexe) branden 🔥, keurmerk veilig ondernemen Het Rond en Castellum en willen we de rookmelderdichtheid in woningen in Houten verhogen.

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Aantal wooncomplexen waar een informatiebijeenkomst brandveiligheid is georganiseerd.	Gemeente / Viveste	X	X	0	2	3
1	Percentage van het aantal niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningplichtige ondernemers in bedrijfspanden dat een geautomatiseerd advies vanuit het portal brandveilig ondernemen kreeg.	Portal Brandveilig Ondernemen	X	X	-	30%	34%

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	Nieuw gevestigde ondernemers conform het actuele handelsregister wijzen op de portal brandveilig ondernemen.

Doelstelling 2

Betere naleving (vergunning-)voorschriften en algemene regels binnen het domein van de brandweezorg.

Effectindicatoren

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Programma Risicobeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2020 VRU)

De VRU inventariseert risico's van branden, rampen en crises. Zij adviseert het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's. Daarmee proberen ze risico's niet te laten ontstaan, dan wel zo klein mogelijk te maken. Verder richt de VRU zich op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op het optreden van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken zij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

De VRU voert controles uit bij bedrijven met een gebruiksmelding of gebruiksvergunning. De VRU stuurt aan op naleving van wet- en regelgeving. Het doel is dat ondernemers zich hieraan houden en dat hiervoor geen bestuurlijk handhavingstraject nodig is. Blijkt dit toch nodig, dan wordt het dossier overgedragen aan de gemeente en wordt het bestuurlijk handhavingstraject gestart.

Doelstelling 3

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk verder verbeteren.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- In 2020 worden verkeers/onderzoeks-projecten uitgevoerd in het kader van het uitvoeringsprogramma behorende bij het Integraal Veiligheidsplan Houten 2020-2023.
- We zoeken de dialoog via social media om meer inzicht te krijgen in ervaringen en aandachtspunten van verkeersgebruikers en om aan te geven welke inspanningen we doen op het gebied van verkeersveiligheid.
- In het kader van het vastgestelde Strategisch Plan Verkeersveiligheid vindt landelijk verder onderzoek plaats naar risicosturing en bruikbare indicatoren. De uitkomsten hiervan worden gebruikt voor de doelstellingen in het op te stellen uitvoeringsprogramma van het Integraal VeiligheidsPlan.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	Reconstructie Beusichemseweg in de kern van 't Goy.
3	De Koppeldijk/Heemsteedseweg/Overeindseweg (samen met gemeente Nieuwegein) herinrichten als fietsverbinding
3	Groot onderhoud provincialeweg Schalkwijk.
3 	Onderzoeken hoe het fietsnetwerk van Houten kan worden aangepast aan de elektrische fiets, bijvoorbeeld bij herstructurering van wegen. Dit in het kader van de 'Toekomstvisie Houten 2025' en het toenemende gebruik van elektrische en andere snelle fietsen.

Doelstelling 4

Het bevorderen van dierenwelzijn.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De wettelijke taken van de gemeente voor de opvang van zwerfdieren voeren de Dierenambulance en verschillende opvangcentra uit. Deze samenwerking ligt vast in overeenkomsten.
- De gemeente voert actiepunten uit en beantwoordt onderzoeksvragen zoals die zijn gesteld in de nota dierenwelzijn.

Deelprogramma Crisisbeheersing

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. We zijn adequaat voorbereid op crises, rampen, zware ongevallen of dreigingen daarvan én bieden ten tijde van een crisis aan de (niet zelfredzame) burger snel en effectief hulp, waardoor gevolgen beperkt blijven.
2. Inwoners en ondernemers zijn op de hoogte van de risico's binnen de gemeente en bereiden zich hierop voor. Ze kunnen zich zelf beter redden tijdens crises.
3. Schade bij een overstroming tot het minimum beperken.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

We zijn adequaat voorbereid op crises, rampen, zware ongevallen of dreigingen daarvan én bieden ten tijde van een crisis aan de (niet zelfredzame) burger snel en effectief hulp, waardoor gevolgen beperkt blijven.

Effectindicatoren

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Programma Crisisbeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2020 VRU).

De Veiligheidsregio ondersteunt de gemeenten bij het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Zodra een gemeente getroffen wordt door een groot incident, crisis of ramp, ondersteunt de VRU de betreffende gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

De kwaliteit van de crisisbeheersingsorganisatie blijvend op het gewenste niveau houden. De (regionale) crisisorganisatie is vakbekwaam en voorbereidt op actuele of 'nieuwe' crisisscenario's. Risico's zijn opgenomen op de risicokaart van de Veiligheidsregio Utrecht. Voor deze risico's is een incidentenbestrijdingsplan opgesteld, waarin mogelijke scenario's zijn opgenomen. Deze scenario's worden centraal gesteld bij oefeningen. Te denken valt aan terrorisme, cyberveiligheid, uitval vitale voorzieningen, ongevallen met gevaarlijke stoffen op de weg, het spoor of het water, natuurbrand, etc. Verder heeft iedereen met een taak in de (regionale) crisisorganisatie de plicht vakbekwaam te worden en te blijven. Hiertoe wordt door de Veiligheidsregio elk jaar een opleidings-, trainings- en oefenprogramma opgesteld.

Doelstelling 2

Inwoners en ondernemers zijn op de hoogte van de risico's binnen de gemeente en bereiden zich hierop voor. Ze kunnen zich zelf beter redden tijdens crises.

Effectindicatoren

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Programma Crisisbeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2020 VRU).

De Veiligheidsregio ondersteunt de gemeenten bij het organiseren van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. Een onderdeel daarvan is risico- en crisiscommunicatie richting inwoners. Hiertoe wordt samengewerkt met de betrokken gemeenten binnen Veiligheidsregio Utrecht.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voortzetten van de risicocommunicatie met inwoners, bedrijven organisaties en instellingen en hen stimuleren om te investeren in zelfredzaamheid. Dit doen we door het accent te leggen op digitale communicatie (via website en social media), door de communicatiemomenten te spreiden en deze te

laten aansluiten op actuele gebeurtenissen. Uiteraard wordt rekening gehouden met de minder zelfredzame mensen. Het risicocommunicatiebeleid sluit daarmee aan bij de beleving, behoeften en verwachtingen van inwoners.

Vereiste risicovolle en kwetsbare objecten in de gemeente Houten zijn actueel en vermeld op de risicokaart. Deze kaart is bedoeld voor inwoners om zo te kunnen zien welke risico's er in hun omgeving zijn.

Naast communicatie aan inwoners richten we ons ook op de ondernemers. Het doel is om het veiligheidsbewustzijn van ondernemers te vergroten door ze te wijzen op de externe veiligheidsrisico's die effect kunnen hebben op de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van bedrijven. We informeren ondernemers over verantwoordelijkheden en taken en wijzen ze op het belang van het treffen van maatregelen.

We sluiten met de risico- en crisiscommunicatie aan op landelijke en regionale thema's. We communiceren daarnaast over lokale urgente en actuele thema's.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Met één platform van ondernemers wordt een bijeenkomst met ondernemers georganiseerd om te spreken over de impact van extern veiligheidsrisico's in de omgeving en de impact daarvan op de bedrijfscontinuïteit.

Doelstelling 3

Schade bij een overstroming tot het minimum beperken.

Betrokkenheid verbonden partijen

De veiligheidsregio Utrecht maakt onderdeel uit van de intentieverklaring Gevolgbeperking Overstromingen die is ondertekend. De VRU deelt de ambitie voor hun gebied dat in de toekomst bij hoog water aan de kust, het Eemmeer en in de Nederrijn-Lek, waar redelijkerwijs mogelijk: slachtoffers, schade en maatschappelijke ontwrichting, worden voorkómen, veerkracht met betrekking tot wederopbouw wordt vergroot en evacuatieproblemen ten tijde van de crisissituatie worden verkleind.

Wat gaan we daarvoor doen?

De ambitie is om de gevolgen van een overstroming te beperken. Denk aan de vermindering van schade, letsel, overlast en verbetering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze ambitie komt voor uit het landelijke deltaprogramma klimaatadaptatie. Regionaal is hiervoor een programma opgesteld dat gecoördineerd wordt door de provincie. Diverse partijen werken hier aan mee, zoals Rijkswaterstaat, waterschap, Veiligheidsregio Utrecht en alle gemeenten uit provincie Utrecht. Dit is vastgelegd in een intentieverklaring. De provincie Utrecht coördineert het (regionaal) programma gevolgbeperking overstromingen (meerlaagsveiligheid).

Lokaal kijkt de gemeente Houten welke maatregelen er getroffen kunnen worden om de schade bij een overstroming te beperken. Zo is bijvoorbeeld een quickscan uitgevoerd naar de Rondweg in Houten of deze dienst kan doen als beschermwal tegen water. Daarnaast wordt dit onderwerp meegenomen in de uitwerking van het programma ruimtelijke koers en de nieuwe omgevingsvisie.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
3	De gemeente Houten inventariseert welke (ruimtelijke) maatregelen specifiek voor Houten mogelijk zijn die leiden tot vermindering van slachtoffers, schade en maatschappelijke ontwrichting.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Veilige leefomgeving			
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.246.208	362.508	-883.700
Fysieke veiligheid	299.845	11.997	-287.848
Crisisbeheersing	2.366.186		-2.366.186
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	3.912.239	374.505	-3.537.734
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	3.912.239	374.505	-3.537.734

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Betrokken bij de samenleving

Programma Betrokken bij de samenleving

Omschrijving programma

Dit programma gaat over hoe we met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers willen samenwerken om tot mooie resultaten te komen. Dat samenspel is vandaag de dag anders dan een aantal jaren geleden. Gemeentelijk beleid komt nu tot stand door voortdurend hierover met elkaar in gesprek te zijn.

De samenlevingsagenda is een werkwijze om vraagstukken gezamenlijk aan te pakken. Een werkwijze waarbij we ons bewust zijn van de rollen en verantwoordelijkheid van de gemeente en haar partners. De Visie communicatie en participatie 2017-2021 'Communicatie is van ons allemaal' helpt ons hierbij. Zo gaan we zowel vanuit het college als vanuit de raad, op een vernieuwende manier de verbinding aan.

'We stellen de mens centraal' uit de Toekomstvisie Houten 2025 is leidend. Dat betekent ook dat vragen en initiatieven van de samenleving centraal staan. Dat willen we faciliteren met onder meer een zichtbare integrale wijkgerichte aanpak en verdere vernieuwing van de bestuursstijl.

Wij zijn een persoonlijke overheid. De dienstverlening is laagdrempelig en bij voorkeur digitaal.

Daarnaast blijft telefonisch en persoonlijk contact altijd mogelijk. We ondersteunen en handelen naar wat mensen nodig hebben, passend bij onze verantwoordelijkheid als overheid.

Overzicht relevante beleidskaders

[Perspectiefnota 2020](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Collegeprogramma 2018-2022: Duurzaam, ondernemend en dichtbij!](#)

[Visie communicatie en participatie 2017-2021: Communicatie is van ons allemaal](#)

[Communicatiemethodiek Factor C](#)

[Digitale toegankelijkheid](#)

Overzicht verbonden partijen

Geen

Deelprogramma's

- Politiek en bestuur
- Dienstverlening

Deelprogramma Politiek en bestuur

Wat willen we bereiken?

Bij het vinden en uitvoeren van oplossingen van maatschappelijke vraagstukken is zowel de inzet van de gemeente als de inzet van inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers van groot belang. Daarom streven we voortdurend naar het juiste gesprek tussen al deze spelers en ook tussen college en raad. Of het nu gaat om initiatieven vanuit de gemeente of vanuit de samenleving. Samen zetten we onze (denk)kracht in. We willen dat ook inwoners en partners in de Houtense samenleving dat zo ervaren.

We willen dat inwoners zich nauwer betrokken voelen bij wat de gemeente doet.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.
2. Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betrekt bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen*	Monitor Sociale Kracht	40%	41%	43%	46%	47%
1	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de gemeentelijke communicatie en voorlichting**	Monitor Sociale Kracht	X	X	7,1	7,5	7,5
1	% Inwoners dat vindt dat medewerkers zich verantwoordelijk tonen om daadwerkelijk tot een oplossing te komen***	Monitor Sociale Kracht	77%	79%	76%	81%	80%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 33%

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 6,6

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 73%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen ervoor dat het college (letterlijk) zichtbaar is voor de inwoners. Hiermee maken we de gemeente laagdrempeliger. De burgemeester en de wethouders laten zich zien bij evenementen en activiteiten binnen de gemeente. Daarbij gaan zij met mensen in gesprek. Ook digitaal (onder andere via sociale media) hebben zij contact met de inwoners.
De wijken in de gebieden 1) Houten-Noord; 2) Houten-Zuid; 3) Centrum, Castellum en Oude Dorp en 4) het landelijk gebied hebben een eigen wijkwethouder. Deze bouwt in samenwerking met de wijkcoördinator een relatie op met de bewoners in de wijken.
Op deze manier horen de collegeleden vaker uit de eerste hand wat er binnen de wijken en kernen leeft. Dit kan het college betrekken in de aanpak van vraagstukken. En de wethouders

kunnen inwoners motiveren om zelf, eventueel in samenwerking met de gemeente, in actie te komen en oplossingen te vinden; om hun wijk te leren kennen en de (onderlinge) betrokkenheid te vergroten.

- We acteren en reageren frequent, snel, open en inhoudelijk correct op de (sociale) media. We ondersteunen en trainen medewerkers en bestuur hierin.
- De griffie heeft in 2016 en 2017 de cursus Politiek Actief aangeboden. Zij doet dat opnieuw in 2020. Om inwoners bij de raad te betrekken, continueren we het programma Politiek in de Klas voor scholieren en blijft de raad - als dat passend is - op locatie vergaderen.
- De raad, zijn voorzitter en de griffie zoeken naar een vernieuwende werkwijze om het debat in de raadsvergadering te stimuleren en verlevendigen. Daarbij geven zij de participatie van inwoners nadrukkelijker een plek. Dit komt de democratische besluitvorming ten goede.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	We organiseren kennissessies en trainen medewerkers, college- en raadsleden in het vormgeven van overheids- en burgerparticipatie bij belangrijke programma's en projecten.
1	We delen onze kennis van leefstijlen van inwoners (en hoe deze te gebruiken bij communicatie en participatie met inwoners van Houten) met medewerkers, raad en maatschappelijke instellingen.

Doelstelling 2

Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren*	Monitor Sociale Kracht	46%	43%	48%	51%	51%
2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de wijze waarop de gemeente hen en organisaties betreft en de samenwerking opzoekt **	Monitor Sociale Kracht	X	X	6,8	7,5	7,5
2	% Inwoners dat bereid is zich in te zetten voor leefbaarheid in de buurt***	Monitor Sociale Kracht	82%	89%	84%	91%	89%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 35%

** Voor Houten nog niet eerder gemeten. Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 6,0

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2018: 79%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan met de raad verder aan de slag met de samenlevingsagenda. Dat doen we vanuit de gedachte dat deze vooral een manier van werken is om op basis van gelijkwaardigheid tot optimale burger- of overheidsparticipatie te komen. Een werkwijze, waarbij rollen en verantwoordelijkheden gezamenlijk worden vastgesteld. We geven invulling aan de samenlevingsagenda door concreet met thema's aan de slag te gaan en de raad daarbij eerder te betrekken. Er is een start gemaakt met thema's als statushouders, inclusief onderwijs, de Ruimtelijke koers, het energieplan, de Sociale koers en de herijkte visie Oude Dorp. In 2020 gaan we daarmee verder en pakken we nieuwe thema's op, waaronder de nota Herijking parkeernormen, maatschappelijk vastgoed en veiligheid en zorg. Hierbij is expliciet aandacht voor jongerenparticipatie.

- In het najaar van 2019 beginnen we met het trainen en bijscholen van medewerkers en raad op het gebied van participatie. Dit zetten we in 2020 voort.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Bij ten minste drie thema's geven we de participatie vorm volgens de werkwijze van de samenlevingsagenda.

Deelprogramma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente Houten wil dat haar dienstverlening professioneel en van hoog niveau is. We willen toegankelijk zijn. Digitale diensten zijn van groot belang om de toegankelijkheid te vergroten. Uiteindelijk willen we bereiken dat alle inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties op het moment dat het hun uitkomt (24/7) zaken kunnen doen met de gemeente. Daarvoor is onder meer nodig dat de websites van de gemeente voor iedereen even goed toegankelijk zijn, dus ook voor mensen met een beperking.

Tegelijk zijn we een persoonlijke overheid. Dat houdt onder andere in dat we alternatieven voor digitale dienstverlening bieden, met name aan mensen die laaggeletterd en/of minder digitaal vaardig zijn. Persoonlijk contact is altijd mogelijk. We zijn gastvrij. We gaan de verbinding aan en handelen naar wat mensen nodig hebben, met behoud van de gemeentelijke verantwoordelijkheid. Daarbij staat de bedoeling van de regels centraal. We laten procedures en systemen niet leidend zijn, maar gaan op zoek naar echte oplossingen. We leveren dienstverlening op maat.

Dit alles leidt ertoe dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners (onze 'klanten') zich steeds beter geholpen voelen. Ze vinden steeds makkelijker zelf hun informatie en vragen producten aan via de website. Het is onze klanten duidelijk waar ze terecht kunnen met vragen, opmerkingen of complimenten.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.
2. Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
1	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de algehele gemeentelijke dienstverlening	Monitor Sociale Kracht	7,0	7,1	7,2	7,5	7,6
1	rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening	Monitor Sociale Kracht	X	7,3	7,4	7,5	7,6
1	Indicator excellente dienstverlening*	Monitor Sociale Kracht	6,3	6,8	6,8	6,8	6,8

* Deze maat betreft een samengestelde variabele op basis van de score op zes stellingen. De score ligt tussen de 1 en de 10 waarbij een 10 staat voor uitmuntend hostmanship (excellente dienstverlening; dat wil zeggen medewerkers die professioneel en dienstbaar zijn, zich goed weten te verplaatsen in de klant en met hem/haar meedenken).

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We actualiseren het kwaliteitshandvest met servicenormen voor de dienstverlening (van 2012) en gaan er vervolgens actief op sturen. Het gaat hierbij onder meer om bereikbaarheid, het terugbellen van klanten en het beantwoorden van brieven en mails binnen de afgesproken termijn.

- We monitoren de kwaliteit van de gemeentelijke website doorlopend. We toetsen de inhoud per onderwerp aan kwaliteitseisen. De informatie is in begrijpelijke taal geschreven. Waar nodig brengen we verbeteringen aan.
- Onze website maken we bovendien breder toegankelijk. Mensen die digitaal minder vaardig zijn en mensen met bijvoorbeeld een visuele of auditieve beperking kunnen van dezelfde diensten gebruik maken als anderen. In het najaar van 2019 doen we een gebruikersonderzoek. In 2020 vindt een technische toets van www.houten.nl plaats en verbeteren we deze website. Daarna volgen de andere websites waar de gemeente verantwoordelijk voor is, zoals www.sociaalteamhouten.nl en www.duurzaamhouten.nl.
 - Het project om brieven te verbeteren krijgt een vervolg. Stap voor stap herschrijven we al onze (standaard)brieven in helder en begrijpelijk Nederlands. De brieven die een grote afname kennen, krijgen prioriteit. We gebruiken het instrument "klinkende taal". Deze aanpak sluit aan op de Visie communicatie en participatie 2017-2021.
 - Persoonlijk contact met medewerkers van de gemeente is altijd mogelijk. Juist ouderen en mensen die laaggeletterd of digitaal minder vaardig zijn, geven we die mogelijkheid en bieden we extra ondersteuning.
 - De medewerkers van het KCC slagen erin om op een eigentijdse en persoonlijke manier via de sociale media te reageren op vragen en opmerkingen. Dit draagt bij aan het goede contact met de inwoners. Deze werkwijze wordt dan ook voortgezet.
 - We zorgen ervoor dat de inwoner zich bij een bezoek aan het gemeentehuis thuis voelt, zowel wat betreft inrichting - deze is eigentijds, overzichtelijk en opgeruimd -, als wat betreft houding en gedrag van medewerkers.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
1	De website www.houten.nl voldoet aan de vereisten van toegankelijkheid voor mensen met een beperking.
1	Op minimaal één taakgebied zijn alle brieven herschreven in helder en begrijpelijk Nederlands.

Doelstelling 2

Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2016	2017	2018	2019	2020
2	Gebruik E-formulieren	Productenoverzicht digitalisering (e-formulieren)	7.270	9.368	12.000	12.500	13.000

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We pakken digitaliseringsvraagstukken vraaggestuurd op, dat wil zeggen naar behoefte van de klant, zowel binnen als buiten de organisatie.

Doel	Omschrijving prestatie 2020
2	Alle meest gevraagde producten voor burgers en ondernemers zijn digitaal beschikbaar, 24/7.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Betrokken bij de samenleving			
Politiek en bestuur	2.769.926	1.470	-2.768.456
Dienstverlening	1.686.023	496.617	-1.189.406
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	4.455.949	498.087	-3.957.862
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	4.455.949	498.087	-3.957.862

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Dit is het 6de “programma” Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie omdat de BBV (besluit begroting en verantwoording)-voorschriften de gemeente verplicht om naast haar 5 facultatieve programma's ook dit programma in de begroting op te nemen.

Dit programma heeft een heel ander karakter dan de andere programma's en is daarom anders van opbouw.

Het programma algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie betreft de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. Daarnaast is in dit programma volgens de BBV notitie overhead de overhead apart begroot en dus niet meer verwerkt in de (deel)programma's. Ook het renteresultaat komt via dit programma naar voren en voldoet aan de criteria van de notitie rente.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

Overhead

Hieronder volgt een overzicht van de overhead:

	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Personeelskosten Directie	275.208	286.674	299.174	299.174	299.174	299.174
Personeelskosten Leidinggevenden primair proces	902.991	885.531	1.221.425	1.214.865	1.214.865	1.214.865
Personeelskosten Managementondersteuning primaire proces	162.576	163.427	309.146	309.146	309.146	309.146
Personeelskosten Financiën, toezicht en control	1.721.358	1.711.647	1.336.104	1.336.104	1.336.104	1.336.104
Personeelskosten P&O/ HRM	807.421	800.365	755.828	755.828	755.828	755.828
Personeelskosten Inkoopfunctie	195.503	193.794	204.564	204.564	204.564	204.564
Personeelskosten Communicatiefunctie	694.924	689.704	625.716	625.716	625.716	625.716
Personeelskosten Juridische zaken	156.091	154.727	195.813	195.813	195.813	195.813
Personeelskosten Bestuurszaken en bestuursondersteuning	664.295	658.489	622.928	622.928	622.928	622.928
Personeelskosten Informatievoorziening en automatisering	944.055	937.028	862.212	862.212	862.212	862.212
ICT	1.275.807	1.674.460	1.419.356	1.614.898	1.685.226	1.599.115
Personeelskosten Informatiebeheer(DIV)	487.932	487.562	219.302	219.302	219.302	219.302
Personeelskosten Facilitaire zaken en huisvesting	590.305	587.785	892.215	892.215	892.215	892.215
Huisvesting	1.052.382	1.065.056	1.030.367	975.042	966.532	1.029.554
Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	339.524	369.857	375.035	375.035	375.035	375.035
Concurrentheffing personeelskosten	779.848	792.511	843.276	843.276	843.276	843.276
Bedrijfsvoeringskosten diverse afdelingen	432.303	554.634	523.033	519.587	517.572	527.712
Totaal overhead	11.482.522	12.013.251	11.735.494	11.865.705	11.925.508	11.912.559

Door de organisatiewijziging per 1-1-2019 van afdelingen naar teams is de rubricering tussen de onderlinge functies(soorten) gewijzigd.

Deze overheadkosten bedragen 43,6 % (2019 45,5%) van de totale kosten van de organisatie (apparaatskosten).

De overheadkosten zijn in de paragraaf lokale heffingen ook apart inzichtelijk bij de kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen (rioolrecht en afvalstoffenheffing).

Vennootschapsbelasting

In de begroting 2020 is geen post voor te betalen vennootschapsbelasting opgenomen. Bij een onderzoek met behulp van een fiscalist in 2016 over het wel of niet Vpb-plichtig zijn, is vast komen te staan, dat Houten niet Vpb-plichtig is. Deze uitkomst is aan de Belastingdienst voorgelegd. Bij het opstellen van deze begroting is nog steeds geen beslissing van de belastingdienst bekend. Wel zijn begin 2019 afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Afsproken is dat waar het gaat om afvalstromen met een positieve waarde, gemeenten of samenwerkingsverbanden met terugwerkende kracht vanaf 2016 aangifte moeten doen van een “winst” ter grootte van 1% van de opbrengst van die betreffende afvalstromen. De belastingdienst legt vervolgens een heffing op van 20% van die “winst”. Ons samenwerkingsverband (AVU) heeft over 2016 en 2017 zelf aangifte gedaan van de “winst” met

betrekking tot de opbrengst van papier en glas (de twee grootste afvalstromen die een positieve waarde hebben). De aangifte over de resterende afvalstromen (oud ijzer en frituurvet) vormen vooralsnog een te verwaarlozen bedrag voor gemeente Houten.

Wat mag het kosten?

bedragen x € 1

Programma	Begroting 2020		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
Lokale heffingen	649.385	13.021.252	12.371.867
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	112.000	59.370.317	59.258.317
Overhead	12.013.165	277.671	-11.735.494
Saldo financieringsfunctie	-152.529	-4.917	147.612
Overige baten en lasten	479.046	921.827	442.781
Onvoorzien	62.513		-62.513
Saldo van baten en lasten programma	13.163.580	73.586.150	60.422.570
Mutaties reserves	902	1.806.538	1.805.636
Totaal resultaat programma	13.767.032	75.392.688	61.625.656

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2018
- Begroting 2019 primitief.
- Begroting 2019 (na wijziging).
- Begroting 2020

De verschillenanalyse bij het overzicht van lasten en baten per (deel)programma, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief). De bijlage 'Programma, deelprogramma en product' geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage 'Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid' toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

Belangrijkste ontwikkelingen in 2020

Gemeentelijk beleid

Uitgangspunt voor de Onroerende-zaakbelasting (OZB) en de toeristenbelasting is een trendmatige aanpassing van de begrote opbrengst, dat wil zeggen een mutatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling conform de korte termijnraming van het CPB.

Voor 2020 leidt de trendmatige aanpassing van deze begrote opbrengsten tot een verhoging van 1,4%.

Voor de overige belastingen en heffingen geldt als uitgangspunt dat deze kostendekkend in de begroting worden verwerkt. Dit is conform de begrotingsrichtlijnen 2020 zoals die door de raad zijn vastgesteld.

Afvalstoffenheffing

Uit bovenstaande blijkt dat het uitgangspunt bij de afvalstoffenheffing is kostendekkend in de begroting verwerken. Als gevolg van de groei van Houten stijgen de lasten voor afvalinzameling geleidelijk (formatieve inspanning en budgetten). Daarnaast is er sprake van fors hogere verbrandingsbelasting opgelegd door het Rijk en is de opslag en het verwerken van kunststof duurder geworden. Ook is de bijdrage vanuit de verpakkingenindustrie verlaagd. De totaal begrote kosten (saldo van opbrengsten en uitgaven) van de afvalinzameling bedragen voor 2020 € 4,555 miljoen. Dit is een stijging van € 0,46 miljoen ten opzichte van 2019. Op basis hiervan is het tarief voor meerpersoonshuishoudens van de afvalstoffenheffing voor 2020 op € 249,72 (2019: € 229,68) berekend. Dit is een stijging van 8,7% ten opzichte van 2019.

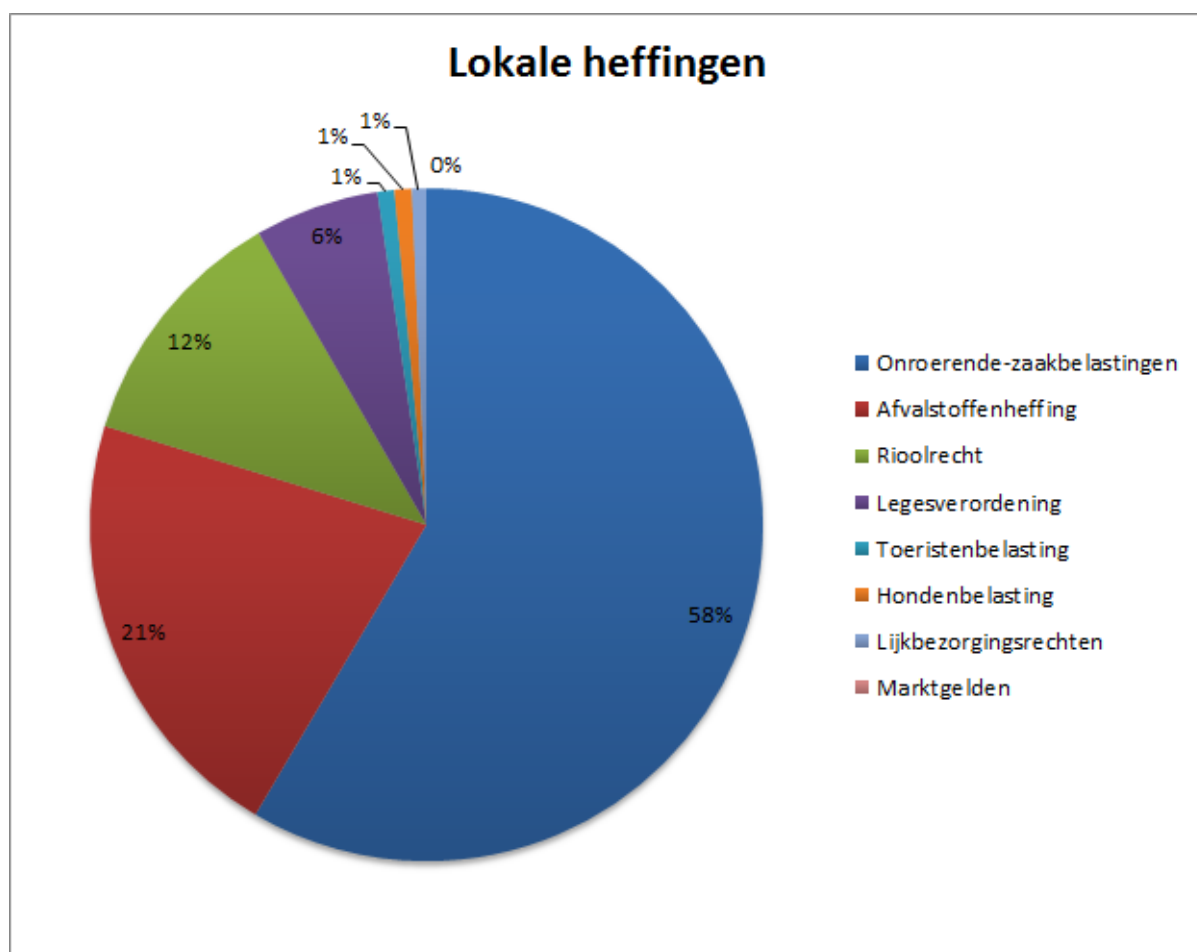
Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Voor 2020 worden de volgende inkomsten verwacht. Ter vergelijking zijn cijfers uit voorgaande jaren opgenomen.

Omschrijving	Rekening 2018	Begroting 2019*	Begroting 2020	% van de totale opbrengst
01. Afvalstoffenheffing	3.450.660	4.097.179	4.554.608	21,3%
02. Hondenbelasting	158.457	174.619	177.064	0,8%
03. Leges algemeen	1.777.227	1.351.179	1.279.305	6,0%
04. Lijkbezorging	112.497	144.794	147.402	0,7%
05. Marktgelden	1.700	3.369	3.416	0,0%
06. Onroerend zaakbelasting	12.433.621	12.344.139	12.528.379	58,5%
07. Rioolheffing	2.361.756	2.464.218	2.558.897	11,9%
08. Toeristenbelasting	182.146	170.026	172.406	0,8%
Totale opbrengst	20.478.065	20.749.523	21.421.477	100,0%

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2019

De verdeling van de inkomsten uit de lokale heffingen voor de gemeente Houten ziet er voor 2020 als volgt uit:

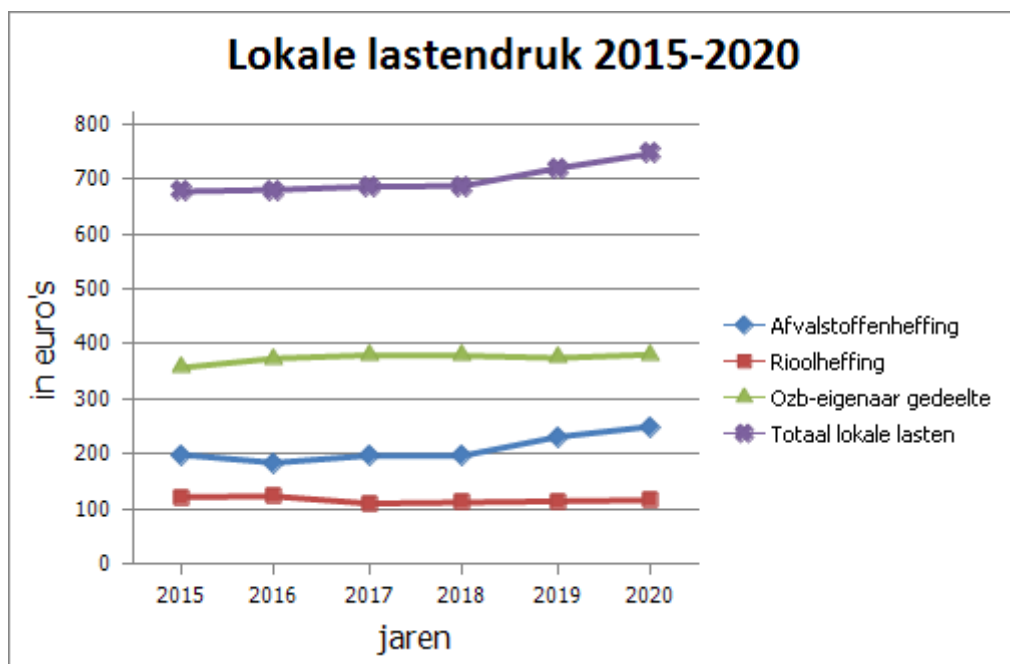
Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de verwachte lokale lastendruk in Houten in 2020 weergegeven. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Voor de berekening van de onroerend-zaakbelasting is uitgegaan van een trendmatige aanpassing van het tarief.

Lokale lastendruk

Omschrijving	Rekening 2017	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020
Afvalstoffenheffing	197	197	231	250
Rioolheffing	110	112	114	116
Totaal gebruiker	307	309	345	366
OZB-eigenaar gedeelte	380	379	375	381
Totaal eigenaar / gebruiker	687	688	720	747

Om een beeld te geven van hoe de lokale lasten zich vanaf 2015 hebben ontwikkeld zijn hieronder de tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb/eigenaar grafisch weergegeven.

Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouden (mphh) die COELO voor 2019 hanteert, staat de gemeente Houten op de 128^e plaats (€ 730). In 2018 was dit de 100^e plaats. Provinciaal staat Houten op de 8^e plaats (2018: 7^e). In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2019 opgenomen.

Vergelijking woonlasten mphh

Omschrijving	Woonlasten hh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente (Gilze en Rijen)	511	70%	1
Gemeente Houten	730	100%	128
Landelijk duurste gemeente (Bloemendaal)	1446	198%	372
Provinciaal goedkoopste gemeente (Ronde Venen)	568	78%	1
Gemeente Houten	730	100%	8
Provinciaal duurst gemeente (Bunnik)	967	133%	26

Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde relevante BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)' per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2016	2017	2018	2019	2020
Gemeentelijke woonlasten in euro eenpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	554	561	560	588	X*
Gemeentelijke woonlasten in euro meerpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	681	687	687	730	X*
Gemiddelde WOZ-waarde per € 1.000 (BBV)	CBS	254	278	301	317	X*

* Gegevens uit Waarstaatjegemeente, cijfers 2020 nog niet bekend.

Kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen

Voor de rioolheffing en de afvalheffing volgen hieronder de verplichte kostenonderbouwing:

<u>Berekening van kostendeckendheid riolen</u>	
	2020
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-2165002
Inkomsten taakveld(en, excl. Heffingen	18671
Netto kosten taakveld	-2146331
Toe te rekenen kosten:	-252973
Overhead incl. (omslag)rente	-159593
BTW	
Totale kosten	-2558897
Opbrengst heffingen	2558897
Dekking	100%

<u>Berekening van kostendeckendheid afval</u>	
	2020
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-4697152
Inkomsten taakveld(en, excl. Heffingen	1018230
Netto kosten taakveld	-3678922
Toe te rekenen kosten:	-391364
Overhead incl. (omslag)rente	-484322
BTW	
Totale kosten	-4554608
Opbrengst heffingen	4554608
Dekking	100%

Kwijtscheldingsbeleid

Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan alleen kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zeer uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. De beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken is met de uitplaatsing van Belastingen vanaf 2015 ondergebracht bij de BghU.

In onderstaande tabel zijn de totaalbedragen van de verleende en verwachte kwijtschelding opgenomen:

Heffingsjaar	Rekening 2017	Rekening 2018	Begroting 2019*	Begroting 2020
Kwijtgescholden bedrag	188.846	189.505	144.861	146.889

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2019

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Bij het bereiken van onze doelstellingen en het bewaken van de financiële positie van de gemeente Houten is inzicht gewenst in de mogelijkheden om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) en potentiële tegenvallers (risico's). In deze paragraaf werken we deze weerstandscapaciteit en de risico's uit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt het weerstandsvermogen genoemd en geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een toereikend weerstandsvermogen voorkomt dat iedere financiële tegenvaller ons tot bezuinigingen dwingt of ten koste gaat van bestaande taken.

Daarnaast is adequaat risicomanagement gewenst. Dit betekent een proactieve houding in het signaleren, herkennen en beheersen van risico's. Concreet vullen we dit in met een periodieke screening op mogelijke risico's en het nemen van beheermaatregelen. Bij de verdere implementatie van risicomanagement blijft in 2020 de focus op de ontwikkeling van de soft controls (cultuur is belangrijker dan instrumenten) te liggen. Dit krijgt zijn plek in periodieke dialoog tussen directie, teammanagers en 'risico-eigenaren' over onderwerpen als risicobewustzijn, transparantie, integriteit en respect, vertrouwen en communicatie, voorbeeldgedrag.

De paragraaf begint met een weergave van weerstandscapaciteit. Vervolgens komt het risicoprofiel, uitgesplitst in risico's aan bod. Vanuit de weerstandscapaciteit en risico's wordt een conclusie getrokken over ons weerstandsvermogen.

De paragraaf sluit af met een aantal financiële kengetallen en balansprognose van 2021 t/m 2023.

2. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte kosten te dekken. Deze bestaan uit het vrije deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien. De werkelijke omvang eind 2018, de prognose begin 2019 (uit de programmabegroting 2019) en de actuele prognose begin 2020 wordt in de volgende tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit	31-12-2018 werkelijk	1-1-2019 prognose	1-1-2020 prognose
Vrij deel algemene reserve	2.650	2.651	2.651
- provinciale minimumnorm	2.496	2.489	2.505
- boven de provinciale minimumnorm	154	162	146
Onbenutte belastingcapaciteit		1.620	1.990
Stelpost onvoorzien		62	62
Totaal	2.650	4.333	4.703

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt naar verwachting op 1 januari 2020 € 2,651 miljoen. Aan dit vrije deel van de algemene reserve stelt de provincie (als toezichthouder) als omvang een minimumnorm van € 50 per inwoner. Met een verwacht inwonersaantal begin 2019 van 50.100 inwoners moet het vrij besteedbaar deel een minimumomvang hebben van € 2,505 mln. De omvang van € 2,651 ligt € 146.000 boven de minimumnorm, dus dit voldoet aan deze minimumnorm..

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Houten en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2019 bepaald op 0,1853% (2018: 0,1905%). Dit tarief is 0,03% hoger dan ons gemiddeld tarief. Met een geraamde belastingopbrengst woningen van € 6,5 miljoen komt onze onbenutte belastingcapaciteit voor 2020 uit op € 1,990 miljoen. De forse stijging ten opzichte van prognose 2019 van een jaar eerder is veroorzaakt door een forse waardeinstijging van woningen.

De omvang van de stelpost onvoorzien is gebaseerd € 1,25 per inwoner en heeft net als voorgaande jaren een omvang van € 62.000.

De bekleemde algemene reserve en het concernweerstandsvermogen grondexploitaties worden niet tot de beschikbare weerstandscapaciteit gerekend. De bekleemde algemene reserve kan alleen op basis van de door de raad vastgestelde criteria worden ingezet. Het concernweerstandsvermogen van de grondexploitaties is onderdeel van de risicobuffer voor de grondexploitaties en daarmee niet vrij besteedbaar. De omvang van dit concernweerstandsvermogen is voor 2020 € 5,22 miljoen.

3. Risicoprofiel

Het risicoprofiel valt uiteen in niet-kwantitatieve risico's (onzekerheden) en kwantitatieve risico's. De niet-kwantitatieve risico's zijn ontwikkelingen waarvan de waarschijnlijkheid en de (financiële) impact van de ontwikkeling (nog) niet kan worden ingeschat maar op termijn wel tot een risico kunnen leiden. De kwantitatieve risico's zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade wel kan worden gekwantificeerd. Deze kwantitatieve risico's zijn relevant bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen.

3a. De niet-kwantitatieve risico's (onzekerheden)

De onzekerheden zijn in 4 categorieën onderverdeeld:

1. Financieel-economisch
2. Organisatie
3. Juridisch
4. Verbonden Partijen

Achter elk risico is aangegeven of het gaat om een nieuw, gewijzigd of ongewijzigd risico ten opzichte van de risicoparagraaf van de jaarrekening 2018 (laatste integrale berichtgeving over risico's).

1. Financieel-economisch

Vertraging projecten door PFAS-houdende grond (nieuw)

Sinds 8 juli 2019 geldt een tijdelijk landelijk handelingskader PFAS met als doel een invulling te geven van de zorgplicht bij grondverzet en hergebruik van grond en bagger. De invoering van dit landelijke kader heeft een aantal consequenties in de keten.

Directe gevolgen zijn dat projectontwikkelaars, aannemers, saneerders en baggeraars hun grond/bagger niet kwijt kunnen omdat, strikt genomen, grondbanken en andere grond verwerkende inrichtingen PFAS houdende grond niet mogen ontvangen, niet kunnen opslaan, reinigen en het moeilijker wordt de grond weer terug te zetten in de markt (toepassingseisen). Dit zal leiden tot vertragingen en zelfs uitstel van projecten, extra (plan)kosten en illegale handelingen met vrijkomende grond. Deze grondbanken zijn verspreid over verschillende gemeenten en de gevolgen van deze bottleneck c.q. opname stop is een RUD-regio breed probleem.

Programma Aanpak Stikstof (nieuw)

Door de uitspraak van de Raad van State van 29 mei jl. kan het Programma Aanpak Stikstof (PAS) niet meer worden gebruikt voor de onderbouwing van activiteiten die tot stikstofdepositie in stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden leiden. Als gevolg van deze uitspraak komen projecten die landelijk in voorbereiding zijn in de knel. Ook de gemeente Houten wordt geraakt door deze uitspraak, zoals het project A27/A12 Ring Utrecht, nieuwbouwonwikkelingen, ontwikkelingen op het Eiland van Schalwijk, maar ook lopende vergunningaanvragen, als daar bezwaar tegen ingesteld wordt. Op dit moment vindt op Rijksniveau en provinciaal niveau overleg plaats hoe omgegaan moet worden met de gevolgen van deze stevige uitspraak.

Het adviescollege Stikstofproblematiek (met als voorzitter Johan Remkes) heeft de opdracht gekregen van de minister om met aanbevelingen te komen over hoe om te gaan met vergunningverlening, na de uitspraak van de Raad van State. Er komt een inventarisatie van projecten die door de uitspraak van de Raad van State in de knel komen. Dit naar aanleiding van een verzoek in de Tweede Kamer. De verzamelde informatie zal dan ook aan de Tweede Kamer worden aangeboden. Op 1 oktober 2019 wordt de uitspraak van de minister verwacht. Ondertussen is de provincie Utrecht begonnen met een inventarisatie van de knelpunten.

Project Houten-Bunnik/Oostelijke Ontsluiting A12 (gewijzigd)

Rijkswaterstaat heeft besloten meewerken aan de Oostelijke Ontsluiting Houten (OOH) op de A12. De bestuursovereenkomst met het integraal maatregelenpakket is in maart 2018 getekend. Een nieuw besluit van Gedeputeerde Staten en gemeenteraden is nodig gezien de hogere kosten van het

project. Dit besluit is tot op heden nog niet tot stand gekomen. De hogere kosten maken de besluitvorming niet makkelijker wat tot grotere onzekerheid leidt voor het totale project.

Eiland van Schalkwijk (gewijzigd)

De Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk 2017-2027 en beschikbare subsidies leiden tot nieuwe infrastructuur (o.a. ontsluiting van het verkeer naar de forten) en de ontwikkeling van toeristische voorzieningen.

Bij de realisatie van deze onderdelen moet rekening worden gehouden met de kosten voor beheer en exploitatie. De mobiliteitsvisie (vastgesteld in 2017) heeft o.a. een relatie met de ontwikkeling van Fort Honswijk. Voor de 22 deelprojecten (in 10 jaar) is € 22 mln nodig. Het risico betreft de prioritering en mogelijke vertraging van de deelprojecten. Als investeringen op de mobiliteitsvisie achterblijven, levert dat extra risico's op bij de herontwikkeling van Fort Honswijk. In de huidige situatie is er nauwelijks mobiliteitsruimte om verkeer van en naar Honswijk te kunnen afwikkelen. Zonder (extra) bezoekers is er echter geen positieve exploitatie neer te zetten.

Sowieso is er nog het risico op een negatieve exploitatie op Fort Honswijk, temeer omdat vanuit het gebied steeds weer wordt ingestoken op rust en stilte. Deze randvoorwaarden strijden in potentie met een positieve exploitatie. Het ontwikkelkader dat in het najaar van 2019 aan de raad wordt voorgelegd ter besluitvorming voorziet in het vinden van de juiste balans tussen risico en belangen omwonenden. Wat betreft de mobiliteitsvisie: reconstructie van de Kanaaldijk-zuid staat als laatste op de planning. Echter: vanwege serieuze mogelijkheden om te werken aan agrarische structuurversterking op het eiland, is er wellicht om die reden eerder behoefte aan investeringen in de Kanaaldijk-zuid, als ontsluiting voor verplaatste agrarische bedrijven.

Brug Houtensewetering (gewijzigd)

De Brug Houtense Wetering betreft een gemeentelijk monument in eigendom van de gemeente en is in vrij slechte onderhoudsstaat. Tegenwoordig is de zogenaamde instandhoudingsverplichting wettelijk geregeld in de Erfgoedwet en hieraan voldoet de gemeente nu niet. Als de gemeente haar eigen monumenten niet goed onderhoudt schuilt daarin tevens het risico dat er een precedentwerking ontstaat. De Monumentenwacht heeft in 2018 de brug geïnspecteerd en een indicatie gegeven van de herstellkosten (€ 64.000).

Energietransitie als decentrale opgave (gewijzigd)

De energietransitie is een decentralisatie-opgave vergelijkbaar met het sociale domein. De taken die vanuit de rijksoverheid richting de gemeenten worden geschoven zullen extra middelen vragen. Goede financiële regelingen voor bijvoorbeeld huiseigenaren zijn cruciaal om de inhoudelijke doelen te bereiken. Hierbij is de impact van de maatregelen van belang (draagvlak en draagkracht).

Lokale draagvlak voor duurzame energie (gewijzigd)

De totstandkoming van de Regionale Energie Strategie (RES) loopt parallel aan ons klimaatplan. De landelijke opgave die via de strategie gerealiseerd zal moeten worden, zou wel eens een forser ruimtebeslag voor duurzame energieproductie van meer landelijke gemeenten kunnen vragen (van energie-neutraal naar energie-producerend). Dit zet het lokale draagvlak voor duurzame energie en daarmee voor het klimaatplan (verder) onder druk.

Spoortrillingen (ongewijzigd)

Op diverse locaties langs de spoorlijn in Houten ondervinden bewoners trillinghinder. De trillingen worden vooral veroorzaakt door passerende goederentreinen. Er is al geruime tijd intensief overleg tussen ProRail, ministerie, bewoners en gemeente over haalbare oplossingen. ProRail heeft eind januari 2018 een brief aan het college gestuurd met een voorstel voor de te nemen trilling beperkende maatregelen. Daarna informeert ProRail ook de betrokken bewoners.

Het standpunt van de gemeente is dat ProRail het trilling probleem moet oplossen. Het nemen van doeltreffende maatregelen is echter complex. Maatregelen bij of aan bestaande woningen (diepwand tussen spoor en woning of constructieve maatregelen) zijn kostbaar en het effect is onzeker. Maatregelen aan het spoor zelf (trilling-isolatie van de rails) zijn ook kostbaar. Het meest kansrijk lijken maatregelen aan de goederentransporten (belading, snelheid of tijdstip) die de meeste hinder veroorzaken. Dat soort bronmaatregelen is positief voor alle gehinderden langs het spoor. De kosten voor eventuele trilling beperkende maatregelen komen voor rekening van het Rijk. Vanuit het (nog niet afgesloten) project van de spoorverdubbeling is nog budget beschikbaar. Mogelijk komt er een verzoek om een bijdrage van de gemeente als het rijksbudget tekort schiet.

Wet natuurbescherming (ongewijzigd)

De provincie Utrecht heeft een hogere ambitie vastgesteld op het gebied van de uitvoering van de Wet natuurbescherming. Onder andere de handhaving op de Wet natuurbescherming zal door de provincie forser worden ingezet. Nieuwe (bouw) ontwikkelingen of activiteiten binnen de gemeente verdienen hierdoor ook meer aandacht op het gebied van deze wetgeving, dit om vertragingen en onnodige natuurschade te voorkomen. In beperkte gevallen is de gemeente bevoegd gezag voor de handhaving. Dit is alleen van toepassing als tijdens een Wabo aanvraag voor een omgevingsvergunning, de aanvrager kiest om de Natuurbeschermingswet aan te haken én er zogenaamde een verklaring van geen bedenkingen nodig is. De gemeente is in dit geval het bevoegd gezag die de totale vergunning incl. aspecten van de Wet natuurbescherming zal verlenen. Handhaving voor deze vergunningen (in de praktijk komt dit zelden voor) is voor rekening van de gemeente. De RUD Utrecht voert het toezicht en de handhaving voor gemeente Houten uit als daar incidenteel aanleiding toe is. Het is nog onbekend wat de financiële gevolgen hiervan zijn.

Openeinde regelingen (ongewijzigd)

Onzekerheid over de mate waarin doelgroepen aanspraak maken op de regeling of gemaakte afspraken, maakt de financiële impact van dergelijke regelingen ongewis en lastig te kwantificeren. In algemene zin geldt de vrije algemene reserve als eenmalige buffer:

- maatwerkvoorziening Begeleiding voor WMO en Jeugd
- uitvoering Wet BUIG
- uitvoering van Jeugd, Participatie en WMO
- levering van huishoudelijke ondersteuning (daarbij is er ook sprake van intensievere zorgvragen)
- trajecten openbare gezondheidszorg (OGGZ)
- meldingen Veilig thuis (advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling)
- trajecten outreachende hulpverlening huiselijk geweld
- arbeidsongeschiktheid en nabestaandenpensioenen wethouders

2. Organisatie

Krappe arbeidsmarkt (gewijzigd)

Om in een krappe arbeidsmarkt de juiste mensen aan onze organisatie te (blijven) binden, is het belangrijk om te investeren in onze aantrekkelijkheid als werkgever. Dit doen we door te blijven investeren in een uitdagende en prettige werkomgeving, in ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden en een goede werk-privébalans. Ondanks deze maatregelen kan het soms noodzakelijk zijn om personeel tijdelijk in te huren of te werken met markttoelagen omdat er onvoldoende geschikte kandidaten op vacatures reageren. Als reactie hierop zijn we in 2019 gestart onze arbeidsmarktcommunicatie te verbeteren. Dit uit zich in modernisering van onze wervingsmethoden (via intensief gebruik van social media gericht op het vertellen van 'het verhaal van Houten') en nieuwe, effectievere selectievormen.

Wegvallen werkzaamheden met betrekking tot rijbewijzen (ongewijzigd)

De Rijksdienst voor het Wegverkeer is voornemens een pilot te starten waarin de inwoners van sommige gemeenten geen aanvragen verlengingen rijbewijzen meer bij de gemeente indienen, maar digitaal. De pasfoto wordt direct door de fotograaf digitaal ingezonden naar de RDW en de betaling gaat tevens digitaal. Daardoor bestaat onzekerheid of het verstrekken van rijbewijzen in de toekomst nog onderdeel blijft uitmaken van onze productenlijst. Als dit aan de orde komt, wordt het effect daarvan in beeld gebracht.

Cybercrime en misbruik persoonsgegevens

Misbruik van data geeft schade (financieel, imago, boetes) aan de gemeente, medewerkers, en voor burgers. Daarnaast leidt verlies van gegevens, of het verlies van toegang tot gegevens tot stagnatie in de bedrijfsprocessen: een inwoner kan niet naar het buitenland omdat een paspoort niet kan worden uitgegeven of bedrijfsactiviteiten kunnen niet worden gestart omdat een vergunning niet kan worden verleend.

Om cybercrime en misbruik van persoonsgegevens zoveel mogelijk te beperken en het liefst te voorkomen, hebben we een aantal preventieve en curatieve maatregelen getroffen:

Preventief:

- Medewerkers bewust maken van privacy en informatiebeveiliging via e-learning, cursussen en serious gaming;
- Inzet van anti-malware cloud software zodat dreigingen in een vroeg stadium worden ontdekt;

- Jaarlijkse risico-analyse en het risk-based invoeren van de maatregelen van de 'Baseline Informatiebeveiliging Overheid.
- Application white-listing, actief hardening en patchbeleid, en diverse technische maatregelen zoals spam-filter, firewall en een proxy-server;

Additionele preventieve maatregelen voor de bescherming van persoonsgegevens van medewerkers en inwoners zijn het afsluiten van verwerkersovereenkomsten met leveranciers die in opdracht van de gemeente persoonsgegevens verwerken, en het inzetten van passende technologie, zoals veilig mailen en datalekpreventie cloud software, voor de bescherming van gevoelige gegevens zoals Burgerservicenummers en gegevens over gezondheid.

Curatief:

- Uitvoering van het incidentmanagement- en response beleid waarmee een crisis response team wordt ingezet om een incident in korte tijd te neutraliseren en op te lossen;
- De mirror-omgeving in het Brandweerbuis;
- Een gedegen back-up en recovery proces;
- 'Business Continuity Management' (nog op te zetten).

Digitalisering fysieke leefomgeving (ongewijzigd)

Het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) is op Rijksniveau uitgesteld. Het risico is dat het of niet of op nog onbekende manier wordt ingevoerd. Er is nog veel onduidelijk over wat er precies van de gemeente gevraagd wordt. Intern wordt de opdracht geherformuleerd. Het onderwerp is nauw verweven met de Digitaliseringsopdracht van Dienstverlening. Het risico wordt hierbij meegenomen.

3. Juridisch

Aansprakelijkheid achterstallig onderhoud wegen (Ongewijzigd)

De gemeente heeft een risico-aansprakelijkheid voor wat betreft wegen. Als weggebruikers schade oplopen door een gebrek aan de weg, dan kunnen ze de gemeente aansprakelijk stellen. Aan de hand van juridische criteria wordt beoordeeld of de gemeente aansprakelijk is. De gemeente heeft een aansprakelijkheidsverzekering afgesloten waarmee de grote claims zijn gedekt. De financiële risico's zijn beperkt. Het kan wel imagoschade opleveren.

Klachtprocedures (Ongewijzigd)

Onjuiste bejegening van inwoners kan tot een klacht leiden. Belangrijk is dat de klacht op een zorgvuldige wijze afgehandeld wordt. Zo niet, dan kan dit leiden tot imagoschade. Maar ook als de klacht gegrond verklaard wordt of als de klager het niet eens is met de afhandeling van de klacht.

Bezwaar-en beroepsprocedures (Ongewijzigd)

Ook als een primair besluit en de beslissing op bezwaar zorgvuldig zijn afgehandeld, hebben belanghebbenden een wettelijk recht om in bezwaar of beroep gaan. Risico betreft het opnieuw beoordelen en zo nodig een nieuw besluit nemen. Bij beroep kan de gemeente veroordeeld worden in de proces- en griffiekosten. Als het een politiek gevoelig dossier betreft kan er naast een financieel effect ook sprake zijn van imagoschade.

Social media (Ongewijzigd)

Communicatie via social media wordt steeds belangrijker en inwoners vinden dat de gemeente hierop actief moet zijn. Vooral bij crisis en calamiteiten maar ook bij minder dringende maar voor inwoners wel belangrijke zaken. Als de gemeente onvoldoende aanwezig is en niet snel en adequaat reageert, loopt zij het risico op imagoschade.

Geen of vertraagde projecten a.g.v. planologische procedures (ongewijzigd)

De juridificering van de samenleving en het feit dat ontwikkelingen vaker plaatsvinden op inbreidingslocaties (met eromheen bestaande belangen) heeft ook zijn weerslag in planologische procedures. Het gevolg is vertraging in projecten, meer ambtelijke inzet en hogere kosten in verband met juridische procedures. Ook langlevende kwesties zoals spuitzones en milieuhinderlijke bedrijven in het buitengebied brengen hoge kosten met zich mee voor wat betreft ambtelijke capaciteit en (juridisch) specialistisch advies.

4. Verbonden partijen

Een aantal gemeentelijke taken voert Houten niet meer zelf uit maar tezamen met andere gemeenten in een Gemeenschappelijke Regeling of andere samenwerkingsvorm. De risico's die hiermee te maken hebben, zijn voor iedere verbonden partij beschreven in de paragraaf 'Verbonden partijen'.

Gemakshalve verwijzen we hiernaar. Ons beleid over de sturing op financiële risico's bij verbonden partijen is uitgewerkt in de nota Verbonden partijen.

3b. Kwantitatieve risico's

De kwantitatieve risico's zijn relevant voor het bepalen van het weerstandsvermogen. Zoals in de inleiding gezegd, dit zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade kan worden gekwantificeerd. De recentste weergave van deze risico's is geweest bij de jaarrekening 2018 (medio mei 2019). Met het oog op begrotingsjaar 2020 zijn deze risico's geactualiseerd. Onderstaande tabel laat de huidige stand van zaken zien. Ieder risico wordt kort beschreven, met oorza(a)k(en) en gevolg en beheersmaatregelen die we kunnen inzetten om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. De kansinschatting dat het risico zich voordoet vermenigvuldigd met de mogelijke financiële omvang geeft een waardering van de mogelijke gevolgschade van ieder risico aan.

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgsschade
Stijgende vraag voor jeugdhulp. Naar verwachting zet de stijgende vraag naar jeugdhulp zich door (dit is tevens een landelijke trend).	Landelijk wordt een stijging waargenomen wat betreft de inzet (zwaarte en volume) van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp. (rapport significant april 2019) Momenteel hebben wij extra middelen vanuit het Rijk ontvangen, echter de 2019-Q2 rapportage van de RBL geeft een negatieve prognose voor 2019 en verder.	Hogere uitgaven van het jeugdbudget. Naar verwachting zet deze trend zich door, omdat de jeugdhulpvraag lokaal blijft stijgen (deze trend is ook landelijk zichtbaar) ondanks de reeds lokaal ingezette beheersmaatregelen jeugd.	Met de ingezette ombuigingsvoorstellen wordt lokaal getracht meer grip en sturing te krijgen om huisarsten, daarnaast wordt de bedrijfsvoering van de RBL versterkt.	Jeugdwet	Financieel / economisch	61-80%	≥ € 1 mln	€ 875.000
Verlaging macrobudget BUIG (Bundeling Uitkering Inkomsten aan Gemeenten). Hogere claims vangnetregeling dan waar rekening mee wordt gehouden in het macrobudget kan leiden tot lagere BUIG-uitkering door het solidariteitsprincipe (iedereen betaalt mee).		Door minder bijstandsuitkeringen hoeven we in principe geen beroep meer te doen op de vangnetregeling. Onder meer ook dat percentage van eigen risico van 5% is verhoogd tot 7,5%.	Binnen Houtense Werktafel en in regionaal verband bij WIL meer focus op preventie instroom en uitstroom kandidaten.			21-40%	≥ €1 mln	€ 375.000
Scheur en of spoorvorming bij wegen in zettingsgevoelig gebied (voorbeeld de Rede). De grondslag binnen Houten wisselt sterk en is grotendeels bepalend voor de zetting net als de werkzaamheden in de voorbereiding. Denk hierbij aan het toepassen van de juiste voorbelasting.	De Rede is 10 jaar geleden aangelegd in zettingsgevoelig gebied. Bij onlangs uitgevoerde boorkernonderzoeken van het bestaande asfalt en fundering is naar voren gekomen dat de scheuren, welke zichtbaar zijn in de deklaag, uit de onderkant fundering komen. Ook de verdichting van de tussenlaag blijkt niet te voldoen aan de gestelde norm.	Onderhoudskosten beperken zich niet tot het vervangen van de deklaag. Hier gaan de maatregelen stukken verder waarbij gesteld kan worden dat de bestaande dekking niet toereikend is.	Aanpassen van de aanleg.	Wegbeheer	Financieel / economisch	41-60%	≥ € 500.000 < € 1 mln	€ 375.000
Toestroom op Wmo-maatwerkvoorzieningen. Doordat de eigen bijdrage niet inkomensafhankelijk is geworden, maar een vast (lager) tarief, is de inschatting dat er een toenemende vraag naar Wmo-maatwerkvoorzieningen komt.	De verlaging van de eigen bijdrage voor hulp en ondersteuning vanuit de wet Wmo per 2020, overgangsjaar per 1-1-2019.	Meer aanvragen voor maatwerkvoorzieningen, hogere uitgaven Wmo-budget. Wmo blijft een open einde regeling.	Is onderdeel van de ombuigingsvoorstellen Jeugd en Wmo (maatregel 14)	Wmo	Financieel / economisch	81-100%	≥ €100.000 < €500.000	€ 270.000
Ineffectieve biologische bestrijding van woekerplanten en onkruid. Woekerplanten en onkruid vormen een bedreiging voor wegverharding en/of gaan plantsoenen overheersen.	Door strakke afspraken met de raad mogen chemische bestrijdingsmiddelen (zoals round up) veel minder worden gebruikt. Een effectief biologisch alternatief ontbreekt echter.	Er is extra inzet (intern of extern personeel) benodigd om de gewenste beeldkwaliteit (wegverharding) en/of de gewenste begroeiing (plantsoenen) te behouden.	De woekerplant Japanse Duizendknoop mag inmiddels chemisch worden bestreden. Het overige onkruid, met name op verharding, wordt bestreden met gekookt water maar dit is geen optimaal alternatief. In 2019 bespreken we de mogelijkheden in het college. Het niveau van de beeldkwaliteit wordt opnieuw vastgesteld. Wanneer dit lager wordt vastgesteld is er minder inzet benodigd.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Hogere uitvoeringskosten voor nieuwe wmo-taak Tijdelijke verblijf Lichtverstandelijke Beperkten (LVB+). Het risico bestaat dat de door het rijk berekende uitvoeringskosten in 2019 hoger uitvallen. Per 1 jan 2017 t/m feb 2018 werd deze doelgroep op externe plekken geplaatst. Per maart 2019 is het product in de vorm van een pilot beschikbaar.	Onzekerheid over de omvang van de doelgroep en kosten voor indicatiestelling en huisvesting.		Beleidsmatig beoordelen wat mogelijk is binnen de budgetten.	Wmo	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Onzekerheid continuïteit WIL-samenwerking. Door een mogelijke uitbreiding van de Vijfheerenlanden uit WIL, de invlechting van SW taken in WIL en de wens van een verdere lokale en integrale werkwijze binnen het sociaal domein (WIL 3.0) gaan we de samenwerking opnieuw beoordelen. Dit kan grote gevolgen hebben voor de samenwerking in Lekstroomverband.	1. Aanhaking van Werk en Inkomen bij de transformatie in het sociaal domein. 2. Invlechting SW taken in WIL. 3. Uitbreiding Vijfheerenlanden uit WIL	1. De heroriëntatie van de inhoudelijke opdracht aan WIL en de gewijzigde samenwerking betreffen onder andere een financiële heroriëntatie. De omvang van deze financiële gevolgen is nog niet te duiden. 2. Er kan een kwaliteitsrisico ontstaan wanneer op werk & inkomen een andere oriëntatie dan Lekstroom wordt gezocht vanwege versnippering van samenwerkingsverbanden in het sociaal domein.	De herijking van de opdracht aan WIL vindt eind 2020 plaats. Dan worden de financiële gevolgen pas duidelijk.	Regionale samenwerking	Organisatorisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Noodzakelijke extra inzet van het Sociaal Team aan de transformatie in het sociaal domein. De opgave om mede vanuit stijgende zorgkosten en/of zorgvraag versneld te transformeren vraagt een grote bijdrage van het Sociaal Team. Mogelijk knelt dit met het huidige budget wat voor het sociaal team beschikbaar is gesteld.	Incidentele en structurele kosten ten behoeve formatie Sociaal Team.	Een tekort in het huidige gemeentebudget voor het Sociaal Team	1. Prioriteren in de ontwikkelopgave voor het Sociaal Team 2. Inzetten op verbetering processen en systemen van het sociaal team ten behoeve van de toegang tot zorg.	Sociaal Domein	Financieel/economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Hogere kosten huishoudelijke ondersteuning bij regionale inkoopprocedure 2020. Het risico is dat de kosten stijgen door meer vraag naar huishoudelijke ondersteuning als gevolg van gewijzigde wetgeving en jurisprudentie.	Door het kabinet zijn maatregelen genomen die een aanzuigende werking op de vraag naar huishoudelijke ondersteuning hebben. Bijvoorbeeld de Algemene Maatregel van Bestuur betreffende het hanteren van een reële prijs en de invoering van een abonnementstarief. Daarnaast heeft de Centrale Raad van Beroep de laatste jaren kritische uitspraken gedaan over het beleid van de gemeente bij het toekennen van huishoudelijke ondersteuning	Stijgende kosten voor huishoudelijke ondersteuning zonder dat daar voldoende compensatie door het Rijk tegenover staat.	Aanscherpen en concretiseren van het Wmo-kader, maar ook met de regio in overleg over de mogelijke gevolgen van het resultaat van de regionale inkoopprocedure	Wmo	Financieel / economisch	61-80%	≥ € 100.000 < € 500.000	€ 210.000
Schimmelziekte 'essentaksterfte'. Deze agressieve ziekte tast de essen in Houten (4.000-5.000 bomen, vooral langs fietspaden) aan, waardoor zij afsterven.	De essentaksterfte verspreidt zich vanuit Duitsland	Aantasting van het straatbeeld	We monitoren het verloop van de ziekte en kappen bomen die te onveilig zijn of qua beeldkwaliteit ernstig zijn aangetast. Verwachting: € 1,2 mln schade in 10 jaar.	Openbare ruimte	Overig	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Toename hevige stormen. Er treedt steeds vaker stormschade op.	Het klimaat verandert en wordt extremer.	Er waaien bomen om, eventueel met vervolgschade aan omliggende objecten	Jaarlijks risicobomen inventariseren en verwijderen. Na een storm: schade herstellen, bomen herplanten conform de richtlijnen van het bomenbeleid.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgsschade
Toename extreme neerslag. We krijgen eerder te maken met de gevolgen van extreme neerslag dan verwacht.	Klimaatveranderingen gaan sneller dan verwacht.	Er is minder tijd om de openbare ruimte hierop aan te passen en huiseigenaren te informeren over maatregelen die zij zelf kunnen treffen.	- Opstellen actieplan extreme neerslag - Gericht aanpakken van probleemlocaties in de openbare ruimte. - Vervangen van bestrating door groen samen met bewoners (ontsteden openbare ruimte & actie "Steenbreek"). - Promoten "watervriendelijke tuin". - In het WaterRioleringsPlan 2020-2023 worden maatregelen genomen.	Waterkering en afwatering	Financieel / economisch	41-60%	≥ €100.000 < €500.000	€ 150.000
Toegekende bezwaren en/of beroepen tegen beschikte jeugdhulp. De evaluatie van de Jeugdwet (februari 2018) meldde dat tot dusver landelijk de gang naar de rechtbank nog weinig wordt ingezet. In Houten proberen we inwoners bij vragen of klachten zoveel mogelijk te attenderen op de ombudsfunctionaris en proberen we waar mogelijk bezwaar- en beroepsprocedures te voorkomen. Toch is niet uit te sluiten dat de komende jaren het aantal bezwaar- en beroepsprocedures toeneemt. Dit kan financiële gevolgen hebben in termen van proceskosten (het in complexe procedures inroepen van de huisadvocaat) en/of het aanpassen van eerder beschikte jeugdhulp.		a) Hoge proceskosten (financieel). b) Imago schade gemeente (beeld van onzorgvuldig indicatie- of beschikkingsproces) c) Druk op organisatie (stichting sociaal team, dan wel organisatie gemeente Houten)	Escalatie zoveel mogelijk voorkomen door tijdige verwijzing naar coördinator sociaal team voor overleg of naar ombudsfunctionaris sociaal domein.	Jeugdzorg		41-60%	≥ €100.000 < €500.000	€ 150.000
Geen kostendekkende verbouwing en verkoop van schoolwoningen Beekmos. De ombouw van schoolwoningen tot reguliere woningen kan tot hoge kosten leiden dat hoge, niet reële verkoopprijzen nodig zijn om de boekwaarde en de ombouwkosten te kunnen dekken.	De huidige boekwaarde van de schoolwoningen en de kosten voor de ombouw tot woningen.	Verliesgevend verkoop van omgebouwde schoolwoningen of onbenut gemeentelijke eigendom.	In kaart brengen van scenario's en beheersmaatregelen. Hierbij wordt onderzocht in hoeverre ingespeeld kan worden op behoeften in het ruimtelijke domein en volkshuisvesting.	Vastgoed	Financieel / economisch	41-60%	≥ €100.000 < €500.000	€ 150.000
Gelimiteerde achtervang bij het WSW voor verstrekte renteloze leningen aan woningbouwcorporaties. De zekerheidsstructuur in de volkshuisvesting is in 3 lagen verdeeld, primair het eigen vermogen van de rentederving (=omslagrente) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen van de woningcorporaties en secundair het vermogen van het WSW. De tertiaire zekerheid is de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Hierbij is 50% voor rekening van het Rijk, 25% voor de schadegemeente en 25% voor alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Het risico dat de gemeente Houten loopt betreft de rentederving (1,5%) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen. Voor de gemeente Houten gaat het om een totaalbedrag van € 197 miljoen aan uitgezette leningen.	Door landelijke maatregelen bestaat de kans dat de financiële situatie van woningcorporaties verslechtert waardoor zij niet meer aan hun rente- en aflossingsverplichtingen kunnen voldoen.	De kans dat de gemeente een renteloze lening aan WSW moet verstrekken voor het uitgezette bedrag aan leningen aan woningbouwcorporaties. Dit kost de gemeente rente. Het risico is afhankelijk van de hoogte van de marktkrente.	Geen beheersmaatregelen	Stadsvernieuwing en woningbouw	Financieel / economisch	0-20%	≥ € 1 mln	€ 125.000
Geen voortzetting van de aanvullende rijksbijdrage Jeugd. Gelet op de knelpunten in het sociale domein heeft het kabinet extra tijdelijke middelen toegekend. In afstemming met BZK en de provincie hebben we deze extra bijdrage structureel in de meerjarenbegroting opgenomen in de verwachting dat het nieuwe kabinet deze bijdrage voort zal zetten.	Een nieuw kabinet (beoogde verkiezing in maart 2021) maakt andere overwegingen en zet de aanvullende rijksbijdrage niet voort	Een tegenvaller in de meerjarenbegroting van € 0,8 mln	Via de VNG druk blijven uitoefenen op het Rijk dat structurele compensatie noodzakelijk is voor een goede uitvoering van deze taak door gemeenten	Jeugdwet		0-20%	≥ €500.000 < €1 mln	€ 75.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Geen aflossing op verstrekte leningen / effectuering verleende garanties. Van verstrekte leningen of garanties bestaat het risico dat een organisatie niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen.	De gemeente verstrekt leningen en garanties aan diverse verenigingen, stichtingen of organisaties met een publiek belang (€ 5,6 miljoen).	Organisaties voldoen niet aan hun verplichtingen voldoen.	- Beleidsregels leningen en garanties - incidentele controle jaarverslagen van organisaties		Financieel / economisch	0-20%	≥ €500.000 < €1 mln	€ 75.000
Kortere levensduur van kunstgrasvoetbalvelden. 4 van de 5 kunstgrasvelden worden intensiever bespeeld dan ingeschat. Hierdoor halen de ze velden niet meer de geschatte levensduur van 15 jaar. Het maximale risico is dat de kunstgrasmatten na 10 jaar vervangen moeten worden.	In plaats van het ingeschat normaal gebruik (uitsluitend sportverenigingen) worden kunstgrasvelden intensief gebruikt (ook door scholen en ongeorganiseerde sporters).	Intensief gebruik leidt tot bovenmatige slijtage. Dit kan met zich meebrengen dat velden niet door de keuring van de KNVB komen. In 2020 is keuring van twee kunstgrasvoetbalvelden voor het seizoen 2020/2021 aan orde.	Extra onderhoud of het eerder dan gepland vervangen van het kunstgrasveld (en daarmee de afschrijvingstermijn verlagen van 15 jaar naar 10 jaar) .	Sport	Financieel / economisch	41-60%	≥ €50.000 < €100.000	€ 37.500
Vennootschapsbelastingplicht voor eigen ondernemingsactiviteiten . Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht (Vpb-plicht) voor overheidsondernemingen in werking getreden. In 2015 is geïnventariseerd welke activiteiten een onderneming vormen en of deze activiteiten wel of niet onder de Vpb-plicht vallen. Medio 2016 hebben wij onze zienswijze met betrekking tot het grondbedrijf aan de belastingdienst schriftelijk overlegd. Een eerste reactie van de fiscus is inmiddels ontvangen, maar geeft nog geen uitsluitsel. De uitkomst bepaalt of er sprake is van financiële onzekerheden. Jaarlijks kunnen (nieuwe) activiteiten alsnog als onderneming worden gezien.	Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. Bepaalde activiteiten van de gemeente Houten kunnen als onderneming worden beoordeeld waardoor ze onder de Vpb-plicht komen te vallen.	Nieuwe of bestaande activiteiten kunnen in de loop der jaren alsnog onder vpb-plicht komen te vallen. Belastingdienst kan ook oordeel ten aanzien van de toetsing landelijk herzien.	- Jaarlijks monitoren activiteiten - nieuwe beleidsvoornemens toetsen aan vpb-plicht (is een toetscriterium bij collegevoorstel len)	Belastingen	Financieel / economisch	41-60%	≥ €50.000 < €100.000	€ 37.500
Archeologische vondsten bij ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente moet een deel van potentieel aanzienlijke kosten dragen indien niet uit eerder onderzoek aan de ontwikkelaar kon worden aangegeven dat vondsten te verwachten waren (in het geval dat het gemeenteground is).		Onvoorziene kosten	Archeologisch vooronderzoek doen en/of een up-to-date archeologische waardekaart hebben	Ruimtelijke ordening	Financieel / economisch	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	€ 30.000
Schade op wegen van dijken. Bij wegen met een waterkerende functie ontstaat regelmatig schade aan de bermen en/of dijklichaam.	Schade heeft vaak een directe relatie met het beheer en onderhoud van de watergang. Deze watergangen zijn vaak (deels) in beheer bij HDSR, RWS of bewoners. Het aantoonbaar maken van "niet op de juiste wijze onderhouden" is geen makkelijke opgave.	Mogelijk moeten juridische procedures worden gestart.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk omdat het onbeïnvloedbaar is. Aansprakelijk stellen van beheerders heeft geen zin en geeft niet het gewenste effect op de lange termijn. Dit heeft te maken met andere veroorzakende factoren zoals de hellingsgraad van het talud , weersinvloeden en flora en faunabeheer.	Wegenbeheer	Juridisch / aansprakelijk	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	€ 30.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Negatieve impact van de weersveranderingen op de beheersaspecten van wegen. Warme/droge zomers zorgen voor extra scheurvorming en/of spatten in het asfalt. In de meest extreme gevallen kan het zelfs leiden tot grondwaterdaling waarbij ongelijkmatige zetting op kan treden wat gevolgen heeft voor grote delen van de weg.	Klimaatverandering. Heeft niet alleen een impact op wegen. Flora en Fauna en huizen welke op staal gefundeerd zijn krijgen hier ook mee te maken.	toename van de uitgaven op wegen. Pro actief werkzaamheden uitvoeren is met de huidige stand der techniek (nog) niet mogelijk.	onbekend	Wegbeheer	Financieel / economisch	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	€ 30.000
Innovatie doelgroepenvervoer. Met de afbouw van de financiële bijdrage van de Provincie aan de Regiotaxi en de groei van het gebruik door de vergrijzing, staat de financiële houdbaarheid van de Regiotaxi onder druk. Regionaal worden innovatieve pilots uitgewerkt en lokaal wordt gewerkt aan het beperken van de toegang en het vergroten van mogelijke alternatieven. Er is echter geen budget gereserveerd in Houten voor deelname aan pilots of stimuleren/ondersteunen van initiatieven. Zonder innovatie ontstaat risico op overschrijding op Wmo vervoer/Regiotaxi	Geen innovatiebudget	Geen/onvoldoende innovatie doelgroepenvervoer en onhoudbare financiële ontwikkeling Regiotaxi	Ervaringen Uflex benutten. Lokale initiatieven ondersteunen. Toegang tot Wmo voorziening beperken. Bestuurlijke druk uitoefenen op Provincie om innovatiebudget	Wmo Regionale Samenwerking	Financieel / economisch	81-100%	< € 50.000	€ 22.500
Aggressieve bejegening op straat van buitendienstmedewerkers	Bewoners zijn ontevreden over het onderhoud van bepaalde onderdelen van de openbare ruimte.	Psychische belasting en ziekteverzuim bij medewerkers van de buitendienst	- vaker communiceren over het onderhoudsniveau van de openbare ruimte - agressietraining	Bestuur & management	Overig	21-40%	≥ €50.000 < €100.000	€ 22.500
Als gevolg van Europese regelgeving is met ingang van 1 januari 2019 de BTW-vrijstelling op diensten tot het geven van sportbeoefening verruimd naar niet winstgevendende organisaties zonder leden. Dit brengt met zich mee dat de BTW op gemaakte kosten voor sportactiviteiten niet kan worden teruggevorderd bij de belastingdienst. Hiermee worden de kosten voor de aanleg en onderhoud van sportvoorzieningen duurder. Als financiële compensatie is er een rijkssubsidierегeling Specifieke Uitkering sport (de zogeheten SPUK-regeling) waarvan het onzeker of het nadeel volledig wordt afgedekt.	A) De spukregeling compenseert 17,5% (i.p.v. de gangbare 21%) B) de landelijke omvang van de SPUKregeling is gelimiteerd tot € 152 mln). C) de SPUKregeling eindigt eind 2024. D) Sportuitgaven die in de subsidie-aanvraag zijn opgenomen, worden uitsluitend vergoed als het landelijke budget toereikend is.	De kostprijsverhogende BTW in enig jaar wordt niet volledig gesubsidieerd door de rijksregeling SPUK	a) Jaarlijks een zorgvuldige en volledige inventarisatie van te maken kosten voor sport. b) structurele wijziging van de samenstelling van de verhuurtarieven zonder dat het totale huurbedrag voor instellingen wijzigt: 100%+6% wordt 106% c) wijzigen van de samenwerkingsvorm met de stichting Een Leven Bewegen waarbij de verhuuractiviteiten worden ondergebracht bij de gemeente.		Financieel / Economisch	21-40%	≥ €50.000 < €100.000	€ 22.500
Grondverzakkingen in Houten Zuid-West. In de wijken de Muren, de Waters en de Polders doen zich verzakkingen voor tot 20 cm.	De bouwgrond is mogelijk onvoldoende voorbelast.	Schade aan de openbare ruimte en aan de huisaansluitingen van het riool.	Plaatselijk worden reparaties uitgevoerd. Voor een totaalbeeld voert een adviesbureau momenteel een onderzoek uit. Risico's zijn gedeeld met nutsbedrijven. Zij hebben zelf tevens onderzoek gedaan en hebben geconstateerd dat er op korte termijn geen actie nodig. Lopende schades worden hersteld, zodra hier melding van wordt gemaakt.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	< €50.000	€ 17.500

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Bezwijken van wegen in het buitengebied. De meeste wegen in het buitengebied zijn constructief niet meegegroeid in de ontwikkelingen. Door schaalvergroting in de landbouwsector neemt het gewicht van breder en groter wordende landbouwvoertuigen steeds meer toe.	Schaalvergroting binnen de land- en tuinbouwsector is reeds jaren aan de gang. Hierdoor worden bedrijven steeds groter. Hetzelfde geldt voor bedrijven die zich specialiseren in loon- en grondverzet ter ondersteuning van deze sector. Gevolg is dat er steeds groter en zwaarder materieel ingezet wordt binnen deze sectoren. Regelmatig worden er verzoeken ingediend bij het omgevingsloket om agrarische bedrijven een andere bestemming te geven.	Aanpassen van de wegen zodat deze gedimensioneerd worden op het toekomstig gebruik. Inhoudelijk betekent dit verbreden en versterken vanuit de fundering. Wanneer we geen maatregelen treffen, dienen we rekening te houden met een behoorlijke toename van schade aan wegen en bermen.	onbekend	Wegbeheer	Financieel / economisch	61-80%	< € 50.000	€ 17.500
Toename van de eikenprocessierupsen. Ondanks dat de eikenprocessierups de afgelopen jaren effectief is bestreden neemt het aantal nesten en de verspreiding ervan steeds meer toe. De brandhaartjes die de rupsen loslaten veroorzaken jeuk, oogklachten en benauwdheid waardoor dit een volksgezondheidsprobleem is.	Door klimaatverandering komen er steeds meer nesten van de eikenprocessierups	Er moeten hogere kosten worden gemaakt om de eikenprocessierups te bestrijden.		Openbare ruimte	Financieel / economisch/ gezondheid	61-80%	< € 50.000	€ 17.500
Onheuse bejegening gemeentelijk personeel via de sociale media	Sommige burgers zijn ontevreden over het gemeentelijk beleid.	Psychische schade bij (het gezin van) de medewerker en imagoschade voor de gemeente	Naleven agressieprotocol.	Bestuur & management	Overig	61-80%	< € 50.000	€ 17.500
Niet tijdige realisatie van het door het rijk opgelegd aantal garantiebanen. In het kader van de Wet Banenafpraak moet de gemeente eind 2019 8 kandidaten uit het doelgroepenregister in dienst hebben oplopend naar 12 in 2026.	Uiterlijk 2026 moeten overheid en bedrijfsleven landelijk 125.000 garantiebanen hebben ingevuld. Als tussentijds de realisatie achterloopt, kan het rijk een heffingsregeling toepassen, waarin boetes worden opgelegd voor het niet realiseren van het quotum.	Als de heffingsregeling wordt toegepast, leidt het niet voldoen aan het quotum tot een jaarlijkse boete van € 5.000 per niet gerealiseerde baan. Op dit moment hebben we 2 medewerkers op een garantiebaan waarmee we 6 achterlopen op het quotum. Het toepassen van de regeling zou een boete betekenen van € 30.000.	In een plan van aanpak wordt uitgewerkt hoe we de komende vijf jaar gefaseerd gaan werken aan de realisatie van de taakstelling en het verkrijgen van loonkostensubsidies.		Financieel / economisch	41-60%	< € 50.000	€ 12.500
Ontoereikende rijksinkomsten voor opvang en integratie statushouders. Per 1 januari 2018 is de vergoeding van € 4.430 per gehuisveste statushouder vanuit het bestuursakkoord verhoogde asielinstroom vervallen, terwijl de taakstelling is blijven bestaan. De gemeente ontvangt wel een bedrag voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Dat is echter onvoldoende om ook andere activiteiten voor statushouders uit te voeren. In 2019 kunnen we deze activiteiten nog financieren uit het restantbudget van 2017. Voor 2020 is hier waarschijnlijk geen budget meer voor. Vanaf 2020 wordt de gemeente weer verantwoordelijk voor de wet Inburgering. Daarmee zal ook de financiering veranderen. Daar gaan we ons in 2019 op voorbereiden.	Vanaf 2018 ontvangt de gemeente alleen nog maar geld voor de uitvoering van de maatschappelijke begeleiding per gehuisveste statushouder. Taken die we op ons nemen rondom de participatie van nieuwkomers, worden niet in het huidige stelsel meegefinancierd.	1. Er is steeds minder budget om naast de maatschappelijke begeleiding - extra activiteiten voor statushouders uit te voeren. 2. Als we ons in 2019 niet voorbereiden op de aangekondigde wijzigingen rondom de wet Inburgering, kunnen we onze wettelijke taak vanaf 2021 niet waarmaken.	1. Tijdig voorbereiden op de aangekondigde wijzigingen rondom de wet Inburgering (o.a. op U16-niveau). 2. Op tijd kijken welke extra activiteiten in 2021 voor statushouders wenselijk zijn. En op welke andere manier die dan bekostigd kunnen worden.	Wmo	Financieel / economisch	41-60%	< € 50.000	€ 12.500

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Uitdrogen van bomen en beplanting.		Bomen en beplanting drogen uit en kunnen afsterven. Dit leidt tot aantasting van het straatbeeld.	Jonge aanplant krijgt sowieso water in de zomer. Bij grote droogte worden extra rondes ingelast.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	0-20%	≥ €50.000 < €100.000	€ 7.500
Schade aan wegverharding. Warmere en drogere zomers zorgen voor schade aan de wegen	Het klimaat verandert en wordt extremer.	Schade aan wegverharding.	Periodieke monitoring van het wegbeeld en ingrijpen waar nodig. Dit gebeurt binnen het jaarlijkse budget, eventueel ten koste van ander gepland werk.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	0-20%	≥ €50.000 < €100.000	€ 7.500
Ontoereikende rijksinkomsten voor de uitvoering van de Wvggz. Per 1-1-2020 gaat de Wvggz in. De burgemeester krijgt de bevoegdheid om een crisismaatregel aan te vragen voor een inwoner. Indien mogelijk moet de betrokkene worden gehoord. Aan het gehele proces zijn kosten verbonden. Het rijk stelt middelen beschikbaar hiervoor. Het risico bestaat dat we vanuit het rijk te weinig middelen krijgen om de de Wvggz uit te kunnen voeren.	De crisismaatregel kan worden opgelegd aan personen die in Houten verblijven. In Houten staat een Politie Cellen Complex waarnaar alle arrestanten uit de regio worden gebracht. De praktijk wijst uit dat arrestanten een verhoogde kans op een crisismaatregel geven waarmee de kosten voor de uitvoering van de Wvggz hoger zal zijn dan de toegekende Wvggz die op basis andere verdeelsleutels is bepaald.	overschrijding van beschikbare middelen	via de regio wordt een brief opgesteld richting het ministerie om deze problematiek aan te kaarten.		financieel/economisch	21-40%	< € 50.000	€ 7.500
Mogelijk voortijdig afbreken Europees project CoSIE. Gemeente Houten neemt deel aan het Europese project Co-creation of Service Innovation in Europe, waar 10 landen aan meedoen, die allen een lokale pilot uitvoeren. Hier ontvangt de gemeente Houten een subsidie van maximaal €100.000 voor. De gemeente heeft hier op dit moment circa 80% van ontvangen (€75.000). In 2019 hebben twee review meetings op Europees niveau plaatsgevonden. Hieruit blijkt dat 1 onderdeel van het project momenteel nog niet aan de kwaliteitsstandaard voldoet die de Europese Commissie voor ogen heeft. Dit onderdeel betreft het gebruik van open data en social media. Dit is een slechts een beperkt onderdeel van de Houtense Pilot. De kans dat dit financiële gevolgen heeft voor de gemeente Houten is klein.	Eén onderdeel van het Europese project is nog niet van voldoende kwaliteit.	Indien review commissie dat deel van het Europa- brede project onvoldoende blijft achten kan in het uiterste geval dat deel van de subsidie worden teruggevorderd.	Het project wordt op Europees niveau (in z'n totaliteit) beoordeeld. Gemeente Houten kan haar lokale pilot en rapportage verbeteren om bij te dragen aan verbetering van het algehele project.		Financieel / economisch	0-20%	< € 50.000	€ 2.500
Vervuilde grond	In het verleden zijn o.a. teerhoudend asfalt en/of fosforlakken gebruikt bij de aanleg van wegen.	Hogere kosten voor afvoer van vervuilde grond en/of asfalt.		Openbare ruimte	Financieel / economisch	0-20%	< €50.000	€ 2.500

Totale omvang gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit):	€ 4.445.000
Totaal aantal risico's:	36

Opgeloste risico's

Ten opzichte van de weergave in de jaarrekening 2018 doen zich een aantal risico's zich niet meer of zijn niet ter zake. Het betreft:

Onvoldoende getransformeerde zorg en ondersteuning.

Het risico dat er minder geld vanuit het Rijk binnenkomt dan benodigd voor de uitvoering van de drie decentralisaties is inmiddels een gegeven en heeft al enige jaren een plek gekregen in de meerjarenbegroting. In plaats van dit risico is het risico 'stijgende vraag naar Jeugdhulp' in de risicoparagraaf opgenomen.

Verlaging aandeel middelen Sociale domein in algemene uitkering.

Met ingang van 2019 is het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein (Jeugd/Wmo/Participatie) opgegaan in de algemene uitkering. Daarmee maakt dit deel uit van de 'trap-op-trap-af systematiek' van het gemeentefonds en daarmee een autonome ontwikkeling.

Geen continuering Regiotaxi Utrecht

In de meerjarenbegroting zijn middelen opgenomen voor continuering.

Overschrijding geluidsnormen delen Rondweg.

Het risico betreft te nemen geluidswerende maatregelen bij dubbelbaanse rondweg. Eventuele uitbreiding naar een dubbelbaan is een beleidskeuze waarbij de gevolgen en te nemen maatregelen dan betrokken zullen worden.

Toename snellere fietsverkeer.

Met name door de e-bikes kunnen de snelheidsverschillen op fietspaden gevaar met zich meebrengen. Het is een beleidsafweging hierop maatregelen te nemen.

Brandveiligheid

Met diverse maatregelen willen we het dekkingpercentage van de opkomsttijd van de brandweer van 75% verhogen naar het regionaal gemiddelde van 89%. Het gaat ook om het sneller ontdekken van brand met als gevolg een eerdere alarmering en uitruk. Het risico dat de brandveiligheid afneemt, is klein. We hebben het hier over de mogelijke effectiviteit van de maatregelen. Een risico in de geest van de risicoparagraaf is dit niet.

Een dergelijke actualisatie van de risico's geeft een dynamisch risicobestand. Dit leidt tot onderstaande matrix voor de gekwantificeerde risico's.

		Risicomatrix:				
Financiële omvang	≥ € 1 mln	€ 125.000 Aantal: 1	€ 375.000 Aantal: 1	€ 625.000	€ 875.000 Aantal: 1	€ 1.125.000
	≥ € 0,5 < € 1 mln	€ 75.000 Aantal: 2	€ 225.000	€ 375.000 Aantal: 1	€ 525.000 Aantal:	€ 675.000
	≥ € 0,1 < € 0,5 mln	€ 30.000 Aantal: 3	€ 90.000	€ 150.000 Aantal: 3	€ 210.000 Aantal: 7	€ 270.000 Aantal: 1
	≥ € 0,05 < € 0,1 mln	€ 7.500 Aantal: 2	€ 22.500 Aantal: 2	€ 37.500 Aantal: 2	€ 52.500	€ 67.500
	< € 0,05 mln	€ 2.500 Aantal: 2	€ 7.500 Aantal: 1	€ 12.500 Aantal: 2	€ 17.500 Aantal: 4	€ 22.500 Aantal: 1
		0 - 20 %	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %
		Kans				

aantal gekwantificeerde risico's: 36

Toelichting bij de matrix:

Het risico wordt berekend door de gemiddelde kans dat het risico zich voordoet te vermenigvuldigen met het gemiddelde financiële effect van het risico. In de bovenstaande matrix wordt het aantal risico's weergegeven dat is gedefinieerd met dezelfde risico-score. De kleuren in de matrix zijn gerelateerd aan de risicoscore en geven de urgentie aan en de mate van bestuurlijke / politieke relevantie. De kleuren lopen op met de urgentie op:

- groen
- geel
- oranje
- rood.

4. Conclusie Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen beoordelen we aan de hand van de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt de ratio weerstandsvermogen genoemd.

De ratio gebaseerd op de actuele informatie bij deze begroting komt uit op:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{kwantificering van de risico's 2020}} = \frac{€ 4.703.000}{€ 4.445.000} = 1,1$$

De omvang van de ratio is daarmee volgens de gestelde normen uit de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen te kwalificeren als "voldoende".

5. Geprognosticeerde balansen 2019-2023 inclusief balans 2018 conform Jaarrekening 2018

Activa Bedragen x € 1000	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	Passiva Bedragen x € 1000	31-12-2018	31-12-2019	31-12-2020	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023
Vaste activa							Vaste passiva						
Materiële vaste activa	125.358	125.836	120.969	116.375	111.954	107.682	Voorzieningen	11.265	8.662	8.450	8.472	8.384	8.847
Immateriële vaste activa	86	76	65	55	45	34	Eigen vermogen	47.820	41.768	40.379	38.737	37.315	37.393
Financiële vaste activa	4.683	4.291	3.979	3.689	3.422	3.157	Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar	93.721	71.692	71.746	64.562	58.376	52.190
Totale vaste activa	130.127	130.203	125.013	120.119	115.421	110.873	Totale vaste passiva	152.806	122.122	120.575	111.771	104.075	98.430
Viottende activa							Viottende passiva						
Voorraden	30.453	15.020	11.135	2.233	459	22	Netto viottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	4.812	19.812	9.812	4.812	4.812	4.812
Vorderingen	7.893	7.893	7.893	7.893	7.893	7.893	Liquide middelen	6.403	6.730	9.202	9.210	10.434	11.094
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0	Overlopende passiva	7.563	7.563	7.563	7.563	7.563	7.563
Overlopende activa	3.111	3.111	3.111	3.111	3.111	3.111							
Totale viottende activa	41.457	26.024	22.139	13.237	11.463	11.026	Totale viottende passiva	18.778	34.105	26.577	21.585	22.809	23.469
Balanstotaal activa	171.584	156.227	147.152	133.356	126.884	121.899	Balanstotaal passiva	171.584	156.227	147.152	133.356	126.884	121.899

6. Financiële kengetallen

Hieronder de uitwerking van de kengetallen, welke opgenomen dienen te worden in de begroting van provincies en gemeenten.

Omschrijving kengetallen	Werkelijk 2018	Raming 2019*	Raming 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023
Netto schuldquote	95%	80%	80%	65%	66%	61%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	91%	77%	77%	62%	62%	58%
Solvabiliteitsratio	28%	27%	27%	29%	29%	31%
Kengetal grondexploitatie	29%	13%	10%	2%	0%	0%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	0,2%	0,9%	0,6%	0,5%	0,3%
Belastingcapaciteit: Woonlasten meerpersoonshuishouden	93%	97%	101%	Nog niet te bepalen	Nog niet te bepalen	Nog niet te bepalen

* Wijken af van de begroting 2019. Raming 2019 is in de begroting 2019 bepaald door extrapolatie van de voorlopige balans per 31-12-2018. In de begroting 2020 wordt de raming 2019 bepaald door extrapolatie van de voorlopige balans 31-12-2019.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang bezien inzicht geven in de financiële positie van een provincie of gemeente.

Beoordeling

Normaal ligt de netto schuldquote van een gemeente tussen 0% en 100% (groen). Als de netto schuldquote tussen 100% en 130% ligt, is de gemeenteschuld hoog (oranje). Deze moet dan niet verder stijgen, want als de netto schuldquote boven de 130% uitkomt, komt een gemeente in de gevarenczone (rood). De percentages 100% en 130% zijn signaleringskengetallen, welke door het Ministerie van Binnenlandse Zaken worden bepaald. Dit geldt overigens voor alle in deze beoordeling genoemde kengetallen.

Vanaf 2020 heeft de gemeente Houten een normale netto schuldquote tussen 0% en 100% (groen). Deze daalt van 80% in 2020 naar 61% in 2023 voornamelijk doordat de (vinex)grondexploitaties in 2023 afgerond zijn. Er hoeven dus geen nieuwe leningen aangetrokken te worden voor de grondexploitaties. Sterker nog, er kunnen zelfs leningen worden afgelost.

De gemeente Houten heeft ook leningen voor derden aangetrokken, deze leningen worden één op één aan deze derden doorgegeven. In de schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen worden deze leningen geëlimineerd. Onze schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen is 77% in 2020 en daalt naar 58% in 2023. Ook hier bevindt de gemeente zich in de normale zone (groen). Duidelijk is dat deze kengetallen bepaald worden aan de hand van de geprognoseerde balansen 2020-2023. Hierbij moet alles volgens de planning verlopen zoals bijvoorbeeld grondexploitaties moeten per 2023 afgerond zijn.

De solvabiliteitsratio van 27% in 2020 bevindt zich binnen de categorie 20-50% (oranje), waarbij < 20% de gevarenczone (rood) is en de normale ratio > 50% (groen) bedraagt. Dat die van onze gemeente wat lager is (oranje), is logisch gezien onze hoge schulden (boekwaarde) van de grondexploitaties. Dat deze zich wel iets verbetert tot 31% in 2023 komt doordat de boekwaarde van de grondexploitaties langzaam afneemt, in 2023 is deze 0 in verband met afronding (vinex) grondexploitaties.

De structurele exploitatieruimte van 0,9% in 2020 geeft aan dat al onze structurele lasten gedekt worden door structurele baten. Dit blijft tot en met 2023 zo. Wel daalt de ruimte tot 0,3% in 2023.

De belastingcapaciteit ligt net iets boven het landelijk gemiddelde 2019 1% (2020 is nog niet bekend).

Een conclusie is dat onze kengetallen 2020-2023 zich op basis van de geprognoseerde balansen 2020-2023 op een goed niveau bevinden, maar wel sterk conjunctuur gevoelig zijn. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken, dat als het Rijk minder geld uitgeeft dan begroot bijvoorbeeld door het niet doorgaan of vertraging in grote infrastructurele werken, de gemeente ook minder geld beschikbaar krijgt (trap op-trap af). Hierdoor kan een gemeente ook minder uitgeven, waarvoor tekorten ontstaan. Hierdoor neemt ook de structurele exploitatieruimte af of zoals in Houten in 2020 wordt deze negatief.

Paragraaf Grondbeleid

Grondbeleid en ruimtelijke agenda

De druk op de woningmarkt is het afgelopen jaar nog sterker toegenomen dan het jaar ervoor. De roep om (passende) woningen is bijzonder groot en ondanks de gestage toevoeging van enkele honderden woningen per jaar in Houten blijft de vraag toenemen. De gemeenteraad heeft opdracht gegeven om een Ruimtelijke Koers uit te werken en deze in 2020 ter besluitvorming voor te leggen. Deze koers moet antwoorden geven op de vragen of het mogelijk is om de komende decennia 4.300 tot 5.300 woningen bij te bouwen (waarvan 1.500 – 2.000 sociale woningen zijn) in Houten en zo ja waar dit dan moet gebeuren en op welke wijze het gerealiseerd kan worden.

Deze Ruimtelijke Koers gaat niet alleen over de woningbouwopgave, maar geeft ook antwoord op gewenste ontwikkelingen op het gebied van werkgelegenheid en voorzieningen. Bij dit laatste moet niet alleen gedacht worden aan 'gebouwde' voorzieningen maar ook aan bijvoorbeeld het ontwikkelen van natuur, recreatievoorzieningen et cetera. Anderzijds gaat de Koers ook over de manier waarin we op het vlak van nieuwe gebiedsontwikkeling om willen gaan met klimaat- en energievraagstukken. Voor wat betreft het gemeentelijke grondbeleid staan we dan ook op een tweekoppig. Enerzijds zijn we nog in de afrondende fase voor wat betreft Houten Vinex met de bijbehorende GREX-Vinex.

Hiernaast beschikken we op dit moment over een passief grondbeleid welke in het Vinex tijdperk is opgesteld en ook volledig passend was voor de wijze waarop wij Houten zuid hebben ontwikkeld. Nu we echter aan de vooravond staan van nieuwe opgaven, die vooral anders van aard zijn (mogelijk meer binnenstedelijk bouwen, mogelijk gebieden transformeren, mogelijk uitleglocaties et cetera) is het verstandig om aanpassingen door te voeren in ons bestaand grondbeleid. Parallel aan de ruimtelijke aspecten van de Stedenbouwkundige Koers zal een palet aan nieuw grondbeleid worden voorbereid en ter besluitvorming worden aangeboden. De bedoeling hiervan is om flexibel in te kunnen spelen bij de ontwikkeling van nieuwe gebieden. Verschillende gebieden zullen om verschillende aanpak, strategie en grondbeleid vragen.

Naast bovengenoemde ontwikkelingen zullen wij het komend jaar gewoon doorgaan met het ontwikkelen van de laatste Vinex wijken, het verkopen van gronden op werkgebieden en voorzieningengebieden. Ook de verkoop van inbreidingslocaties (zoals locatie Wegwijzer Den Oord) zal in 2020 plaatsvinden.

Ook staan er diverse nieuwe particuliere transformatieprojecten op stapel en wordt een aantal particuliere initiatieven voor (kleinschalige) woningbouw begeleid. In het buitengebied blijft het aantal initiatieven onverminderd groot en zijn diverse plannen voor (kleinschalige) woningbouw in ontwikkeling. Deze initiatieven dragen inhoudelijk en/of financieel bij aan de ontwikkeling van het Eiland van Schalkwijk en het buitengebied Kromme Rijn.

Stand van zaken

In de paragraaf hieronder wordt ingegaan op de stand van de totale grondexploitatie. Daarna wordt specifiek ingegaan op het risicoprofiel van de grondexploitatie en de beschikbare risicobuffer. Hierbij wordt uitgegaan van de stand van maart 2019. Als vergelijk zijn deze cijfers afgezet tegen de situatie van het jaar daarvoor (juli 2018).

Deze gegevens zijn met de raad gedeeld in diverse bijpraatavonden.

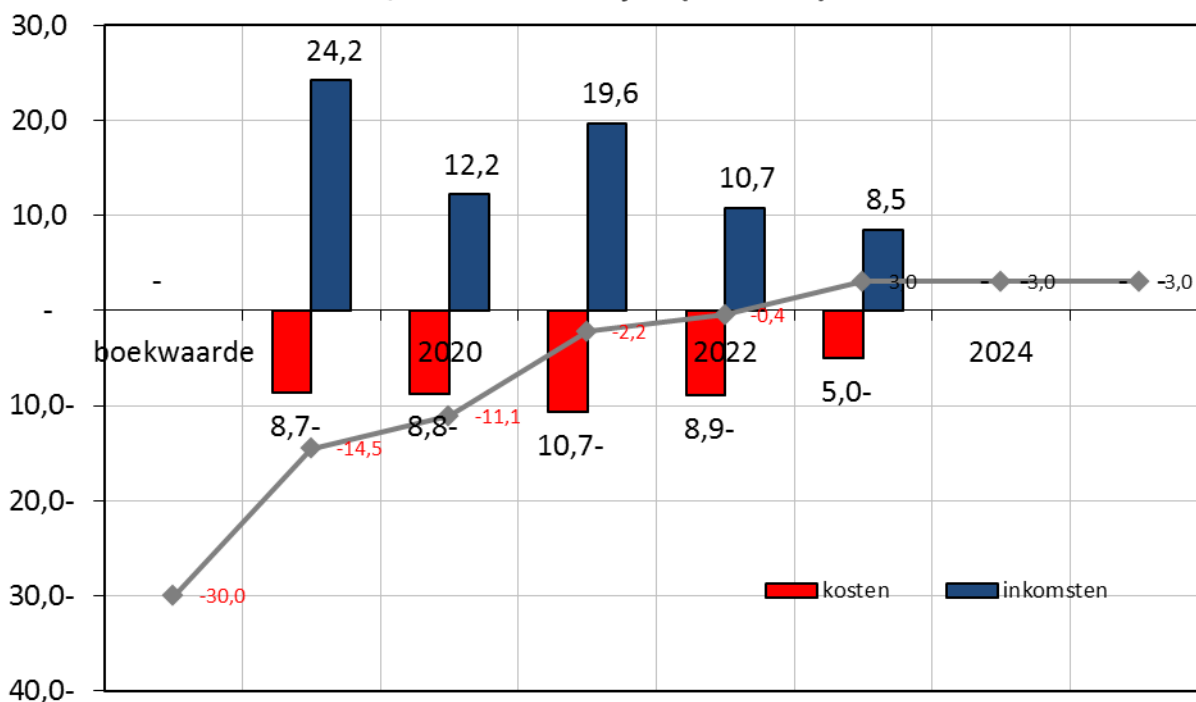
Grondexploitatie

De totale boekwaarde per maart 2019 is € - 30,0 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is de boekwaarde met € 5,0 mln. afgenomen. De totale investeringen inclusief kostenstijging en rente voor de resterende looptijd van de grondexploitatie bedragen € 41,5 miljoen.

De totale opbrengsten die in de periode nog moeten worden gegenereerd bedragen € 75,2 miljoen. Op netto contante waarde bedraagt het positieve resultaat € 2,7 miljoen (€ 3,0 miljoen op eindwaarde zoals getoond in tabel).

Dit saldo fluctueert op basis van de herziening van de grondexploitatie. In de tabel hieronder is het bovenstaande schematisch weergegeven.

Grex Houten totaal; cashflowanalyse (in € mln)

Risicoprofiel en risicobuffer

De toename van de risico's in het risicoprofiel zijn vertrouwelijk toegelicht in de bijpraatavonden van 22 januari en 13 juni 2019.

De mutaties in de risicobuffer betreffen het aanvullen van de voorziening verliesgevend complex 't Goy van met € 0,05 mln. ten laste van het concern-weerstandsvermogen. Daarnaast is er een bedrag van € 0,78 mln. ten laste van het concern-weerstandsvermogen gebracht ten gunste van de bestemmingsreserve Ruimtelijke Koers Houten. Het restantbudget van de stedenbouwkundige visie van € 0,17 mln. is ook toegevoegd aan deze bestemmingsreserve zodat deze de omvang heeft van € 0,95 mln. zoals besloten in de raadsvergadering van 12 februari 2019 (2018-075) betreffende het Plan van aanpak Ruimtelijke Koers Houten. Conform de voorschriften maakt het positieve saldo van de grondexploitatie van € 2,73 mln. ook onderdeel uit van de risicobuffer.

Risico's gedurende looptijd grondexploitatie

Risico	Herz. GREX Juli 2018	Herz. GREX Maart 2019
Jaar	Bedrag in €	Bedrag in €
2018		
2019	-175.000	-25.000
2020	-700.000	-
2021	171.710	-240.795
2022	-3.480.000	-4.726.650
Totaal	-4.183.290	-4.992.445

De tegenover dit risicoprofiel staat de beschikbare risicobuffer en ziet er als volgt uit:

Dekking

Herz. GREX Juli 2018 Herz. GREX Maart 2019

	Bedrag in €	Bedrag in €
WSTV binnen GREX (onvoorzien)	650.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.019.500	1.019.500
Concern Weerstandsvermogen GREX	6.050.004	5.222.565
Bestem.res. Ruimtelijke Koers Houten		950.000
Saldo GREX		2.730.000
Totaal	7.719.504	10.572.065

Risicobuffer grondexploitatie

De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is ruim voldoende om de risico's gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen. De integrale risicoanalyse wordt periodiek herijkt en getoetst of de risico-buffer toereikend is voor de gecalculeerde risico's, aan de hand van door de raad vastgestelde ratio's.

Nota "Risicomanagement en Weerstandsvermogen Grondexploitaties"

In de Nota is de 'ratio weerstandsvermogen' (ratio WSV) geïntroduceerd als objectieve norm voor de mate waarin de beschikbare weerstandscapaciteit toereikend is ten opzichte van het (normatief bepaalde) noodzakelijke weerstandsvermogen op basis van de zogenaamde 'H'IFLO-norm'. Aangezien de H'IFLO geen maatwerk oplevert ten opzichte van de risico's die we in Houten werkelijk lopen, is met de vaststelling van genoemde nota tevens bepaald dat de beschikbare weerstandscapaciteit ook in relatie gebracht kan worden met het totaal van geïntervalleerde risico's. De ratio WSV berekend is op basis van de H'IFLO-norm is echter het uitgangspunt bij de beoordeling c.q. kwalificatie van het weerstandsvermogen. De gegevens in onderstaande tabel zijn gebaseerd op deze beleidsuitgangspunten.

Conform de Nota 'Risicomanagement en Weerstandsvermogen Grondexploitaties' streven we een ratio WSV grondexploitatie van 1,0 na, met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2.

Thans is de -op grond van de H'IFLO-norm- berekende ratio 1,4.

De ratio WSV ligt binnen de toegestane bandbreedte en heeft de kwalificatie 'ruim voldoende'. De ratio van 1,4 vraagt wel een aanhoudende aandacht voor het scherp monitoren en sturen op kostenbeheersing, risico's en kansen.

Naast de H'IFLO hanteren we een tweede ratio, op basis van een inschatting van een analyse van de risico's per lopende grondexploitatie.

De ratio op basis van de werkelijke risico's laat een ander, beter, beeld zien: 2,1 met de kwalificatie "uitstekend".

Hierdoor zal de ratio (op basis van de huidige cijfers) stijgen van 1,8 naar 2,1 en de kwalificatie "ruim voldoende" naar "uitstekend" gaan.

Stand van zaken per	B Risico - inventarisatie	C Benodigd WSV obv H'IFLO norm	D Risicobuffer c.q. beschikbare weerstandscapaciteit	D:C Ratio WSV cf H'IFLO	D:B Ratio WSV cf risico- inventarisatie	Kwalificatie
Juli 2018	-4,2 mln.	8,4 mln.	7,7 mln.	0,9	1,8	Ruim voldoende
Maart 2019	-5,0 mln.	7,4 mln.	10,6 mln.	1,4	2,1	Uitstekend

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Het beleid hierover ligt vast in de beleidsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld. De beleidsplannen bevatten de kaders voor het kwaliteitsniveau van deze onderdelen. Hieronder wordt per onderdeel weergegeven welke opmerkelijke en relevante zaken zich in het afgelopen jaar hebben afgespeeld.

	Onderdeel openbare ruimte	Beleids- en beheerplan	Vast-gesteld	Plan actualisering	Dekking vanuit programma en/of voorziening	
1	Bovengrondse Infrastructuur: weginrichting, overige bovengrondse infrastructuur, groen & water	Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte Startnotitie groot onderhoud en vervanging 2014-2054 Kaders vervolgttraject programma-BOR	Jan-2013 Dec-2014 Jun-2015	n.t.b. 2020 2020	Bereikbaar, bestemmingsreserve BOR	Openbare Ruimte
2	Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)	Water- en rioleringsplan 2016-2019	Dec-2015	2019	Duurzaam, bestemmingsreserve BOR, bestemmingsreserve Riolering	
3	Kunstobjecten	Beheer en onderhoud Beeldende Kunst Slimmer organiseren beheer kunst in openbare ruimte	Dec 2012 Dec 2013	2019	Samenleving, bestemmingsreserve Kunstobjecten	
4	Welzijns- en sportaccommodaties	2015-069 Raadsvoorstel Meerjarenonderhouds-plannen en vervangings-investeringen gemeentelijke accommodaties	Nov 2015	2020	Samenleving, Voorzieningen groot onderhoud welzijns accommodaties en sportaccommodaties	Gemeen- telijke gebouwen
5	Onderwijsaccommodaties	Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs Houten 2016-2020. Meerjaren Onderhoudsplan (MOP)	Apr-2016 Apr-2016	2020 2020	Samenleving, Voorziening huisvesting onderwijs	
6	Gemeentehuis, gemeentetorens, wijkposten, gemeentewerf, afvalscheidingsstation, kringloopwinkel, fietstransferia en brandweergebouwen	2015-069 Raadsvoorstel Meerjarenonderhouds-plannen en vervangings-investeringen gemeentelijke accommodaties	Nov 2015	2020	Alle programma's en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen	

Duurzaamheidskader

Via haar kapitaalgoederen kan de gemeente invulling geven aan de eigen voorbeeldfunctie op duurzaamheid. Binnen het Programma Duurzaam Houten wordt hierop specifiek ingezet met de Verduurzaming van het gemeentelijk Vastgoed en de Impuls Circulair Inkopen (zie deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie). Zo worden veelal natuurlijke momenten benut voor verduurzaming 🌱

Openbare Ruimte

Onderdeel 1: Bovengrondse Infrastructuur (inclusief wegen)

Kader

Vanaf 2013 is het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht, gebaseerd op het door de raad vastgestelde sobere "Nieuw Houtens Niveau".

Samengevat worden de volgende typen areaal, locaties en bijbehorende kwaliteitsnormen gehanteerd:

	Centrum	Wonen	Bedrijven	Buitengebied	Groenzones
Percentage areaal dat moet voldoen aan niveau →	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%
1. Groen	A/B	C	C	C	C
2. Verharding hoofdroutes asfalt	A	B	B	B	B
3. Verharding overige wegen	A	B	B	B	B
4. Meubilair	B	C	C	C	C
5. Bebording/bewegwijzering	B	C	C	C	C
6. Openbare verlichting/VRI's	B	B	B	B	B
7. Speeltoestellen	A	B	B	B	B
8. Civieltechnische kunstwerken	B	B	B	B	B
9. Reiniging	B	B	B	B	B

A	Mooi en comfortabel
B	Functioneel
C	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder; alleen mogelijk als voldaan wordt aan wettelijke eisen, veiligheid en functionaliteit
D	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, mogelijke juridische aansprakelijkstelling of sociale onveiligheid

In juni 2015 zijn de Kaders vervolgtraject programma-BOR door de raad vastgesteld. Hierin wordt een aantal financiële maatregelen genomen om de Bestemmingsreserve BOR (t.b.v. groot onderhoud) op niveau te houden en om eventueel investeringen in innovaties binnen het BOR programma mogelijk te maken. Ook is een 5-tal bedrijfswaarden vastgesteld (kosten/baten, beeldkwaliteit, duurzaamheid, kwaliteit leefomgeving, en draagvlak) die leidend zullen zijn in het maken van keuzes in (vernieuwd) beheer.

Belangrijke ontwikkelingen

Het aantrekken van de economie in de afgelopen jaren leidt tot hogere uitvoeringskosten bij aannemers.

De gevolgen van de klimaatverandering worden zichtbaar. We krijgen steeds meer te maken met de processierups waarvan de bestrijding hoge kosten met zich mee brengt. Wanneer de droogte zoals in 2018 een structureel verschijnsel wordt, dan betekent dit dat jonge aanplant in de toekomst vaker water moet krijgen.

Het vergroten van de biodiversiteit wordt een steeds belangrijker aandachtspunt in het beheer. Naarmate de bomen groter worden in Houten krijgen we steeds vaker te maken met wortelopdruk wat de verharding aantast.

Stand van zaken

We kunnen het areaal nog op de gewenste beeldkwaliteit houden. Dit geldt niet voor onkruid op verharding (reiniging). Hiervoor wordt een aanpak ontwikkeld voor het komende jaar.

De afgelopen jaren is met groot onderhoud en vervanging de kwaliteit van de houten en betonnen bruggen sterk verbeterd. Bij een klein deel van de houten bruggen moet dit nog gebeuren. Tot die tijd zijn hier nog jaarlijks kleinere reparaties nodig om ze te laten voldoen aan de eisen op het gebied van veiligheid en functionaliteit.

De afgelopen jaren zijn veel steigers die aan het eind van hun levensduur waren, verwijderd en niet meer teruggeplaatst. Dit betekent geen kosten meer voor beheer, onderhoud en vervanging, maar ook een afname in de kwaliteit van de openbare ruimte.

In Houten Noord is op alle plekken waar dit mogelijk was de afgelopen jaren de bestaande beschoeiing, die bijna volledig vergaan was, vervangen door natuurvriendelijke oevers met

onderwaterbeschoeiing. Dit betekent enerzijds een initiële forse investering, maar ook dat hier geen onderhoud en/of vervanging meer nodig is aan beschoeiingen.

Op dit moment hebben we een beperkte maar aanvaardbare achterstand in het onderhoud van de openbare verlichting. We zijn nu bezig met een nieuwe aanbesteding van het onderhoud en vervanging die in 2021 gereed moet zijn. Het wegwerken van de onderhoudsachterstand in de komende paar jaar nemen we hierin mee.

Planning 2020

Op basis van wegininspecties wordt een jaarplan voor 2020 opgesteld voor het uit te voeren groot en klein onderhoud en de vereiste vervangingen. Dit plan is aan het eind van het jaar beschikbaar. Net als in 2019 zullen we op ongeveer 150 locaties (totaal ca 6000 m²) onderhoud plegen aan elementenverharding. Op klein onderhoud aan elementenverharding worden er ca 2.000 koppeluren stratenmakers ingezet. Wat betreft asfaltverharding is een belangrijk project in 2020 het herstellen van (het rode asfalt van) fietspaden.

Elk voorjaar worden alle bruggen, tunnels en steigers geïnspecteerd. Daar waar nodig wordt direct ingegrepen en overige reparaties worden hetzelfde jaar nog uitgevoerd. Bij civieltechnische kunstwerken is het van groot belang om de kwaliteit jaarlijks d.m.v. inspecties te monitoren en de technische staat op orde te houden.

Onderdeel 2: Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)

Kader

De Wet Milieubeheer schrijft voor dat de gemeente over een actueel bestuurlijk vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) beschikt. In Houten hebben we een breed Water en Rioleringsplan (WRP) waarin is weergegeven hoe de gemeente haar stedelijke watertaken uitvoert. De stedelijke watertaken omvatten het grond-, oppervlakte-, hemel- en afvalwaterbeheer. In 2019 komt er een nieuwe WRP 2020-2023. Voor het bekostigen van de stedelijke watertaken heft de gemeente rioolrecht.

Op grond van de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn er voor de financiële afwikkeling naast een Voorziening Egalisatie tarieven rioolheffing nog twee andere voorzieningen en één reserve nodig.

- a) Voor de risicoafdekking in het stedelijke (afval)waterbeheer is de Spaarvoorziening voor vervanging en risicoafdekking riolering met een omvang van € 1.250.000 ingesteld. Dit is ongeveer 0,7% van de totale waarde van het rioleringsstelsel.
- b) Voor waterbodembeheer is de Spaarvoorziening waterbodembeheer (conform BBV art. 44 1d ingesteld waarin gespaard wordt voor de kosten van baggerwerkzaamheden die planmatig om de circa 12 jaar plaatsvinden. De jaarlijkse storting in deze voorziening is vanaf 2020 €196.000.
- c) Efficiency en aanbestedingsvoordelen worden afgewikkeld in de bestemmingsreserve efficiency resultaten en aanbestedingsvoordelen. De raad beslist over de inzet van de middelen in deze reserve.

De periodieke herziening van het WRP is het moment waarop de raad beslist wat de werkelijke en benodigde stand van de reserves en voorzieningen moet zijn. De raad bepaalt dan ook de hoogte van de rioolheffing voor de nieuwe periode.

Belangrijke ontwikkelingen

Door de klimaatverandering krijgen we vaker te maken met extreme regenbuien en droogte. Momenteel zijn we in regionaal verband actief in het samenwerkingsverband Water en Klimaat, een samenvoeging van Winnet en de CRA. Klimaatadaptatie is daar ook een belangrijk aandachtspunt. 🌧️🔥

Stand van zaken

Het rioleringsstelsel verkeert in een goede staat. Naast het reguliere beheer van het rioleringsstelsel vergt de komende planperiode het voorkomen van waterschade en overlast door extreme buien 🌧️ het baggeren van watergangen de nodige aandacht.

Planning 2020

De belangrijke projecten in 2020 zijn:

- Vervanging van verschillende gemalen.

- Uitvoering van maatregelen tegen waterschade door hevige buien in panden 🌧️
- Het stimuleren van ontstenen/vergroenen en afkoppelen door bewoners en bedrijven 🌱
- Gemeentelijke projecten om te ontstenen/vergroenen en af te koppelen. 🌱
- Verbetering van de doorstroming van het oppervlaktewater in Houten Noord.
- Baggeren van watergangen.

Onderdeel 3: Kunstobjecten in het openbare gebied

Elk jaar in september vindt een schouw plaats van de ruim 50 kunstobjecten voor het bepalen van het benodigde klein onderhoud (één of tweejarig) en groot onderhoud.

In 2019 wordt een beleidsnota vastgesteld met daarin de visie, ambitie, categorie-indeling (t.b.v. de jaarlijkse budgetten voor dagelijks en groot onderhoud) en inhoudelijke criteria (kaders) met betrekking tot aankoop- en collectiebeleid.

Gemeentelijke gebouwen

Onderdeel 4: Welzijns- en sportaccommodaties

In november 2015 zijn de meerjarenonderhoudsplannen 2016 – 2025 voor de gemeentelijke gebouwen, waaronder de welzijns- en sportaccommodaties door de raad vastgesteld. Het onderhoudsniveau voor de gebouwen is door de raad vastgesteld op niveau 3, sober, doelmatig, instandhouding en veilig. De financiële effecten van de plannen zijn in de meerjarenbegroting 2020 opgenomen waardoor de panden tegen het gekozen kwaliteitsniveau onderhouden kunnen worden. Bij panden die mogelijk deel uit gaan maken van toekomstige ontwikkelingen, zoals de centrumvisie die begin 2020 gepresenteerd gaat worden, is het onderhoud gericht op instandhouding. Daar waar accommodaties op kortere termijn een andere bestemming/eigenaar zullen krijgen, zal qua onderhoud uiterste terughoudendheid worden betracht. Er is reeds een planning doorgevoerd voor de onderhoudslasten in de begroting 2020. In 2020 worden nieuwe duurzame meerjarenonderhoudsplannen opgesteld 🌱

Als onderdeel van het project Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed worden zonnepanelen geplaatst daar waar dit technisch mogelijk is en voor zover de terugverdientijd van de investeringen redelijk is.

Onderdeel 5: Onderwijshuisvesting

Het huidige Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs loopt af in 2020. In overleg met de schoolbesturen zal in 2020 een nieuw huisvestingsplan worden opgesteld en voor besluitvorming worden aangeboden.

Het huisvestingsplan zal inzicht geven in de visie, het beleid en de knelpunten en oplossingsrichtingen voor de onderwijshuisvestingsproblematiek in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Zowel het onderwijs als de gemeente zien zich geconfronteerd met op enig moment afnemende leerlingaantallen, verouderde gebouwen alsmede verandering in wetgeving. Aspecten als duurzaamheid, multifunctionaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid en inclusief onderwijs gaan een belangrijke rol spelen in de gesprekken met de schoolbesturen. 🌱

Met het oog op de wettelijk vastgelegde gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en de noodzaak van een lange termijnvisie zorgt het huisvestingsplan voor:

- een duidelijke visie en een beleidsmatig kader voor huisvesting van onderwijsvoorzieningen in de gemeente Houten;
- zicht op de beschikbare voorzieningen en de omvang van de noodzakelijke huisvestingsvoorzieningen voor onderwijs in de komende jaren.

Het huisvestingsplan besteed aandacht aan:

- de huidige en toekomstige positie van de onderwijsinstellingen (zowel kwalitatief als kwantitatief).
- de knelpunten op korte, middellange en lange termijn.
- de uitgangspunten voor het huisvestings- en accommodatiebeleid.
- een toekomstscenario op basis van inventarisatie, knelpuntenanalyse en beleidsvoorkeuren.
- een toetsingskader voor de beoordeling van investeringsaanvragen voor onderwijs.
- financiële meerjaren-ontwikkeling van de huisvesting.

Sinds 1 januari 2015 is de financiële verantwoordelijkheid voor het groot onderhoud aan schoolgebouwen door het Rijk overgeheveld van gemeente naar schoolbesturen. De gemeentelijke

meerjarenonderhoudsplanning heeft slechts betrekking op de gemeentelijke onderwijslocaties: schoolwoningen en de multifunctionele accommodaties Limes. Actualisatie van deze meerjarenonderhoudsplanning vindt eveneens in 2020 plaats.

Onderdeel 6: Gemeentelijke gebouwen

Dit betreft het gemeentehuis, het Kant 3, de gemeentewerf, de wijkposten, de brandweergebouwen, de fietstransferia en de daaraan gekoppelde commerciële ruimten, het kringloopcentrum, de kerktorens van de Nederlands Hervormde kerk aan het Plein (Oude Dorp), de kerk aan de Waalseweg in Tull en 't Waal en de kerk aan de Brink in Schalkwijk en de gebouwtjes op beide gemeentelijke begraafplaatsen. Net als de gemeentelijke welzijns- en sportaccommodaties worden de overige gemeentelijke gebouwen onderhouden conform de door de gemeenteraad eind 2015 vastgestelde meerjarenonderhoudsplannen. Het onderhoudsniveau voor de gebouwen is door de raad vastgesteld op niveau 3, sober, doelmatig, instandhouding en veilig. De effecten van de plannen zijn in de begroting 2020 verwerkt. Met de huidige financiële middelen kunnen de panden op het huidige kwaliteitsniveau onderhouden worden. In 2020 zullen nieuwe duurzame meerjarenonderhoudsplannen worden opgesteld.

Verduurzaming van het gemeentehuis is onderdeel van het project Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed. Als onderdeel van het project Verduurzaming Gemeentelijk Vastgoed worden zonnepanelen geplaatst daar waar dit technisch mogelijk is en voor zover mogelijk is en voor zover de terugverdientijd van de investeringen redelijk is. (zie deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie).

Financieel kader kapitaalgoederen

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de groot onderhoudskosten. De verhouding *tussen* en de omvang *van* beide kostensoorten geeft een beeld van de financiële inspanningen die noodzakelijk waren. De actuele staat van onderhoud en het gekozen beeldkwaliteitsniveau (Het Nieuw Houtens Niveau) zorgen er voor dat steeds nieuwe afwegingen gemaakt moeten worden. De op stapel staande gemeentelijke ombuigingen hebben mogelijk effect op het niveau van onderhoud.

Hieronder volgt een tabel met de omvang van het onderhoud kapitaalgoederen, onderverdeeld in regulier en groot onderhoud.

2020	Regulier Onderhoud (O)	Groot Onderhoud (GO)	O : GO	Totaal
Begroot	€ 4.182.380	€ 3.093.19	57% : 43%	€ 7.275.399

Paragraaf Financiering

Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.

Daarnaast zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van geldleningen en garanties. Deze beleidsregels bieden toetsingskaders c.q. spelregels voor het beoordelen van lening- en garantieaanvragen.

Ontwikkelingen

Er zijn geen ontwikkelingen te melden.

Rentevisie

Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de rente-ontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.

De FED (de centrale bank van de Verenigde Staten van Amerika) heeft de beleidsrente voor het eerst sinds de financiële crisis in 2008, weer verlaagd met 25 basispunten vanwege een dalende inflatie. De daling door de FED vergroot de kans op een renteverlaging door de ECB (Europese centrale bank). De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente daalde van 0,89% medio 2018 naar 0,06% medio 2019. De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) daalde licht van -0,32% medio 2018 naar -0,37% medio 2019. Voor medio 2020 is de verwachting, dat de 10-jaars swaprente in de eurozone zich rond de 0,26% zal bewegen. De korte termijnrente zal gemiddeld uitkomen op -0,4%.

Renterisico

Voor het renterisico gelden er twee normen namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

Bedragen x €1.000				
Renterisiconorm	2020	2021	2022	2023
Stand van het begrotingstotaal	112.101	118.552	109.354	107.150
Renterisiconorm 20% van begroting	22.420	23.710	21.871	21.430
Renterisico op de vaste schuld	31.946	4.918	3.919	3.919
Ruimte onder risiconorm	-9.526	18.792	17.952	17.511

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij meerjarig onder de renterisiconorm uitkomen. In 2020 overschrijden wij de norm doordat twee leningen (€ 20 miljoen) van het grondbedrijf vervallen. Deze leningen zijn kort en fix gefinancierd met een looptijd tussen de 1 en 3 jaar. Reden voor deze wijze van financieren is een aflopend Grondbedrijf. Nadeel van kort en fix lenen is dat er snel afgelost en geherfinancierd moet worden met een overschrijding van de renterisiconorm als gevolg. Gezien de renteverwachting voor het komende jaar lopen we in 2020 geen renterisico op onze financieringsbehoefte.

Kasgeldlimiet (kort)

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage (8,5%) berekend over de lastenkant van de begroting.

Zodra de kortlopende financiering (kasgeldleningen) drie kwartalen boven dit bedrag uitkomt, is de gemeente verplicht over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld moet dan omgezet worden in een langlopende geldlening. Voor 2020 zit ons kasgeldlimiet op ruim € 9,5 miljoen. Het verwachte financieringstekort bedraagt begin 2020 € 15,4 miljoen en loopt op gedurende het jaar. Dit tekort wordt veroorzaakt door aflossingen op leningen.

Gezien de overschrijding op de kasgeldlimiet, wordt eind 2019 een plan gemaakt om in 2020 gedeeltelijk te consolideren. De huidige markt voor het kasgeld is dusdanig dat het lonend is de kasgeldpositie niet overhaast te consolideren op de kapitaalmarkt. Door dagelijks de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren kan, in geval van een stijgende rente, snel gehandeld worden.

Liquiditeitenplanning en financieringsbehoefte

De liquiditeitenplanning voor 2020 is als volgt:

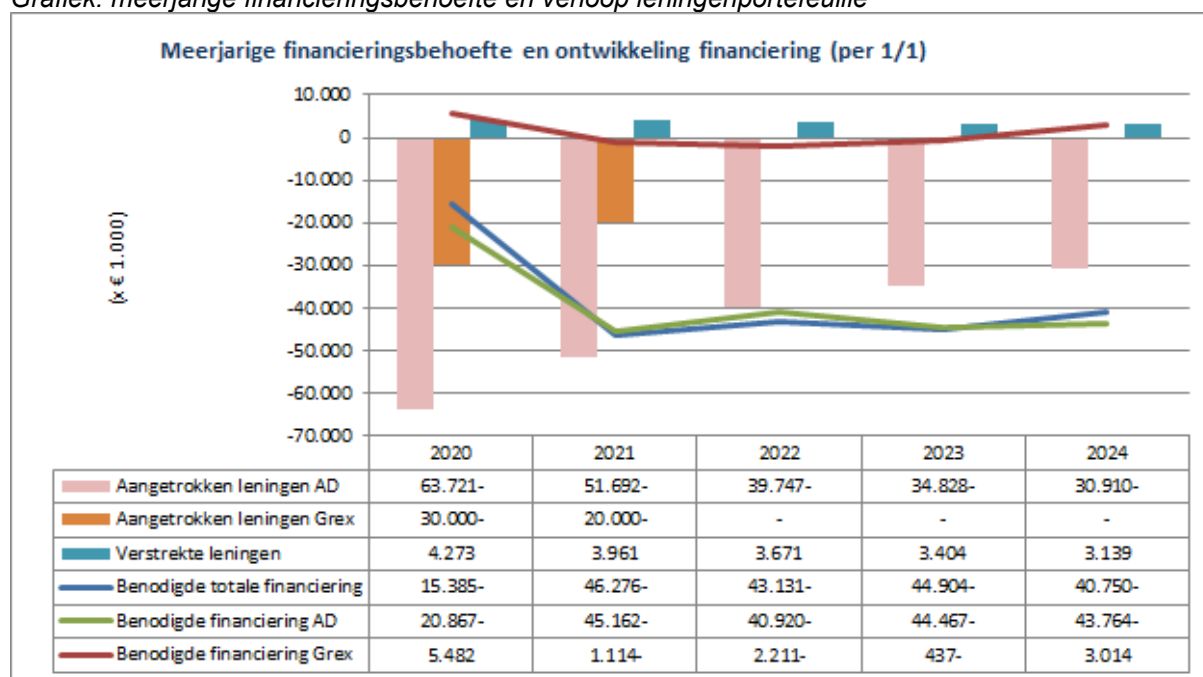
bedragen x € 1.000

Liquiditeitenplanning	2020
Stand liquiditeiten 1/1	-15.385
Saldo exploitatie	5.795
Saldo investeringen	-9.092
Saldo grondexploitatie	5.805
Saldo financiële activiteiten	-33.399
Stand liquiditeiten 31/12	-46.276

In 2020 stijgt de financieringsbehoefte van € 15,4 miljoen begin 2020 tot naar verwachting € 46,3 miljoen eind 2020. De belangrijkste reden hiervoor zijn meerdere aflossingen op bestaande leningen. Daarnaast leiden de toegenomen kosten voor het sociaal domein en verminderde inkomsten vanuit het rijk ook tot een stijging van de financieringsbehoefte.

Bij de meerjarige financieringsbehoefte is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen investerings- en bestedingsplannen, alsmede met de geraamde inzet van voorzieningen. Daarnaast is vanwege het ontbreken van een meerjareninvesteringsprogramma, vanaf 2020 een aanname hieromtrent gedaan. Hieruit volgt het volgende beeld voor de meerjarige financieringsbehoefte.

Grafiek: meerjarige financieringsbehoefte en verloop leningenportefeuille

In bovenstaande grafiek stijgt de financieringsbehoefte vanuit de Algemene Dienst meerjarig naar ruim € 40 miljoen, terwijl de financieringsbehoefte vanuit de grondexploitaties op termijn verdwijnt. De stijgende financieringsbehoefte wordt verklaard door aflossingen op bestaande leningen, stijgende kosten op sociaal domein en minder inkomsten vanuit het rijk.

Rentetoerekening

Vanaf 2017 moet de 'reële' (omslag)rente in de begroting worden verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Bedragen x €1.000			
Renteschema		2020	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.734.133
b.	De externe rentebaten		-79.356
	<i>Totaal door te rekenen externe rente</i>		1.654.777
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	14.917	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	0	
			14.917
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
	<i>De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)</i>		1.669.694
e.	<i>De Werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)</i>		1.807.306
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		137.612

Op basis van bovenstaand overzicht, is de voorcalculatorische omslagrente in de begroting 2020 berekend op 1,5%. Dit percentage is gelijk aan de omslagrente in 2019. Deze rente wordt toegepast aan de uitgaven- en inkomstenkant van de begroting. Ook geldt deze omslagrente voor het bepalen van de rentekosten op basis van de geraamde financieringsbehoefte voor de periode 2020-2023.

Wet schatkistbankieren

Eind 2013 is de Regeling Schatkistbankieren in werking getreden. Op grond van deze regeling dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2020 op € 0,84 miljoen. Omdat de gemeente voornamelijk aan de opnemende kant zit, wordt een situatie van overtollige middelen niet verwacht.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

Per 1 januari 2014 is de Wet Houdbare Overheidsfinanciën (Wet Hof) van kracht. Deze wet zorgt er voor dat de schulden van de totale Nederlandse overheid niet te hoog worden. De grens van het toegestane tekort bedraagt 3,0% BBP (Bruto Binnenlands Product). Naast het Rijk dient ook de decentrale overheid zich aan strengere normen te houden. Voor de periode van 2019 tot en met 2022 ligt de norm op -0,4 % van het bruto binnenlands product (bbp). De individuele EMU-referentiewaarde voor Houten bedraagt voor 2019 bijna € 3,6 miljoen (tekort). Voor 2020 is de referentiewaarde nog niet bekend, daarom gaan we uit van de waarde over 2019.

In onderstaand overzicht is te zien dat de verwachte EMU-saldi over 2019, 2020 en 2021 respectievelijk € 6,3 miljoen, € 7,1 miljoen en € 11,9 miljoen (overschot) bedragen. De conclusie die daaruit kan worden getrokken, is dat Houten in 2019, 2020 en 2021 in positieve zin bijdraagt aan het EMU-saldo.

x € 1000

	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-6.052	-1.389	-1.642
Mutatie (im)materiële vaste activa	450	-4.878	-4.604
Mutatie voorzieningen	-2.603	-212	22
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-15.433	-3.885	-8.902
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	6.328	7.162	11.886

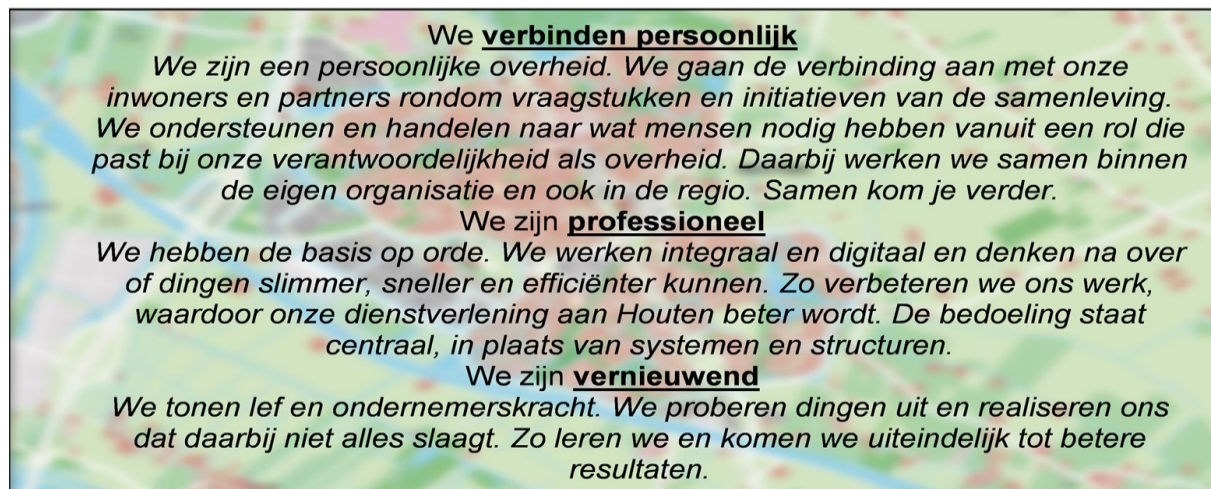
Paragraaf Bedrijfsvoering

Inleiding- Persoonlijk Verbinden en Professioneel Vernieuwen

De ambtelijke organisatie van de gemeente Houten werkt gedreven aan de inhoudelijke uitdagingen, zoals voldoende woningen, de energietransitie, leefbaarheid van de stad en het laten meedoen van een ieder naar vermogen.

Onze omgeving is daarbij veranderd. Voor veel opgaven moeten we op zoek naar nieuwe oplossingen en andere samenwerkingsverbanden. We moeten aansluiting houden bij de maatschappelijke trends van digitaal, eigen initiatief en de mens of de opgave centraal, in plaats van het systeem of de procedure.

De ambtelijke organisatie speelt hierop in en dat vraagt iets van de ontwikkeling van medewerkers en organisatie. We hebben in de afgelopen jaren al laten zien dat we op de goede weg zijn. Het doorzetten van die ingeslagen weg vraagt wel voortdurend onderhoud, inzet en aandacht van de organisatie. Daarom werken we systematisch verder aan die ontwikkeling, onder het motto;

In 2019 zijn verschillende activiteiten en ontwikkelingen in gang gezet, om kleur en invulling te geven aan dit motto. Zo wordt er geïnvesteerd in vaardigheden, die nodig zijn om als gemeente goed invulling te geven aan de participatie van inwoners. En ook in de vaardigheden, die nodig zijn om als gemeente zelf op een goede manier te participeren bij initiatieven van inwoners of partijen in de samenleving. Rolzuiverheid, verbindende en communicatieve kwaliteiten zijn dan van groot belang. Dit wordt in 2020 verder doorgezet en uitgebouwd.

Ook de innovatie op het gebied van informatietechnologie en de betekenis daarvan voor het werk en de verdergaande digitalisering heeft de volle aandacht (zie onderdeel Programma Informatiemanagement). Dit in combinatie met het streven om altijd te verbeteren in onze dienstverlening; digitaal én persoonlijk. De accenten op het gebied van het programma Organisatieontwikkeling en HR worden hieronder nader toegelicht.

Programma Organisatieontwikkeling

In 2018 is een meerjarig programma Organisatieontwikkeling van start gegaan. Het programma richt zich, naast het aanbrengen van samenhang in bovenstaande activiteiten en ontwikkelingen, specifiek op een tweetal thema's;

- Het vergroten van de wendbaarheid van de organisatie
- Het vergroten van het lerend vermogen van de organisatie

Wendbare organisatie

Een organisatie moet wendbaar zijn, om mee te kunnen veranderen met de omgeving. We moeten weten wat gaande is in de Houtense samenleving en wat de betekenis daarvan is voor ons werk. De manier waarop we ons werk organiseren moet passen bij wat van ons wordt gevraagd. We stellen daarom de opgave of de bedoeling centraal en moeten vervolgens de flexibiliteit hebben om het werk logisch en in samenhang te organiseren. Een voorbeeld is om de reguliere werkzaamheden (en de sturing daarop) te onderscheiden van complexe opgaven.

- Eind 2017 / *begin 2018* is opnieuw kritisch gekeken naar de inrichtings- en sturingsprincipes van de organisatie. Op grond van inzichten uit verschillende bronnen (o.a. uitkomsten van de evaluatie reorganisatie per 1 januari 2014 en inzichten vanuit traject Houten – Wijk bij Duurstede) zijn in 2018 de principes herijkt en aanpassingen gedaan in de hoofdstructuur. Met de nieuwe structuur en sturingsprincipes hebben we de voorwaarden in huis voor een meer wendbare en flexibele organisatie. Meer informatie hierover is terug te vinden in 'Onderzoeksrapportage Versterking organisatie gemeente Houten' (april 2018).
- Per 1 januari 2019 is deze nieuwe structuur van kracht. Hiermee is de organisatie weer klaargezet voor de nabije toekomst. Het jaar 2018 stond dan ook in het teken van versterking van de organisatie en de introductie van een meer eenvoudige, plattere organisatiestructuur. Na besluitvorming hierover in het college, zijn via een uitgebreid werving en selectieproces de managementfuncties ingevuld en de nieuwe teams gevormd.
- 2019 heeft in het teken gestaan van het inregelen van de structuur en een goede manier werken binnen deze structuur. De principes, die belangrijk zijn voor een goede (be)sturing en werking van de wendbare organisatie, hebben meer hun weg gevonden in het dagelijks werk en dalen beetje bij beetje neer in praktische werkafspraken en –structuren. Het doorleven van deze principes (bijvoorbeeld 'hoe geven wij leiding' of 'hoe neem ik verantwoordelijkheid voor mijn werk') is onderwerp van verdieping geweest binnen het Management Development programma en in teamontwikkelingsessies. Samen is het gesprek aangegaan over de principes, verwachtingen daarbij en het zichtbaar maken daarvan in dagelijks gedrag.
- 2020 wordt het jaar van het verder verinnerlijken van de principes en het doen en laten zien in dagelijks gedrag en verder investeren in daarbij benodigde vaardigheden. Het Leerplan 2020 dat in het najaar van 2019 wordt opgesteld, laat zien waar in 2020, gekoppeld aan het werkend krijgen van de principes, de accenten van ontwikkeling worden gelegd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in collectieve en individuele ontwikkeling en ook ontwikkelpaden per doelgroep in de organisatie.

Lerende organisatie

In de ambitie van persoonlijk verbinden en professioneel vernieuwen zitten verschillende uitdagingen verborgen.

- Het vraagt van ons om groot te denken (professioneel, digitaal en regionaal) maar klein te doen en klein te organiseren (gericht op de leefwereld van mensen, opgavegericht, dichtbij en persoonlijk).
- Ook vraagt deze ambitie om te werken aan een basis die op orde is, professioneel, effectief en efficiënt maar nodigt ook uit om dingen anders te gaan doen, vernieuwing te zoeken en niet vastomlijnde wegen te bewandelen.

Wendbaarheid is hiervoor een belangrijke voorwaarde, maar daarnaast is het ook van groot belang dat een organisatie in staat is om te leren. Leren helpt namelijk om zichtbaar te maken wat goed gaat en wat we vooral moeten onderhouden. Het maakt ook duidelijk op welke onderdelen verbetering of vernieuwing noodzakelijk is. Daar kunnen we nieuwe dingen proberen (ondernemen). Zo kunnen we groeien en een breed repertoire aan vaardigheden ontwikkelen, die het mogelijk maken dat we bovengenoemde uitdagingen samen kunnen aangaan.

Leren vraagt om investering, bijvoorbeeld in de ontwikkeling van vaardigheden. Zoals hierboven gesteld, wordt in het Leerplan 2020 zichtbaar waar in 2020 de accenten voor deze vaardigheidsontwikkeling komen te liggen. Om te kunnen leren is het óók van belang om ervaringen met elkaar te delen. Dit delen wordt in de organisatie verder gestimuleerd via het intern communicatienetwerk Insite, het organiseren van KoffieConnects (waar medewerkers elkaar kort en bondig een kijkje in elkaars keuken geven) en het steeds meer uitvoeren van evaluaties na afloop van een project of activiteit. Ook in 2020 wordt hier verder op voortgeborduurd en/of andere activiteiten aan toegevoegd.

Ontwikkeling HR-beleid

In 2019 is ook nadrukkelijk geïnvesteerd in het verkennen van de HR-thema's die om ontwikkeling en toepassing vragen. Zo vraagt een goede balans in personeelssamenstelling en effectieve inzet van medewerkers om instrumentarium voor directie en management. Zodat zij daarop kunnen sturen en anticiperen. In 2020 wordt verder gewerkt aan ontwikkeling en inzet van bijpassend instrumentarium, zoals de methodiek van strategische personeelsplanning. Hiermee is het management in de toekomst in staat om tijdig te anticiperen en sturen op ontwikkelingen die van invloed zullen zijn op de gewenste personeelsinzet, zowel kwalitatief als kwantitatief.

In een aantrekkelijke arbeidsmarkt is het ook van belang om mensen aan ons te (blijven) binden en te investeren in onze aantrekkelijkheid als werkgever. Dit doen we door te werken aan een uitdagende en prettige werkomgeving, het bieden van ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden en een goede werk-privé balans. Daarnaast hebben we onze stijl van arbeidsmarktcommunicatie gemoderniseerd, waardoor we ook in 2020 meer via social media en storytelling 'het verhaal van Houten' gaan uitdragen. Zo kunnen we de inhoudelijke uitdagingen van Houten voor het voetlicht brengen, de kenmerken van de gemeente Houten als werkgever uitdragen en duidelijk maken welke toekomstperspectieven aan jonge medewerkers worden geboden.

Naast deze specifieke doelen blijven thema's als duurzame inzetbaarheid en het bevorderen van mobiliteit ook onze aandacht vragen. Het beteugelen van de mate van ervaren werkdruk hangt hier ook mee samen.

Programma Informatiemanagement

Eind 2019/begin 2020 wordt een nieuw informatiebeleidsplan vastgesteld als onderdeel van het nieuwe programma "Informatiemanagement". Dit programma zal voor een groot gedeelte ook verder bouwen op het Informatiebeleidsplan van 2017.

Vanuit het programma Informatie zal in 2020 zowel gestuurd worden op het verder op orde brengen van de basis als op het implementeren van nieuwe (technologische) ontwikkelingen en implementatie van nieuwe werkwijzen. Vanaf 2020 zal er gewerkt worden vanuit de doelen van het programma. De 4 strategische doelen met onderliggende operationele doelen zijn:

- 1. We dragen bij aan de maatschappelijke opgaven**
 - *We nemen informatiegestuurd werken als uitgangspunt en ondersteunen hier op*
 - *Systemen zijn zo ingericht dat datasturing bij beleidsvorming en –uitvoering mogelijk is*
- 2. We dragen bij aan professionele dienstverlening van hoog niveau**
 - *Onze dienstverlening wordt bij voorkeur digitaal aangeboden.*
 - *Onze ruimtelijke data zijn digitaal beschikbaar en onze dienstverlening is gebaseerd op de uitgangspunten van de nieuwe Omgevingswet.*
- 3. We dragen bij aan een doelmatige en doeltreffende bedrijfsvoering**
 - *We hebben een visie op ICT-beheer*
 - *De Informatiefunctie is op strategisch, tactisch en operationeel niveau ingevuld*
 - *Onze processen en systemen ondersteunen onze taken optimaal*
 - *Bij onze werkzaamheden wegen we de inzet van nieuwe technologieën (zoals sensoren, blockchain etc.) altijd af*
 - *We werken zoveel mogelijk tijd en plaatsafhankelijk en daar waar de klant de voorkeur aan geeft*
- 4. Wij gaan zorgvuldig om met de data en informatie in onze organisatie**
 - *Privacy inwoners/cliënten is gewaarborgd*
 - *De informatieveiligheid van onze systemen is zo goed mogelijk/optimaal gewaarborgd.*

Schema "Doelenboom"

Voor 2020 krijgen de volgende onderwerpen prioriteit.

- 1. Het Faciliteren van Informatiegestuurd werken**

Om informatiegestuurd (beleidskeuzes maken op basis van data/informatie) te kunnen werken, is het van groot belang om data goed te kunnen ontsluiten. En vervolgens deze data ook goed te kunnen omzetten naar informatie.

De gemeente beschikt over heel veel data in basisregistraties (gebouwen, personen, etc.) en in de diverse vakapplicaties (sociaal domein, beheer openbare ruimte etc.). De vele systemen maken het moeilijk om goede data-analyse mogelijk te maken. Wij gaan in het komende jaar een onderzoek doen naar de mogelijkheden van een datawarehouse. Maar ook willen we nader onderzoeken in hoeverre een nieuwe discipline als “data-analist” een plek in ons huis kan krijgen. Daarnaast prioriteren wij het begrip “lerende organisatie”, omgaan met informatiegestuurd werken, gebruik maken van gestandaardiseerde tooling om informatie te krijgen en een “agile” wijze van opereren. Op het gebied van het sociaal domein wordt in regionaal verband al een dashboard opgeleverd om de ontwikkelingen in dit vakgebied direct en veel intensiever te monitoren.

2. Digitalisering dienstverleningsproducten

Nog niet al onze dienstverleningsproducten zijn volledig digitaal beschikbaar. Soms wel in de voorkant (frontoffice) voor onze klant. Maar de verwerking in backofficesystemen is daarmee nog niet altijd geregeld. Het komende jaar gaan we hier verder op doorontwikkelen.

3. Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO).

In 2021 dient het zogenaamde Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel te zijn. Dit als onderdeel van het grotere traject van de nieuwe Omgevingswet.

In 2020 zal een traject lopen om helder te krijgen wat wij nodig hebben om aan de minimale eisen te voldoen. We zullen een nieuwe applicatie voor het verwerken van de aanvragen van vergunningen moeten implementeren. En we moeten de aansluiting op de landelijke voorziening realiseren. De uiteindelijke doorontwikkeling van de systemen rond de nieuwe Omgevingswet inclusief de uitwisseling van gegevens met de aanvragers zal nog niet volledig gerealiseerd zijn per 1 januari 2021. Hiervoor is meer tijd nodig (en beschikbaar).

4. Digitaal werken/verbeteren Informatiehuishouding.

In 2017 zijn bij de Perspectiefnota middelen beschikbaar gesteld om onze informatiehuishouding te verbeteren. Met name onze digitale archivering. Inmiddels zijn er de nodige stappen gezet. Waaronder de afronding van het digitaliseren van het proces rond de bestuurlijke besluitvorming. In 2020 zullen o.a. projecten worden gestart rond de omgevingsvergunning en het sociaal domein. Het werken met een digitale samenwerk omgeving (zoals Microsoft teams) zal de kwaliteit, vindbaarheid en betrouwbaarheid van de informatiehuishouding verbeteren. In plaats van digitale dementie hebben we digitale beschikbaarheid. Ook hier speelt de “lerende organisatie” een rol. Het gebruiken van al aanwezige applicaties en het trainen van medewerkers in het digitaal samenwerken, vergaderen en een “digitale kennisbank” werkt als een vliegwiel in Houten.

5. Baseline Informatiebeveiliging Overheid.

Met ingang van 2020 wordt de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) vervangen door de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). Vanaf dat moment gebruiken alle overheidslagen dezelfde baseline. Hoewel het aantal te nemen beveiligingsmaatregelen is verminderd zijn wel vanaf dat moment alle resterende maatregelen verplicht. Sterker dan bij de BIG het geval was is de BIO gericht op het ‘risk-based’ nemen van maatregelen. Door de opzet van de BIO met drie verschillende basis beveiligingsniveaus met een proportionele diepgang wordt het risicomanagement hanteerbaar en efficiënt gehouden.

6. Privacy

Waar we in 2018 de basisvereisten van de Algemene Verordening Gegevensbescherming hebben geïmplementeerd, zijn we in 2019 begonnen met de borging van privacy binnen de organisatie. Privacy vindt uiteindelijk plaats op de werkvloer. In 2020 maken we hierin een volwassenheidsslag. De teams gaan via de Planning en Control cyclus verantwoording afleggen over privacy en informatiebeveiliging, en ter versterking van de bewustwording onder medewerkers zullen e-learning en serious gaming worden ingezet. Een goede bescherming van persoonsgegevens vereist echter ook de inzet van de juiste technologie. In dit kader zullen maatregelen worden genomen voor veilig mailen en veilige bestandsuitwisseling, met name waar het gaat om gegevens over gezondheid.

7. Visie op ICT Beheer.

Binnen ons eigen team ICT-beheer is het steeds moeilijker om goed gekwalificeerd personeel te vinden. De arbeidsvoorwaarden van de gemeenten blijven hier achter ten opzichte van het bedrijfsleven. Met als gevolg dat we genoodzaakt zijn in te huren.

Bij het beheer zelf, zien we een verschuiving naar applicaties in de cloud. Dit vraagt ander soort beheer (meer regie op het beheer door derden). Gezien deze ontwikkelingen gaan we een nieuwe visie ontwikkelen voor de komende 4 jaar.

8. Volgen innovaties.

De komende jaren verschijnen er naast de bestaande ook nieuwe digitale mogelijkheden zoals veel meer datagedreven werken, de inzet van kunstmatige intelligentie, augmented reality, blockchain, internet of things, smart city oplossingen, zelflerende chatbots en virtuele assistenten voor diensten. Sommige mogelijkheden zijn al voldoende ontwikkeld om ook daadwerkelijk in te zetten. Andere zullen zich nog meer moeten bewijzen. Deze nieuwe ontwikkelingen spelen niet alleen binnen de gemeentelijke organisatie, maar ook daar buiten en dus in Houten. Op deze ontwikkelingen moeten we ook in kunnen spelen. Volgend jaar begint de uitgifte van vergunningen voor 5G. Wat betekent dit voor Houten? Hoe bereiden we ons daar op voor? Vragen die ook het komende jaar onze aandacht vragen.

Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' per 1 januari van het betreffende jaar weergegeven.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2016	2017	2018	2019	2020
Formatie (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,74	5,62	5,72	5,75	5,81
Bezetting (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,69	5,66	5,70	5,66	5,54
Apparaatkosten (BBV)	Kosten per inwoner	X	€ 491	€ 534	€ 524	€ 444
Externe inhuur (BBV)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosteninhuur externen	11,60%	11,90%	9,70%	0,70%	0,40%
Overhead (BBV)	% van totale lasten	X	9,50%	10,60%	9,90%	10,60%

Betrokkenheid verbonden partijen

Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelasting en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

Paragraaf Ombuigingen

1. Inleiding

Bij de perspectiefnota 2020 is geconstateerd dat om tot een structureel sluitende meerjarenbegroting 2020-2023 te komen naast de ombuigingen op jeugdhulp en Wmo nog aanvullende ombuigingen nodig. De ombuigingen moeten gevonden worden op andere beleidsterreinen dan jeugdhulp en Wmo. Op basis van de perspectiefnota 2020 zijn deze geprognosticeerd op minimaal structureel € 500.000 in 2020 oplopend tot minimaal structureel € 1,5 miljoen vanaf 2022. Hierdoor ontstaat er ook ruimte voor nieuw beleid en/of om structurele financiële risico's op te vangen. Na de vaststelling van de perspectiefnota hebben zich een aantal positieve financiële ontwikkelingen voorgedaan (zie algemeen bestuurlijk perspectief). Daarnaast is gekozen om nu direct meer om te buigen dan financieel gezien strikt noodzakelijk. Hierdoor is er nu gelijk sprake van een structureel sluitende meerjarenbegroting 2020-2023 én ontstaat er structureel ruimte voor nieuw beleid en/of om structurele financiële risico's af te dekken. Op basis van de huidige inzichten is het niet nodig om in de perspectiefnota 2021 opnieuw ombuigingsmaatregelen in beeld te brengen omdat de begroting nu dus al structureel in evenwicht is.

In de begroting 2020 zijn twee pakketten ombuigingsmaatregelen uitgewerkt, te weten:

- ombuigingsvoorstellen voor jeugdhulp en Wmo met een omvang van circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 1,5 miljoen in 2023;
- overige ombuigingsvoorstellen met een structurele omvang van circa € 0,8 miljoen vanaf 2020.

In de tabel hieronder is het totaal van alle ombuigingsvoorstellen weergegeven.

Tabel: ombuigingsvoorstellen

bedragen x € 1.000

Nr.	Voorstel	2020	2021	2022	2023
Jeugdhulp en Wmo					
1	Jeugdhulp: coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders	100	150	200	250
2	Jeugdhulp: continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten en de inzet van een SOH-GGZ jeugd	300	300	300	300
3	Jeugdhulp: van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)	100	100	100	100
4	Wmo: besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing	70	70	70	70
5	Wmo: ouders laten betalen voor opvang BSO ⁺	100	100	100	100
6	Wmo: beheersen kosten regiotaxi			67	80
7	Jeugdhulp: handhaven en verscherpen contracten	550	550	550	550
8	Wmo: instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen	85	85	85	85
Totaal jeugdhulp en Wmo		1.305	1.355	1.472	1.535
1	Beheer openbare ruimte	150	150	150	150
2	Beheer en onderhoud accommodaties	100	111	111	111
3	Uitgaande subsidies	109	109	109	109
4	Lokale belastingen en heffingen	134	134	134	134
5	Dienstverlening	27	27	27	27
6	Organisatieontwikkeling	73	73	73	73
7	Overige budgetaanpassingen	209	209	209	209
Totaal overige ombuigingen		802	813	813	813
Totaal ombuigingsvoorstellen		2.107	2.168	2.285	2.348

Op de volgende pagina's zijn bovengenoemde ombuigingsvoorstellen gedetailleerd uitgewerkt.

Ombuigingsvoorstellen jeugdhulp en Wmo

Inleiding

Bij de behandeling van de perspectiefnota 2020 heeft de raad het amendement 029-2019 aangenomen. Op basis van dit amendement is besloten *'de ombuigingsvoorstellen (PN2020-bijlage 1) en de bijbehorende besluiten 1.1 tot en met 14.1, welke in totaliteit moeten worden beschouwd als taakstellend en in voorbereiding op de begroting als afzonderlijke voorstellen verder dienen te worden uitgewerkt'*.

In deze bijlage wordt hier nader op ingegaan.

Tijdens de herijking van de ombuigingsvoorstellen is een aantal beheersmaatregelen komen te vervallen dan wel samengevoegd. Uiteindelijk resulteert dit in een achttal maatregelen met een ombuigingsvolume van circa € 1,3 miljoen in 2020 oplopend tot circa € 1,5 miljoen in 2023.

Overzicht beheersmaatregelen (perspectiefnota juli 2019)	Resultaat 2023	Herijkte en aangescherpte beheersmaatregelen (begroting 2020 oktober 2019)	Resultaat 2023
1. Interventies gericht op kostenbeheersing bij de 6 grootste aanbieders 2. Ouders meer betrekken bij kosten en resultaat van ingezette jeugdhulp 3. Acteren op stapeling van zorg 4. Duurste cliënten/gezinnen	€ 805.000	1. Coördinatie van zorg (bundeling van vier maatregelen)	€ 250.000
5. Continueren van de huidige pilot met betrekking tot de inzet van de POH-GGZ jeugd voor 24 uur per week binnen 2 EMC's. 7. Uitbreiding inzet (2 x 24 uur per week) van de POH-GGZ-jeugd van 2 naar 4 EMC's	€ 90.000	2. Inzet SOH-GGZ en continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd	€ 300.000
6. Van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)	€ 200.000	3. Van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)	€ 100.000
8. Tarief PGB Jeugd verlagen naar 75% van het ZIN-tarief 9. Beroepsmatig PGB-tarief Wmo verlagen naar 75% van het ZIN-tarief	€ 40.000	Maatregelen komen te vervallen. Te geringe financiële waarde in relatie tot noodzakelijke beheersmaatregelen.	0
10. Besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing	€ 70.000	4. Besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing	€ 70.000
11. Ouders laten betalen voor opvang BSO ⁺	€ 130.000	5. Ouders laten betalen voor opvang BSO ⁺	€ 100.000
12. Het budget in de begroting is bepalend voor de kosten van de regiotaxi	€ 332.000	6. Uitgave voor de regiotaxi beheersen	€ 80.000
9. Jeugdhulp niet meer met terugwerkende kracht toekennen	€ 10.000	7. Jeugdhulp: handhaven en verscherpte contracten jeugdhulp	€ 550.000
14. Overige te verwachte besparingen op jeugdzorg en Wmo	€ 403.000	8. Wmo: instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen	€ 85.000
Totaal	€ 2.080.000		€ 1.535.000

In de meicirculaire 2019 is door het Rijk incidenteel (2019-2021) compensatie beschikbaar gesteld voor de gestegen kosten voor jeugdhulp. Ondertussen is duidelijk dat de gemeente Houten voldoet aan de voorwaarde die door het ministerie van BzK en de provinciaal toezichthouder (provincie Utrecht) zijn gesteld om deze middelen (voor Houten vanaf 2022 € 767.000) ook structureel in de begroting te mogen verwerken. Dit betekent dat de ombuigingsopgave uit de perspectiefnota van € 2.080.000 met dit bedrag kon worden verlaagd tot € 1.313.000. Het is de verwachting dat de herijking van de beheersmaatregelen op termijn iets meer opleveren.

Tot slot

Uitgangspunt bij het formuleren van de inhoud gestuurde ombuigingsvoorstellen vormen de principes:

- sturing op volumes
- grip op verwijzers
- verzakelijking

Voor de uitvoering/realisatie van deze ombuigingsvoorstellen worden in samenspraak met de Regionale Backoffice Lekstroom en het Sociaal Team Houten implementatieplannen opgesteld en wordt een monitoringsdashboard ontwikkeld.

Voorstel 1:**Jeugdhulp: Coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 1.1 Interventies gericht op kostenbeheersing bij de 6 grootste aanbieders
- 1.2 Professionals en ouders meer betrekken bij de kosten en resultaat van ingezette jeugdhulp
- 1.3 Het acteren op stapeling van zorg
- 1.4 Betere en efficiëntere inzet van zorg bij de duurste cliënten/gezinnen op basis van analyse van zorgkosten

Toelichting

Het Sociaal Team Houten (STH) en de Regionale Backoffice Lekstroom (RBL) zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de sturing op de in te zetten en al ingezette vormen van jeugdhulp. Het STH doet dit door middel van coördinatie en monitoring van ingezette jeugdhulp. De RBL geeft dit vorm met accounthouderschap onder andere door verwerking berichtenverkeer, facturaties, controles en contractbeheer.

Coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders richt zich op een afgewogen gecoördineerde inzet van jeugdhulp. Dit begint bij de toegang (=aanmelding) tot jeugdhulp door middel van een heldere uitvraag. Dit geldt ook voor hulpverlening die eerder is ingezet. Het traject loopt door waarbij ingezet wordt op het voorkomen van uithuisplaatsing en/of het efficiënter organiseren van de (jeugd)hulp in geval van stapeling van zorg. Daarnaast wordt actief meegekeken en -gedacht bij de verlenging en bij op- en/of afschalen van jeugdhulp. Streven hierbij is normalisatie, uitgaan van eigen kracht en maximale inzet van het eigen/informele netwerk en voorliggende voorzieningen.

Het STH monitort en evalueert, vanuit haar coördinerende rol, de ingezette vormen van jeugdhulp. Om deze werkzaamheden zo effectief mogelijk te kunnen verrichten voorziet de RBL het STH tijdig van de juiste sturingsinformatie. Ook intervenueert de RBL naar zorgaanbieders ingeval jeugdhulp niet op de juiste wijze wordt verleend. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de constructie dat in een gezin met multi-problematiek 1 aanbieder de 'hoofdaannemer' is, die de activiteiten van andere aanbieders coördineert.

Maatschappelijk effect

Jeugdhulp vindt meer afgewogen en gecoördineerd plaats, waarbij gekeken wordt naar het te realiseren behandelresultaat. Dit resulteert in meer effectieve en integraal aangeboden jeugdhulp, die aansluit bij de behoefte van jeugdigen en hun netwerk. In sommige situaties wordt bepaalde zorg misschien niet ingezet, omdat betrokkenen daar het effect niet van inzien. Dat kan er toe leiden dat inwoners niet akkoord zijn en eventueel een klacht indienen. Omdat ook wordt gecontroleerd of jeugdhulp daadwerkelijk ingezet wordt volgens de afgegeven beschikking, zullen ouders merken dat zij hierbij ook actief betrokken worden. Doordat actieve coördinatie en monitoring door het STH en de RBL plaatsvindt, merken ook jeugdhulpaanbieders wat van de uitvoering van dit voorstel.

Financieel effect

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1.1 t/m 1.4	Coördinatie van zorg en samenwerking bij de 6 grootste zorgaanbieders	100.000	150.000	200.000	250.000
Totaal					
Coördinatie van zorg en samenwerking met de 6 grootste aanbieders		100.000	150.000	200.000	250.000

Externe betrokkenheid

- Intensieve samenwerking tussen STH, RBL en de beleidsmedewerkers Jeugd van de gemeente Houten.
- Afstemming met de regionale taskforce 'Grip op Jeugd'.

Voorstel 2:**Jeugdhulp: Continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten én de inzet van een SOH-GGZ jeugd****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 2.1 Het continueren van de huidige inzet: 24uur per week in 2 EMC's
- 2.2 Het uitbreiden van de inzet POH-GGZ jeugd naar 72 uur per week
- 2.3 De inzet van een SOH-GGZ jeugd

Toelichting

2.1 t/m 2.2. De praktijk ondersteuner huisartsen GGZ (POH-GGZ) jeugd biedt binnen huisartsenpraktijken (eerstelijns medisch centra, EMC's) laagdrempelige en kortdurende begeleiding voor kinderen en jeugdigen tot 18 jaar met GGZ-problematiek. In veel gevallen is een doorverwijzing naar tweedelijns jeugdhulp daarna niet meer nodig. Wanneer dit wel nodig blijkt, kan een meer passende verwijzing gedaan worden, doordat de POH-GGZ een uitgebreide vraagverheldering heeft kunnen doen en over de nodige expertise beschikt.

De inzet van de POH-GGZ jeugd draagt bij aan inhoudelijke doelen, namelijk het bieden van laagdrempelige, kortdurende begeleiding, in een vertrouwde omgeving aan jeugdigen tot 18 jaar met GGZ-problematiek. Ook wordt de samenwerking tussen huisartsen, jeugdartsen en Sociaal Team Houten (STH) hiermee gestimuleerd. Door kennisdeling en het tijdig betrekken van elkaars expertise, kunnen cliënten met een hulpvraag snel de nodige hulp ontvangen.

Daarnaast draagt de inzet van de POH-GGZ jeugd bij aan een kostenbesparing. Doordat een groot aantal (ongeveer de helft) trajecten wordt afgesloten zonder een doorverwijzing naar tweedelijns jeugdhulp, wordt onnodig medicaliseren en bijkomende kosten voor tweedelijns jeugdhulp voorkomen. Wanneer er toch een verwijzing nodig is, kan de POH-GGZ jeugd hierover adviseren. Huisartsen zien ook dat er na verwijzing op advies van de POH-GGZ minder 'wisseling na intake' plaatsvindt, doordat een cliënt direct bij de juiste zorgaanbieder terecht komt.

Sinds september 2017 is een POH-GGZ jeugd werkzaam in Houten, in totaal voor 24 uur per week, binnen twee eerstelijns medisch centra (EMC's). Uit evaluatie blijkt dat de POH-GGZ jeugd kan voorzien in een groot aantal jeugdhulpvragen. Ruim de helft van de trajecten wordt afgerond zonder dat daarna verdere doorverwijzing nodig is naar jeugdhulp. Tevens is te zien dat in deze beide EMC's tezamen, minder verwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp plaatsvinden dan in de 2 andere grote EMC's in Houten. Alle partijen (huisartsen, jeugdartsen, STH) ervaren dat de POH-GGZ jeugd van grote toegevoegde waarde is. Op basis van deze gegevens is het voorstel om de inzet van de POH-GGZ jeugd te continueren én uit te breiden naar meerdere EMC's.

2.3 In augustus 2019 werden de resultaten gepubliceerd van een onderzoek waarbij GGZ-instelling Karakter in verschillende gemeentes een specialistisch ondersteuner huisartsen (SOH-GGZ) jeugd heeft ingezet. Een SOH-GGZ, veelal een GZ-psycholoog, brengt snel en doeltreffend de aard en ernst van de problematiek in kaart, behandelt waar nodig kortdurend en geeft een gedegen advies aan kind en ouders. Uit de resultaten blijkt dat een groot deel van de hulpvragen niet meer naar tweedelijns jeugdhulp verwezen hoeft te worden. Daar waar wel verwezen wordt, adviseert de SOH-GGZ veelal een lichtere vorm van hulp of ondersteuning dan de huisarts zou doen. Korte wachttijden bij de SOH-GGZ maken dat jeugdigen snel de juiste hulp krijgen. Het is daarbij van groot belang dat deze professional goed bekend is met zowel de jeugd-GGZ als het informele aanbod van ondersteuning. Doordat voor deze SOH-GGZ functie ervaren GZ-psychologen worden ingezet, kan ook screening, diagnostiek en korte behandeling van meer complexe hulpvragen geboden worden. Dit type vragen past inhoudelijk minder goed bij de functie van de POH-GGZ, welke vooral bedoeld is voor beoordeling en begeleiding van meer enkelvoudige vragen.

In de praktijk blijkt dat de huidige POH-GGZ, meer dan de bedoeling was, met vrij complexe hulpvragen te maken krijgt. Doordat er vaak lange wachttijden zijn bij jeugdhulpinstellingen, wordt in een aantal gevallen overbruggingszorg door de POH-GGZ geboden. Er blijkt dus meer behoefte aan kortdurende begeleiding/behandeling dan waar de POH-GGZ nu op toegerust is. Bovendien blijkt er behoefte aan expertise voor zwaardere zorgvragen dan waarvoor de inzet van een POH-GGZ bedoeld is. Een specialistisch ondersteuner kan ook de hulpvragen die complexer van aard zijn, screenen, kortdurend begeleiden of passend doorverwijzen. Daarnaast zou de SOH-GGZ een rol kunnen vervullen in intervisie en deskundigheidsbevordering van de POH-GGZ-ers.

Het voorstel is dan ook om over te gaan tot de inzet van een SOH-GGZ jeugd.

Maatschappelijk effect

2.1 t/m 2.2 De inzet van de POH-GGZ jeugd draagt bij aan positieve maatschappelijke effecten. Jeugdigen tot 18 jaar met GGZ problematiek krijgen in een vertrouwde omgeving, laagdrempelige en kortdurende hulp waar mogelijk én er wordt passend verwezen waar nodig. Onnodige verwijzingen naar (specialistische) jeugd-GGZ en daarmee onnodige medicalisering worden hiermee voorkomen.

2.3 Uit het onderzoek dat recent is gepubliceerd, komt naar voren dat een SOH-GGZ in 44 % van de gevallen geen verwijzing naar jeugdhulp adviseert en daarnaast nog in 5% van de gevallen adviseert tot aanmelding bij een lokaal team of Centrum voor Jeugd en Gezien (CJG). Cliënten kunnen snel terecht en zijn tevreden over de geboden ondersteuning. Deze resultaten laten zien dat de inzet van een SOH-GGZ een bijdrage kan leveren aan de kwaliteit van hulpverlening en daarnaast kostenbesparing met zich mee kan brengen.

Financieel effect

Het rendement van de inzet van de POH-GGZ jeugd bedraagt ongeveer € 2.500 per maand per EMC, € 60.000 op jaarbasis, bij inzet in twee EMC's. De berekening van dit rendement is tot stand gekomen op basis van de gegevens over 2018. Bij verdrievoudigde inzet van de aanvankelijke situatie (24 uur per week), geldt zodoende een rendement van circa € 180.000 op jaarbasis (€ 60.000 op basis van 24uur/week * 3 = € 180.000).

Er is hier sprake van een netto-rendement. Dat wil zeggen dat er rekening is gehouden met de noodzakelijke investeringen (uitbreiding POH-GGZ en SOH-GGZ).

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
2.1 t/m 2.2	Continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd naar meerdere EMC's	180.000	180.000	180.000	180.000
2.3	Inzet van een SOH-GGZ jeugd	120.000	120.000	120.000	120.000
Totaal Continueren en versterken van de inzet POH-GGZ jeugd in meerdere EMC's in Houten én de inzet van een SOH-GGZ jeugd.		300.000	300.000	300.000	300.000

Externe betrokkenheid

2.1 t/m 2.2 Het initiatief tot de oorspronkelijke opdracht is ontstaan vanuit de projectgroep Houtense Routes jeugd. Deelnemers aan deze projectgroep waren huisartsen, jeugdartsen, gemeente en het STH. Gedurende de pilot is intensief samengewerkt en regelmatig geëvalueerd. Het voorstel om de inzet van de POH-GGZ jeugd te continueren en eventueel uit te breiden, wordt door deze partijen gedragen. Wanneer inzet van de POH-GGZ jeugd wordt uitgebreid, zal hierbij ook weer intensief worden samengewerkt met de genoemde partijen.

2.3 In elk geval één van de EMC's (EMC Molenzoom, waar nu nog geen POH-GGZ werkzaam is) heeft aangegeven dat er behoefte is aan ondersteuning door een GZ-psycholoog binnen de praktijk. Het idee voor inzet van de SOH-GGZ is recent ontstaan en wordt nog besproken met de andere EMC's en overige samenwerkingspartners.

Voorstel 3:**Jeugdhulp: Van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 3.1 De inzet om het verblijf van het aantal kinderen in een residentieel verblijf sterk terug te dringen
- 3.2 Het streven om zoveel mogelijk kinderen thuis te houden met de juiste ondersteuning

Toelichting

In de regio Lekstroom is in het kader van het programma Transformatie zorg voor de jeugd ingezet om het aantal kinderen in residentieel verblijf sterk terug te dringen. Streven hierbij is zoveel mogelijk kinderen thuis te houden met de juiste ondersteuning. Als een kind toch niet thuis kan blijven dan wordt geprobeerd jeugdigen op te vangen in een gezinsvorm (pleegzorg, gezinshuis) of een andere kleinschalige setting. Dit is bij voorkeur in de nabije omgeving.

In de regio en bij de verschillende gemeenten worden sinds 2018 diverse acties ondernomen om het aantal kinderen 'jeugdhulp met verblijf in een residentieel instelling' sterk te verminderen. Bijvoorbeeld door:

- voorkomen van instroom via zogenaamde omdenkers en het regionale expertteam. Ook proberen zij de uitstroom te versnellen;
- nieuw informeel aanbod (bijvoorbeeld buurtgezinnen, handje helpen, meeleefgezinnen);
- meer ambulante hulp thuis;
- meer gezinsvormen (bijvoorbeeld kindgericht werven voor pleegzorg, gezinshuizen);
- meer mogelijkheden voor uitstroom van oudere jeugd. Onder andere om verlengde jeugdhulp te voorkomen zoals 'Kamers met kansen en Kamers met Aandacht'.

Voor deze maatregelen is gekozen omdat de kosten voor jeugdhulp, met verblijf in residentiele voorzieningen, per cliënt erg hoog zijn. Als onderdeel van het gehele jeugdhulpbudget is dit circa 32%. Daarnaast is de ervaring dat veel kinderen niet echt beter worden van verblijf in een instelling. Bovendien kan er van worden uitgegaan dat het beter is dat jeugdigen bij voorkeur nabij in een veilige en vertrouwde omgeving worden opgevangen. Hierdoor kunnen ze zoveel mogelijk van dezelfde basisvoorzieningen (bijvoorbeeld school, sportvereniging) gebruik blijven maken.

Maatschappelijk effect

Risico is dat er mogelijk niet voldoende passende voorzieningen zijn voor jeugdigen die niet thuis kunnen wonen. In sommige gevallen verwachten we dat er meer aanbod is voor kinderen elders.

Financieel effect

Jeugdhulp met verblijf is 25% van het totale budget in 2018. Met een omvang van in totaal € 2,6 miljoen. Onderverdeeld in € 1,8 miljoen residentiele zorg en € 0,8 miljoen gezinsvormen. Bijvoorbeeld gezinshuizen en pleegzorg. Via het regionale programma wordt actief ingezet om minder jeugdigen residentieel te laten verblijven en minder lang.

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
3.1	De inzet om het verblijf van het aantal kinderen in een residentieel verblijf sterk terug te dringen	100.000	100.000	100.000	100.000
3.2	Het streven om zoveel mogelijk kinderen thuis te houden met de juiste ondersteuning				
Totaal					
Van residentieel naar gezinsvormen (Regionaal Lekstroom)		100.000	100.000	100.000	100.000

Externe betrokkenheid

Om deze maatregel te laten slagen moeten er afspraken worden gemaakt met de gecertificeerde instelling, jeugdbescherming, want zij zijn voor circa 2/3 verantwoordelijk voor de verwijzingen naar de residentiele voorzieningen. Daarnaast is het belangrijk dat aanbieders met alternatieven komen. Belangrijk is ook dat de gemeente een beroep doet op meer inzet van de gemeenschap. Denk hierbij aan kindgericht werven voor pleegzorg, buurtgezinnen et cetera. Dit is nodig om te realiseren dat jeugdigen zoveel mogelijk in hun eigen omgeving kunnen blijven.

Voorstel 4:**Wmo: Besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 4.1 Het strakker sturen op hergebruik van hulpmiddelen
- 4.2 Aanvullende besparingsmaatregelen binnen het huidige contract Wmo-hulpmiddelen
- 4.3 Kostenbesparende maatregelen opnemen in het vanaf 2021 nieuw af te sluiten contract Wmo-hulpmiddelen

Toelichting

Het voorstel is dat er strakker gestuurd gaat worden op meer hergebruik ten opzichte van nieuwleveringen. Daarnaast worden aanvullende maatregelen genomen om kosten te beheersen binnen het huidige contract voor Wmo-hulpmiddelen. Ook wordt er ingezet op de beheersing van kosten door vanaf 2021 kostenbesparende maatregelen op te nemen in het nieuwe contract.

Maatschappelijk effect

- 4.1 Inwoners zijn mogelijk minder tevreden met het hergebruik van hulpmiddelen.
- 4.3 Door bij toekomstige contracten kostenbesparende maatregelen op te nemen bestaat het risico dat er meer klachten komen door bijvoorbeeld een lager service niveau.

Financieel effect

De verwachting is dat het rendement van een verhoging door het hergebruik, ten opzichte van nieuwleveringen van hulpmiddelen van 20% in 2018 naar 30% in 2019 en 40% in 2020, structureel € 40.000 op kan leveren. De overige € 30.000 wordt gerealiseerd door aanvullende acties om kosten te beheersen binnen het huidige contract voor Wmo-hulpmiddelen én (vanaf 2021) kostenbesparende maatregelen in het nieuwe contract.

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

Nr.	Omschrijving	bedragen in euro's			
		2020	2021	2022	2023
4.1	Het strakker sturen op hergebruik van hulpmiddelen	40.000	40.000	40.000	40.000
4.2 en 4.3	Aanvullende besparingsmaatregelen binnen het huidige contract Wmo-hulpmiddelen én kostenbesparende maatregelen opnemen in het vanaf 2021 nieuw af te sluiten contract Wmo-hulpmiddelen	30.000	30.000	30.000	30.000
Totaal Besparing op Wmo-hulpmiddelen door meer sturing		70.000	70.000	70.000	70.000

Externe betrokkenheid

- Hulpmiddelenleverancier Meyra.
- Sociaal Team Houten (STH): bij iedere indicatie moet zorgvuldig beoordeeld en gecheckt worden of een gebruikte voorziening opnieuw ingezet kan worden. Het STH doet dit mede op basis van een schriftelijke verklaring (inclusief motivatie) van Meyra indien er geen hergebruik mogelijk is. Het STH checkt deze motivatie. Deskundigheid van het STH en de leverancier is noodzakelijk, evenals gespreksvaardigheid richting de inwoners. Dit vraagt ook 'backing' door heldere communicatie/verwachtingenmanagement vanuit de gemeente naar inwoners.

Voorstel 5:**Wmo: Ouders laten betalen voor opvang BSO⁺****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 5.1 Het zelf laten betalen van het opvang deel, door ouders die hun kinderen naar een BSO⁺ brengen
- 5.2 De mogelijkheid om een uitzondering te maken op 5.1, indien ouders door voorstel 5.1 hun kind om financiële redenen niet naar de BSO⁺ brengen, terwijl dit door zorgverleners wel als noodzakelijk wordt gezien

Toelichting

De kosten voor de BSO⁺ bij een BSO⁺-aanbieder zijn gestegen van € 50.000 in 2015 naar € 330.000 in 2018. Voor de BSO⁺ is de opvang en extra begeleiding gratis. Ouders die hun kinderen naar de BSO brengen betalen zelf de opvang. Met een tegemoetkoming via de belasting. Voorstel is om de ouders ook het opvang deel de opvang voor de BSO⁺ zelf te laten betalen en de opvangaanbieder een deel te vergoeden voor de extra begeleiding.

Maatschappelijk effect

Betreffende ouders zullen het niet leuk vinden. Voor de aanbieder maakt het niet veel uit, want ze krijgen even veel geld. Misschien ziet een aantal ouders af van deze vorm van opvang.

Financieel effect

Het aandeel dat ouders moeten gaan betalen, als deze maatregel is ingevoerd, is 46% van de huidige kosten. Dat zou in totaal € 150.000 besparen. Rekening houdend met het gegeven, dat in een aantal gevallen een uitzondering gemaakt moet worden, wordt een lager bedrag als inkomst ingeboekt. Uitzonderingen kunnen van toepassing zijn in het kader van een te beperkt inkomen of het niet hebben van werk, maar dat men beoordeeld dat opvang wel zinvol is.

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
5.1	Ouders die hun kinderen naar een BSO ⁺ brengen zelf het opvang deel te laten betalen				
5.2	Mogelijke uitzonderingen indien ouders hun kind door voorstel 5.1 niet naar de BSO ⁺ brengen, maar die door zorgverleners wel noodzakelijk wordt gezien	100.000	100.000	100.000	100.000
Totaal					
Ouders te laten betalen voor opvang BSO⁺		100.000	100.000	100.000	100.000

Externe betrokkenheid

Het beleid moet worden aangepast, zodat andere BSO's ook voor BSO⁺ in aanmerking kunnen komen. Ook vanuit de inclusie gedachte dat kinderen zoveel mogelijk gewoon meedoen met andere kinderen. Voor de bestaande BSO⁺-aanbieder hoeft het niet heel veel te betekenen, omdat ze straks in principe hetzelfde bedrag per kind krijgen, maar dan een deel van de gemeente voor de zorg en van de ouders voor de opvang.

Voorstel 6:**Wmo: Beheersen kosten regiotaxi****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 6.1 Het verhogen van de kosten voor een Wmo-gebruiker van de regiotaxi naar een instaptarief van € 1,20 en prijs van € 1,20 per zone
- 6.2 Vervoer Houten verzoeken om zo snel mogelijk een derde elektrokar in te zetten
- 6.3 Het ondersteunen van het maatschappelijk initiatief om te starten met 'automaatjes'
- 6.4 Het koppelen van een Wmo-vervoersindicatie aan een budget, afhankelijk van de behoefte van de inwoner

Toelichting

De uitgave voor de regiotaxi beheersen door:

- a. gepaste kosten voor het gebruik van de Wmo vervoerspas
- b. vergroten aanbod van alternatieven
- c. strikter indiceren voor de Wmo vervoerspas

Hieronder worden een viertal voorstellen om dit te realiseren verder toegelicht.

- 6.1 De prijs van € 1,20 ligt boven de reguliere prijzen in het openbaar vervoer (OV). Het tarief is echter wel passend gezien het grotere reiscomfort en bevat ook een prikkel om daar waar mogelijk gebruik te maken van het OV of in het eigen netwerk vervoer te organiseren. Begin 2018 is het budget al verhoogd naar € 0,80 instaptarief en € 0,80 per zone. In 2018 zijn gemiddeld 2.500 ritten per maand gereden door de regiotaxi.
- 6.2 Vervoer Houten geeft aan dat zij ongeveer 8.000 ritten per jaar verzorgen met twee elektrokarren. Er van uitgaande dat een derde elektrokar vanaf begin 2020 volledig kan worden ingezet kunnen er dus circa 4.000 ritten extra worden verzorgd. Daarnaast wordt onderzocht hoe rolstoelvervoer eventueel aan deze alternatieve vervoersvorm kan worden gekoppeld.
- 6.3 ANWB 'automaatje' gaat uit van het koppelen van vrijwilligers met een auto aan inwoners die een vervoersbehoefte hebben. De ANWB ondersteunt met een planningsprogramma en foldermateriaal. Het is de bedoeling dat de gemeente de coördinator faciliteert. Ervaring in de gemeente Nieuwegein is dat na een jaar ongeveer 40 koppelingen per maand worden gemaakt. De pilot die in de regio plaatsvindt wordt goed gevolgd en er wordt gebruik gemaakt van de hierin opgedane ervaringen.
- 6.4 Een Wmo indicatie voor vervoer wordt verstrekt door het Sociaal Team Houten (STH). Er zijn meer dan 1.000 inwoners met een Wmo indicatie in Houten. Dat zijn inwoners die vanwege een psychische of fysieke beperking niet zelfstandig kunnen reizen. Een groot deel (circa 50%) maakt echter gebruik van het OV of regelt vervoer binnen het eigen netwerk. Op dit moment kan iedereen gebruik maken van hetzelfde aantal maximale kilometers met de regiotaxi. In dit voorstel wordt maatwerk geregeld waarbij rekening gehouden wordt met iemands persoonlijke behoefte aan vervoer. Alleen bij nieuwe indicaties kan een kilometerbudget worden opgenomen in het ondersteuningsplan. Dit voorstel is gebaseerd op circa 100 nieuwe indicaties per jaar.

Wmo vervoer is een wettelijke taak van de gemeente in het kader van de Wmo. Deze taak wordt onder andere ingevuld met de regiotaxi. In deze voorstellen wordt de toegang en het gebruik van de regiotaxi beperkt. Het gaat in Houten om ongeveer 1.000 mensen die hiervoor geïndiceerd zijn. Kern is dat mensen de mogelijkheid hebben om mee te kunnen doen. Je kunnen verplaatsen is hierbij essentieel. Binnen de wettelijke opdracht is beperkt mogelijk om in de toegang en het gebruik van de regiotaxi te sturen.

Maatschappelijk effect

Voor alle voorstellen geldt het risico op maatschappelijke onrust, omdat het inperken van de mogelijkheden van een zeer kwetsbare doelgroep nu eenmaal heel gevoelig ligt. Een kwart van de gebruikers van de regiotaxi is volkomen afhankelijk van een rolstoel en het overgrote deel is hoog bejaard.

Financieel effect

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
6.1	De kosten voor een Wmo-gebruiker van de regiotaxi te verhogen naar een instaptarief van € 1,20 en prijs van € 1,20 per zone			30.000	30.000
6.2	Vervoer Houten verzoeken om zo snel mogelijk een derde electrokar in te zetten			15.000	15.000
6.3	Het maatschappelijk initiatief om te starten met 'automaatjes' te ondersteunen			15.000	20.000
6.4	Wmo-vervoers indicatie te koppelen aan een budget, afhankelijk van de behoefte van de inwoner			7.000	15.000
Totaal					
Beheersen kosten regiotaxi		0	0	67.000	80.000

Externe betrokkenheid

Voor alle voorstellen geldt dat een goede en tijdige communicatie met betrokken van belang is.

Voorstel 7:**Jeugdhulp: Handhaven en verscherpen contracten****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:**

- 7.1 Toepassen budgetplafonds
- 7.2 Beheersmaatregelen die de instroom begeleiding beperken
- 7.3 Aanscherping van de inkoopcontracten Jeugdhulp 2020
- 7.4 Verscherpte handhaving van bestaande contracten

Toelichting

7.1 t/m 7.2 Deze twee deelvoorstellen zijn uitgewerkt op basis van adviezen uit het rapport 'Maatregelen op uitgaven jeugdhulp en Wmo' van het bureau Radar en de aanbevelingen van de VNG-visitatiecommissie Financiële beheersbaarheid sociaal domein. Deze beheersmaatregelen dienen regionaal in de Lekstroom geïmplementeerd te worden bij de aanscherping van de inkoopcontracten Jeugdhulp 2020 (zie 6.3) en middels verscherpte handhaving van de bestaande contracten (zie 6.4).

Voor 6.1 geldt dat het toepassen van budgetplafonds wordt doorvertaald als regionale aanpassing in de verlenging van de inkoopcontracten van 2020 tot de nieuwe inkoop van kracht is.

7.3 Aanscherping van de inkoopcontracten Jeugdhulp 2020:

- Afspraken aanscherpen over het tijdig declareren.
- Afspraken maken over tijdigheid van het indienen van VOT's (= verzoek om toewijzing, niet later dan 14 dagen na start zorg – anders wordt zorg niet vergoed).
- Afspraken over regie wanneer zorg door meerdere aanbieders tegelijkertijd: Verwachting is dat aanbieders zelf afspraken maken wanneer meerdere partijen betrokken zijn.
- Afspraken maken rond verlengingen met name bij GGZ door Medisch Specialisten.
- Overwegen wanneer behandeling langdurig nodig is.
- Maximeren van Behandeling Overig door Jeugd & Opvoedhulp aanbieders.
- Werken aan resultaten en op cliëntniveau.

7.4 Verscherpte handhaving van de bestaande contracten:

- Scherper controleren op tijdig indienen van declaraties en zo nodig partijen aanspreken en geld terughalen/inhouden.
- Steekproef aanbieders GGZ op juist inzetten verwijzing huisarts. Indien blijkt dat de huisarts onduidelijk aangeeft welk zorg nodig is hierover in gesprek gaan.
- Bij aanbieders die meer dan 10% groeien ten opzichte van vorig jaar analyse maken en in gesprek gaan.
- Afspraken maken over zorg bij meerdere aanbieders.
- Overwegen centrale controle bij Regionale Backoffice Lekstroom (RBL) van de aanmeldingen van zorgaanbieders met verwijzingen gecertificeerde instellingen (GI's).

Maatschappelijk effect

Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.

Financieel effect

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
7.1 t/m 7.4	Handhaving en verscherpen contracten	550.000	550.000	550.000	550.000
Totaal		550.000	550.000	550.000	550.000
Handhaven en verscherpen contracten					

Externe betrokkenheid

De gemeenten in de regio Lekstroom, de regionale taskforce Grip op Jeugd, de RBL (wat betreft de implementatie en alle gecontracteerde jeugdhulpaanbieders in de regio Lekstroom. Dit pakket wordt bij voorkeur met regionale instemming door de overige gemeenten in de gehele Lekstroom regio ingevoerd. Daarvoor is voldoende capaciteit bij RBL nodig.

Voorstel 8:**Wmo: Instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen****Gevraagd raadsbesluit:****In te stemmen met:****8.1 Aanscherpen en concretiseren van het Wmo-kader****Toelichting**

De gemeente heeft de verplichting zorg te dragen voor haar inwoners en hen de ondersteuning te bieden die zij nodig hebben om zelfredzaam te zijn en te kunnen meedoen in de samenleving. Juridisch gezien kan de zorg en ondersteuning voor bepaalde doelgroepen niet vooraf worden uitgesloten. Wel kan anders worden gekeken naar de inzet van ondersteuning en hulpmiddelen die de gemeente als maatwerkvoorziening inzet. De hele toegang van de Wmo ligt bij het Sociaal Team Houten (STH). Door kaders aan te scherpen wordt het STH handvaten gegeven om strakker te sturen op de duur en intensiteit van de indicaties.

De herziening van de leidende principes in de Sociale Koers 2019-2023, is aanleiding tot een aanscherping van het Wmo-kader en aanpassing van de Wmo-verordening en besluit. Hiermee worden ook de beleidsregels aangescherpt, die de zorgprofessional vervolgens een handelingskader/afwegingskader geeft voor indicatiestelling naar de Wmo-maatwerkvoorzieningen.

De huidige beleidsregels laten veel ruimte aan de individuele zorgprofessional en bieden beperkte handvaten om tot adequate éénduidige beoordeling te komen van de in te zetten maatwerkvoorziening Wmo. Verscherping van de beleidsregels geven de zorgprofessional een afwegingskader voor indicatie en herindicatie.

De verwachting is dat er hierdoor meer gekeken wordt naar alternatieve oplossingen, wat leidt tot minder inzet van de maatwerkvoorzieningen. Ook is de verwachting dat, door meer in te zetten op kortere indicaties en/of periodieke herindicaties, er tijdig lichtere (goedkopere) ondersteuning wordt ingezet of uitstroom mogelijk is.

Met kortere indicaties en/of periodieke herindicaties op het gebruik van begeleiding wordt nagegaan of de gestelde doelen worden behaald en of de inwoner naar een lichtere vorm van begeleiding kan, de verstrekte maatwerkvoorziening nog wel nodig heeft of dat inmiddels een (goedkopere) algemene voorziening passender is.

Maatschappelijk effect

Het kan zijn dat inwoners vinden dat er andere, of meer ondersteuning nodig is en hierover beklag doen of zelfs in bezwaar en beroep gaan.

Financieel effect

In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
8.1	Aanscherpen en concretiseren Wmo-kader	85.000	85.000	85.000	85.000
Totaal					
Instroom aanscherpen en afschalen uitstroom bevorderen		85.000	85.000	85.000	85.000

Externe betrokkenheid

- STH: dit betekent tijdelijk beperkte extra inspanning om het in het werkproces te verankeren. Uiteindelijk is de veronderstelling dat een verscherping van de beleidsregels tijd zal opleveren.
- Gecontracteerde aanbieders.

Overige ombuigingsvoorstellen

Voorstel 1:
Gevraagd raadsbesluit:

Beheer openbare ruimte
In te stemmen met:

- 1.1 Het verlagen van de storting in de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte
 1.2 Het anders faseren van de vervanging van de openbare verlichting

Toelichting	
1.1	In 2015 heeft de raad de kaders vastgesteld voor het groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte (verharding, openbare verlichting en speeltoestellen). In 2020 worden deze kaders geactualiseerd. Vooruitlopend hierop wordt nu voorgesteld om de financiële uitgangspunten hiervoor aan te scherpen, door de storting in de bestemmingsreserve beheer openbare ruimte te verlagen. Hierdoor ontstaat een nieuw financieel kader voor het uitvoeringsplan 2020 en het te actualiseren meerjarenonderhoudsplan 2021-2025 voor groot onderhoud en vervanging in de openbare ruimte. Bij de uitwerking van het meerjarenonderhoudsplan zal blijken of en zo ja in welke mate er sprake is van een verandering van de huidige beeldkwaliteitsniveaus. De besluitvorming hierover vindt plaats door de raad bij het vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan 2021-2025.
1.2	De huidige praktijk leert dat vervanging van de openbare verlichting vaak later plaatsvindt. Verlaging van het budget is op basis hiervan mogelijk. In juli 2021 moet opnieuw worden aanbesteed. Het aangepaste budget zal bij deze aanbesteding leidend zijn.

Maatschappelijk effect	indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
1.1 Het eventueel maatschappelijk effect is afhankelijk van raadsbesluit in 2020 over het meerjarenonderhoudsplan beheer openbare ruimte 2021-2025.	Nog niet bekend
1.2 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
1.1	Verlaging storting in bestemmingsreserve beheer openbare ruimte	125.000	125.000	125.000	125.000
1.2	Het anders faseren van de vervanging van de openbare verlichting	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal Beheer openbare ruimte		150.000	150.000	150.000	150.000

Randvoorwaarden voor invoering
Geen.

Voorstel 2:
Gevraagd raadsbesluit:

Beheer en onderhoud accommodaties

In te stemmen met:

- 2.1 Het verlagen van de storting in de voorziening beheer en onderhoud accommodaties
- 2.2 De verkoop van de wijkpost De Plantage
- 2.3 De verkoop van de wijkpost De Vlinder

Toelichting	
2.1	In 2015 heeft de raad het meerjarenonderhoudsplan voor beheer en onderhoud accommodaties (welzijns- en sportaccommodaties, gemeentelijke gebouwen en sociaal culturele centra) vastgesteld. In 2020 wordt dit meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Vooruitlopend hierop wordt nu voorgesteld om de financiële uitgangspunten hiervoor aan te scherpen door de storting in de voorziening voor beheer en onderhoud accommodaties te verlagen. Hierdoor ontstaat een nieuw financieel kader voor het uitvoeringsplan 2020 en het te actualiseren meerjarenonderhoudsplan 2021-2025. Bij de uitwerking van het meerjarenonderhoudsplan 2021-2025 zal blijken of en zo ja in welke mate er sprake is van een verandering van de huidige onderhoudsniveaus en eventuele duurzaamheidsambities. De besluitvorming hierover vindt plaats door de raad bij het vaststellen van het meerjarenonderhoudsplan 2021-2025.
2.2	De wijkpost De Plantage heeft zijn oorspronkelijke functie verloren en wordt nu marktconform verhuurd aan een particulier die hier sportlessen verzorgd. Omdat deze wijkpost geen onderdeel is van te ontwikkelen gebiedsvisies wordt voorgesteld deze in 2020 te verkopen.
2.3	De wijkpost De Vlinder heeft zijn oorspronkelijke functie verloren en wordt nu verhuurd aan een kinderdagopvang organisatie. Omdat deze wijkpost geen onderdeel is van te ontwikkelen gebiedsvisies wordt voorgesteld deze in 2020 te verkopen.

Maatschappelijk effect	Indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
2.1 Het eventueel maatschappelijk effect is afhankelijk van raadsbesluit in 2020 over het meerjarenonderhoudsplan voor beheer en onderhoud accommodaties 2021-2025.	Nog niet bekend
2.2 De particuliere huurder moet, indien hij het pand niet wil kopen, een alternatieve locatie zoeken. Mogelijk dat deze dan buiten Houten gaat zoeken.	
2.3 De kinderdagopvang organisatie moet, indien zij het pand niet wil kopen, een alternatieve locatie zoeken. Voor de inwoners die nu gebruik maken van deze kinderdagopvang heeft dit (beperkte) gevolgen.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
2.1	Verlagen van de storting in de voorziening beheer en onderhoud accommodaties	100.000	100.000	100.000	100.000
2.2	Vrijval exploitatielasten door verkoop wijkpost De Plantage		5.000	5.000	5.000
2.3	Vrijval exploitatielasten door verkoop wijkpost De Vlinder		6.000	6.000	6.000
Totaal Beheer en onderhoud accommodaties		100.000	111.000	111.000	111.000

Randvoorwaarden voor invoering	
-	2.2 t/m 2.3: tijdige communicatie over het voornemen tot verkoop van de wijkpost met de huidige gebruikers.

Voorstel 3:
Gevraagd raadsbesluit:

Uitgaande subsidies

In te stemmen met:

- 3.1 Het in 2020 niet indexeren van het prijsgevoelige gedeelte van te verstrekken subsidies
- 3.2 Het laten vrijvallen van de nog niet bestemde ruimte binnen het subsidieplafond
- 3.3 Het verlagen van de subsidie aan Ons Fonds
- 3.4 Het verlagen van het Initiatievenbudget

Toelichting	
3.1	Op basis van de begrotingsrichtlijnen 2020 worden de te verstrekken subsidies met 1,4% geïndexeerd. Uitzondering hierop zijn te verstrekken subsidies waar een substantiële looncomponent onderdeel van is. In die gevallen wordt de indexering opgesplitst in een prijs- en looncomponent. Dit voorstel betreft het in 2020 niet indexeren van de prijscomponent voor alle uitgaande subsidies.
3.2	Binnen het jaarlijks door de raad vast te stellen subsidieplafond is altijd sprake van een nog niet bestemd gedeelte. Voorgesteld wordt dit bedrag vrij te laten vallen. Hierdoor wordt het subsidieplafond feitelijk verlaagd.
3.3	Door een bijdrage van Ons Fonds aan initiatieven ontstaat er reuring en ontmoeting in de wijken. Het samen organiseren van leuke dingen verbindt mensen op een positieve manier. De ervaring leert dat jaarlijks niet het gehele beschikbare subsidiebudget wordt uitgegeven. Daarom wordt voorgesteld het beschikbare budget te verlagen van € 48.000 naar € 40.000.
3.4	Het Initiatievenbudget (€ 100.000) is bedoeld om snel te kunnen handelen als daar aanleiding voor is. Te denken valt aan het ondersteunen/faciliteren van goede initiatieven uit de samenleving of bijvoorbeeld om snel te kunnen handelen bij knelpunten in de verschillende wijken. Daarnaast wordt het budget ingezet voor experimenten, second opinion en pilots. Geconstateerd kan worden dat hier sprake is van een overlap in relatie tot Ons Fonds en activiteiten die Van Houten & Co, als welzijnsorganisatie, organiseert. Bijvoorbeeld ontmoetingsmomenten waardoor de sociale cohesie wordt versterkt. Gezien het bovenstaande wordt voorgesteld het Initiatievenbudget te verlagen tot € 50.000.

Maatschappelijk effect	Indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
3.1 Mogelijk vermindering van het aantal maatschappelijke activiteiten en/of initiatieven.	
3.2 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	
3.3 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	
3.4 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
bedragen in euro's					
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
3.1	Het in 2020 niet indexeren van het prijsgevoelige gedeelte van te verstrekken subsidies	35.000	35.000	35.000	35.000
3.2	Vrijval van de nog niet bestemde ruimte binnen het subsidieplafond	16.000	16.000	16.000	16.000
3.3	Verlagen van de subsidie aan Ons Fonds	8.000	8.000	8.000	8.000
3.4	Verminderen van het Initiatievenbudget	50.000	50.000	50.000	50.000
Totaal Uitgaande subsidies		109.000	109.000	109.000	109.000

Randvoorwaarden voor invoering
3.1: tijdige communicatie naar alle subsidienten.

Voorstel 4:
Gevraagd raadsbesluit:

Lokale belastingen en heffingen

In te stemmen met:

- 4.1 Het verhogen van het tarief toeristenbelasting
- 4.2 Het verhogen van het tarief evenementenvergunning
- 4.3 Het verhogen van het tarief AVOI
- 4.4 Het verhogen van het tarief begraven (lijkbezorgingsrechten)
- 4.5 Het verhogen van het tarief thuisbezorgen reis- en rijdocumenten
- 4.6 Het begroten van de inkomsten voor ruimtelijke initiatieven particulieren

Toelichting	
4.1	De toeristenbelasting is in de gemeente Houten een percentage van de vergoeding die ter zake van het houden van verblijf met overnachten in rekening wordt gebracht. Het percentage bij de gemeente Houten is momenteel 4%. Het voorstel is om dit percentage met 1,6% te verhogen naar 5,6%. Hiermee blijven we onder de 6% die de gemeente Utrecht hanteert.
4.2	De kostendekkendheid van evenementenvergunningen is op dit moment 27,6%. Het voorstel is om de kostendekkendheid te verhogen naar 50%. Op deze manier neemt de gemeente de helft van de kosten, die door de gemeente gemaakt worden om een evenement mogelijk te maken, voor haar rekening.
4.3	Op grond van de AVOI (algemene verordening ondergrondse infrastructuur) worden jaarlijks graafvergunningen afgegeven aan nutsbedrijven, die willen graven in de openbare ruimte. De gemeentelijke kosten die hiermee gemoeid zijn (opname, toezicht en oplevering van werken waar de gemeente geen opdrachtgever is) worden momenteel niet volledig gedekt vanuit de legesinkomsten. Het voorstel is om het tarief te verhogen van € 51,50 naar € 65,00. Hiermee wordt het tarief meer kostendekkend.
4.4	De beheerkosten van het groen van de begraafplaatsen worden nu uit de algemene middelen voor groenonderhoud betaald. Het is meer logisch om deze taak en bijbehorende kosten te betrekken bij het bepalen van de tarieven voor begraven. Vanuit dat oogpunt is het voorstel om de tarieven, voor nieuwe gevallen, voor begraven (lijkbezorgingsrechten) hiermee te verhogen.
4.5	Sinds november 2016 bestaat er de mogelijkheid om reis- en rijdocumenten thuis te laten bezorgen, tegen een deel van de werkelijke bezorgkosten. Het voorstel is om de bezorgkosten vanaf 2020 volledig door te berekenen aan de klant. De eigen bijdrage komt daarmee op € 13,65 (was € 4,95).
4.6	Op basis van de Wet ruimtelijke ordening is de gemeente verplicht om bij ruimtelijke initiatieven van particulieren, kosten in rekening te brengen voor de benodigde ambtelijke inzet (nota Kostenverhaal). De inkomsten hiervan zijn tot op heden niet begroot omdat nog onduidelijk was om welke bedragen dit zou gaan. Op basis van de eerste ervaring wordt nu voorgesteld om hiervoor een bedrag te begroten. Hierdoor leggen we niet langer geld toe op deze ruimtelijke initiatieven.

Maatschappelijk effect	indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
4.1 Omdat er een percentage wordt gehanteerd, in plaats van een vast bedrag per overnachting, heeft deze verhoging vooral effect op de (zakelijke) hotelovernachtingen. Omdat er bij B&B's en campings doorgaans sprake is van een lagere basisprijs per overnachting, heeft deze verhoging daar een beperkt effect.	
4.2 Mogelijk dat minder evenementen worden georganiseerd door een duurdere vergunning.	
4.3 t/m 4.6 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
4.1	Verhogen tarief toeristenbelasting	64.000	64.000	64.000	64.000
4.2	Verhogen tarief evenementenvergunning	14.000	14.000	14.000	14.000
4.3	Verhogen tarief AVOI	10.000	10.000	10.000	10.000
4.4	Verhogen tarief begraven (lijkbezorgingsrechten)	14.000	14.000	14.000	14.000
4.5	Verhogen tarief thuisbezorgen documenten	12.000	12.000	12.000	12.000
4.6	Begroten inkomsten ruimtelijke initiatievenparticulieren	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal Lokale belastingen en heffingen		134.000	134.000	134.000	134.000
Randvoorwaarden voor invoering					
- 4.1 t/m 4.6: de legesverordening 2020 moet hierop worden aangepast.					

Voorstel 5:
Gevraagd raadsbesluit:

Dienstverlening
In te stemmen met:

- 5.1 Het stroomlijnen van de gemeentelijke informatievoorziening via de gemeentepagina in het Houtens Nieuws
- 5.2 Het beperken van de avondopenstelling van het gemeentehuis voor vergaderingen en bijeenkomsten
- 5.3 Het doorrekenen van een marktconforme huur (vergader)ruimte aan derden

Toelichting	
5.1	Gemeenten zijn verplicht hun regelgeving en officiële bekendmakingen te publiceren. Met ingang van de 2 ^e helft van 2019 gaat de gemeente hiervoor gebruik maken van de landelijke publicatievoorziening DROP (Decentrale Regelgeving en Officiële Publicaties). Vanaf 1 januari 2021 zijn alle overheden wettelijk verplicht om alle officiële bekendmakingen hierin te publiceren. Met in gebruik name van DROP kan deze publicatie van officiële bekendmakingen via het Houtens Nieuws halverwege 2020 worden stopgezet. De gemeente Houten publiceert voorsnog via de gemeentepagina in het Houtens Nieuws. Naast de officiële publicaties publiceert de gemeente ook andere informatie via de gemeentepagina van het Houtens Nieuws. Dit betreft informatie over zeer diverse onderwerpen, zoals verkiezingen, evenementen, bouwwerkzaamheden of afvalinzameling. Het voorstel is om de gemeentelijk (officiële en algemene) informatievoorziening verder te stroomlijnen, waardoor de kosten kunnen worden verminderd.
5.2	Voor avondvergadering en -bijeenkomsten is het gemeentehuis altijd geopend op maandag-, dinsdag-, woensdag- en regelmatig op donderdagavond. Het voorstel is om de avondopenstelling van het vergadercentrum op donderdag te schrappen.
5.3	Door de gunstige ligging van Houten en de goede verbinding met vooral openbaar vervoer, is het gemeentehuis van Houten een gewilde locatie voor andere instellingen om vergaderingen te houden. Tot worden deze ruimte(s) kosteloos ter beschikking gesteld. Het voorstel is om een marktconforme vergoeding te vragen bij verhuur van een ruimte aan derden, waar geen sprake is van betrokkenheid van een ambtenaar of bestuurder van de gemeente Houten.

Maatschappelijk effect	indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
5.1 Bij een verder digitaal publiceren van bekendmakingen en algemene informatie wordt een deel van de Houtense bevolking (dat geen toegang heeft tot het internet) mogelijk niet bereikt. Bij het stroomlijnen van de informatievoorziening zal hier rekening mee moeten worden gehouden.	
5.2 t/m 5.3 Er is geen sprake van een maatschappelijk effect.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
5.1	Stroomlijnen gemeentelijke informatievoorziening via gemeentepagina in Houtens Nieuws	20.000	20.000	20.000	20.000
5.2	Beperken van avondopenstelling vergadercentrum gemeentehuis	5.000	5.000	5.000	5.000
5.3	Doorrekenen marktconforme huur (vergader)ruimte aan derden	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal Dienstverlening		27.000	27.000	27.000	27.000

Randvoorwaarden voor invoering	
-	5.1: aandacht blijven houden voor de communicatie richting inwoners die geen toegang hebben tot internet. In het algemeen geldt dat andere middelen nog bewuster moeten worden ingezet, om inwoners te bereiken met algemene berichtgeving (www.houten.nl , Facebook, Twitter, persoonlijke post of mail).
-	5.2 t/m 5.3: hierbij volstaat een goede communicatie richting betrokkenen.

Voorstel 6:
Gevraagd raadsbesluit:

Organisatie

In te stemmen met:

- 6.1 Het verlagen van het opleidingsbudget
- 6.2 Het verlagen van het budget Arbo & Verzuim
- 6.3 Het verminderen van de uitgifte van gratis fruit
- 6.4 Het stopzetten van de gezonde weekaanbieding
- 6.5 Het stopzetten van het verstrekken van lunches

Toelichting	
6.1	Investeren in de ontwikkeling van de medewerkers is en blijft heel belangrijk. Zo houden we de dienstverlening naar onze inwoners op peil en blijven we tegelijkertijd een aantrekkelijke werkgever. Ons budget voor ontwikkeling en opleiding valt, in vergelijking met andere gemeenten, gemiddeld iets hoger uit. Bijstellen naar het landelijk gemiddelde is vanuit dat perspectief mogelijk. Het voorstel is om het budget voor ontwikkeling en opleiding terug te brengen van 2% naar 1,8% van de totale loonsom (gelijk aan landelijk gemiddelde).
6.2	Via het budget voor Arbo & Verzuim wordt uitvoering gegeven aan de Arbowet. Preventief beleid wordt uitgevoerd ten dienste van het welzijn van de medewerkers en ter voorkoming van verzuim. Het voorstel is om het budget terug te brengen van 0,7% naar 0,6% van de totale loonsom.
6.3	De organisatie stimuleert de medewerkers om gezond te leven (voeding en beweging), vanuit de gedachte dat daardoor ook de duurzame inzetbaarheid voor de organisatie wordt vergroot (vitale medewerker). In dat kader wordt aan medewerkers dagelijks gratis fruit ter beschikking gesteld. Voorgesteld wordt om dit te handhaven, maar het budget te halveren en daarbij te kiezen voor een versoberde uitvoering.
6.4	De organisatie stimuleert de medewerkers om gezond te leven (voeding en beweging), vanuit de gedachte dat daardoor ook de duurzame inzetbaarheid voor de organisatie wordt vergroot (vitale medewerker). In dat kader wordt de gezonde weekaanbieding in het bedrijfsrestaurant gesubsidieerd. Het voorstel is om dit stop te zetten.
6.5	Als vergaderingen worden gepland tijdens lunchtijd, is er de mogelijkheid om een lunch te laten verzorgen. Het voorstel is om deze mogelijkheid te laten vervallen. Op deze manier wordt ook gestimuleerd om werken en lunches te scheiden, omdat dit gezonder is.

Maatschappelijk effect	indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
Er is bij deze voorstellen geen sprake van een maatschappelijk effect. Gezien vanuit het perspectief van de inwoners, bedrijven en/of instellingen. Deze besluiten hebben mogelijk wel impact op de organisatie. Bijvoorbeeld op de beleefde waardering en verbinding van medewerkers en flexibiliteit in investeringsruimte / preventiebeleid voor medewerkers.	

Financieel effect					
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.					
		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
6.1	Verlagen opleidingsbudget	40.000	40.000	40.000	40.000
6.2	Verlagen budget Arbo & Verzuim	20.000	20.000	20.000	20.000
6.3	Verminderen uitgifte gratis fruit	5.000	5.000	5.000	5.000
6.4	Stopzetten gezonde weekaanbieding	5.000	5.000	5.000	5.000
6.5	Stopzetten verstrekken lunches	3.000	3.000	3.000	3.000
Totaal Organisatie		73.000	73.000	73.000	73.000

Randvoorwaarden voor invoering	
- 6.1 en 6.2: de ondernemingsraad informeren over deze matregelen.	
- 6.3 t/m 6.5: een goede communicatie richting betrokken medewerkers is van belang.	

**Voorstel 7:
Gevraagd raadsbesluit:**

**Overige budgetaanpassingen
In te stemmen met:**

- 7.1 Het laten vrijvallen van nog niet structureel ingezet budget voor nieuw beleid uit de begroting 2018
- 7.2 Het verhogen van het budget inkomsten rijbewijzen en reisdocumenten
- 7.3 Het verhogen van het budget huurgelden bedrijfsterreinen en kantoorlocaties
- 7.4 Het opzeggen van de glasverzekering voor alle panden van de gemeente, met uitzondering van het fietstransferium en de sportkantine van de Kruisboog (FC Delta Sports)
- 7.5 Het verhogen van het budget inkomsten bouwleges
- 7.6 Het niet meer jaarlijks storten in de bestemmingsreserve Archeologie
- 7.7 Het verlagen van het budget Citymarketing
- 7.8 Het aframen van het centrale budget huur externe locaties
- 7.9 Het afschaffen van het budget voor verkeersveiligheidsprojecten *(noodzakelijke aanpassingen in de buitenruimte voor de verkeersveiligheid vinden wel gewoon doorgang)*

Toelichting	
7.1	Bij de behandeling van de begroting 2018 is een gedeelte (€ 30.000) van de middelen voor nieuw beleid nog niet structureel ingevuld. In lijn met de eerder bij de perspectiefnota 2020 afgeraamde budgetten ≤ € 75.000, waar de afgelopen jaren sprake was van onderuitputting, past het voorstel om dit budget vrij te laten vallen.
7.2	Er worden de laatste jaren door verlies van documenten structureel meer documenten aangevraagd. Daarnaast komen er per jaar ongeveer 500 jeugdige inwoners bij die om verschillende redenen een identiteitsbewijs nodig hebben. Daarom wordt voorgesteld het budget inkomsten rijbewijzen en reisdocumenten te verhogen.
7.3	Er is een aantal nieuwe contracten met benzine-exploitanten afgesloten, die gebruik maken van gemeentegrond. In deze contracten zijn afspraken gemaakt over vaste en variabele huurvergoedingen. Op basis hiervan kan het budget van huurgelden bedrijfsterreinen en locaties naar boven worden bijgesteld.
7.4	Het aantal claims, dat de laatste jaren is ingediend, is minimaal. Hierdoor was er in deze jaren zelfs (achteraf) sprake van een premiekorting. Op basis van deze ontwikkeling wordt voorgesteld om voor glasschades het financieel risico voor eigen rekening te nemen.
7.5	De afgelopen jaren is gebleken dat de inkomsten uit bouwleges hoger zijn dan geraamd. Belangrijkste oorzaak hiervoor is de economische groei en een gestage bouwstroom (woningen en bedrijven). De verwachting is dat deze trend zich de komende jaren voortzet.
7.6	De afgelopen jaren is er geen beroep op deze bestemmingsreserve gedaan. De stand van deze reserve per 31 december 2018 is € 158.745. Jaarlijks wordt er aan deze reserve € 15.000 toegevoegd. Archeologische projecten (vaak wettelijk verplicht) zijn echter vaak gekoppeld aan grondexploitaties en soms worden hiervoor ook middelen door medeoverheden en/of particuliere bedrijven beschikbaar gesteld. Op grond hiervan wordt voorgesteld te stoppen met verdere stortingen in deze bestemmingsreserve.
7.7	Het budget voor Citymarketing wordt voornamelijk ingezet voor cofinanciering van projecten in het kader van promotie/citymarketing. Ook aan andere projecten zoals Houten on Stage is de afgelopen jaren vanuit dit budget een bijdrage geleverd. Vanuit de oorspronkelijke bedoeling van dit budget is er echter sprake van een onderbesteding. Daarom wordt voorgesteld dit budget (€ 25.000) met € 15.000 te verlagen.
7.8	Ondanks dat er binnen het gemeentehuis voldoende ruimte beschikbaar is, kunnen er overwegingen zijn om vergaderingen of bijeenkomsten buiten het gemeentehuis te laten plaatsvinden. De afspraak is dat de organisator zelf het budget regelt dat hiervoor nodig is. Het centrale budget, dat nu nog beschikbaar is voor huur van externe locaties, kan daarmee komen te vervallen.
7.9	Er zijn op dit moment geen concrete plannen voor verkeersveiligheidsprojecten. Daarom wordt voorgesteld het beschikbare budget te laten vervallen. Hierbij dient te worden aangemerkt dat noodzakelijke aanpassingen in de buitenruimte voor de verkeersveiligheid wel gewoon doorgaan.

Maatschappelijk effect	indicatie
Hieronder wordt het maatschappelijk effect van het voorstel of deelvoorstellen beschreven. In de kolom ernaast is een indicatie van het maatschappelijk effect opgenomen waarbij: - blanco = nog niet bekend - groen = laag/geen - oranje = gemiddeld - rood = hoog	
7.1 t/m 7.9 Er geen sprake is van een maatschappelijk effect.	

Financieel effect
In de tabel hieronder is het financieel effect per (deel)voorstel weergegeven.

		bedragen in euro's			
Nr.	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
7.1	Vrijval budget nog niet ingevuld nieuw beleid	30.000	30.000	30.000	30.000
7.2	Verhogen budget inkomsten rijbewijzen en reisdocumenten	22.000	22.000	22.000	22.000
7.3	Verhogen budget huurgelden bedrijfsterreinen en kantoorlocaties	50.000	50.000	50.000	50.000
7.4	Opzeggen glasverzekeringen voor alle panden van de gemeente, met uitzondering van het fietstransferium en de sportkantine van de Kruisboog (FC Delta Sports)	14.000	14.000	14.000	14.000
7.5	Verhogen budget inkomsten bouwleges	50.000	50.000	50.000	50.000
7.6	Stoppen met de storting in de bestemmingsreserve Archeologie	15.000	15.000	15.000	15.000
7.7	Verlagen budget Citymarketing	15.000	15.000	15.000	15.000
7.8	Aframen centraal budget huur externe locaties	3.000	3.000	3.000	3.000
7.9	Afschaffen budget voor verkeersveiligheidsprojecten	10.000	10.000	10.000	10.000
Totaal Overige budgetaanpassingen		209.000	209.000	209.000	209.000

Randvoorwaarden voor invoering	
-	7.4 Glasverzekeringen moeten tijdig worden opgezegd om het budget al per 2020 te kunnen aanpassen.

Paragraaf Verbonden partijen en U10

Inleiding

Deze paragraaf gaat over verbonden partijen. Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. De gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. Dit kan bijvoorbeeld door uitvoering in eigen hand of de uitvoering met een aantal andere gemeenten of partijen gezamenlijk in onder andere gemeenschappelijke regelingen. Het gaat dus om derde partijen, waarin de gemeente zeggenschap heeft door vertegenwoordiging in het bestuur en/of stemrecht en waaraan voor de gemeente een financieel risico is verbonden, als die partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt. Het ontstaan van verbonden partijen komt altijd voort uit het publieke belang.

Het is voor de raad van belang dat de relatie tussen de verbonden partij en het publieke belang, zoals weergegeven in de programma's op hoofdlijnen, wordt aangegeven. Daaruit moet blijken dat de doelstellingen van de verbonden partijen nog steeds corresponderen met die van de gemeente en dat de doelstellingen van de gemeente via de verbonden partijen gerealiseerd worden of kunnen worden. Daarbij hoort ook het inzichtelijk maken en houden van het budgettaire beslag en de financiële risico's voor de gemeente die voortvloeien uit de participatie met de verbonden partij. Het beleid is gericht op een volledige en tijdige informatievoorziening en beheersing met betrekking tot de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen bij verbonden partijen.

Deze paragraaf geeft inzicht in:

- De visie op verbonden partijen, in relatie tot de doelstellingen van de gemeente Houten;
- De ontwikkelingen en beleidsvoornemens over de verbonden partij;
- Het bestuurlijk en financieel belang in de verbonden partij.

De aan de gemeente Houten verbonden partijen zijn te onderscheiden in drie hoofdvormen:

- Gemeenschappelijke regelingen;
- Vennootschap (BV, NV);
- Overige samenwerkingsverbanden.

Gemeenschappelijke regelingen

GGD Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Doel	Voor de inwoners van regio Utrecht en toekomstige generaties werkt de GGDrU - samen met anderen - aan een samenleving die gericht is op gezond en veilig leven, waarin iedereen uitgenodigd wordt om mee te doen en gezonde keuzes te maken en waarin gezondheidsbedreigingen alert gesignaleerd worden. De GGDrU is belast met de uitvoering van de wettelijke taken op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De belangrijkste taak van de regionale gezondheidsdienst is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). De GGDrU voert voor Houten enkele wettelijke taken uit, zoals Jeugdgezondheidszorg (JGZ, 0-18 jaar), infectieziektebestrijding, tbc-bestrijding, medische milieukundige zorg, technische hygiëne-zorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties en het Rijksvaccinatieprogramma.
Programma	Samen leven
Deelnemende partijen	26 gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Zeist.

Openbaar belang dat wordt behartigd	De GGDrU levert een bijdrage aan het deelprogramma Sport en gezondheid uit de begroting. Hierin richt het product gezondheidszorg zich enerzijds op het ondersteunen van kwetsbare mensen, anderzijds op het voorkomen van problemen door gerichte preventie. Het deelprogramma sluit aan bij één van de hoofddoelen van de Wmo zoals dit in het visie-document is geformuleerd: inwoners zijn in staat, door ondersteuning en begeleiding, zo volledig mogelijk en zo zelfstandig mogelijk, deel te nemen aan de maatschappij. De verschillende transities hebben ertoe geleid dat gemeenten meer taken en bevoegdheden hebben gekregen als het gaat om de zorg voor kwetsbare burgers. Gelet op bezuinigingen, de transities en het beroep op eigen verantwoordelijkheid, is investeren in preventie, waarbij inwoners zo lang mogelijk gezond en zelfstandig thuis kunnen (blijven) wonen noodzakelijk. Op basis van onderzoek van GGDrU richt Houten zich op de thema's psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen en preventie ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen. Veel informatie is te vinden in de gezondheidsatlas www.ggdatlas.nl .
Belang van Houten	Onderdeel uitmaken van de verbonden partij GGDrU levert Houten voordelen op het gebied van (financieel) risicospreiding, bestuurlijke kracht en effectiviteit, kennis en expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeenten hun beleid kunnen richten.
Afspraken met de andere deelnemers	Houten is 1 van de 26 gemeenten die de openbare gezondheidszorg afnemen bij de GGDrU. Dit vraagt in de praktijk om afstemming met andere gemeenten op zowel bestuurlijk als ambtelijk niveau, om, waar nodig, gezamenlijke ambities en/of zienswijzen te kunnen aangeven bij de GGDrU als opdrachtgever.
Ontwikkelingen 2020	• GGDrU zet vanaf 2020 in op de eisen voortvloeiend uit de Wet Digitale Overheid zoals voldoen aan standaarden voor elektronisch verkeer, regels over informatieveiligheid en over de toegang van burgers tot online dienstverlening. • GGDrU introduceert in 2020 het ouderportaal, waarmee dienstverlening beter wordt afgestemd op behoeften van ouders, kinderen en jongeren in de regio Utrecht.
Beleidsvoornemens 2020	Naast de reguliere taakuitvoering van de GGDrU, zijn specifieke (beleids)voornemens voor 2020: • Voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet (met daarbij vanuit GGDrU bijzondere aandacht op verankering van het thema 'gezonde leefomgeving') • Herijking van de uitvoering van het WMO-toezicht
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de GGDrU bestaat uit het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Tot het bestuur van de GGDrU behoren ook bestuurscommissies en de adviescommissie 'Financiën en Bedrijfsvoering'. De gemeente Houten is vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en in de bestuurscommissie met 1 zetel en 3 stemmen. Het college van B & W heeft besloten voor beide gremia de portefeuillehouder gezondheidsbeleid af te vaardigen. Daarnaast zijn er regionale adviescommissies. De gemeenten in Lekstroom hebben besloten om het bestuurlijk platform van het sociaal domein hiervoor te benutten.
Financieel belang 2020	In de begroting 2020-0 heeft de GGDrU voor Houten het volgende opgenomen (totaal € 1.889.098): Basistaken: € 353.677 Intensivering basistaken: € 2.869 Basistaken – plus : € 1.387.969 Maatwerk: € 144.583
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 2.755.522 Einde boekjaar: € 3.517.266
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 11.822.885 Einde boekjaar: € 13.154.917
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 762.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 1.218.565

Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: Saldo van baten en lasten -/- € 512.200 Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 0 2020: Saldo van baten en lasten -/- € 336.000 Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 0
Risico's	GGDrU moet de basis (verder) op orde krijgen. Daarom moet en wil GGDrU investeren in de periode van 2017-2021. Het uitgangspunt is daarbij de ombuigingen binnen de bestaande financiële kaders van GGDrU op te lossen, zonder ophoging van de inwonerbijdrage, tenzij het niet anders kan. Dit is een grote opgave, maar deze ligt wel in lijn met wat gemeenten graag willen: een GGD die niet te duur is, die investeert op de inhoud van het werk en binnen de eigen begroting zoekt naar oplossingen voor de nodige investeringen. Het is scherp aan de wind varen.
Overige relevante gegevens	-

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Doel	De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU doet dit door de organisatie en de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen.
Programma	Duurzame leefomgeving
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang dat wordt behartigd	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door inzameling en verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden, worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Belang van Houten	De gemeente Houten levert zelf kennis aan de aangesloten gemeenten, maar profiteert ook van de kennis die de andere gemeenten inbrengen. Door het gezamenlijk aanbesteden van de grote stromen gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, profiteren alle gemeenten van de besparing op de aanbestedingskosten en op de veelal gunstigere tarieven die worden geboden als het om grote hoeveelheden afval gaat.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Alle gemeenten hebben belang dat het transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen goed geregeld is. Alle gemeenten profiteren mee van de lagere aanbestedingskosten door het gezamenlijk aan te besteden en profiteren mee van de veelal lagere prijzen die worden geboden als er grote hoeveelheden afval voor langere termijn ter verwerking worden aangeboden.
Afspraken met andere deelnemers	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen 2020	De contracten voor de overslag en het verwerken van restafval en GFT lopen eind 2020 af. In 2019 wordt hiervoor een Europese aanbesteding gehouden. Naar verwachting zullen eind 2019, begin 2020 nieuwe contracten worden afgesloten. Waarschijnlijk zullen de nieuwe prijzen hoger zijn. Die hebben pas gevolgen in 2021 en de daarop volgende jaren. In 2019 onderhandelen de VNG, de rijksoverheid en de verpakkingindustrie over de Raamovereenkomst verpakkingen 2013-2022. Er bestaat een gerede kans dat gemeenten de mogelijkheid wordt geboden om de verwerking van de ingezamelde verpakkingen en de afzet van het gerecyclede materiaal over te laten aan de verpakkingindustrie. Als gemeenten gebruik zouden maken van die mogelijkheid, dan hoeft de AVU de verwerking en afzet van PMD niet meer voor de gemeenten te regelen.
Beleidsvoornemens 2020	De AVU is met Circulus Berkel en ROVA onder de naam CirkelWaarde een samenwerking gestart om nog meer schaalvoordeel proberen te behalen bij aanbestedingen en om nieuwe verwerkingsmethoden voor huishoudelijke afvalstoffen te onderzoeken en ontwikkelen. Zie:

	https://www.rova.nl/inwoners/nieuws/1910629/in-cirkelwaarde-maken-we-werk-van-circulaire-economie
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur bestaat uit twee leden uit de gemeente Utrecht, te benoemen door de gemeenteraad en één deelnemer per overige gemeente. De portefeuillehouder Duurzaamheid is namens de gemeente Houten lid van het algemeen bestuur van de AVU.
Financieel belang 2020	De bijdragen van de gemeenten worden hoofdzakelijk bepaald door het aantal ton afval dat via de AVU (contracten) wordt aangeboden bij de verwerkers. De Houtense bijdrage voor 2020 is geraamd op € 1.428.241 bij 49.974 inwoners, oftewel ofwel € 28,58 per inwoner. Dat is een stijging van 17% ten opzichte van de bijdrage in 2019. Die stijging wordt veroorzaakt door een nieuwe verhoging van de verbrandingsbelasting, plus de hogere kosten voor het verwerken van PMD. De kosten daarvan stijgen omdat er in Nederland meer vervuiling in het PMD wordt aangetroffen (vervuiling moet alsnog verbrand worden) en omdat er te weinig afname is van gerecycled materiaal.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 539.283 Einde boekjaar: € 648.556
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 14.911.578 Einde boekjaar: € 13.844.156
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten voor belasting: € 152.772 Gerealiseerd resultaat € 77.366
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: € 0 2020: € 0.
Risico's	Statutair is vastgelegd dat de AVU zelf geen bestemmingsreserve of voorzieningen opbouwt. De nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing is in 2015 door het Algemeen Bestuur van de AVU vastgesteld. De belangrijkste conclusie die uit deze nota kan worden getrokken is dat een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van met name het huishoudelijk en het grof huishoudelijk restafval en het gft-afval kan leiden tot de kortdurende inzet van extra financiële middelen. De kans hierop wordt echter zeer klein ingeschat, daarom wordt bij de AVU geen weerstandsvermogen aangehouden (zie echter "Overige relevante gegevens"). De nota wordt eens per 5 jaar geactualiseerd en opnieuw vastgesteld. Kosten en opbrengsten worden één op één doorberekend aan deelnemende gemeenten. Als deelnemende gemeenten zelf een mogelijk financieel risico willen opnemen in de risicoparaagraaf van hun begroting kan een bedrag worden aangehouden van € 17 / ton huishoudelijk restafval. Voor Houten zou dat gaan om een bedrag van ca. € 131.000. Omdat de verwerkingscontracten langlopende contracten zijn met een bekende indexering, kunnen tarieven eigenlijk geen onverwachte tegenvallers opleveren. Wel kunnen tegenvallers ontstaan door nieuw Rijksbeleid, met name op belastinggebied, zoals onlangs is gebeurd met een verhoging van de verbrandingsbelasting, die door de AVU via een begrotingswijziging aan de gemeenten is doorgerekend.
Overige relevante gegevens	De kans op een discontinuïteit in de afvoer en de verwerking van huishoudelijk werd zeer klein ingeschat. Bij het opstellen van deze paragraaf over de AVU was echter niet bekend geworden dat een grote verwerkingsinstallatie (AEB in Amsterdam) gedeeltelijk gesloten werd en mogelijk failliet zou gaan. De gevolgen daarvan waren bij het opstellen van deze paragraaf nog niet bekend.

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het recreatieschap Stichtse Groenlanden is belast met de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de diverse dagrecreatieterreinen. Daarnaast houdt het recreatieschap zich bezig met aanleg en beheer van recreatieve routes en routenetwerken voor wandelen, fietsen, paardrijden en kanovaren.
Programma	Duurzame leefomgeving
Deelnemende partijen	De gemeenten: Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht, De Ronde Venen en de provincie Utrecht.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Houten en de Utrechtse stadsregio.
Belang van Houten	Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Houten en de regio zijn.

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners binnen handbereik. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn regelmatig niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeente heeft door de ligging (bijvoorbeeld langs de rivier Lek) en/of het grotere, groene buitengebied meer ruimte voor opvang van recreanten dan een meer stedelijke gemeente zoals bijv. Utrecht of Nieuwegein.
Afspraken met andere deelnemers	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen 2020	In 2020 wordt de realisatie van het wandelroutenetwerk met knooppunten in de Kromme Rijnstreek afgerond en opgeleverd.
Beleidsvoornemens 2020	Eind 2019 wordt de herijking van het Ontwikkelplan voor het "oude" gebied Stichtse Groenlanden naar verwachting vastgesteld. Het programma is bedoeld voor de jaren 2019-2023 en omvat vooral de lopende projecten, geprogrammeerd in de tijd. Aan het Ontwikkelplan is een investeringsprogramma gekoppeld. Aansturing van de uitvoering zal op een meer programmatische wijze plaatsvinden.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft twee leden in het Algemeen Bestuur. Wethouder Geerdes is voorzitter van het dagelijks en algemeen bestuur.
Financieel belang 2020	Deelnemersbijdrage € 200.888
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 5.712.100 Einde boekjaar: € 2.684.664
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 4.432.900 Einde boekjaar: € 7.382.941
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten € - 3.022.051 (negatief) Gerealiseerd resultaat (na mutaties reserves) € - 20.646 (negatief)
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: Saldo van baten en lasten € - 286.600 (negatief) Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 60.000 (positief) 2020: Saldo van baten en lasten € - 111.400 (negatief) Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € - 21.800 (negatief)
Risico's	De financiële situatie bij de RMN heeft mogelijk invloed op de begroting van SGL en direct op de gemeente Houten als deelnemer.
Overige relevante gegevens	-

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	De VRU voert taken uit voor de gemeente Houten conform de Wet veiligheidsregio's. Dit is opgenomen in de gemeenschappelijke regeling, vastgesteld met de 25 andere gemeenten binnen Veiligheidsregio Utrecht. Voor de uitvoering van haar wettelijke taken dient de VRU, als onderdeel van een cyclisch proces iedere vier jaar de volgende documenten vast te stellen: • Regionaal risicoprofiel: bevat een analyse van de risicovolle situaties en daarvan afgeleid de belangrijkste soorten branden, rampen en crises in de regio. Het regionaal risicoprofiel is afgestemd met de risicoprofielen van de buurregio's en de netwerkpartners. Het risicoprofiel vormt de grondslag voor het beleidsplan. • Beleidsplan: vormt het (strategisch) beleidskader voor de meerjarige beleidsperiode. In dit plan is richting gegeven aan de ambities van de VRU op het terrein van risicobeheersing, crisisbeheersing en brandweerzorg. • Een regionaal crisisplan: het crisisplan is in de plaats gekomen van het gemeentelijke rampenplan. Het crisisplan beschrijft de algemene organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing in de veiligheidsregio. In het crisisplan zijn de taken, bevoegdheden, verantwoordelijkheden en afspraken over de randvoorwaarden, melding en alarmering, opschaling, gezag en informatievoorziening opgenomen.
Programma	Veilige leefomgeving

Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Het zorgdragen voor en daar waar het kan verhogen van een (fysiek) veiligheidszorgniveau. Dit richt zich op activiteiten rondom de thema's: externe veiligheid, brandveiligheid & brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing.
Belang van Houten	De VRU inventariseert voor de gemeente Houten de risico's op branden, rampen en crises en adviseert hierover het bevoegd gezag. De VRU organiseert voor de gemeente Houten de brandweezorg met als taak: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. De VRU bereidt zich voor op de bestrijding van branden en organiseert de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De VRU heeft de verantwoordelijkheid voor het instellen en in stand houden van een brandweer, GHOR, meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel en de informatievoorziening voor het gebruik tijdens calamiteiten.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	- Eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer - Eenduidige aanpak van rampen en crises - Eenduidige aanpak brandweezorg
Afspraken met andere deelnemers	Vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling.
Ontwikkelingen 2020	- Toename adviesaanvragen bouw - Toename evenementenadvies - Meer inzet stimulerende preventie - Verbeteren paraatheid brandweer
Beleidsvoornemens 2020	- Opstellen nieuw en dynamisch dekkingsplan - Normaliseren rechtspositie ambtenaren - Landelijke meldkamerorganisatie (van 23 naar 10 meldkamers) - Voorbereiden op komst omgevingswet
Bestuurlijk belang	Het algemeen bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht bestaat uit de burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten.
Financieel belang 2020	De bijdrage aan de VRU bedraagt in 2020 € 2.256.000 voor de gemeente Houten.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 6.943.000 Einde boekjaar: € 9.684.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 30.041.000 Einde boekjaar: € 49.427.000
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 2.741.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 1.694.000
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: Saldo van baten en lasten € 268.000 negatief Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 0 2020: Saldo van baten en lasten € 2.030.000 positief Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 0
Risico's	Het grootste risico betreft het voordoen van grote rampen en calamiteiten in een regio gemeente, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU.
Overige relevante gegevens	Niet van toepassing

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Vestigingsplaats	Nieuwegein
Doel	Uitvoering geven aan de Participatiewet en aanverwante regelgeving op het terrein van sociale zekerheid
Programma	Samen leven
Deelnemende partijen	Lekstroomgemeenten Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik

Openbaar belang dat wordt behartigd	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet (voorheen Wet werk en bijstand). Die dienstverlening omvat bijstandverlening, re-integratie, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening. WIL heeft een belangrijke rol als het gaat om beleidsvoorbereiding. WIL vertegenwoordigt de Lekstroom-gemeenten in de arbeidsmarktregio Utrecht-Midden, waar de gemeente Utrecht centrumgemeente van is.
Belang van Houten	WIL is opgericht in het kader van uitvoering van de Participatiewet. Voor de burgers in Houten die afhankelijk zijn van een bijstandsuitkering, van de Participatiewet voor een baan (bijvoorbeeld door middel van loonkostensubsidie of beschut werk) of ondersteuning van inkomen en minimaregelingen om in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Door dit gezamenlijk te organiseren binnen de regio kunnen efficiëntie-voordelen worden behaald, kunnen vacatures breed binnen de subregio worden gedeeld en kunnen nieuwe projecten worden gestart waaraan uit verschillende gemeenten voldoende klanten kunnen deelnemen. Het belang van Houten is daarmee het behalen van financiële voordelen en het bieden van meer mogelijkheden aan de inwoners die afhankelijk zijn van inkomensondersteuning en/of de Participatiewet. Kortom effectievere uitvoering met meer kwaliteit en meer financiële efficiëntievoordelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Door het gemeenschappelijk te organiseren ontstaan er voordelen en mogelijkheden die niet zouden ontstaan als dit allemaal apart van elkaar wordt georganiseerd. Dit zijn zowel financiële voordelen met betrekking tot het efficiënter kunnen verstrekken van uitkeringen als voordelen doordat vacatures en projecten breder gedragen kunnen worden tussen de gemeenten. Door uitvoering en beleid met elkaar te organiseren kunnen meer initiatieven worden ontplooid en uitgevoerd. Hiermee ontstaat meer effectievere uitvoering, meer kwaliteit in de uitvoering en minder overhead.
Afspraken met andere deelnemers	Het BUIG-budget (voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies), geld voor minimaregelingen en bijzondere bijstand wordt niet uit solidariteit met elkaar gedeeld, maar wordt vanuit de gemeente ingezet. Het p-budget werd tot en met 2019 in solidariteit uitgegeven voor die klanten die het nodig hadden, maar hier zijn in 2019 andere afspraken over gemaakt. De komende twee jaar geldt daarom nog een overgangsregime en in 2022 wordt het p-budget net als BUIG-budget, geld voor minimaregelingen en bijzondere bijstand vanuit de gemeente ingezet. Vanuit iedere gemeente zit een portefeuillehouder in het AB en DB en wordt beleid en strategie verder afgestemd (zie ook bestuurlijk belang). De portefeuillehouder uit iedere gemeente is hierbij verantwoordelijk om met eigen college en raad dit verder af te stemmen en te laten besluiten.
Ontwikkelingen 2020	In 2019 is er een Innovatieprogramma afgesproken en gestart van de verschillende Lekstroomgemeenten. Dit Innovatieprogramma heeft als doel om lokaal in de eigen gemeente van de Lekstroom te experimenteren met nieuwe dienstverlening. Eind 2020 is dit Innovatieprogramma afgerond, waarna de opdracht aan WIL herijkt wordt. In 2020 wordt al meer dienstverlening lokaal aangeboden dichterbij de inwoner. In 2020 vormt Vianen (inmiddels onderdeel van gemeente Vijfheerenlanden) geen onderdeel meer van de gemeenschappelijke regeling (GR) WIL. Dit betekent dat deze gemeente is uitgetreden en dat WIL kleiner is geworden.
Beleidsvoornemens 2020	In 2020 zal veel aandacht van WIL uitgaan naar uitvoering van WIL 3.0 in de vorm van het innovatieprogramma gemeenten-WIL. Iedere gemeente heeft een lokaal werkteam waarin het uitvoering geeft aan de werkdienstverlening en ook experimenteert in lokale dienstverlening van de overige terreinen (met name inkomensondersteuning en schuldhulpverlening) van WIL. Daarbij is meer oog voor integrale dienstverlening vanuit de gemeente en wordt meer samenwerking gezocht met overige beleidsterreinen (bijvoorbeeld jeugd, Wmo). Aan het einde van 2020 zal dit worden geëvalueerd en zal hierdoor de opdracht aan GR WIL door de lekstroomgemeenten worden herijkt. De leidende principes van WIL zijn daarin minder leidend, maar juist de gemeenten kunnen lokaal met eigen wensen en principes meer sturing geven aan de dienstverlening en prioriteiten voor de klanten en inwoners. Binnen inkomen, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening wordt zoveel mogelijk dienstverlening integraal aangeboden, dichtbij de inwoner en zo eenvoudig en eenduidig mogelijk voor de klant.

Bestuurlijk belang	De vier (na uittreding Vianen) Lekstroomgemeenten zijn ieder met één bestuurder vertegenwoordigd in het bestuur van WIL. De portefeuillehouder Werk en Inkomen van Houten houdt zich binnen het WIL-bestuur bezig met het thema Transitie WIL en samenspel met gemeenten; inclusief vraagstuk van WIL 3.0. Houten heeft de verordenende bevoegdheid niet overgedragen aan WIL. Verordeningen worden door het bestuur van WIL als voorgenomen besluit ter vaststelling aangeboden aan de gemeente Houten.
Financieel belang 2020	De bekostiging van WIL bestaat uit drie elementen. 1. Uitvoeringskosten: De verdeelsleutel van de bijdrage in de uitvoeringskosten is niet gerelateerd aan het aantal inwoners, noch aan het aantal uitkeringsgerechtigden, maar aan het aandeel "Uitkeringsspecificatie gemeentefonds". In 2020 draagt Houten 21,6% van de uitvoeringskosten van WIL. 2. Re-integratiemiddelen: De beschikbare middelen voor re-integratie/participatie (werkdeel) worden niet langer bij elkaar gelegd en ingezet voor de re-integratie van klanten van WIL. Hierdoor heeft de gemeente Houten vanaf 2020 minder lokaal handgeld over om te besteden en dus minder middelen om te besteden aan de uitkeringsgerechtigden in Houten. 3. Verstrekkingen: Het risico op het inkomensdeel (bijstandsuitkeringen) en het budget voor minimabeleid en bijzondere bijstand wordt niet gedeeld en blijft bij de gemeenten afzonderlijk. De bijdrage aan WIL voor 2020 bedraagt € 3.243.100. Dit betreft dus de elementen 1 en 2.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 0 Einde boekjaar: € 0
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 4.833.822 Einde boekjaar: € 3.924.119
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	€ 0
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: € 0 2020: € 0
Risico's	De financiële consequenties van het uittreden van Vianen (Vijfheerenlanden) zijn nog onvoldoende duidelijk. Een deel van het personeel zal moeten vertrekken. Daarnaast wordt er misschien een dienstverleningsovereenkomst op het gebied van werk afgesproken voor de gemeente Vijfheerenlanden. Het is een risico dat nu nog onvoldoende duidelijk is wat de consequenties hiervan zijn voor de blijvende Lekstroomgemeenten. Daarnaast zal het besteedbare p-budget voor de gemeente Houten in de komende jaren afnemen. Hierdoor heeft de gemeente Houten minder te besteden op het gebied van re-integratie voor de eigen inwoners.
Overige relevante gegevens	

Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (RHC)

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Doel	Het doel van het RHC Zuidoost Utrecht wordt in artikel 3 van de gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht omschreven als: • Uitvoering geven aan de Archiefwet 1995. • Alsmede het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek. • De zorg voor het beheer van de in de archiefbewaarplaats berustende archiefbescheiden van de deelnemers, zoals nader omschreven in de Archiefwet 1995. • Het toezicht op het beheer van de archiefbescheiden van de deelnemers voor zover deze niet zijn overgebracht. • Het stimuleren van de lokale en regionale geschiedbeoefening en het daartoe aanleggen van de lokale en regionale geschiedenis.
Programma	Duurzame leefomgeving
Deelnemende partijen	Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden
Openbaar belang dat wordt behartigd	Bovengenoemde taken (zie achter doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. De hoofdtaken van dit samenwerkingsverband op archiefgebied zijn: • Beheer van de oudere archieven. • Toezicht en advisering. • Beheer jongere archieven en • Dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied. Deze taken vinden hun wettelijke grondslag in de Archiefwet 1995. De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de eigen archieven berustte tot 2006 bij de afzonderlijke gemeenten. Sindsdien ligt de verantwoordelijkheid bij het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling RHC Zuidoost Utrecht en worden de wettelijke taken door het RHC uitgevoerd.
Belang van Houten	De archiefwet schrijft voor dat een gemeente permanent te bewaren archiefbescheiden na 20 jaar overdraagt aan een archief bewaarplaats. Bovendien schrijft de archiefwet voor dat een onafhankelijke archiefinspecteur toezicht moet houden op de archieven/informatiehuishouding van een gemeente. Het RHC voert deze taken uit waardoor de gemeente Houten aan haar wettelijke verplichtingen voldoet. Het RHC ondersteunt en adviseert de deelnemende gemeenten bij het beheer van de digitale informatie.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Doel van het RHC Zuidoost Utrecht is in het samenwerkingsgebied: • uitvoering geven aan de Archiefwet; alsmede • vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.
Afspraken met andere deelnemers	Er zijn geen afspraken met de andere deelnemers binnen deze regeling.
Ontwikkelingen 2020	Vijfheerenlanden De Gemeente Vianen, Leerdam en Zederik zijn in 2018 opgegaan in de nieuwe gemeente Vijfheerenlanden. Deze nieuw gemeente maakt nu onderdeel uit van de provincie Utrecht. Het college van Vijfheerenlanden heeft de intentie uitgesproken om te willen toetreden. De GR moet in verband met de toetreding van Vijfheerenlanden worden aangepast en aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd worden. E-depot project Het ligt in de bedoeling dat in 2020 de eerste stappen gezet kunnen worden naar de aanbesteding van een e-depot. Definitieve besluitvorming hierover moet nog plaatsvinden. Ook de kostenverdeling voor het beheer en onderhoud van het e-depot komt in 2020 aan de orde. Dit moet in de kadernota 2020 nog verder

	uitgewerkt worden. Waar mogelijk kunnen in 2020 de eerste pilots uitgevoerd worden. Aanstellen extra ADI In 2018 is een adviseur digitale informatie/informatiemanager in dienst getreden bij het RHC. De salariskosten worden de eerste anderhalf jaar gedekt uit de bestemmingsreserve E-depot. De ADI gaat de aangesloten gemeenten adviseren en ondersteunen op het gebied van digitale archivering. Als de evaluatie van de functie van de 1^e ADI in 2019 positief is en Vijfheerenlanden toetreedt, wordt de formatie in 2020 uitgebreid met een tweede ADI.
Beleidsvoornemens 2020	Een verdere implementatie van het beleidsplan 2019-2022. Het verder verbeteren van de toegankelijkheid van de collectie. Het uitbreiden en verbeteren van de digitale publieksvoorziening. Het samen met de gemeenten verbeteren van de kwaliteit van het informatiebeheer.
Bestuurlijk belang	De burgemeester neemt namens Houten deel aan het Algemeen en Dagelijks bestuur van het RHC.
Financieel belang 2020	€ 208.356
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 252.000 Einde boekjaar: € 277.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 88.000 Einde boekjaar: € 289.000
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	€ 25.675 positief (resultaat na bestemming € 48.152 positief)
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: € 110.000 negatief resultaat na bestemming: € 0) 2020: € 10.000 negatief (negatief resultaat na bestemming: € 0)
Risico's	- Door het vaststellen van een nieuwe GR kunnen de kosten voor de gemeente Houten wijzigen doordat een andere kostenverdeelsleutel gehanteerd gaat worden. - Alle personeelsleden zijn in vaste dienst van de gemeente Houten en worden langdurig gedetacheerd bij het RHC. De salariskosten worden volledig door het RHC betaald, behalve voor één medewerkster, waarvan de gemeente Bunnik de helft voor haar rekening neemt. Risico bestaat dat de gemeente Houten opdraait voor kosten van langdurig ziekte of niet functionerende medewerkers. Het risico van bijvoorbeeld afkeuring of inzet van hulpverleners ligt dan bij de gemeente Houten. Verder worden de kosten van de inzet van de Houtense P&O-functie incidenteel hoger dan de jaarlijkse bijdrage van het RHC.
Overige relevante gegevens	-

Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Uitvoering van vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken (VTH) milieu
Programma	Duurzame leefomgeving
Deelnemende partijen	Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht, Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
Openbaar belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu)
Belang van Houten	Kwalitatieve goede VTH-taakuitvoering op complexe milieudossiers
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu)
Afspraken met andere deelnemers	Geen
Ontwikkelingen 2020	Start van nieuwe verplichte taak: Toezicht professionele Asbest verwijdering (verhoging van bijdrage volgt middels voorstel tot begrotingswijziging). Uitwerking en start van doorontwikkeling van project 2019: 'Kleur bekennen' – wat verwachten we van de RUD in de toekomst (pure uitvoeringsdienst of meer dan dat)? Aan de uitkomst van deze inventarisatie zal in 2020 uitvoering worden gegeven.

	Voorbereiding op taakverschuiving 'Bodem' van provinciaal bevoegd gezag naar gemeentelijk bevoegd gezag. De RUD en haar deelnemers zullen hiertoe in 2020 voorbereidingen treffen. Vanaf 2021 verschuift de bevoegdheid daadwerkelijk naar de gemeenten.
Beleidsverantwoording 2020	RUD is wat betreft de uit te voeren VTH-taken beleidsarm.
Bestuurlijk belang	Het bestuur van de RUD Utrecht bestaat uit een Dagelijks Bestuur (DB) en een Algemeen Bestuur (AB). Het DB bestaat uit vier wethouders namens de gemeenten en de gedeputeerde namens de provincie. Gemeente Houten maakt deel uit van het DB. In het AB van de RUD Utrecht zijn alle opdrachtgevers vertegenwoordigd waaronder ook gemeente Houten (1 zetel door wethouder).
Financieel belang 2020	€ 226.000 per jaar op basis van ontwerp begroting 2020
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 612.000 Einde boekjaar: € 1.117.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 1.810.000 Einde boekjaar: € 2.262.000
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten € 505.000 Geraamd resultaat (na mutaties reserves) € 615.000
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (saldo van baten en lasten)	2019: Saldo van baten en lasten € 95.000 negatief 2020: Saldo van baten en lasten € 11.000 positief
Risico's	In 2019 inventariseert de RUD bij al haar deelnemers de gewenste ontwikkelingsrichting van de RUD. Afhankelijk van de uitkomst zal een plan van aanpak worden opgesteld. Dit traject (kleur bekennen) heeft zeer waarschijnlijk een grote invloed op de bijdrage van de deelnemers aan de RUD. Tevens zal in 2020 de nieuwe verplichte taakuitvoering 'toezicht op professionele asbestverwijdering' starten. In 2019 is de RUD samen met haar deelnemers aan de slag met de implementatie zodat de RUD op 1-1-2020 ook daadwerkelijk klaar is voor deze nieuwe taak. De extra bijdrage per deelnemer voor deze nieuwe taak is nog niet bekend en dus niet meegenomen in het financieel belang 2020.
Overige relevante gegevens	-

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelastingen en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen	Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik, Zeist en Utrechtse Heuvelrug. Per 1-1-2020 treedt Stichtse Vecht als 10 ^{de} deelnemer toe.
Openbaar belang dat wordt behartigd	In het kader van deze regeling worden de belangen van de deelnemers behartigd, elk voor zover het hun grondgebied en hun belangen betreft, op het gebied van: 1. de heffing en invordering van belastingen; 2. de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken, waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens op basis van die wet én het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, en 3. basisadministraties en basisregistraties.
Belang van Houten	De afweging voor de toetreding was complex. De belastingtaak in Houten werd uitstekend uitgevoerd. De verwachting was echter dat de afgenomen, krappe bezetting in combinatie met toekomstige investeringen een toenemend risico waren voor aantasting van het hoge kwaliteitsniveau en de kosten van uitvoering. Daar stond de verwachting tegenover dat de BghU in staat was om in de toekomst meer schaalvoordelen te behalen en blijvend te investeren in de kwaliteit van dienstverlening.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De verwachting is dat de BghU in staat is om in de toekomst meer schaalvoordelen te behalen en blijvend te investeren in de kwaliteit van

	dienstverlening.
Afspraken met andere deelnemers	Er zijn geen specifieke afspraken anders dan in het uitvoeringsprotocol. Bij de uitwerking van de nieuwe GR 2020 door de toetreding van Stichtse Vecht per 1-1-2020 is er ook voor gekozen om de uittredingsregeling specifiek uit te werken.
Ontwikkelingen 2020	<u>Kernproces databeheer:</u> • Beheer Objecten (BAG, BRK) Alle WOZ-objecten zijn in het Centricsysteem (K2B) met een juiste status, juiste gegevens actueel beschikbaar. BAG- en BRK-mutaties zijn binnen 5 dagen verwerkt. • Beheer Eigenaren (BRK) Alle WOZ-objecten kennen een eigenaar conform het kadaster waarbij combi aanslagen een uitgangspunt is. BRK-mutaties zijn binnen 4 dagen verwerkt. • Beheer Gebruikers (NHR, BRP) Alle WOZ-objecten kennen de actuele gebruikers, inclusief huur info niet-woningen en ingeschrevenen woningen. BRP-mutaties zijn binnen 2 dagen verwerkt; NHR binnen 4 dagen. Retourpost is binnen 5 dagen verwerkt. • Beheer Gebruik / Verbruik ○ Beheer WOZ-waarde: Alle (bestaande, in aanbouw) WOZ-objecten zijn op 1 oktober gewaardeerd. ○ Beheer Waterverbruik: Voor ieder WOZ-object zijn op 1 oktober de m3 dan wel het aantal VE geregistreerd. ○ Beheer overige maatstaven: De ontbrekende maatstaven opvragen zodanig dat bestand actueel is/blijft en er binnen 1 maand na ontstaan van belastingfeit de aanslagen opgelegd kunnen worden. <u>Kernproces dienstverlening:</u> • De verdere ontwikkeling medewerkers dienstverlening door middel van communicatie cursussen (benaderen klanten, opstellen schriftelijke communicatie, et cetera). • Het vormgeven van een klanttevredenheidsonderzoek. • Het aanscherpen van onze schriftelijke communicatie met als doelstelling dat de schriftelijke communicatie voor iedere belastingplichtige eenduidig geïnterpreteerd kan worden en daarmee duidelijk is. • Verbeteren van onze huidige kwaliteitscontroles. • Leren van onze "fouten" door veelvuldige communicatie in en tussen de procesteams. <u>Kernproces vorderen op maat:</u> Door eerder en gerichte stappen te zetten in het invorderingsproces is het streven om het aantal vorderingen te incasseren via de deurwaarder te verlagen. In de praktijk blijkt bijvoorbeeld dat in de laatste fase van het invorderingsproces, deurwaardersbeslag, betrokkene nog kwijtschelding aanvraagt en deze toegewezen krijgt.
Beleidsvoornemens 2020	Het betreft hier een uitvoeringsorganisatie, die zich niet bezig houdt met beleidsvoornemens. Dit is voor het onderwerp belastingen bij de gemeenten zelf gebleven.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft één lid in het bestuur, waarbij dit lid bij besluitvorming 8 stemmen heeft van de 200 (1 januari 2020 na de toetreding van Stichtse Vecht).
Financieel belang 2020	€ 632.000
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 566.002 Einde boekjaar: € 346.411
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 1.691.630 Einde boekjaar: € 1.781.600
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	€ 219.590 negatief (Gerealiseerd resultaat € 34.839 negatief)
Verwacht financieel resultaat	2019: € 0

2019 en 2020 saldo van baten en lasten)	2020: € 0
Risico's	-
Overige relevante gegevens	-

Vennootschap (BV, NV)

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Doel	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële markt-aandelen in het maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. Met een balans van meer dan € 150 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.
Programma	Algemene dekkingsmiddelen
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Openbaar belang dat wordt behartigd	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Belang van Houten	Het kunnen bankieren en het kunnen aantrekken van kredietfaciliteiten tegen gunstige condities.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten.
Afspraken met andere deelnemers	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen 2020	De kredietvraag neemt toe. Opvallend is de bovengemiddelde vraag naar langlopende leningen, mede veroorzaakt door de hogere kosten in het sociale domein. Daarnaast investeren gemeenten in verduurzaming, klimaatadaptatie en vernieuwing en onderhoud van maatschappelijk vastgoed. In maart heeft kredietbeoordelaar Fitch Ratings de rating van BNG Bank verhoogd van 'AA+' naar 'AAA' met stabiel vooruitzicht. Hiermee zijn de drie externe ratings van de bank weer gelijk aan die van de Nederlandse staat.
Beleidsvoornemens 2020	BNG Bank wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. De strategie is gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van maatwerk-oplossingen voor de financiering van duurzame investeringen.
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten heeft in de aandeelhoudersvergadering één portefeuillehouder als vertegenwoordiger.
Financieel belang 2020	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (één stem per aandeel van € 2,50). Houten bezit 6.240 van de 55,69 miljoen aandelen. Ieder jaar wordt door de bank een dividend uitgekeerd. BNG Bank heeft het dividendpercentage over 2018 verhoogd van 37,5% naar 50%. De dividenduitkering bedroeg voor Houten in 2019 € 17.784 op basis van het behaalde resultaat in 2018.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 4.687 miljoen Einde boekjaar: € 4.991 miljoen
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 135.041 miljoen Einde boekjaar: € 132.518 miljoen
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Nettowinst na belastingen van € 337 miljoen

Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020 (netto winst na belastingen)	BNG Bank publiceert geen begroting. De vooruitzichten voor 2019 en 2020 zijn met meer dan normale onzekerheden omgeven vanwege de afhankelijkheid van marktomstandigheden. Daarom acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen betreffende toekomstige resultaten.
Risico's	De onzekerheden in de markt en de invoering van het schatkistbankieren kunnen van invloed zijn op de activiteiten van BNG Bank. Dit kan een negatief effect hebben op de winst met als gevolg een lagere dividenduitkering. Voor Houten is het maximale risico € 10.000 per jaar.
Overige relevante gegevens	Niet van toepassing.

Vitens NV

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	Duurzame leefomgeving
Deelnemende partijen	Vitens NV, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Hilversum, Houten, Leusden, Wijdmeren, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Scherpenzeel, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Zeist, Almere, Lelystad, Dronten, Zeewolde en de Provincie Utrecht.
Openbaar belang dat wordt behartigd	Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.
Belang van Houten	Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Daarnaast het belang als aandeelhouder.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.
Afspraken met andere deelnemers	Niet van toepassing.
Ontwikkelingen 2020	onbekend
Beleidsvoornemens 2020	onbekend
Bestuurlijk belang	De gemeente Houten is via een afgevaardigde namens de oude Hydron Midden Nederland gemeenten vertegenwoordigd in de aandeelhouders-vergadering.
Financieel belang 2020	geen
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 533.700.000 Einde boekjaar: € 533.000.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2018	Begin boekjaar: € 1.194.500.000 Einde boekjaar: € 1.233.500.000
Financieel resultaat 2018 (saldo van baten en lasten)	Bedrijfsresultaat: € 45.300.000 Resultaat na belasting: € 13.000.000
Verwacht financieel resultaat 2019 en 2020	2019: € 14,0 miljoen 2020: € onbekend
Risico's	geen
Overige relevante gegevens	-

Overige samenwerkingsverbanden

U10

Doel	De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor Gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.
Programma	Programma Samen leven Programma Duurzame leefomgeving Programma Goede bereikbaarheid
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen de U10-gemeenten. De samenwerking werkt als een bestuurlijk netwerk en staat open voor andere gemeenten en overheden. Zij kunnen op basis van inhoud aanschuiven. Zij betalen daarbij een financiële bijdrage, hetzij structureel, hetzij op projectbasis. Zo wordt op sommige onderdelen in U16-verband samengewerkt (energiestrategie en woningmarktregio).
Openbaar belang dat wordt behartigd	In regionaal verband wordt samengewerkt aan een gezonde, slimme en groene regio. De regio werkt gezamenlijk aan grote opgaven, zoals de enorme behoefte aan woningen, de energieopgave, het versterken van het landschap, de vraag naar ruimte voor arbeidsplaatsen en een goede bereikbaarheid.
Belang van Houten	Houten is onlosmakelijk onderdeel van de stedelijke regio Utrecht, als het gaat om wonen, verplaatsen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Houten om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Gezonde en inclusieve regio • Groen en Landschap Daarnaast wordt samengewerkt in een tweetal opgaveteams: • Ruimtelijk-Economisch Perspectief en Programma (REP) • Lobby en positionering
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Gemeenten werken in U10-verband samen omdat de opgaven waar individuele gemeenten voor staan vaak grensoverschrijdend zijn of efficiënter en effectiever samen opgepakt kunnen worden. Daarnaast trekken U10- gemeenten gezamenlijk op richting provincie en Rijk.
Afspraken met andere deelnemers	Houten levert een actieve bijdrage aan U10 doordat het is vertegenwoordigd in alle bestuurstafels, vice-voorzitter is van de tafel Klimaatneutrale regio en trekker is van de opgavetafel REP.
Ontwikkelingen 2020	Gewerkt wordt aan een samenhangend uitvoeringsprogramma als vervolg op de vastgestelde 'Koers Ontmoetingsplaats Gezond Stedelijk Leven', waarbij het nodig is dat grote opgaven aan elkaar worden geknoopt en er sturing plaatsvindt op zowel de samenhang als realisatie van opgaven in daarvoor bestemde gebieden en locaties. Houten is groot voorstander geweest van deze ontwikkeling richting een professioneel programma-management en het perspectief van opgaven en gebiedsontwikkeling voor U10. In 2020 zullen de contouren van het ruimtelijk perspectief van de regio duidelijk worden, en voorliggen ter besluitvorming raad (als onderdeel REP). Ook wordt er gewerkt aan de energieopgave in de regionale energiestrategie (RES).
Beleidsvoornemens 2020	Uitvoering geven aan de 'Koers Ontmoetingsplaats Gezond Stedelijk Leven'. Dat gebeurt via diverse (tussen) producten van het REP en de RES.
Bestuurlijk belang	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels (zie opsomming hierboven).
Financieel belang 2020	Houten levert een structurele inwonerbijdrage van € 1,10 voor het bestuursconvenant U10 en een structurele inwonerbijdrage van € 0,30 voor het bestuursconvenant Verkeer en vervoer. Daarnaast levert Houten een structurele

	bijdrage van € 1,00 per inwoner voor het bestuursconvenant Economic Board Utrecht (EBU). In totaal dus een inwonersbijdrage van € 1,40 voor de U10-samenwerking, en € 1,00 voor EBU. De bijdrage van de gemeente Houten komt hiermee uit op € 119.786 voor 2020.
Risico's	-
Overige relevante gegevens	www.utrecht10.nl

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

Verbonden Partij	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	2.077.756	2.207.936	2.256.000	2.238.000	2.250.000	2.291.000
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	993.801	1.232.622	1.428.242	1.428.242	1.428.242	1.428.242
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	605.000	632.146	632.000	635.000	644.000	648.000
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	3.045.869	3.123.790	3.243.100	3.186.100	3.210.200	3.234.300
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	1.676.901	1.835.586	1.914.098	1.914.098	1.914.098	1.914.098
Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	347.503	223.000	226.000	226.000	226.000	226.000
Regionaal Historisch Centrum Zuidoost Utrecht (RHC)	173.097	185.088	211.027	212.454	212.454	212.454
Recreatieschap De Stichtse Groenlanden	165.400	199.610	200.179	199.899	201.222	203.387

Dividend uitkering deelnemingen (baten)

Verbonden Partij	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
NV Bank Nederlandse Gemeenten	-15.787	-17.784	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Vitens NV	-127.017	-29.445	-43.000	-43.000	-43.000	-43.000

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden Partij	Rekening 2018	Begroting 2019	Begroting 2020	Begroting 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
U10	118.118	123.295	125.237	125.131	125.633	126.454

Financiële begroting

Financieel perspectief

In dit financieel perspectief wordt de uitkomst van de begroting 2020 en de meerjarenraming 2021 – 2023 behandeld. Allereerst geven wij het totaaloverzicht van het meerjarenperspectief 2020 – 2023. In het verlengde daarvan zullen wij een inhoudelijke toelichting geven. Tevens wordt aandacht besteed aan de standen en het verloop van de reserves en de voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op de geactualiseerde kerngegevens, waarvan u aan het einde van dit hoofdstuk een overzicht aantreft.

Meerjarige financiële ontwikkeling 2020 - 2023

Financiële ontwikkelingen na vaststelling perspectiefnota 2020

De door de raad vastgestelde kaders en uitgangspunten zijn de basis voor de opstelling van de begroting. Deze kaders zijn opgenomen in de perspectiefnota 2020 waarover de raad op 18 juli 2019 het volgende heeft besloten:

De raad heeft op 18 juli 2019 het volgende besloten:

1. De perspectiefnota 2020 (PN2020) als beleids- en financieel kader vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
 - a. de ombuigingsvoorstellen (PN2020-bijlage 1) en de bijbehorende besluiten 1.1 tot en met 14.1, welke in totaliteit moeten worden beschouwd als taakstellend en in voorbereiding op de begroting als afzonderlijke voorstellen
verder dienen te worden uitgewerkt;
 - b. de verwerking van de financiële effecten (PN 2020 § 6.2 tot en met § 6.3.6) in de (meerjaren) begroting 2020-2023;
 - c. een omvang van de algemene beklemd reserve op basis van een meerjarige solvabiliteitswaarde van minimaal 20%;
 - d. een onttrekking aan de beklemd algemene reserve (PN 2020 § 6.3.7) van € 3.419.000 om het incidentele nadelige financiële effect van de stelselwijziging van het BCF (btw compensatiefonds) af te dekken (2020: € 1.213.000; 2021: € 1.231.000 en 2022: € 975.000);
 - e. de begrotingsrichtlijnen 2020 (PN2020-bijlage 2).
2. De opdracht aan het college te geven om aanvullende ombuigingsmaatregelen uit te werken voor een structureel bedrag van € 500.000 in 2020 oplopend tot € 1.500.000 vanaf 2022.

De uitkomst van de Meerjarenbegroting 2020-2023 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Totaal saldo van baten en lasten	-1.239	-1.198	-904	-27
Mutaties reserves	1.841	1.770	1.410	314
Geraamd resultaat	603	572	506	287

In onderstaande tabel worden de begrotingssaldi na resultaatbestemming voor de begroting 2020 en de ramingen voor de jaren 2021 tot en met 2023 gepresenteerd. De financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2020 zijn hier, anders dan in het bestuurlijk perspectief, op een meer technische wijze geanalyseerd.

Meerjarenbegroting 2020 – 2023

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Prognose obv perspectiefnota 2020	150	100	650	300
Financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2020:				
- Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)	9	9	29	34
- Opbouw begroting/ overige(inclusief afrondingen)	444	463	-173	-47
Uitkomst Financiële ontwikkelingen na de vaststelling van de perspectiefnota 2020	453	472	-144	-13
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	603	572	506	287

Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)

Dit betreft aanpassingen van budgetten gemeenschappelijke regelingen (VRU, GGDrU, BghU en WIL, welke los van de begrotingsrichtlijnen niet systematisch met het inflatiepercentage van 1,4% verhoogd worden. De begrote bedragen worden overgenomen uit de door hun ingediende begrotingen. Deze begrotingen komen tot stand op basis van een prijs x hoeveelheidformule. Daarnaast worden de leges burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen) op basis van geactualiseerde hoeveelheden x prijs aangepast.

Opbouw begroting/ overige (inclusief afrondingen)

Hier betreft het o.a. budgetaanpassingen, welke ontstaan door actualisatie van de staat van investeringen met de daaruit voortvloeiende gewijzigde rente- en afschrijvingslasten, actualisatie van de kosten financiering op basis van aangetrokken leningen en gewijzigde rente- en afschrijvingslasten. Ook zijn hier de mutaties ombuigingen in verwerkt andere fasering.

Structureel begrotingssaldo 2020-2023

	2020			2021			2022			2023		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Samen Leven	52.813	11.296	-41.517	52.051	11.215	-40.836	52.173	11.210	-40.963	52.169	11.129	-41.040
Programma Duurzame leefomgeving	31.870	22.550	-9.320	39.160	29.959	-9.201	30.256	21.022	-9.234	27.988	18.742	-9.246
Programma Goede bereikbaarheid	3.811	482	-3.329	4.367	482	-3.885	4.366	482	-3.884	4.364	482	-3.882
Programma Veilige leefomgeving	3.912	375	-3.537	3.893	375	-3.518	3.904	375	-3.529	3.944	375	-3.569
Programma Betrokken bij de samenleving	4.456	498	-3.958	4.509	488	-4.021	4.593	518	-4.075	4.522	402	-4.120
Totaal van de programma's	96.862	35.201	-61.661	103.980	42.519	-61.462	95.292	33.607	-61.685	92.988	31.130	-61.858
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	1.087	73.308	72.221	540	72.733	72.193	358	73.130	72.772	307	74.116	73.809
Overzicht overhead	12.013	278	-11.735	12.143	278	-11.865	12.203	278	-11.925	12.190	278	-11.912
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	0		0	0		0	0		0	0		0
Bedrag voor onvoorzien	63		-63	63		-63	63		-63	64		-64
Subtotaal programma's inclusief algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien	110.025	108.787	-1.239	116.727	115.529	-1.198	107.917	107.013	-904	105.550	105.524	-27
Structurele toevoeging en onttrekking reserves per programma:												
Programma Samen Leven		29	29		29	29		29	29		29	29
Programma Duurzame leefomgeving	15	23	8	15	23	8	15	23	8	15	23	8
Programma Goede bereikbaarheid		3	3		0	0		0	0		0	0
Geraamd resultaat			-1.199			-1.161			-866			10
Incidentele baten en lasten	1.475	3.595	2.120	1.757	3.627	1.870	1.960	3.370	1.410	2.060	2.374	314
Structureel begrotingssaldo			921			709			544			324

Reserves en voorzieningen 2020 - 2023
Prognose omvang vrije algemene reserve

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1 januari 2019	2.651
Mutaties: Geen	
Stand per 1 januari 2020	2.651
Mutaties: Begrotingssaldo 2019 na wijziging	24
Stand per 1 januari 2021	2.675
Mutaties: Begrotingssaldo 2020	603
Stand per 1 januari 2022	3.278
Mutaties: Begrotingssaldo 2021	572
Stand per 1 januari 2023	3.850
Mutaties: Begrotingssaldo 2022	506
Stand per 1 januari 2024	4.356
Mutaties: Begrotingssaldo 2023	287
Stand per 1 januari 2025	4.643

Na aanleiding van opmerkingen uit de raad is er voor gekozen om in onderstaand overzicht de stortingen en onttrekkingen specifiek per reserve te benoemen.

De in de begroting 2020 opgenomen mutaties in de reserves zijn als volgt samengesteld:

Mutaties reserves

bedragen x € 1.000								
Omschrijving	2020		2021		2022		2023	
	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.
Beklemd algemene reserve:								
• Persp.nota 2020 Verwerking zogeheten voorschotregeling BCF algemene uitkering		1.213		1.231		975		
• Programmacontract Organisatieontw.2018-2022 werkbudget communicatie ,inspiratie en teambuilding		20		20		20		
Bestemmingsreserve Archeologie								
• Jaarlijkse storting	15		15		15		15	
Bestemmingsreserve Initieel onderhoud Openbaar gebied								
• Jaarlijkse onttrekking t.b.v. onderhoud geluidsschermen		3						
Bestemmingsreserve riolering 4 Efficiencyoverschot	6		6		6		6	
Bestemmingsreserve extra afschrijving Cultuurcentrum								
• Extra lasten ontstaan door faillissement aannemer		29		29		29		29
Bestemmingsreserve BOR								
• Jaarlijkse storting ten behoeve van groot onderhoud openbare ruimte	1.731		1.835		1.939		2.039	
• Kosten Jaarplan groot onderhoud openbare ruimte		1.550		2.250		2.250		2.250
• Dekking rente en afschrijving krediet openbare verlichting		15		14		14		14
Bestemmingsreserve economische crisis								
• Teruggaaf burger van Houten		500						
Bestemmingsreserve ICT Werk en inkomen Lekstroom		38		38		37		37
Bestemmingsreserve. Programma Transitie in Samenhang								
• Middelen toelage huishoudelijke hulp 2020		70						
• Age friendly cultureel Cities gedeelte 2020		13						
Toekomstfonds								
• Implementatie omgevingswet		100						
Bestemmingsreserve ICT Regionale Uitvoeringsdienst		35		37		37		36
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel								
• Rente overdracht grond tijdelijke woningen Hoge Schaft grondexploitaties naar algemene dienst		8		8		8		8
Bestemmingsreserve ICT Regionaal historisch centrum	1		1					
Totaal begroting	1.753	3.594	1.857	3.627	1.960	3.370	2.060	2.374

(Geprognosticeerde) standen reserves* en voorzieningen per 1 januari (peildatum begroting)

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2020	2021	2022	2023
Vrije algemene reserve	2.651	2.651	2.651	2.651
Beklemd algemene vrije reserve	21.621	20.388	19.137	18.142
Concernweerstandsvermogen grondexploitaties	5.223	5.223	5.223	5.223
Bestemmingsreserves algemene dienst*	12.249	11.491	10.857	10.442
Voorzieningen algemene dienst	8.662	8.450	8.472	8.385
Voorzieningen grondexploitatie	1.517	1.517	1.517	1.517
Totaal begroting exclusief saldo 2019 en volgende jaren	51.923	49.720	47.857	46.360
Saldo begroting 2019 na wijziging		25	25	25
Saldo begroting 2020 jaarsnede 2020			603	603
Saldo begroting 2020 jaarsnede 2021				572
Totaal begroting	51.923	49.745	48.485	47.560

*Er zijn nog geen bestedingsplannen verwerkt van de middelen, welke via het collegeprogramma 2018-2022 in het Toekomstfonds, Fonds Buitengebied en de bestemmingsreserve mobiliteit en bereikbaarheid gesteld zijn.

OVERZICHT VAN BEOOGDE STRUCTURELE DOTATIES EN ONTTREKKINGEN AAN RESERVES 2020-2023					
(Deel)		Begroot	Begroot	Begroot	Begroot
programma	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
		€	€	€	€
Lasten(Dotaties)					
2. Programma Duurzame leefomgeving					
<i>Programmabrede kosten</i>					
	- Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve archeologiebeleid	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal lasten(dotaties)		15.000	15.000	15.000	15.000
Baten(Onttrekkingen)					
1. Programma Samen leven					
<i>Programmabrede kosten</i>					
	- Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve afschrijving extra krediet Cultuurcentrum	29.375	29.375	29.375	29.375
Totaal Programma Samen leven		29.375	29.375	29.375	29.375
2. Programma Duurzame leefomgeving					
<i>Programmabrede kosten</i>					
	- Jaarlijkse bijdrage in de kapitaallasten krediet vervangen masten en armaturen openbare verlichting 2014	14.419	14.260	14.102	14.102
	- Bijdrage rente overdracht grond naar algemene dienst t t.b.v. tijdelijke woningen aan de Hoge Schaft	8.370	8.370	8.370	8.370
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		22.789	22.630	22.472	22.472
3. Programma Goede bereikbaarheid					
<i>Programmabrede kosten</i>					
	- Jaarlijkse bijdrage in onderhoudskosten geluidsschermen uit bestemmingsreserve initieel onderhoud openbare ruimte	2.750			
Totaal Programma Goede bereikbaarheid		2.750	0	0	0
Totaal baten(onttrekkingen)		54.914	52.005	51.847	51.847
Totaal baten(onttrekkingen) en lasten(dotaties)		39.914	37.005	36.847	36.847

Voorgenomen investeringen 2020 - 2023

Conform de regelgeving van het BBV dient er in een begroting aandacht te worden besteed aan de Investerings. In de financiële verordening is daarover opgenomen dat van de nieuwe investeringen het benodigde krediet wordt opgenomen en van de vervangingsinvesteringen een totaalbedrag. Voor 2019 zijn de volgende investeringen voorzien:

Vervangingsinvesteringen bedrijfsmiddelen € 1.467.242		Termijn afschrijving	Methode
Hoogwerker	96.465	11	Lineair
Key2Betalen (software)	19.891	6	Lineair
Key2Burgerzaken migratie deel 2020	118.006	6	Lineair
Koppelingen pakketten dienstverlening	29.698	6	Lineair
DDS4all deel doorgeschoven naar 2020	18.074	5	Lineair
Meubilair Raadszaal	103.333	15	Lineair
Archiefstellingen kluis (full space stelling) + uitbreiding 2007	26.868	21	Lineair
GWS4all	38.850	6	Lineair
Milieu (GISVG Milieu)	4.437	6	Lineair
Bouwvergunningen (GISVG-AVR)	4.437	6	Lineair
Beheerssystemen	30.821	6	Lineair
ICT 1ste fase 2011	250.030	4	Lineair
Hardware ICT 3de fase(6 jr afschr.)	148.408	6	Lineair
Hardware ICT 4de fase(11 jr afschr.)	32.581	11	Lineair
Hardware ICT 1ste fase(5 jr afschr.)	17.599	5	Lineair
Glasvezelkabel	61.997	16	Lineair
Telefooncentrale bekabeling(relatie werkplekconcept)	212.144	11	Lineair
Mobiele telefoons	36.741	4	Lineair
PDA's	42.529	3	Lineair
Ipads	26.998	3	Lineair
Servers beheerssystemen	22.139	6	Lineair
Lias Enterprise	25.217	6	Lineair
TIM	9.960	6	Lineair
Key2Financiën basis	90.019	6	Lineair

Investeringen uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden niet via deze financiële begroting geautoriseerd, maar separaat ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Incidentele baten en lasten 2020 - 2023

(Deel)		2020	2021	2022	2023
programma	Omschrijving				
		€	€	€	€
Lasten					
1. Programma Samen leven					
<i>Deelprogramma Wmo</i>					
	-Verhoging taalniveau statushouders	57.713			
	- Activiteitenbudget, beheer Lorech en Markant	68.929			
Totaal Programma Samen leven		126.642	0	0	0
2. Programma Duurzame leefomgeving					
<i>Deelprogramma Leefomgeving</i>					
	- Werkzaamheden derden straatmeubilair	2.211			
<i>Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie</i>					
	- Regionale samenwerking rond energiebesparing	50.000			
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		52.211	0	0	0
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie					
<i>Overige baten en lasten</i>					
	- Loopbaanoriëntatie	100.000	100.000		
Totaal algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		100.000	100.000	0	0
Totaal incidentel lasten		278.853	100.000	0	0
(Deel)					
programma	Omschrijving	2020	2021	2022	2023
		€	€	€	€
Baten					
2. Programma Duurzame leefomgeving					
<i>Deelprogramma Leefomgeving</i>					
	- Opbrengsten derden werkzaamheden straatmeubilair	3.769			
Totaal Programma Duurzame leefomgeving		3.769	0	0	0
Totaal incidentel baten		3.769	0	0	0
Totaal incidentel baten en lasten		-275.084	-100.000	0	0

Kerngegevens 2020 - 2023

Gegeven	Begrotingsrichtlijnen 2020				
	2020	2021	2022	2023	2024
Totaal aantal woningen ^{1,3,4}	20.496	20.721	20.946	21.171	21.396
Prognose woningbouwproductie ⁴	225	225	225	225	225
Gemiddelde woningbezetting ²	2,44	2,41	2,40	2,40	2,40
Aantal inwoners ^{1,2}	50.010	49.938	50.270	50.810	51.350
Aantal éénpersoonshuishoudens ³	5.518	5.578	5.639	5.700	5.760
Aantal meerpersoonshuishoudens ³	14.857	15.020	15.183	15.347	15.510

¹ Het aantal woningen en inwoners is gebaseerd op de Basisregistratie Personen (BRP) per 1 januari 2019 van de gemeente Houten.

² Bron: bevolkingsprognose Gemeente Houten Pronexus mei 2018 (*bevolkingsprognose wordt eens in de twee jaar opgesteld*).

³ Het verschil tussen het aantal woningen en de som van de één- en meerpersoonshuishoudens betreft vooral de incidentele leegstand van woningen.

⁴ Op basis van de huidige inzichten is het de verwachting dat de woonbehoefte uit de woonvisie 2016-2025 eerder dan 2025 kan worden gerealiseerd. Als gevolg daarvan is de prognose voor de periode 2020-2023 naar boven bijgesteld. Vanaf 2020 wordt uitgegaan van een gemiddelde woningbouwproductie van 225 (was 180) woningen per jaar met daarbij corresponderende inwonersaantallen.

Verschillenanalyses

Verschillen van meer dan 10% tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 (primitief) worden op programmaniveau toegelicht. Daarbij geldt een minimum van € 75.000. Verschillen van meer dan € 250.000 worden altijd toegelicht. De lasten en baten worden voor de vergelijking niet gesaldeerd.

Algemeen

In het algemeen kan gesteld worden, dat verschillen tussen de begroting 2020 en de begroting 2019 in de lasten en baten van deelprogramma's zijn veroorzaakt door de loon- en prijscompensatie die is doorvertaald naar de programma's van respectievelijk 1,9% en een 1,4%.

In het overzicht van baten en lasten zijn ook posten opgenomen onder de programmabrede kosten. Hier worden de saldi van de kostenplaatsen van de diverse deelprogramma's verwerkt die ontstaan uit mutaties in apparaat- en overheadkosten. De kostenverdeling is gebaseerd op de prognose van de urenverdeling in 2019. Dit kan ook leiden tot een verschuiving van lasten tussen de programma's.

De overige verschillen kunnen worden toegelicht op basis van de volgende mutaties:

- wijzigingen die zijn ontstaan als gevolg van reeds begrote mutaties in de meerjarenraming conform eerdere besluitvorming bij vaststelling van de begroting 2019;
- wijzigingen als gevolg van besluitvorming na vaststelling van de begroting 2019 (bijv. collegeprogramma 2018-2022)
- mutaties in budgetten die gerelateerd zijn aan de uitwerking van de begrotingsrichtlijnen zoals de actualisatie van budgetten op basis van demografische kerngegevens (p x q);
- de effecten en taakmutaties van de landelijke ontwikkeling op de Algemene Uitkering en specifieke uitkeringen van het Rijk/ Provincie;
- budgetneutrale wijzigingen in de kostenverdeling tussen de verschillende (deel)programma's.

Samen leven

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
00.01 Toegang & transformatie	3.856	4.279	423			
00.02 Jeugd en onderwijs	14.123	15.370	1.247	378	378	
00.03 Wmo	9.837	10.132	295	1.508	1.083	425
00.04 Werk	1.474	1.510	35	355	301	54
00.05 Inkomen	12.288	12.618	330	7.796	7.905	-109
00.06 Sport & gezondheid	5.899	6.283	384	1.389	1.385	4
00.07 Kunst en cultuur	2.474	2.621	147	241	244	-3
00.99 Programmabrede kosten	67		-67			
Totaal	50.020	52.813	2.793	11.667	11.296	371

De trend van stijgende kosten voor jeugdzorg en als gevolg van wijzigingen in de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) zet zich naar verwachting voort vanaf 2020. Dit is de reden dat in de Perspectiefnota 2020 is voorgesteld om middelen toe te voegen aan de budgetten voor jeugdzorg en Wmo. Voor het jaar 2020 bedraagt dit per saldo € 1,39 miljoen (verhoging van de lasten met € 1,36 miljoen en verlaging van de baten met € 0,03 miljoen). Zie voor verdere toelichting in de Perspectiefnota 2020, onder paragraaf 6.3.3.

De budgetten zijn geïndexeerd conform de percentages in de begrotingsrichtlijnen 2020. Voor het programma Samen leven betekent dit een verhoging van de lasten met € 0,56 miljoen en € 0,15 voor de baten (per saldo € 0,4 miljoen).

Extra toegekende middelen door het Rijk (circulaires) hebben geleid tot verhoging van de lasten in 2020 ten opzichte van 2019:

- Meicirculaire 2018 € 0,35 miljoen: Tot en met 2018 werd er door het Rijk specifieke middelen beschikbaar gesteld voor het sociaal domein (jeugd, Wmo en participatie) in de vorm van integratie-uitkeringen. Deze middelen zijn met ingang van 2019 onderdeel geworden van de algemene uitkering.
- Decembircirculaire 2018 € 0,43 miljoen: Het Rijk heeft voor de jaren 2018 t/m 2020 middelen beschikbaar gesteld voor het transformatiefonds jeugd in de regio Lekstroom (€ 0,4 miljoen per jaar). Het transformatiefonds is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen en sluit aan bij het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd.
- Meicirculaire 2019 € 0,11 miljoen:
 - Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte ggz in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. Houten heeft met ingang van 2020 voor deze taak € 0,04 miljoen beschikbaar.
 - In aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel hebben Rijk en gemeenten bestuurlijke afspraken gemaakt over de versterking van het taalniveau van statushouders die nog onder de huidige Wet inburgering inburgeren. Houten heeft voor deze taak in 2019 en 2020 € 0,06 miljoen ontvangen. Met deze extra middelen wordt tevens beoogd dat gemeenten zich oriënteren op de regierol inburgering zodat een soepele overgang naar het nieuwe stelsel wordt bevorderd.

Op 16 juli jl. heeft de raad al een besluit genomen over de begroting 2020 van de WIL. Dit heeft geleid tot een verhoging van de lasten met € 0,36 miljoen.

Het extra budget specifieke uitkering Sport (Spuk sport) is vanaf 2020 voor € 0,15 miljoen opgenomen in de begroting, omdat het de verwachting is dat het Rijk de nadelen van de invoering van de Spuk Sport-regeling niet voldoende zal compenseren.

In de meerjarenraming van de begroting 2018 zijn al fluctuaties voor het jaar 2020 ten opzichte van 2019 verwerkt die in deze verschillenanalyse weer tot uitdrukking komen. Het gaat om een totaalbedrag van € 0,63 miljoen voor de lasten (verlaging) en € 0,34 miljoen voor de baten (verlaging), per saldo € 0,28 miljoen verlaging. Omdat deze mutaties al in de begroting 2018 zijn verwerkt, worden ze hier niet nogmaals toegelicht.

De actualisatie van de kostentoerekening van apparaat- en overheadkosten heeft tot een verhoging van de lasten met € 0,24 miljoen geleid binnen dit programma.

Overige kleinere mutaties in de begroting hebben geleid tot een verlaging van de lasten met € 0,13 miljoen en de baten met € 0,15 miljoen, per saldo € 0,02 miljoen.

Duurzame leefomgeving

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
02.01 Woningen	365	288	-76	14	13	1
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	552	736	184	213	178	35
02.03 Leefomgeving	7.483	7.836	353	3.228	3.379	-151
02.04 Gebiedsinrichting	26.194	14.624	-11.570	24.617	12.982	11.635
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	6.342	6.881	540	5.224	5.576	-352
02.06 Landschap en recreatie	426	487	61	13	17	-4
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	935	965	30	389	406	-17
02.99 Programmabrede kosten	314	53	-261			
Totaal	42.611	31.870	-10.741	33.697	22.550	11.147

De lagere lasten op het deelprogramma Woning worden veroorzaakt door de incidentele uitgaven in 2019 voor de Stedenbouwkundige Visie.

De toename van de lasten voor Commerciële voorzieningen en horeca van € 0,18 miljoen wordt veroorzaakt door de hogere doorbelasting van de kostenplaatsen teams RO en VTH op basis van de nieuwe organisatiestructuur.

De hogere lasten van Leefomgeving van 0,35 miljoen worden voor het grootste gedeelte veroorzaakt door een verhoging van het budget voor Openbaar Groen vanuit het Collegeprogramma 2018-2022 (€ 0,07 miljoen), een toename van het budget voor het maaien van de Lekdijk vanuit de Perspectiefnota 2018 (€ 0,03 miljoen), verhoging van de energie- en onderhoudslasten voor de openbare verlichting (€ 0,06 miljoen) en een stijging van de kosten voor riolering (€ 0,08 miljoen). Overige verschillen worden veroorzaakt door indexering en actualisatie van kapitaallasten en ureninzet.

De hogere baten van Leefomgeving (€ 0,15 miljoen) wordt grotendeels veroorzaakt door hogere opbrengsten rioolheffing (€ 0,08 miljoen). Overige verschillen worden hoofdzakelijk veroorzaakt door indexering.

Het deelprogramma Gebiedsinrichting betreft de grondexploitatie. De mutaties (lasten € - 11,6 miljoen en baten € - 11,6 miljoen) worden neutraal opgenomen omdat deze geen invloed hebben op het saldo van de algemene dienst.

De hogere lasten voor Duurzaamheid en energietransitie komen voort uit het collegeprogramma 2018-2022 € 0,18 miljoen en de afvalstoffeninzameling € 0,4 miljoen.

Vanuit het collegeprogramma zijn dit de ambities voor € 0,05 miljoen voor snel aardgasvrij, € 0,08 miljoen energietransitie, € 0,04 miljoen duurzaamheidsinitiatieven en € 0,02 miljoen bijdrage aan de regionale energietransitie U10.

De lasten voor de afvalstoffeninzameling nemen met € 0,4 miljoen toe maar deze lasten worden in zijn totaal verhaald middels de afvalstoffenheffing die met € 0,4 miljoen toeneemt.

De verhoging van de lasten is enerzijds het gevolg van de groei van Houten waardoor afvalhoeveelheden toenemen. Daarnaast is er sprake van fors hogere verbrandingsbelasting opgelegd door het Rijk en is de opslag en het verwerken van kunststof duurder geworden. Ook is de bijdrage vanuit de verpakkingenindustrie verlaagd.

De daling van de lasten op Programmabrede kosten zijn het gevolg van de incidentele impulsmiddelen 2019 die in 2020 niet meer aanwezig zijn.

Goede bereikbaarheid

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
03.01 Verkeersbeleid	137	85	-52	1	2	-1
03.02 Autoverkeer	2.853	2.813	-40	37	48	-11
03.03 Fietsverkeer	890	901	11	422	432	-9
03.04 Openbaar vervoer	11	11				
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal	3.891	3.811	-81	460	482	-22

De budgetten zijn geïndexeerd conform de percentages in de begrotingsrichtlijnen 2020. Voor het programma Goede bereikbaarheid betekent dit een verhoging van de lasten met € 0,04 miljoen en € 0,01 miljoen voor de baten (per saldo € 0,03 miljoen).

Het lagere budget voor het deelprogramma Verkeersbeleid in 2020 ten opzichte van 2019 wordt voor het grootste gedeelte veroorzaakt doordat er in 2019 incidenteel € 0,07 miljoen beschikbaar was voor onderzoek naar maatregelen om het fietsgebruik te stimuleren.

Het lagere budget voor het deelprogramma Autoverkeer in 2020 ten opzichte van 2019 wordt bijna in zijn geheel veroorzaakt door technische ombuigingen waarbij budgetten die jaarlijks kleine overschotten laten zien, neerwaarts zijn bijgesteld.

Veilige leefomgeving

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.131	1.246	115	355	363	-8
04.02 Fysieke veiligheid	304	300	-4	12	12	
04.03 Crisisbeheersing	2.305	2.366	61			
04.99 Programmabrede kosten	66		-66			
Totaal	3.806	3.912	107	367	375	-8

Sociale veiligheid en Openbare orde en Programmabrede kosten moeten voor de verschillenanalyse als één onderdeel gezien worden omdat in 2019 ondermijning begroot is bij Programmabrede kosten, terwijl dit in 2020 onder Sociale veiligheid en Openbare orde valt.

De hogere lasten voor crisisbeheersing wordt veroorzaakt door een verhoging van de bijdrage 2020 VRU met € 0,08 miljoen op basis van hun ontwerpbegroting 2020.

Overige kleinere mutaties in de begroting hebben geleid tot een verhoging van de lasten met € 0,03 miljoen en de verlaging van baten met € 0,01 miljoen.

Betrokken bij de samenleving

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
05.01 Politiek en bestuur	2.634	2.770	136	1	1	
05.02 Dienstverlening	1.701	1.686	-15	507	497	10
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal	4.335	4.456	121	508	498	10

De hogere lasten in de begroting 2020 ten opzichte van 2019 wordt voor € 0,03 miljoen veroorzaakt doordat de beleidsambitie initiatievenbudget uit het collegeprogramma 2018-2022 met dit bedrag verhoogd is. Daarnaast is er in de perspectiefnota 2020 éénmalig een budget € 0,03 miljoen beschikbaar gesteld om de website toegankelijker te maken.

Overige kleinere mutaties in de begroting hebben geleid tot een verhoging van de lasten met € 0,06 miljoen en de verlaging van baten met € 0,01 miljoen. Bij de lasten wordt dit vooral veroorzaakt door wat onder algemeen vermeld staat.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Deelprogramma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
A1 Lokale heffingen	631	649	19	12.689	13.021	-332
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	42	112	70	57.115	59.370	-2.256
A3 Overhead	12.100	12.013	-87	216	278	-62
A4 Saldo financieringsfunctie	76	-153	-228	44	-5	49
A6 Overige baten en lasten	1.980	479	-1.501	1.125	922	204
A7 Onvoorzien	62	63	1			
Totaal	14.891	13.164	-1.728	71.188	73.586	-2.398

Mutaties reserves

Programma	2019 Lasten	2020 Lasten	Mutatie Lasten	2019 Baten	2020 Baten	Mutatie Baten
00. Samen leven	500		-500	439	112	326
02. Duurzame leefomgeving	1.159	156	-1.003	791	448	342
03. Goede bereikbaarheid	2.492	1.596	-895	1.227	1.227	
04. Veilige leefomgeving				95		95
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	782	1	-781	4.143	1.807	2.336
Totaal	4.933	1.753	-3.180	6.694	3.595	3.100

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

De hogere baten lokale heffingen € 0,33 miljoen ten opzichte van de primitieve begroting 2019 worden naast de reeds eerder onder algemeen vermelde prijscompensatie van 1,4% ook veroorzaakt door een hogere opbrengst door areaaluitbreiding(meer woningen/ niet woningen).

Ten opzichte van de primitieve begroting 2019 zijn de baten van de algemene uitkering in 2020 € 2,26 miljoen hoger. De hoogte van de algemene uitkering 2020 wordt bepaald door de door het rijk

uitgebrachte maart, mei en septembercircularis uit diverse jaren. Naast verhoging op basis van loon- en prijsbijstelling, hoeveelheidsverschillen, nominale en accresontwikkeling en ontwikkeling uitkeringsbasis wordt deze stijging ook veroorzaakt door de extra beschikbaar gestelde middelen Jeugdhulp (€ 0,8 miljoen). Dit laatste is de voornaamste oorzaak van de stijging.

De lasten van de financieringsfunctie zijn € 0,23 miljoen lager dan in de primitieve begroting 2019. Dit ontstaat door lagere te betalen rente op leningen lang. Deze rente wordt op basis van 1,5% omslagrente, hetzelfde percentage als in 2019, door belast aan de vaste activa. Hierdoor slaat het negatieve saldo financieringsfunctie 2019 om in een positief saldo.

De lagere lasten bij overige baten en lasten ten opzichte van de primitieve begroting 2019 van € 1,50 miljoen worden veroorzaakt door het opnemen van een stelpost 1e fase ombuigingen (-/-€ 0,8 miljoen) uit de perspectiefnota 2020 en door het lager begroten van stelposten salarissen t.b.v. de nieuwe CAO en de in 2019 incidenteel beschikbaar gestelde impulsmiddelen/ Flankerend beleid (-/-€ 0,70 miljoen). De lagere baten van € 0,20 miljoen ontstaat doordat het contract voor de ICT dienstverlening Regionale omgevingsdienst(RUD) per 1-6-2020 afloopt.

Overige kleinere mutaties in de begroting hebben geleid tot een verlaging van de lasten met € 0,12 miljoen en de verhoging van baten met € 0,01 miljoen.

Mutatie reserves

De stortingen in de reserves in 2020 zijn € 3,18 miljoen lager en de onttrekkingen zijn € 3,1 miljoen euro hoger ten opzichte van de primitieve begroting 2019. Het verschil in onttrekkingen is als volgt te verklaren.

Programma Samen leven

De storting in de bestemmingsreserves is in 2020 € 0,5 miljoen lager dan in 2019.

Er zijn in 2020 geen stortingen in de reserves van dit programma, terwijl in 2019 er een storting is in de bestemmingsreserve Transitie in Samenhang € 0,5 miljoen inzake de beleidsambities collegeprogramma 2018-2022 Houtense werktafel en diverse onderwerpen.

De onttrekking uit bestemmingsreserves is in 2020 € 0,33 miljoen lager dan in 2019.

In het Programma Sociale Kracht 2017-2020 is voorgesteld om de bestemmingsreserve transitie in samenhang de komende jaren in te zetten als innovatie- en egaliseringsreserve. Vanuit de innovatiereserve werd in 2019 nog € 0,21 miljoen gezet voor het project Meedoen naar vermogen:Houtense werktafel en € 0,1 miljoen voor Sterke buurten. Deze zijn in 2020 vervallen. Daarnaast is er in 2019 een onttrekking uit de reserve Organisatie-ontwikkeling geraamd ten behoeve van een garantiebanaan € 0,02 miljoen. Deze is in 2020 ook niet meer begroot.

Programma Duurzame leefomgeving

Dat de storting in 2020 lager zijn € 1,0 miljoen is te verklaren uit dat de stortingen als gevolg van beleidsambities collegeprogramma 2018-2022: Nieuw Wulven, Fort Honswijk en diverse onderwerpen (€ 1,00 miljoen) zijn komen te vervallen in 2020. De lagere onttrekkingen € 0,34 miljoen worden veroorzaakt doordat de onttrekking ten laste van het toekomstfonds voor de implementatie van de omgevingswet verlaagd wordt in 2020 van € 0,2 miljoen naar € 0,1 miljoen. In 2020 is geen onttrekking € 0,24 miljoen meer ten behoeve van de in 2019 beschikbaar gestelde middelen voor de tijdelijke versterking van de organisatie(impulsmiddelen). Daarnaast ontstaat er een lagere onttrekking van € 0,20 miljoen doordat het contract voor de ICT dienstverlening Regionale omgevingsdienst(RUD) per 1-6-2020 afloopt.

Programma Goede bereikbaarheid

In 2020 zijn de stortingen € 0,9 miljoen lager dan in 2019. Komt door een lagere storting in de reserve Mobiliteit en bereikbaarheid van € 1,0 miljoen in 2019 t.b.v. de bestuursovereenkomst Bunnik Houten, welke niet meer plaats vindt in 2020. Daarnaast wordt de storting ten behoeve van het Jaarplan BOR in de reserve BOR elk jaar met € 0,1 miljoen verhoogd.

Programma Veilige leefomgeving

De lagere onttrekking € 0,1 miljoen wordt veroorzaakt doordat er in 2020 geen onttrekking € 0,1 miljoen meer is ten behoeve van de in 2019 beschikbaar gestelde middelen voor de tijdelijke versterking van de organisatie(impulsmiddelen).

Programma Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

De stortingen in de reserves bij algemene dekkingsmiddelen in 2020 zijn € 0,78 miljoen lager ten opzichte van 2019. Dit is het gevolg van besluitvorming bij de Perspectiefnota 2018, waarbij voor 2019 middelen beschikbaar gesteld werden voor informatiebeleid, digitalisering en het borgen van privacy en veiligheid € 0,14 miljoen en voor de tijdelijke versterking van de organisatie (impulsmiddelen) € 0,60 miljoen. Deze komen in 2020 te vervallen. Verder nemen de stortingen af € 0,04 miljoen doordat het contract voor de ICT dienstverlening Regionale omgevingsdienst(RUD) per 1-6-2020 afloopt. Een onttrekking geraamd i.p.v. een storting.

De onttrekkingen aan reserves bij algemene dekkingsmiddelen in 2020 bedraagt € 1,81 miljoen ten opzichte van € 4,15 miljoen in 2019. De onttrekking in 2019 als gevolg van een onttrekking aan de algemene bekleemde reserve op basis van de Collegeprogramma 2018-2022 (€ 2,5 miljoen), is in 2020 vervallen. Daarnaast zijn de begrote onttrekkingen, welke voor diverse activiteiten in 2019 bij de perspectiefnota 2018 beschikbaar gesteld zijn € 1,09 miljoen ook vervallen in 2020. Een onttrekking uit algemene bekleemde reserve (1,21 miljoen) in 2020 veroorzaakt door het BTW-compensatiefonds algemene uitkering komt wel in 2020 voor, maar niet in 2019. Bovengenoemde storting RUD bedraagt € 0,04 miljoen in 2020, welke zich niet in 2019 bevindt.

Overzicht van baten en lasten

Programma		Rekening 2018			Begroting 2019 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
00. Samen leven							
00.01 Toegang & transformatie	4.821.846	107.427	4.714.420	3.856.422		3.856.422	
00.02 Jeugd en onderwijs	16.260.260	351.255	15.909.005	14.123.310	378.329	13.744.981	
00.03 Wmo	9.769.670	1.781.560	7.988.110	9.836.889	1.507.968	8.328.921	
00.04 Werk	1.356.974	283.811	1.073.163	1.474.353	355.205	1.119.148	
00.05 Inkomen	12.359.264	8.047.222	4.312.041	12.287.978	7.796.166	4.491.812	
00.06 Sport & gezondheid	5.726.340	1.324.883	4.401.457	5.898.999	1.388.792	4.510.207	
00.07 Kunst en cultuur	2.402.815	235.230	2.167.585	2.474.104	240.874	2.233.230	
00.99 Programmabrede kosten				67.477		67.477	
Totaal programma	52.697.168	12.131.387	40.565.782	50.019.532	11.667.334	38.352.198	
02. Duurzame leefomgeving							
02.01 Woningen	296.165	17.358	278.808	364.647	13.709	350.938	
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	518.151	251.210	266.941	551.915	212.745	339.170	
02.03 Leefomgeving	7.512.481	3.331.626	4.180.855	7.483.444	3.227.899	4.255.545	
02.04 Gebiedsinrichting	13.262.452	11.539.222	1.723.230	26.193.983	24.616.860	1.577.123	
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	6.672.793	5.250.888	1.421.905	6.341.757	5.223.599	1.118.158	
02.06 Landschap en recreatie	375.122	35.673	339.449	425.983	13.399	412.584	
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	911.621	436.366	475.255	935.312	388.968	546.344	
02.99 Programmabrede kosten				313.642		313.642	
Totaal programma	29.548.786	20.862.342	8.686.444	42.610.683	33.697.179	8.913.504	
03. Goede bereikbaarheid							
03.01 Verkeersbeleid	158.725	161.718	-2.992	136.731	715	136.016	
03.02 Autoverkeer	4.192.202	208.634	3.983.569	2.853.428	37.028	2.816.400	
03.03 Fietsverkeer	947.236	555.666	391.569	890.145	422.392	467.753	
03.04 Openbaar vervoer	10.000	5	9.995	10.908		10.908	
03.99 Programmabrede kosten							
Totaal programma	5.308.163	926.023	4.382.140	3.891.212	460.135	3.431.077	
04. Veilige leefomgeving							
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.010.642	328.681	681.961	1.130.888	354.854	776.034	
04.02 Fysieke veiligheid	375.812	25.735	350.078	303.529	11.831	291.698	
04.03 Crisisbeheersing	2.216.473		2.216.473	2.305.336		2.305.336	
04.99 Programmabrede kosten				65.920		65.920	
Totaal programma	3.602.927	354.415	3.248.512	3.805.673	366.685	3.438.988	
05. Betrokken bij de samenleving							
05.01 Politiek en bestuur	2.163.252	702	2.162.550	2.634.083	1.450	2.632.633	
05.02 Dienstverlening	1.843.831	925.947	917.884	1.700.638	506.898	1.193.740	
05.99 Programmabrede kosten							
Totaal programma	4.007.083	926.649	3.080.434	4.334.721	508.348	3.826.373	
Totaal programma's		95.164.128	35.200.817	59.963.311	104.661.821	46.699.681	57.962.140
Algemene dekkingsmiddelen							
Lokale heffingen	621.167	12.774.224	12.153.057	630.885	12.688.784	12.057.899	
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		54.600.540	54.600.540	42.364	57.114.726	57.072.362	
Overhead	11.760.921	278.399	-11.482.522	12.100.402	215.506	-11.884.896	
Saldo financieringsfunctie	-75.337	18.299	93.636	75.833	43.865	-31.968	
Overige baten en lasten	1.183.631	3.263.360	2.079.729	1.980.002	1.125.489	-854.513	
Onvoorzien				61.737		-61.737	
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	13.490.382	70.934.821	57.444.439	14.891.223	71.188.370	56.297.147	
Totaal saldo van baten en lasten		108.654.510	106.135.638	-2.518.872	119.553.044	117.888.051	-1.664.993
Mutatie reserves							
00. Samen leven	847.305	2.664.800	1.817.495	500.000	438.637	-61.363	
02. Duurzame leefomgeving	2.733.670	1.429.945	-1.303.725	1.159.467	790.694	-368.773	
03. Goede bereikbaarheid		2.261.107	2.261.107	2.491.617	1.227.250	-1.264.367	
04. Veilige leefomgeving		122.855	122.855		95.000	95.000	
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	5.731.162	5.559.747	-171.415	782.154	4.142.625	3.360.471	
Totaal mutaties reserves		9.312.137	12.038.454	2.726.317	4.933.238	6.694.206	1.760.968
Resultaat		117.966.647	118.174.092	207.445	124.486.282	124.582.257	95.973

Overzicht van baten en lasten

Programma		Begroting 2019 na wijziging			Begroting 2020 primitief		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
00. Samen leven							
00.01 Toegang & transformatie	4.918.801	45.631	-4.873.170	4.279.361		-4.279.361	
00.02 Jeugd en onderwijs	13.980.703	378.329	-13.602.374	15.370.437	378.085	-14.992.352	
00.03 Wmo	10.085.295	1.425.601	-8.659.694	10.131.666	1.082.879	-9.048.787	
00.04 Werk	1.473.977	355.205	-1.118.772	1.509.608	301.000	-1.208.608	
00.05 Inkomens	12.485.173	7.922.761	-4.562.412	12.617.553	7.905.312	-4.712.241	
00.06 Sport & gezondheid	5.989.290	1.364.058	-4.625.232	6.283.340	1.384.531	-4.898.809	
00.07 Kunst en cultuur	2.588.134	240.874	-2.347.260	2.620.987	244.246	-2.376.741	
00.99 Programmabrede kosten	-19.262		19.262				
Totaal programma	51.502.111	11.732.459	-39.769.652	52.812.952	11.296.053	-41.516.899	
02. Duurzame leefomgeving							
02.01 Woningen	264.647	13.709	-250.938	288.210	12.637	-275.573	
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	551.915	212.745	-339.170	735.624	177.775	-557.849	
02.03 Leefomgeving	9.195.456	4.451.149	-4.744.307	7.835.957	3.378.975	-4.456.982	
02.04 Gebiedsinrichting	26.185.133	24.694.080	-1.491.053	14.624.159	12.982.097	-1.642.062	
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	6.596.538	5.428.380	-1.168.158	6.881.398	5.575.716	-1.305.682	
02.06 Landschap en recreatie	425.983	13.399	-412.584	486.777	16.959	-469.818	
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	939.493	393.149	-546.344	964.966	405.954	-559.012	
02.99 Programmabrede kosten	407.191		-407.191	52.892		-52.892	
Totaal programma	44.566.356	35.206.611	-9.359.745	31.869.983	22.550.113	-9.319.870	
03. Goede bereikbaarheid							
03.01 Verkeersbeleid	76.727	12.376	-64.351	84.894	1.874	-83.020	
03.02 Autoverkeer	3.935.220	97.028	-3.838.192	2.813.094	48.108	-2.764.986	
03.03 Fietsverkeer	2.275.145	1.048.392	-1.226.753	901.459	431.723	-469.736	
03.04 Openbaar vervoer	10.908		-10.908	11.061		-11.061	
03.99 Programmabrede kosten							
Totaal programma	6.298.000	1.157.796	-5.140.204	3.810.508	481.705	-3.328.803	
04. Veilige leefomgeving							
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.243.346	354.854	-888.492	1.246.208	362.508	-883.700	
04.02 Fysieke veiligheid	313.198	20.500	-292.698	299.845	11.997	-287.848	
04.03 Crisisbeheersing	2.329.447		-2.329.447	2.366.186		-2.366.186	
04.99 Programmabrede kosten	50.592		-50.592				
Totaal programma	3.936.583	375.354	-3.561.229	3.912.239	374.505	-3.537.734	
05. Betrokken bij de samenleving							
05.01 Politiek en bestuur	2.684.101	1.450	-2.682.651	2.769.926	1.470	-2.768.456	
05.02 Dienstverlening	1.715.638	521.898	-1.193.740	1.686.023	496.617	-1.189.406	
05.99 Programmabrede kosten							
Totaal programma	4.399.739	523.348	-3.876.391	4.455.949	498.087	-3.957.862	
Totaal programma's	110.702.789	48.995.568	-61.707.221	96.861.631	35.200.463	-61.661.168	
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie							
Lokale heffingen	630.885	12.688.784	12.057.899	649.385	13.021.252	12.371.867	
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	42.364	57.306.367	57.264.003	112.000	59.370.317	59.258.317	
Overhead	12.212.917	199.666	-12.013.251	12.013.165	277.671	-11.735.494	
Saldo financieringsfunctie	-55.824	26.933	82.757	-152.529	-4.917	147.612	
Overige baten en lasten	1.847.535	1.155.489	-692.046	479.046	921.827	442.781	
Onvoorzien	61.737		-61.737	62.513		-62.513	
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	14.739.614	71.377.239	56.637.625	13.163.580	73.586.150	60.422.570	
Totaal saldo van baten en lasten	125.442.403	120.372.807	-5.069.596	110.025.211	108.786.613	-1.238.598	
Mutatie reserves							
00. Samen leven	707.445	1.432.767	725.322		112.481	112.481	
02. Duurzame leefomgeving	1.169.738	93.811	-1.075.927	156.125	448.289	292.164	
03. Goede bereikbaarheid	2.491.617	4.183.855	1.692.238	1.596.385	1.227.250	-369.135	
04. Veilige leefomgeving		140.000	140.000				
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	1.732.154	5.344.799	3.612.645	902	1.806.538	1.805.636	
Totaal mutaties reserves	6.100.954	11.195.232	5.094.278	1.753.412	3.594.558	1.841.146	
Resultaat	131.543.357	131.568.039	24.682	111.778.623	112.381.171	602.548	

Meerjarenraming

Programma		Begroting 2020			Begroting 2021		
Deelprogramma		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
00. Samen leven							
00.01	Toegang & transformatie	4.279		-4.279	3.894		-3.894
00.02	Jeugd en onderwijs	15.370	378	-14.992	15.254	375	-14.879
00.03	Wmo	10.132	1.083	-9.049	9.986	1.006	-8.980
00.04	Werk	1.510	301	-1.209	1.509	301	-1.208
00.05	Inkomen	12.618	7.905	-4.712	12.527	7.905	-4.622
00.06	Sport & gezondheid	6.283	1.385	-4.899	6.261	1.383	-4.879
00.07	Kunst en cultuur	2.621	244	-2.377	2.619	244	-2.375
00.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		52.813	11.296	-41.517	52.051	11.215	-40.836
02. Duurzame leefomgeving							
02.01	Woningen	288	13	-276	278	13	-265
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	736	178	-558	722	177	-545
02.03	Leefomgeving	7.836	3.379	-4.457	7.963	3.348	-4.616
02.04	Gebiedsinrichting	14.624	12.982	-1.642	22.037	20.420	-1.617
02.05	Duurzaamheid & energietransitie	6.881	5.576	-1.306	6.669	5.579	-1.090
02.06	Landschap en recreatie	487	17	-470	480	17	-463
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	965	406	-559	956	406	-550
02.99	Programmabrede kosten	53		-53	56		-56
Totaal programma		31.870	22.550	-9.320	39.160	29.959	-9.201
03. Goede bereikbaarheid							
03.01	Verkeersbeleid	85	2	-83	84	2	-82
03.02	Autoverkeer	2.813	48	-2.765	3.280	48	-3.232
03.03	Fietsverkeer	901	432	-470	992	432	-560
03.04	Openbaar vervoer	11		-11	11		-11
03.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		3.811	482	-3.329	4.367	482	-3.885
04. Veilige leefomgeving							
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	1.246	363	-884	1.247	363	-884
04.02	Fysieke veiligheid	300	12	-288	298	12	-286
04.03	Crisisbeheersing	2.366		-2.366	2.348		-2.348
04.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		3.912	375	-3.538	3.893	375	-3.518
05. Betrokken bij de samenleving							
05.01	Politiek en bestuur	2.770	1	-2.768	2.743	1	-2.741
05.02	Dienstverlening	1.686	497	-1.189	1.767	486	-1.280
05.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		4.456	498	-3.958	4.509	488	-4.022
Totaal programma's		96.862	35.200	-61.661	103.981	42.518	-61.462
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie							
	Lokale heffingen	649	13.021	12.372	652	13.026	12.373
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	112	59.370	59.258	112	58.971	58.859
	Overhead	12.013	278	-11.735	12.143	278	-11.866
	Saldo financieringsfunctie	-153	-5	148	-253	35	288
	Overige baten en lasten	479	922	443	29	701	672
	Onvoorzien	63		-63	63		-63
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		13.164	73.586	60.423	12.746	73.011	60.265
Totaal saldo van baten en lasten		110.025	108.787	-1.239	116.727	115.529	-1.198
Mutatie reserves							
00.	Samen leven		112	112		29	29
02.	Duurzame leefomgeving	156	448	292	156	492	336
03.	Goede bereikbaarheid	1.596	1.227	-369	1.700	1.780	80
04.	Veilige leefomgeving						
A	Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	1	1.807	1.806	1	1.326	1.325
Totaal mutaties reserves		1.753	3.595	1.841	1.857	3.628	1.770
Resultaat		111.779	112.381	603	118.584	119.156	572

Meerjarenraming

Programma		Begroting 2022			Begroting 2023		
Deelprogramma		Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
00. Samen leven							
00.01	Toegang & transformatie	3.891		-3.891	3.891		-3.891
00.02	Jeugd en onderwijs	15.533	373	-15.161	15.452	370	-15.083
00.03	Wmo	9.831	1.006	-8.825	9.816	929	-8.887
00.04	Werk	1.537	301	-1.236	1.562	301	-1.261
00.05	Inkomen	12.527	7.905	-4.622	12.527	7.905	-4.622
00.06	Sport & gezondheid	6.237	1.381	-4.856	6.373	1.379	-4.993
00.07	Kunst en cultuur	2.617	244	-2.372	2.548	244	-2.304
00.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		52.173	11.210	-40.963	52.169	11.129	-41.041
02. Duurzame leefomgeving							
02.01	Woningen	278	13	-265	277	13	-265
02.02	Commerciële voorzieningen en horeca	721	176	-545	720	176	-545
02.03	Leefomgeving	7.951	3.322	-4.629	7.916	3.276	-4.640
02.04	Gebiedsinrichting	13.129	11.512	-1.617	10.904	9.287	-1.617
02.05	Duurzaamheid & energietransitie	6.667	5.577	-1.090	6.657	5.567	-1.090
02.06	Landschap en recreatie	481	17	-464	483	17	-466
02.07	Cultuurhistorie en archeologie	956	406	-550	956	406	-550
02.99	Programmabrede kosten	74		-74	74		-74
Totaal programma		30.256	21.022	-9.233	27.988	18.742	-9.246
03. Goede bereikbaarheid							
03.01	Verkeersbeleid	84	2	-82	84	2	-82
03.02	Autoverkeer	3.280	48	-3.232	3.279	48	-3.230
03.03	Fietsverkeer	991	432	-560	991	432	-559
03.04	Openbaar vervoer	11		-11	11		-11
03.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		4.366	482	-3.884	4.364	482	-3.882
04. Veilige leefomgeving							
04.01	Sociale veiligheid en Openbare orde	1.247	363	-884	1.246	363	-884
04.02	Fysieke veiligheid	297	12	-285	297	12	-285
04.03	Crisisbeheersing	2.360		-2.360	2.401		-2.401
04.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		3.904	375	-3.530	3.944	375	-3.570
05. Betrokken bij de samenleving							
05.01	Politiek en bestuur	2.801	1	-2.799	2.757	1	-2.755
05.02	Dienstverlening	1.793	517	-1.276	1.766	400	-1.365
05.99	Programmabrede kosten						
Totaal programma		4.593	518	-4.075	4.522	402	-4.120
Totaal programma's		95.292	33.607	-61.686	92.988	31.128	-61.859
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie							
	Lokale heffingen	661	13.078	12.416	665	13.143	12.478
	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	112	59.340	59.228	112	60.281	60.169
	Overhead	12.203	278	-11.926	12.190	278	-11.913
	Saldo financieringsfunctie	-324	30	354	-378	10	388
	Overige baten en lasten	-91	682	773	-92	682	774
	Onvoorzien	63		-63	64		-64
Totaal Algemene dekkingsmiddelen		12.625	73.407	60.782	12.562	74.394	61.832
Totaal saldo van baten en lasten		107.917	107.013	-904	105.549	105.523	-27
Mutatie reserves							
00.	Samen leven		29	29		29	29
02.	Duurzame leefomgeving	156	492	336	163	492	329
03.	Goede bereikbaarheid	1.804	1.780	-24	1.897	1.780	-117
04.	Veilige leefomgeving						
A	Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		1.068	1.068		72	72
Totaal mutaties reserves		1.960	3.370	1.410	2.060	2.374	314
Resultaat		109.877	110.384	506	107.610	107.897	287

BIJLAGEN

Programma, deelprogramma en product

Programma		Begroting 2020		
	Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
00. Samen leven				
Deelprogramma 00.01 Toegang & transformatie				
00.01.01	Sociale basisvoorzieningen	215.053		-215.053
00.01.02	Eerstelijns ondersteuning	4.064.308		-4.064.308
Totaal deelprogramma 00.01 Toegang & transformatie		4.279.361		-4.279.361
Deelprogramma 00.02 Jeugd en onderwijs				
00.02.01	Sociale basisvoorzieningen	1.164.778		-1.164.778
00.02.02	Eerstelijns ondersteuning	34.104		-34.104
00.02.03	Tweedelijns ondersteuning	8.135.246		-8.135.246
00.02.04	Bescherming en veiligheid	1.211.675		-1.211.675
00.02.05	Eigen bijdrage			
00.02.06	Leerlingenvervoer	635.055	555	-634.500
00.02.07	Instandhouding onderwijs en scholen	3.047.588	142.184	-2.905.404
00.02.08	Leerplicht	193.546	55.631	-137.915
00.02.10	Lokaal onderwijsbeleid	948.445	179.715	-768.730
Totaal deelprogramma 00.02 Jeugd en onderwijs		15.370.437	378.085	-14.992.352
Deelprogramma 00.03 Wmo				
00.03.01	Sociale basisvoorzieningen	4.371.424	823.637	-3.547.787
00.03.02	Eerstelijns ondersteuning			
00.03.03	Tweedelijns ondersteuning	5.668.389	14.381	-5.654.008
00.03.04	Bescherming en veiligheid	81.195		-81.195
00.03.05	Eigen bijdragen	10.658	244.861	234.203
Totaal deelprogramma 00.03 Wmo		10.131.666	1.082.879	-9.048.787
Deelprogramma 00.04 Werk				
00.04.03	Tweedelijns ondersteuning	1.328.954		-1.328.954
00.04.04	Werk en Participatie	28.891		-28.891
00.04.05	Marketing en acquisitie	151.763	301.000	149.237
Totaal deelprogramma 00.04 Werk		1.509.608	301.000	-1.208.608
Deelprogramma 00.05 Inkomen				
00.05.03	Sociale basisvoorziening jeugd	404.620		-404.620
00.05.04	Informele ondersteuning	233.935		-233.935
00.05.06	Participatiewet algemeen	1.767.144		-1.767.144
00.05.07	Participatiewet inkomensdeel	8.741.521	7.825.462	-916.059
00.05.08	Armoedebeleid	1.470.333	79.850	-1.390.483
Totaal deelprogramma 00.05 Inkomen		12.617.553	7.905.312	-4.712.241

Deelprogramma 00.06 Sport & gezondheid

00.06.01	Gezondheidsbeleid	2.188.787		-2.188.787
00.06.03	Sport	4.094.553	1.384.531	-2.710.022
Totaal deelprogramma 00.06 Sport & gezondheid		6.283.340	1.384.531	-4.898.809

Deelprogramma 00.07 Kunst en cultuur

00.07.01	Kunst en cultuur	2.620.987	244.246	-2.376.741
Totaal deelprogramma 00.07 Kunst en cultuur		2.620.987	244.246	-2.376.741

Deelprogramma 00.99 Programmabrede kosten

00.99.01	Programma Samenleving programmabrede kosten			
----------	---	--	--	--

Totaal deelprogramma 00.99 Programmabrede kosten

Totaal programma	Samen leven	52.812.952		-41.516.899
-------------------------	--------------------	-------------------	--	--------------------

02. Duurzame leefomgeving**Deelprogramma 02.01 Woningen**

02.01.01	Woningbouw	159.625	10.480	-149.145
02.01.02	Woonruimteverdeling	128.585	2.157	-126.428
Totaal deelprogramma 02.01 Woningen		288.210	12.637	-275.573

Deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca

02.02.01	Commerciële voorzieningen en horeca	735.624	177.775	-557.849
Totaal deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca		735.624	177.775	-557.849

Deelprogramma 02.03 Leefomgeving

02.03.01	Speelvoorzieningen	395.358	72.378	-322.980
02.03.02	Groenvoorzieningen	2.669.276		-2.669.276
02.03.03	Verlichting	952.591	152.076	-800.515
02.03.04	Wijkgericht samenwerken	206.055		-206.055
02.03.05	Straatreiniging	1.047.123	396.507	-650.616
02.03.06	Riolering	2.324.595	2.577.568	252.973
02.03.07	Begraafplaatsen	140.278	176.677	36.399
02.03.08	Straatmeubilair	100.681	3.769	-96.912
02.03.09	Kabels en leidingen			
Totaal deelprogramma 02.03 Leefomgeving		7.835.957	3.378.975	-4.456.982

Deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting

02.04.01	Ontwikkelingsvisie macroniveau	12.438.553	12.189.900	-248.653
02.04.02	Planontwikkeling mesoniveau	390.129	12.153	-377.976
02.04.03	Toetsing en toezicht microniveau	1.795.477	780.044	-1.015.433
Totaal deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting		14.624.159	12.982.097	-1.642.062

Deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie

02.05.01	Afvalinzameling	5.181.474	5.572.838	391.364
02.05.02	Bodem en bouwstoffen	50.378		-50.378

02.05.03	Geluid	90.346	1.726	-88.620
02.05.04	Lucht	9.244		-9.244
02.05.05	Mobiliteit en energie	70.000		-70.000
02.05.07	Wet milieubeheer	917.290	1.152	-916.138
02.05.08	Educatie en communicatie	124.838		-124.838
02.05.09	Milieuprojecten	437.828		-437.828
Totaal deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie		6.881.398	5.575.716	-1.305.682
Deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie				
02.06.01	Landschap	160.908		-160.908
02.06.02	Recreatie	325.869	16.959	-308.910
Totaal deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie		486.777	16.959	-469.818
Deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie				
02.07.01	Monumenten	218.351		-218.351
02.07.02	Cultuurhistorie	640.774	405.954	-234.820
02.07.03	Archeologie	105.841		-105.841
Totaal deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie		964.966	405.954	-559.012
Deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten				
02.99.01	Programma Duurzaam programmabrede kosten	52.892		-52.892
Totaal deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten		52.892		-52.892
Totaal programma Duurzame leefomgeving		31.869.983		-9.319.870
03. Goede bereikbaarheid				
Deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid				
03.01.01	Beleid en advies (verkeer)	84.894	1.874	-83.020
Totaal deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid		84.894	1.874	-83.020
Deelprogramma 03.02 Autoverkeer				
03.02.01	Wegeninfrastructuur	33.508		-33.508
03.02.02	Wegen	2.271.332	29.261	-2.242.071
03.02.03	VRI's	147.136		-147.136
03.02.04	Bewegwijzering (wegen)	81.356		-81.356
03.02.05	Parkeren	24.133	15.732	-8.401
03.02.06	Civiltechnische kunstwerken	255.629	3.115	-252.514
Totaal deelprogramma 03.02 Autoverkeer		2.813.094	48.108	-2.764.986
Deelprogramma 03.03 Fietsverkeer				
03.03.01	Fietsinfrastructuur	287.037		-287.037
03.03.02	Onderhoud fietspaden en voorzieningen			
03.03.03	Fietsenstallingen	614.422	431.723	-182.699
Totaal deelprogramma 03.03 Fietsverkeer		901.459	431.723	-469.736
Deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer				

03.04.01	Vervoersbedrijven	11.061		-11.061
Totaal deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer		11.061		-11.061

Deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten

03.99.01 Programma Bereikbaar programmabrede kosten

Totaal deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten

Totaal programma	Goede bereikbaarheid	3.810.508		-3.328.803
-------------------------	-----------------------------	------------------	--	-------------------

04. Veilige leefomgeving

Deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde

04.01.01 Criminaliteitsbestrijdingen en overlastbestrijding 806.760 134.001 -672.759

04.01.02 Openbare orde 439.448 228.507 -210.941

Totaal deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde 1.246.208 362.508 -883.700

Deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid

04.02.01 Verkeersveiligheid 40.557 11.997 -28.560

04.02.02 Brandweezorg 234.330 -234.330

04.02.03 Externe veiligheid 24.958 -24.958

Totaal deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid 299.845 11.997 -287.848

Deelprogramma 04.03 Crisisbeheersing

04.03.01 Beleid en preventie 2.366.186 -2.366.186

Totaal deelprogramma 04.03 Crisisbeheersing 2.366.186 -2.366.186

Deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten

04.99.01 Programma Veilig programmabrede kosten

Totaal deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten

Totaal programma	Veilige leefomgeving	3.912.239		-3.537.734
-------------------------	-----------------------------	------------------	--	-------------------

05. Betrokken bij de samenleving

Deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur

05.01.01 Raad 980.646 -980.646

05.01.02 College 1.789.280 1.470 -1.787.810

Totaal deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur 2.769.926 1.470 -2.768.456

Deelprogramma 05.02 Dienstverlening

05.02.01 Publiekszaken 1.686.023 496.617 -1.189.406

Totaal deelprogramma 05.02 Dienstverlening 1.686.023 496.617 -1.189.406

Deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten

05.99.01 Programma Betrokken programmabrede kosten

Totaal deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten

Totaal programma	Betrokken bij de samenleving	4.455.949		-3.957.862
-------------------------	-------------------------------------	------------------	--	-------------------

Totaal programma's	96.861.631	35.200.463		-61.661.168
---------------------------	-------------------	-------------------	--	--------------------

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

A1.02.01	OZB woningen	346.472	7.794.341	7.447.869
A1.02.02	OZB niet-woningen	298.391	4.877.441	4.579.050
A1.02.03	Belastingen overig	4.522	349.470	344.948
A2.02.01	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	112.000	59.370.317	59.258.317
A3.02.01	Overhead	12.013.165	277.671	-11.735.494
A4.02.01	Treasury	-152.529	-4.917	147.612
A6.02.01	Overige baten en lasten	479.046	921.827	442.781
A7.02.01	Onvoorzien	62.513		-62.513

Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	13.163.580	73.586.150	60.422.570
---	-------------------	-------------------	-------------------

Totaal saldo baten en lasten	110.025.211	108.786.613	-1.238.598
-------------------------------------	--------------------	--------------------	-------------------

Mutaties reserves

00.99.02	Programma Samenleving mutaties reserves		112.481	112.481
02.99.02	Programma Duurzaam mutaties reserves	156.125	448.289	292.164
03.99.02	Programma Bereikbaar mutaties reserves	1.596.385	1.227.250	-369.135
04.99.02	Programma Veilig mutaties reserves			
A8.02.01	Mutaties reserves	902	1.806.538	1.805.636

Totaal mutaties reserves	1.753.412	3.594.558	1.841.146
---------------------------------	------------------	------------------	------------------

Resultaat	111.778.623	112.381.171	602.548
------------------	--------------------	--------------------	----------------

Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid

Programma Samen leven	Programma Duurzame leefomgeving	Programma Goede bereikbaarheid
Deelprogramma	Deelprogramma	Deelprogramma
Toegang en transformatie <i>J.M. Smith-Visser</i>	Woningen <i>H.S. de Groot</i>	Verkeersbeleid <i>C. van Dalen</i>
Jeugd en onderwijs (Jeugd) <i>J.M. Smith-Visser</i> (Onderwijs) <i>C. van Dalen</i>	Commerciële voorzieningen en horeca <i>H.J.C. Geerdes</i>	Autoverkeer <i>C. van Dalen</i>
W.M.O. <i>J.M. Smith-Visser</i>	Leefomgeving <i>H.J.C. Geerdes</i>	Fietsverkeer <i>C. van Dalen</i>
Werk <i>H.J.C. Geerdes</i>	Gebiedsinrichting <i>H.J.C. Geerdes</i> <i>H.S. de Groot</i>	Openbaar vervoer <i>C. van Dalen</i>
Inkomen <i>H.J.C. Geerdes</i>	Duurzaamheid en energietransitie <i>H.S. de Groot</i>	
Sport en gezondheid (Sport) <i>C. van Dalen</i> (Gezondheid) <i>J.M. Smith-Visser</i>	Landschap (en recreatie) <i>H.S. de Groot</i>	
Kunst en Cultuur <i>J.M. Smith-Visser</i>	Cultuurhistorie en archeologie <i>H.J.C. Geerdes</i>	
Programma Veilige leefomgeving	Programma Betrokken bij de samenleving	
Deelprogramma	Deelprogramma	
Sociale veiligheid en Openbare orde <i>G.P. Isabella</i>	Politiek en Bestuur <i>G.P. Isabella</i> <i>H.S. de Groot</i> (bestuursstijl)	
Fysieke veiligheid <i>G.P. Isabella</i> <i>C. van Dalen</i> (verkeersveiligheid) <i>H.S. de Groot</i> (dierenwelzijn)	Dienstverlening <i>G.P. Isabella</i>	
Crisisbeheersing <i>G.P. Isabella</i>		

Taakvelden BBV per programma

		00.		02.		03.		04.		05.		A		Eindtotaal		
		Samen leven		Duurzame leefomgeving		Goede bereikbaarheid		Veilige leefomgeving		Betrokken bij de samenleving		Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
Code	Taakvelden	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur									1.470	2.715.352			1.470	2.715.352	2.713.882
0.10	Mutaties reserves	112.481		448.289	156.125	1.227.250	1.596.385					1.806.538	902	3.594.558	1.753.412	-1.841.146
0.2	Burgerzaken									496.514	1.103.383			496.514	1.103.383	606.869
0.4	Ondersteuning organisatie											277.671	12.013.165	277.671	12.013.165	11.735.494
0.5	Treasury			75.808	29.126							-4.917	-152.529	70.891	-123.403	-194.294
0.61	OZB woningen											7.794.341	323.611	7.794.341	323.611	-7.470.730
0.62	OZB niet-woningen											4.877.441	298.391	4.877.441	298.391	-4.579.050
0.64	Belastingen Overig											177.064		177.064		-177.064
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds											59.370.317	112.000	59.370.317	112.000	-
0.8	Overige baten en lasten				52.892						567.100	921.827	541.559	921.827	1.161.551	239.724
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer								2.600.516						2.600.516	2.600.516
1.2	Openbare orde en Veiligheid		31.548	16.557	315.444			362.508	1.246.208	103	23.321			379.168	1.616.521	1.237.353
2.1	Verkeer, wegen en water			400.276	2.044.914	465.973	3.799.447	11.997	40.557					878.246	5.884.918	5.006.672
2.2	Parkeren					15.732								15.732		-15.732
2.5	Openbaar vervoer						11.061								11.061	11.061
3.1	Economische ontwikkeling	301.000	151.763		429.181									301.000	580.944	279.944
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			7.392.108	7.246.412									7.392.108	7.246.412	-145.696
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen			62.525	117.930									62.525	117.930	55.405
3.4	Economische promotie											172.406		172.406		-172.406
4.1	Openbaar basisonderwijs	50.233	134.474											50.233	134.474	84.241
4.2	Onderwijshuisvesting	91.951	2.921.092											91.951	2.921.092	2.829.141
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	235.901	2.202.579											235.901	2.202.579	1.966.678
5.1	Sportbeleid en activering	7.615	1.118.992											7.615	1.118.992	1.111.377
5.2	Sportaccommodaties	1.376.916	2.975.561											1.376.916	2.975.561	1.598.645
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	244.246	1.880.415								46.793			244.246	1.927.208	1.682.962

5.4	Musea				143.995										143.995	143.995
5.5	Cultureel erfgoed			405.954	820.971									405.954	820.971	415.017
5.6	Media		711.508												711.508	711.508
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		29.064	112.222	3.607.681									112.222	3.636.745	3.524.523
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	823.637	5.161.788											823.637	5.161.788	4.338.151
6.2	Wijkteams		3.007.086												3.007.086	3.007.086
6.3	Inkomensregelingen	7.905.312	11.978.998		141.235								27.383	7.905.312	12.147.616	4.242.304
6.4	Begeleide participatie		630.451												630.451	630.451
6.5	Arbeidsparticipatie		794.204												794.204	794.204
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	14.381	3.628.834											14.381	3.628.834	3.614.453
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	244.861	2.438.564											244.861	2.438.564	2.193.703
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		9.210.868												9.210.868	9.210.868
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		81.195												81.195	81.195
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		1.211.675												1.211.675	1.211.675
7.1	Volksgesondheid		2.512.293												2.512.293	2.512.293
7.2	Riolering			2.577.568	2.272.646									2.577.568	2.272.646	-304.922
7.3	Afval			5.572.838	5.092.188									5.572.838	5.092.188	-480.650
7.4	Milieubeheer			2.878	1.742.753				24.958					2.878	1.767.711	1.764.833
7.5	Begraafplaatsen			176.677	140.278									176.677	140.278	-36.399
8.1	Ruimtelijke Ordening			12.153	638.782									12.153	638.782	626.629
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			4.949.868	4.949.868									4.949.868	4.949.868	
8.3	Wonen en bouwen			792.681	2.083.687									792.681	2.083.687	1.291.006
Eindtotaal		11.408.534	52.812.952	22.998.402	32.026.108	1.708.955	5.406.893	374.505	3.912.239	498.087	4.455.949	75.392.688	13.164.482	112.381.171	111.778.623	-602.548

Afkortingen

AVU = Afvalverwijdering Utrecht
BghU = Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht
CBS = Centraal bureau voor de Statistiek
CEO Jeugd/ Wmo = Cliëntervaringsonderzoek Jeugd/ Wmo
DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD = Gemeentelijke gezondheidsdienst Dienst
GGDrU = Geneeskundige en gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ = Geestelijke gezondheidszorg
GWS = Geïntegreerd Welzijns Systeem (Centric)
JGZ = Jeugd gezondheidszorg
LISA = Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
RHC = Regionaal Historisch Centrum (Zuidoost Utrecht)
RIEC = Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RUD = Regionale Uitvoeringsdienst (regio Utrecht)
UB = Uitvoering Beheer
VOB = Voorbereiding en Ontwikkeling Beheer
VRU = Veiligheidsregio Utrecht
WIL = Werk en Inkomen Iekstroom
Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning
WSGJ= waarstaatjegemeente.nl

Colofon